ဓမ္မာစရိယ

အရှင်အာစာရဝံသ-၏

ကျမ်းရင်းသုံးကျမ်း

ပါဠိတော် လင်းရောင်ခြည်

1976.

ဓမ္မာစရိယ

အရှင်-အာစရဝံသ

၏

ကျမ်းရင်း သုံးကျမ်း

ပါဠိတော် လင်းရောင်ခြည်

★

၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလ။　　　　၁၉၇၆-ခုနှစ်၊ မတ်လ။

ကျမ်းရင်းသုံးကျမ်း

ပါဠိတော်လင်းရောင်ခြည်

★

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်အမှတ်(၈၄၇၇)

ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ်(၀၃၁၇၅)

* ထုတ်ဝေသူ —အရှင် အာစရဝံသ၊ သန္တာရုံကျောင်း၊ မဟာစေတီကျောင်းတိုက်၊ ၇-ရပ်ကွက်၊ သာကေတ။

* ပုံနှိပ်သူ —ဦးအေး(မြဲ-၀၁၆၉) ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင် ပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် - ၅၂၊ ၂၅ -လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

* ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ်—ဒုတိယ အကြိမ်။

* စာအုပ်ရေ —၂၀၀၀ -အုပ်။

* ထုတ်ဝေသည့်လ —၁၉၇၆-ခု၊ မတ်လ။
၁၃၃၇-ခု၊ တပေါင်းလ။

(ဓမ္မဒါန)

နိဒါန်း

ဤ ပါဠိတော်လင်းရောင်ခြည်စာအုပ်ကိုရေးသားရခြင်းသည် စာသင်သားတို့အား အချိန်မကုန်လူမပန်းဘဲစာမေးပွဲ တည်းဟူသော အောင်ပန်းကို လွယ်လင့်တကူ ဆွတ်ယူနိုင်စေခြင်းငှာ အဓိကရည်ရွယ် အပ်ပါသည်။

(၁) ခက်ခဲသော ပါဠိစကားလုံးများကို အပရိပုဏ္ဏာဒေါသမှ လွတ်မြောက်ရန် ထည့်သွင်း ဖော်ပြ အနက်ပေး ထားခြင်း။

(၂) ဓမ္မာစရိယ အတန်းသို့ ရောက်ရှိနေကြသော အရှင်များတို့၏ အတွေ့အကြုံ များသော ပါဠိ စကားလုံး များကို ဂန္ထဂရု ဒေါသမှ လွတ်မြောက်ရန် ပယ်ထားခြင်း။

(၃) ပါဠိတော် စာအုပ်နှင့် နိဿယစာအုပ်ကြီးကို ပူးတွဲလျက် တနေကုန် တနေခန်း အသောင်း မိအောင် အနက်တိုက်ခြင်းမှ လွတ်မြောက်နိုင်ခြင်း။

(၄) သွားလေရာရာ ကိုယ်ဝတ်အသည်ကဲ့သို့ ဆောင်ယူပြီး အမြဲတမ်းအာရုံပြုနိုင်ခြင်း။

(၅) ခက်ခဲသော ဝါကျများကို ဝါကျအလိုက် ထုတ်ပြ၍ (၆၂)ဝါကျ အနက်ပေးထားခြင်း။

(၆) သိသင့်သိထိုက်သော အစိုးရ အဖြေမှန်များကို အမှတ်ပေးပုံနှင့်တကွ ဖော်ပြထားခြင်း။

(၇) ပါဠိတော်စာအုပ်မှ ပုဒ်ရေနံပါတ်ကိုပါ ပူးတွဲဖော်ပြထားခြင်း။

(၈) စာချကန်းဆိုင်ရာအနက်ပေးပုံ အပြည့်အစုံ ပါရှိခြင်း။

စာသင်သားများသို့ သိစေအပ်ပါသည်။

ဓမ္မာစရိယတန်းဝင် ထေရ် အရှင်တို့၏ "ဓမ္မာစရိယ" ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ် ဂုဏ်ထူးကို ဆွတ်ခူးပန်ဆင်နိုင်ကြပါစေရန် ရည်ရွယ်လျက် ဤစာအုပ်ငယ်ကို စီစဉ်ရေးသား၍ အရှင်ဘုရားများ၏လက်ဝယ်သို့ ပေးပို့အပ်ပါသည်။

အရှင်ဘုရားများသည် ဓမ္မာစရိယ စာမေးပွဲ၏ ပဌမနေ့အတွက် ဤကျမ်းငယ်ဖြင့် လုံးဝဥဿုံ ပြီးပြည့်စုံပြီဟူ၍ကား မဆိုလိုပါ၊ အရှင်ဘုရားများကလည်း ပြည့်စုံပြီဟု မယူဆစေလိုပါ၊ အရှင်များသည် ပါဠိတော် စာအုပ်ကြီးများကို အဓိကထား၍ ပါဠိတော်၏ အသွားအလာ အထွက်အဝင် တို့ကို တိကျသေချာစွာ အနက် လှည့်ပါ။

ထိုသို့ ပါဠိတော် ကျမ်းစာများကို အနက်လှည့်ရာ၌ အသွားအလာ အထွက်အဝင်ကို သိရှိပြီးသောအခါ ပုဒ်, ပါဌ်တို့၏ အနက် (မြန်မာပြန်) များကို နှုတ်ကက်အာဂုံ ဆောင်ထားနိုင်စေရန် ဖြစ်ပြီး လွယ်ကူသည်ထက် လွယ်ကူပါစေရန် ကူညီ အားပေး လိုသော စေတနာ၏ နှိုးဆော် တိုက်တွန်း ပေးမှုကြောင့် ဤ "**ပါဠိတော် လင်းရောင်ခြည်**" စာအုပ်သည် သာသနာ လောက စာပေလောက ထဲသို့ ဝင်ရောက်လာခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ဓမ္မာစရိယအတန်းတွင် အရှင်များ သိရှိထားပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း စာမေးပွဲတွင် ပဌမနေ့ ဒုတိယနေ့ဟူ၍ နှစ်ရက်ခွဲဆိုရာတွင် နှစ်ရက်

လုံး အောင်မှတ် ရရှိနိုင်ပါမှ အောင်ပန်းကို ဆွတ်ခူး ပန်ဆင်နိုင်မည် ဖြစ်ရာ ပဌမနေ့အတွက်ကိုမူ ဤ စာအုပ်ငယ်ကို အရှင်ဘုရားများက အလေးထားခဲ့လျှင် ဤ စာအုပ်ငယ်ကလည်း တုံ့ပြန်သောအားဖြင့် ကျေးဇူး ပြုမည်မှာကား အရှင်များ၏ ဘဝပန်းတိုင်က အောင်လုံ လွှင့်ထူခြင်းဖြင့် သက်သေခံပေးလိမ့်မည်။

အရှင်များ အားလပ် အနားယူနေသောအချိန်၌ အရှင်များ၏ လက်ပေါ်တွင် စာအုပ်ငယ် ရှိနေခြင်းဖြင့် စာအုပ်ငယ်က "ဟေ ပဿိကော" ငါ့ကို အာဂုံ ရရှိအောင် ကျက်မှတ်ပါဟု ဖိတ်ခေါ်နေ ပါလိမ့်မည်။

ဤ စာအုပ်သည် စာအုပ်ဆိုင်များမှ ပျောက်ကွယ်ခဲ့သည်မှာ ၆-နှစ်ကျော်ခဲ့ပါပြီ၊ အကြောင်း အမျိုးမျိုး အခက်အခဲ အဖုံဖုံတို့ ကြောင့် ပြန်လည်မရောက်ရှိနိုင်ပါ၊ ထိုအခက်အခဲဟူသမျှကို ကျော် လွှားပြီး တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များက စာပေလောကသို့ ပြန်လည်ရောက် ရှိလာစေရန် ဒုတိယအကြိမ် စက်တင်ပုံနှိပ်လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

သို့ပါသောကြောင့် အရှင်များသည် ဤစာအုပ်ငယ် လက်ဝယ် ရရှိခြင်းဖြင့် တအားတက်ပြီး မလျှော့သော လုံ့လ၊ မပျံ့လွင့်သော သမာဓိ၊ ဟုတ်မဟုတ်ကို ဆင်ခြင်တတ်သော ပညာတို့ကို ခိုင်မြဲစေပြီး လျှင် မလစ်လပ်သော သတိတရားဖြင့် "ဓမ္မာစရိယ" အောင်ပန်း ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို ပန်ဆင်နိုင်ကြပါစေဟု ဆုတောင်းလျက်—

အရှင်အာစရဝံသ (ဓမ္မာစရိယ)
ထုတ်ဝေသူ
၁၃၃၇-ခု၊ သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် ၁၀-ရက်၊
(၂၈-၁၀-၇၅)

သဒ္ဒေသကထာ

စာချတန်းဝင်အရှင်များသို့

ဤစာအုပ်ငယ်ကိုရေးသားပြုစုသူ **အရှင်အာစရဝံသ** ထံမှ မူကြမ်းစာအုပ် လက်ခံရရှိသည့်အတွက် အထပ်ထပ်ကြည့်ရှုရာ ပြုစုသူ၏ စေတနာ အတိုင်းပင် စာချတန်း အတွက် အခက်တွေ့တတ်သော ပါဠိပုဒ် ဝါကျတို့၏ ခက်ဆစ်, ခက်ရာ အနက် အဖြာဖြာတို့ကိုအတော်ပင် စုံလင်အောင် ထုတ်ဖော် ရေးသားထားသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့အပြင် စာချတန်း ကျမ်း ရင်း သုံး ကျမ်း လုံး အ တွက် အ နက် ယောဇနာပုံ နည်းမျိုးစုံကိုလည်း နယပဒေသ ရလောက်အောင်ရှင်းလင်း ရေးသား ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပေသည်။

သို့ပါ၍ ဤ စာအုပ်ငယ်သည် ဓမ္မာစရိယ အတန်းဝင် အရှင်အတွက် မုချ အ ကျိုး သက် ရောက် ပြီး အချိန်ကုန် လူမပန်းဘဲ အောင်ပန်း ဆွတ်ခူး ပေးနိုင်သော အခြေအနေ ရှိရကား စာချတန်းလက်စွဲစာအုပ်ငယ်တအုပ် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည် မျှော်လင့်ပါသည်။

ဦးဉာဏမဥ္ဇူ (သိရောမဏိ)
စာချကထိကချုပ်
မင်္ဂလာသုခ ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်
ရန်ကုန်မြို့။

သိစေအပ်ပါသည်

ဤစာအုပ်ဖြင့် ရခိုင်ပြည် စစ်တွေခရိုင် မင်းပြားမြို့နယ် သံထောင်ရွာရှိ ကျေးဇူးရှင် ဘခင် **ဦးမောင်ကြီး**၊ မွေးသမိခင် ကျေးဇူးရှင် **ဒေါ်ကောက်ရမ** နှင့် ဆွေမျိုးတစုတို့အား ကျေးဇူး ဆပ်အပ်ပါသည်။

၎င်းပြင် ဤစာအုပ်ပြီးမြောက်ရေးအတွက် အဘက်ဘက်မှ ကူညီအားပေးကြသော ဆရာတော် ဦးဉာဏမဉ္ဇူ စသော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်, စာပုံနှိပ်တိုက်ပိုင်ရှင်နှင့် အလုပ်သမားများ, စာအုပ်ဆိုင်ရှင်ဦးမြဟန်-ဒေါ်ခင်ပု၊ဦးတင်အောင်-ဒေါ်ခင်နု တို့အား အထူး ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာပြီး လိုအင်ဆန္ဒ ပြည့်ဝနိုင်ကြပါစေသတည်း။

ပြုစုသူ
မြို့မတောင်ကျောင်း
မင်းပြားမြို့၊
ရခိုင်ပြည်နယ် ။

အရှင် အာစရဝံသ၏

ပရိယတ္တိ စာတွေနှင့်၊

ပဋိပတ္တိ လက်တွေ့ကို

ပေါင်း စပ် ခြင်း ဖြင့်

အမှန်သိ တကယ်ရှိသော

နိဗ္ဗာန်

ဘယ်မှာလဲ

မျှော်။

ဗုဒ္ဓ

နှင့်

ဆွေတော် မျိုးတော်များ

မျှော်။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
နိဒါန်း	(က)
ပဏာမ	၁
ဂန္ထာရမ္ဘ	၃
ပါရာဇိကကဏ်ပါဠိတော်နိဿယ	
ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ	၅
ပါရာဇိက ကဏ္ဍ	၂၁
မက္ကဋီဝတ္ထု	၂၈
ဒုတိယပါရာဇိက	၃၄
တတိယပါရာဇိက	၃၉
စတုတ္ထ ပါရာဇိက	၄၃
သံဃာဒိသိသ်	
ကာယသံသဂ္ဂ သိက္ခာပုဒ်	၅၃
ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ ။	၅၄
သဉ္စရိတ္တ ။	၅၇
ကုဋိကာရ ။	၆၀
ဝိဟာရကာရ ။	၆၅

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသ	။	၆၅
ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသ	။	၆၉
သံဃဘေဒ	။	၆၉
ဒုဗ္ဗစ	။	၇၀
ကုလဒူသက	။	၇၁
အနိယတကဏ္ဍ		
ပဌမအနိယတ	။	၇၆
နိဿဂ္ဂိယစီဝရဝဂ်		
ပဌမကထိန	။	၇၇
ဥဒေါသိတ	။	၇၇
တတိယကထိန	။	၇၇
စတုတ္ထပုရာဏ	။	၇၇
စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏ	။	၇၈
အညာတကဝိညတ္တိ	။	၇၈
ဥပက္ခဋ	။	၇၈
ကောသိယဝဂ်		
ကောသိယ	။	၇၈
ပတ္တဝဂ်		
သာသက်	။	၇၉

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၃၂၃-ခု အစိုးရစာချတန်း ပါရာဇိကကဏ် မေးခွန်းနှင့် အဖြေမှန်များ	၈၀
သီလက္ခန္ဓကထာ	
ဗြဟ္မဇာလသုတ်	၈၅
စူဠသီလ	၈၇
မဇ္ဈိမသီလ	၉၀
မဟာသီလ	၉၇
ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိက	၁၀၂
သဿတဝါဒ	၁၀၄
ဧကစ္စသဿတဝါဒ	၁၀၅
အန္တာနန္တဝါဒ	၁၀၇
အမရာဝိက္ခေပဝါဒ	၁၀၈
အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒ	၁၀၉
အပရန္တကပ္ပိကဝါဒ	၁၀၉
သညီဝါဒ	၁၀၉
ဥစ္ဆေဒဝါဒ	၁၁၀
ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ	၁၁၀
ဝိဝဋ္ဋကထာဒိ	၁၁၁

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ　　　　　စာမျက်နှာ

သာမညဖလသုတ်

ကောမာရဘစ္စ ဇီဝကကထာ	၁၁၄
သာမညဖလပုစ္ဆာ	၁၁၆
ပုရာဏကဿပဝါဒ	၁၁၉
မက္ခလိဂေါသာလဝါဒ	၁၂၀
ပကုဓကစ္စာယနဝါဒ	၁၂၂
ပဌမသန္ဒိဋ္ဌိက သာမညဖလ	၁၂၃
ပဏီတတရ သာမညဖလ	၁၂၄
စူဠသီလ	၁၂၅
ဣန္ဒြိယသံဝရ	၁၂၅
ပဌမဈာန	၁၂၉
ဝိပဿနာဉာဏ	၁၃၀
မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ	၁၃၂
ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ	၁၃၂
ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ	၁၃၃
စေတောပရိယဉာဏ	၁၃၄
ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ	၁၃၅
အာသဝက္ခယဉာဏ	၁၃၅

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

အမ္ဗဋ္ဌသုတ်

ခတ္တိယသေဋ္ဌဘာဝ ၁၄၈

ပေါက္ခရသာတိ ဗုဒ္ဓုပသင်္ကမန ၁၅၇

ပေါက္ခရသာတိ ဥပါသကတ္တပဋိဝေဒနာ ၁၅၈

သောဏဒဏ္ဍသုတ်

သောဏဒဏ္ဍပရိဝိတက္က ၁၆၁

သီလပညာကထာ ၁၆၁

ကူဋဒန္တသုတ်

ဒသအာကာရ ၁၆၄

မဟာလိသုတ် ၁၆၆

မဟာသီဟနာဒသုတ်

တပေါပက္ကမကထာ ၁၆၈

ပေါဋ္ဌပါဒသုတ် ၁၇၄

လောဟိစ္စသုတ် ၁၇၆

တေဝိဇ္ဇသုတ် ၁၇၇

၁၃၂၃-ခု အစိုးရ စာချတန်း ပုစ္ဆာ အဖြေမှန်များ ၁၇၈

ဓမ္မသင်္ဂဏီကဏ္ဍ

တိကမာတိကာ ၁၈၄

ဒုကမာတိကာ ၁၈၆

စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ကာမာဝစရ ကုသလ ၁၉၃

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ | **စာမျက်နှာ**

ရူပါဝစရကုသလ	၂၀၆
အရူပါဝစရကုသလ	၂၁၀
လောကုတ္တရ ကုသလ	၂၁၁
ဒွါဒသအကုသလ	၂၁၅
အဗျာကတဝိပါက	၂၂၀
ကုသလဝိပါက ပဉ္စဝိညာဏ	၂၂၀
ရူပကဏ္ဍ	၂၂၁
ဒုကနိက္ခေပ	၂၃၇
အနက်ယောဇနာနည်း	၂၄၀
အာကာရဝါကျကို ငုံ၍ အနက်ယောဇနာပုံ	၂၄၉
အာကာရဝါကျကို အပြင်ထုတ်၍အနက်ယောဇနာပုံ	။
အာကာရစကားရပ်ကို အနက်ပေး၍ယောဇနာခြင်းပုံ	။
ဥပမာန ဥပမေယျ အပြန်အလှန်ယောဇနာပုံ	၂၅၀
ကာရဏ ဖလ အပြန်အလှန် အနက်ပေးပုံ	၂၅၁
နိယမာနိယမ အပြန်အလှန် အနက်ပေးပုံ	၂၅၂
သဒ္ဒတ္ထ အဓိပ္ပါယတ္ထ ယောဇနာနည်း	၂၅၂
ပါဠိတော်ဖြစ်လျှင် အဋ္ဌကထာ သက်ဝင်အောင်-ယောဇနာနည်း	၂၅၃
ပါရာဇိကဏ်မေးခွန်း	
မေးခွန်းနှင့် အဖြေနမူနာများ	၂၅၅
(ခ) ဝါကျတက်	၂၅၇
(ဂ) ဝါကျတက်	။
နေတ္တိဟာရ ၁၆-ပါး	၂၆၀

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

သီလက္ခန်မေးခွန်း
အဖြေနမူနာများ ၂၆၉
ကဲတ္တားနှင့်ကြိယာ စပ်ခြင်းပြ ။
ကံနှင့်ကြိယာ စပ်ခြင်းပြ ၂၇၀
ဝစနာဒိဆက်ကဲ့ထုတ်ပုံ ၂၇၃
ဌာယီဘာဝ ၉-ပါး ၂၇၉
ရသ ၉-ပါး ။
ဓမ္မသင်္ဂဏီမေးခွန်း ၂၀၀
အဖြေနမူနာများ ၂၀၁
ဗျူပ္ပတျာဒိစတုက္ကထုတ်ပုံ ၂၀၂
တနည်းထုတ်ပုံ ၂၀၂
ဝိဂ္ဂဟပြု၍ တနည်းထုတ်ရန် ၂၀၃
ကြိယာငါးတန်ထုတ်ဟန် ၂၀၆
ဓမ္မာစရိယ စာချတန်း စာမေးပွဲ၌ ပြဋ္ဌာန်းသော ပုစ္ဆာထုတ်
စည်းမျဉ်း
ပါရာဇိကဏ် ၂၉၂
သီလက္ခန် ၂၆၄
အဋ္ဌသာလိနီ ၂၉၅
နှုတ်ခွန်းဆက် ၂၉၀

ပဏာမဂါထာ

ဗုဒ္ဓဉ္စ အတုလံ ဓမ္မံ၊ သံဃဉ္စ မမ အာစေရံ။
အဘိဝန္ဒာမိ သက္ကစ္စံ၊ ပါပုဏေယျာမိ နိဗ္ဗာနံ။

အနက်။ အဟံ၊ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏဟု ငါးခုခန္ဓာ ပေါင်းများစွာကို ငါဟုသမုတ် အကျွန်ုပ်သည်။ အတုလံ၊ သီလသမာဓိပညာတို့ဖြင့် တုဘက်ကင်းကွာ မနှိုင်းသာသည့်။ ဗုဒ္ဓဉ္စ၊ လေးရပ်သစ္စာ ကိုယ်တိုင်သာလျှင် သိမြင်ပေတတ် ရှင်တော်မြတ် ဘုရားကိုရင်း။ ဓမ္မဉ္စ၊ လေးပါး မဂ္ဂ ဖိုလ် လေးဝနှင့် ပရိယတ်နိဗ္ဗာန် ဤဆယ်တန်သော သူတော်ကောင်း တရားတော်တို့ကိုရင်း။ သံဃဉ္စ၊ သုပ္ပဋိပန္နတာ အစ ဖြာသည့် ကိုးဖြာသော ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော အရိယာသံဃာတော်တို့နှင့် ယခု သက်တော်ထင်ရှား ရှိကြကုန်သော သီလဝန် ဂုဏဝန် သမုတိ ထေရ်အရှင်မြတ်တို့ကိုရင်း။ မမ၊ အကျွန်ုပ်၏။ အာစေရဉ္စ၊ က, ခ, ဂ, ဃ, င စသည်မှ ပင် ပဲ့ပြင်ဆုံးမ သွန်သင်ပြသည့် မင်းပြားမြို့နယ် ပျော်ဘွယ် လွန်ကောင်း သံတောင်ကျောင်း၌ လေးပါဣရိယာ မျှတစွာ ဖြင့် သီတင်းသုံး နေထိုင်လျက် ရှိသော သံတောင်ရွာ ဆရာ တော်ဘုရားကိုရင်း။ ဝါ၊ ဘဝနတ်ထံ ပြန်လွန်လေပြီး ကျေး ဇူးကြီးသည့် ခရိုင်ဝိနည်းဓိုရ် ဩဝါဒါစရိယ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ သင်္ဂီတိကာရကဖြစ်တော်မူသော မင်းပြားမြို့တောင်ကျောင်း

ဆရာတော် ဘုရားကြီးကိုရင်း။ ဝါ၊ ပန်းမြောင်းချေနာမ အမည်ခံ,သည့် ရွာသစ်ကျောင်းတွင် တပည့်သံဃာ မြောက်မြားစွာကို နေ့ဝါညဝါ အဖြာဖြာတို့ဖြင့် သွန်သင်ပို့ချလျက်ရှိသော ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ပါဠိဝိသောဓက အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော် အရှင် သာဂရကိုရင်း။ ဝါ၊ မင်္ဂလာသုခ ပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်တော်ကို လိုလေမရှိ တည်ထောင်ခဲ့သည့် ကျေးဇူးတော်ရှင် ပျံလွန်လေပြီးသော အဘိဓမ္မိက ဝါစုဂ္ဂတ ပါရဂူ ပါဠိပဋိဝိသောဓက ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ဘာရနိတ္ထာရက နှင့် ခရိုင်ဝိနည်းဓိုရ် ပါဠိပဋ္ဌမပြန် နာယက ပါဠိတက္ကသိုလ် ဗဟိုအမှုဆောင် ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်တော်မူသော မင်္ဂလာသုခပါဠိ တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ပဋ္ဌမမြောက် သီဟိုဠ်ပြန် ဆရာတော် ဘုရားကြီးကိုရင်း။ ဝါ၊ ယခု တဖန် သက်တော် ထင်ရှား မင်္ဂလာသုခ ပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ဒုတိယမြောက် ဆရာတော် အရှင်သူမြတ်ဘုရားကိုရင်း။ ဝါ၊ သိရေမဏိ ဘွဲ့ရှိမည်ခံ ဂုဏ်ပေါင်းရုံလျှ က် ကထိကချုပ် သမုတ်ခေါ်ငြား ဦးဉာဏပဍ္ဍု အရှင်သူမြတ် ဘုရားကိုရင်း။ သက္ကစ္စံ၊ ရှိသေစွာ။ အဘိဝန္ဒာမိ၊ ဆယ်ခုအစုံ လက်ကြာပဒုံတို့ဖြင့် ရှိခိုးပါ၏အရှင်သူမြတ်ဘုရား။ တေနအဘိဝန္ဒနပုညေန၊ ထိုသို့ရတနာသုံးပါး ဆရာသမားတို့အား ရှိခိုးပူဇော်ရသော ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ကံ အဟုန်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟာတဏှာ ကိလေသာတို့ ပိတ်ကာကုန်ခန်း နိဗ္ဗာန် နန်းသို့။ ပါပုဏေယျာမိ၊ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်မြတ် အာရုံခေတ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုကာ ရောက်လိုပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ဂဏ္ဍာရမ္ဘ

မခင်နုတိ သမညာယ၊ ဥပါသိကာယ ယာစိတော။
ကရိဿာမိ ဣမံ ဂန္ထံ၊ ပိလန္ဓေန္တု ဇယဒ္ဓဇံ။

အနက်။ 'မခင်နုတိ သမညာယ! ကျေးဇူးတော်ရှင် မွေးမိခင်နှင့် ဖခင်တို့က ချစ်ခင်ယုယ မှည့်ခေါ်ကြသည့် မခင်နု အမည်ရှိသော။ ဥပါသိကာယ၊ ရတနာသုံးပါးကို အမြဲမပြတ် ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်တတ်သော ဒါယိကာမသည်။ ယာစိတော- ယာစနဘာဝတော၊ လျှောက်ထား တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ လျှောက်ထားတောင်းပန်ခြင်းကြောင့်။ သုစိတ္တောနု၊ ကောင်းမြတ်ဖြူစင် စိတ်အစဉ်ဖြင့်။ ဣမံဂန္ထံ၊ ဤပါရာဇိကဏ် သုတ်သီလက္ခန် ဓမ္မသင်္ဂဏီ သုံးလီမည်ရှိ ဟောရှိဗုဒ္ဓ ပါဠိတော် ဝစနတို့ကို အကျဉ်းချုံးကာ (ပါဠိတော် လင်းရောင်ခြည်) မည်သော ဤ ကျမ်းစာအုပ်ကို။ ကရိဿာမိ၊ ရေးသား ပြုပြင် စီရင်ပေအံ့။ တေန၊ ထိုသို့ရေးသား ပြုပြင် စီရင်ခြင်းဖြင့်။ သောတူနံ၊ ဓမ္မာစရိယတန်းဝင် ထေရ် အရှင်တို့အား။ ဇယဒ္ဓဇံ၊ဓမ္မာစရိယအတန်း တည်းဟူသော အောင်ပန်းတန်းခွန်ကို။ ပိလန္ဓေန္တု၊ ဆွတ်ယူ အောင်မြင်သော အားဖြင့် ပန်ဆင်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ကျမ်းရင်း သုံးကျမ်း

ပါဠိတော်လင်းရောင်ခြည်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော်နိဿျ

(ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ)

ယေန သမယေန အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဝိနယပညတ္တိယာစနဟေတုဘူတော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ။
(တေန သမယေန-၏ အနိယတ် ဝါကျတည်း)။

အနက်။ ယေန[သမယေန၊ ခါ၌။ အာယသ္မတော၊ ရှိသော။ သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ ဝိနယပညတ္တိ ယာစနဟေတုဘူတော၊ ဝိနည်း ပညတ်တော်ကို ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထား တောင်းပန်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပရိဝိတက္ကော၊ အကြံသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။

တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ နဠေရု ပုစိမန္ဒမူလေ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။

အနက်။ တေန သမယေန၊ ခါ၌။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝေရဉ္ဇာယံ၊ ဝေရဉ္ဇာအမည်ရှိသော ပြည်၌။ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေ- နဠေရုအမည်ရှိသော ဘီလူး ဘုမ္မစိုးတို့သည် လှမ်းမိုး သိမ်းဆည်းအပ်သော တမာပင်၏ အနီး၌။ မဟတာ၊ ဂုဏ်အားဖြင့် မြတ်သော။ ဝါ၊ အရေအတွက်အားဖြင့် များစွာသော။ ဘိက္ခုသံဃေန၊ ရဟန်းတို့၏အပေါင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဝိဟရတိ၊ လျောင်း ထိုင် ရပ်သွား လေးပါးဣရိယာ သာယာရွှင်ပျော်နေတော်မူ၏။

(၁) ဝေရဉ္ဇော	ဝေရဉ္ဇာပြည်၌ ပေါက်ဖွားသောကြောင့် ဝေရဉ္ဇ အမည်ရှိသော။ ဝါ၊ မြို့ဝေရဉ္ဇာ နေရာရှိသောကြောင့် ဝေရဉ္ဇ အမည်ရှိသော။
ဗြာဟ္မဏော	ဥဒယဥဏ္ဏားသည်။
ခလု	အဆင့်စကား ကြားရသည်ကား။
ကိတ္တိသဒ္ဒေါ	ချီးမွမ်း (ခြီးမွမ်း) အံ့ဩ ကျော်စောသံသည်။
အဗ္ဘုဂ္ဂတော	မဆန့်ဘဝဂ် ပျံ့နှံ့တက်၏။
သဒေဝကံ	ကာမာဝစရ နတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့် တကွသော။
သမာရကံ	ဝသဝတ္တီ နတ်ပြည်နှင့် တကွသော။
သဗြဟ္မကံ	ဗြဟ္မာပြည် နှစ်ဆယ်နှင့်တကွသော။
သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ	·သာသနောဂမ သာသနပစ္စတ္ထိက ရဟန်းပုဏ္ဏားနှင့် တကွသော။
သဒေဝမနုဿံ	သမုတိနတ်ဟု ဆိုအပ်သောမင်း ကြွင်းသော လူနှင့် တကွသော။
ပဇံ	သတ္တလောကကို။

ပဝေဒေတိ	အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူ၏။
အာဒိကလျာဏံ	အစ၌ ကောင်းခြင်းရှိသော။
သာတ္ထံ	အနက်နှင့်ပြည့်စုံ သော။ ဝါ၊ နေတ္တိကျမ်းလာ သံကာသန စသော ခြောက်ပါးသော အတ္ထပဒနှင့်ပြည့်စုံသော။
သဗျဉ္ဇနံ	သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော။ ဝါ၊ နေတ္တိကျမ်းထွက် အက္ခရာ စသော ခြောက်ပါးသော ဗျဉ္ဇနပဒ နှင့် ပြည့်စုံသော။
ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ	ဥပနေတဗ္ဗ မရှိရကား ထက်ဝန်းကျင်အားဖြင့် စင်ကြယ်သော။
ဗြဟ္မစရိယံ	သိက္ခာ သုံးပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်သော မြတ်သောအကျင့်ဟုဆိုအပ်သောသာသနာတော်ကို။
တထာရူပါနံ	ထို ဆိုအပ်ပြီးသောဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသောသဘော ရှိကုန်သော။
သာဓုနုခေါပန	ဒဿနာ နုတ္တရိယအကြောင်း ကောင်းသည်သာ လျှင်တည်း။
(၂) ယေန	အကြင် ချမ်းသာ စီးပွါးများခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
သမ္မောဒနီယံ	ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ပြောဟော၏။
သာရဏီယံ	သက်ရှိသမျှ ကာလတိုင်ရောက် အောက်မေ့အပ် သော။
ဧကမန္တံ	အပြစ်ခြောက်ပါးလွတ်၍သင့်မြတ်လျောက်ပတ် တခုသော အစွန် အဖျား နံပါးအရပ်၌။

ဇိဏ္ဏော	ဆံဖြူ သွားကျိုးဆိုရွား ဟောင်းမြင်းအိုမင်းကုန်သော။
ဝုဍ္ဎော	စည်းစိမ် ဥစ္စာ အင်္ဂါခြေလက် အသက် ကြီးပွားကုန်သော။
မဟလ္လကေ	အမျိုးဇာတ်ဖြင့် မြတ်သော အဖြစ်ကို ခံယူတတ်ကုန်သော။
အဒ္ဓဂတေ	မင်းနှစ်ဆက် သုံးဆက်တည်၍ ရှည်သောအခွန့်သို့ ရောက်ကုန်သော။
ဝယောအနုပ္ပတ္တေ	အာယုကပ်သက် သုံးစုဝက်၍ အထက် ပစ္ဆိမ အရွယ်သို့ ရောက်ကုန်သော။
တယိဒံ–တံဣဒံဝစနံ	ထိုအကျွန်ုပ် ကြားဘူးသောစကားသည်။
တထေဝ	ထိုမြင်သည်မထူး ကြားဘူးသည် အတိုင်း မှန်သည်သာလျှင်တည်း။
ဟိ–တဒိမိနယုတ္တံ	ရှေ့စကားသည် နောက်စကားကြောင့် သင့်၏။
တယိဒံ	ထိုရှိခိုးခြင်းစသည်လို မပြုခြင်းသည်။
နသမ္ပန္နမေဝ	ပစ္စုပ္ပန်ဝယ် ချီးမွမ်းဘွယ်ဂုဏ် တမလွန်ဝယ် ကောင်းရာရောက်ဘွယ်ဂုဏ်နှင့် မပြည့်စုံသည်သာတည်း။
နပဿာမိ	မံ သ ပညာ နှစ်ဖြာသောစက္ခုတို့ဖြင့် ကြည့်ရှု၍ မမြင်။
ဝိပဝေယျ	တောက်လောင် ပြတ်ကြွေ မြေ၌ ကျရာ၏။
(၃) အသရူပေါ	သာမဂ္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဝုဍ္ဎပစာယန ဓမ္မကို သာယာခြင်းမရှိ။
။	ရူပါရုံစသည်တို့၌ သာယာခြင်း သဘောမရှိ။

သမ္မာ ကောင်းစွာမဖေါက်မပြန် အမှန်အဟုတ်။
တေ ထိုအာရုံငါးပါး၌ သာယာခြင်းတို့ကို။
ဥစ္ဆိန္နမူလာ အမြစ်အရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ။
တာလာဝတ္ထုကတာ ထန်းပင်ငုတ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။
အနာဝါသံကတာ တဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုအပ်ကုန်ပြီ။

အတ္ထိ ခွေသ ဗြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ အသရူပေါ သမဏော ဂေါတမောတိ။

အနက်။ ဗြာဟ္မဏ၊ဏား။ယေန ပရိယာယေန၊အကြင်ရူပါရုံစသည်၌ သာယာခြင်း သဘော မရှိ ဟူသော အကြောင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ မံ၊ ငါဘုရားကို။ သမဏောဂေါတမာ၊ သည်။ အသရူပေါ၊ ရူပါရုံ စသည်၌ သာယာခြင်း သဘော မရှိ။ဣတိ၊ သို့။ ဝဒမာနော၊ဆိုသောသူသည်။သမ္မာ၊အဟုတ်။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ သော ဧသော ပရိယာယော၊ ဤရူပါရုံစသည်၌ သာယာခြင်းသဘော မရှိသောအကြောင်းသည်။ အမှာကံ၊ ငါဘုရားတို့အား (ထည့်)အတ္ထိခေါ၊ ရှိသည်သာ လျှင်တည်း။

အဘောဂေါ သာမဂ္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဇေဌာပစာယနဓမ္မကို ခံစားသုံးဆောင်ခြင်းမရှိ။
နိဗ္ဘောဂေါ ရူပါရုံစသည်ကို သုံးဆောင်ခံစားခြင်းမရှိ။

(၅) အကိရိယဝါဒေါ-ဇေဌာပစာယန ဓမ္မကို မပြုအပ်ဟု အယူရှိ၏။
။ ကာယဒုစရိုက် စသည်ကို မပြုအပ်ဟု အယူရှိ၏။

(၆) ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ- ဇေဋ္ဌာပစာယနမှုကို ဖြတ်အပ်၏ဟု အယူရှိ၏။
။ ရာဂစသည်ကို ဖြတ်အပ်၏ဟု အယူရှိ၏။

(၇) ဇေဂုစ္ဆီ ဇေဋ္ဌာပစာယနမှုကို စက်ဆုပ်ခြင်း သဘောရှိ၏။
။ ကာယ ဒုစရိုက် ၎ သည် ကို စက်ဆုပ်ခြင်း။ သဘောရှိ၏။

(၈) ဝေနယိကော-ဇေဋ္ဌာပစာယနမှုကို ဖျောက်တတ် ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဝါ၊ ဇေဋ္ဌာပစာယနမှုကို မပြုရကား ဆုံးမကွပ်နိုပ်ထိုက်၏။
။ ရာဂစသည်ကို ဖျောက်ခြင်းငှာ တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူတတ်၏။

(၉) တပဿီ ကြီးသောသူတို့ကို မရိုမသေ ပူလောင်တတ်သော သဘောရှိ၏။
။ အကုသိုလ် တရားတို့ကို ပူလောင်တတ်သော သဘောရှိ၏။

ဘပနီယာ ပစ္စုပ္ပန် တမလွန် ဤနှစ်တန်၌ ပူပင်စေတတ်ကုန်သော။

(၁၀) အပဂဗ္ဘော- ဇေဋ္ဌာပစာယနမှု မတည်ရကား နတ်ပြည် ပဋိသန္ဓေမှုကင်း၏။
နောင်သော အခါ၌ အမိဝမ်းတိုက်ဝယ် ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းမှုကင်း၏။

(၁၁) အခိသယိတာနိ- အပသို့မထွက်စေဘဲ အထက်၌ လုံခြုံစွာ ဝပ်အပ်ကုန်တည်။

ပရိသေဝိတာနိ	တက်ဝန်းကျင်မှ ကြက်ငှေ့ကို တွေ့စေအပ်ကုန်သည်။
ပရိဘာဝိတာနိ	ထက်ဝန်းကျင်မှ ကြက်နံ့ကို ပျံ့နှံ့ ထုံစေအပ်ကုန်သည်။
ပဌမတရံ	ရှေးထက်ရှေး။
အဏ္ဍကောသံ	ဥခွံကို။
ပဒါလေတွာ	ဖောက်ခွဲ၍။
သောတ္ထိနာ	ဘေးရန်ကင်းကွာ ချမ်းသာသဖြင့်။
အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဇေယျ	ပေါက်ရာ၏။
အဝိဇ္ဇာဂတာယ	အဝိဇ္ဇာဥ၌ဖြစ်သော။
အဏ္ဍဘူတာယ	အဝိဇ္ဇာ ဟူသောအဥ၌ဖြစ်သော။
ပရိယောနဒ္ဓါယ	အဝိဇ္ဇာဟူသော ဥခွံဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်မှ မှေးရှက် အပ်သော။
ဝီရိယံ	အင်္ဂါလေးပါးရှိသော ဝီရိယကို။
အသလ္လီနံ	တွန့်တိုခြင်းမရှိသည်။
ဧကဂ္ဂံ	တခုသော အာရုံဟုဆိုအပ်သော အစုအဘို့ ရှိသည်။
အဇ္ဈတ္တံ	နိယကဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌။
သမာဓိဇံ	ပဌမ ဈာန် သမာဓိကြောင့် ဖြစ် သော။ (ဝါ) သမ္ပယုတ် သမာဓိကြောင့် ဖြစ်သော။
ဝိရာဂါ	လွန့်မြောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ စက်ဆုတ်ခြင်း ကြောင့်။
ဥပေက္ခကော စ	လျစ်လျူရှုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ရင်း။
သတော စ	သတိနှင့်ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ရင်း။

သမ္ဗဇာနေ၁စ	ပညာအဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ရင်း။
သုခဥ္စ	တတိယစျာန်ချမ်းသာကိုလည်း။
ကာယေန	နာမကာယ ရူပကာယဖြင့်။
ပုဗ္ဗေဝ	ရှေ့စျာန်၏ ဥပစာရဥ္စပင်လျှင်။
ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ	ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သော သတိသည် ဖြစ်စေအပ်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင်မှ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော။
ပရိသုဒ္ဓေ	ထက်ဝန်းကျင်မှ စင်ကြယ်သော။
ပရိယောဒါတေ	ထက်ဝန်းကျင်မှ ပြိုးပြိုးပြက်ရှိသော။
အနင်္ဂဏေ	ကိလေသာမရှိသော။
ဝိဂတူပက္ကိလေသေ	ကင်းပြီးသော ညစ်ညူးခြင်းရှိသော။
မုဒုဘူတေ	နူးညံ့သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။
အာနဥ္ဇပတ္တေ	မတုန်မလှုပ်ခြင်းသို့ရောက်သော။
သမာဟိတေ	စတုတ္ထစျာန်သမာဓိဖြင့် တည်ကြည်သည်ရှိသော်
ပုဗ္ဗေနိဝါသံ	ရှေး၌ နေဘူးသော ခန္ဓာကို။
အနုဿရာမိ	အစဉ်လျှောက်၍ အောက်မေ့၏။
အမုတြ	ဤမည်သော ကပ်, ဘဝ, ယောနိ, ဂတိ, ဌိတိ, သတ္တဝါသ သတ္တနိကာယ၌။
သာကာရံ	ဇာတိ ဝဏ္ဏော-စသော လေးပါးသော အခြင်းအရာနှင့် တကွသော။
သဥဒ္ဒေသံ	ဇာနာမော ဇာဂေါတ္တော ဟူ၍ နှစ်ပါးသော ညွှန်းခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။
အပ္ပမတ္တဿ	မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍။

အာတာပိနော — ကိလေသာကိုလှန်စွာ ပူပင်စေတတ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍။

ပဟိတတ္တဿ — ကိုယ်အသက်ကို ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိနိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ် အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။

စုတူပပါတဉာဏာယ — စုတိ ပဋိသန္ဓေကို သိသော ဒိဗ္ဗစက္ခု ဟူသော အဘိညာဏ်၏ အကျိုးငှာ။

ဒိဗ္ဗေန — နတ်တို့၏ ပသာဒစက္ခုနှင့် တူသော။

အတိက္ကန္တမာနုသကေန — လူတို့၏ပသာဒစက္ခုကို လွန်သော။

စက္ခုနာ — အဘိညာဏ်ဟူသော မျက်စိဖြင့်။

စဝမာနေ — စုတေဆဲဖြစ်ကုန်သော။

ယထာကမ္မုပဂေ — ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံအားလျော်စွာ ဘုံဘဝသို့ ကပ်ကုန်သော။

ဥပဝါဒကာ — ကဲ့ရဲ့ စွပ်စွဲ ဆဲရေးကုန်၏။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ — မှားသောအယူ၏အစွမ်းဖြင့် ဆောက်တည်သော ကံရှိကုန်၏။

ကာယဿ — ဥပါဒိန္နကကိုယ်၏။

အပါယံ — ချမ်းသာကင်းသော။

ဒုဂ္ဂတိံ — မကောင်းသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော။

ဝိနိပါတံ — ပျက်စီး၍ ကျရာဖြစ်သော။

(၁၄) ခယဉာဏာယ — ကုန်ရာကုန်ကြောင်း ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်အကျိုးငှာ။

ဣဒံ — ဤ တကျာကြဉ်သော တေဘူမကတရား အပေါင်းသည်။

အယံ	ဤတဏှာသည်။
ဒုက္ခသမုဒယော	ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်၏။
အယံ	ဤနိဗ္ဗာန်သည်။
ဒုက္ခနိရောဓော	ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာမည်၏။
အယံ	ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည်။

ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ–ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်မည်၏။

အယံ	ဤဇရာမရဏသည်

အာသဝသမုဒယော-အာသဝ၏ အကြောင်းမည်၏။

အယံ	ဤနိဗ္ဗာန်သည်။
အာသဝနိရောဓော	အာသဝ၏ ချုပ်ရာမည်၏။
အယံ	ဤမဂ္ဂင်တရားရှစ်ပါးသည်။

အာသဝနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါ–အာသဝ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်မည်၏။

ဝိမုတ္တသ္မိံ	အာသဝမှ လွတ် ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်၌ (အဟံ)ငါသည်။
ဝိမုတ္တော	အာသဝမှလွတ်သည်(အမှို)ဖြစ်၏။
ဉာဏံ	ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်။
ဇာတိ	ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်။
ဗြဟ္မစရိယံ	မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်ကို။
ဝုသိတံ	သုံးအပ်ပြီ။
ကရဏီယံ	ပြုဘွယ်ဖြစ်သောမဂ်ကိစ္စကို။
ဣတ္ထတ္တာယ	ဤ တဆဲ့ ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စ၏ အဖြစ် အကျိုးငှာ။

(၁၅) ဇေဋ္ဌော — တုဘက်မမှီ ကြီးပေ၏။
သေဋ္ဌော — ချီးမွမ်းအပ် မြတ်ပေ၏။
အဘိက္ကန္တံ — နှစ်သက်ဘွယ်ရှိပေစွ။
နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ — ပြောင်းပြန် ဦးစောက် မှောက်၍ထားအပ်သော ဝတ္ထုကိုလည်း။
ဥက္ကုဇ္ဇေယျသေယျထာပိ- အောက် ထက် ပြောင်း ပြန် လှန် ရာ ဘိ သကဲ့သို့။
ပဋိစ္ဆန္နံ — တိုက်နံရံ မြက်သစ်ရွက် စသည်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ် သောဝတ္ထုကိုလည်း။
ဝိဝရေယျသေယျထာပိ- ဖွင့်လှစ်ရာသကဲ့သို့။
မူဠှဿ — အရပ်မျက်နှာ တွေဝေစွာဖြင့် သွားရာမပြီး ခရီးမှားသောသူအား။
မဂ္ဂံ ဝါ — ပြောင့်မတ် တည်တံ့သော လမ်းကြီးကိုမူလည်း၊
အာစိက္ခေယျသေယျထာပိ- လက်ငင်ဆဲ့ဤသွား သည်သို့သွားဟု ကြား ရာသကဲ့သို့။
ဓာရိယမာနေ — ညီတွန်းပြောင်ပြောင် ဆောင်အပ်သည် ရှိသော် (တည့်)
စက္ခုမန္တော — အမြင်မျက်စိရှိသောသူသည်။
ရူပါနိ — အညိုအရွှေ အစရှိသော ရူပါရုံတို့ကို။
ဒက္ခန္တိ — မျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်ကုန်၏။
အန္ဓကာရေ — မမြင်မလှမ်း ကန်းခြင်းကို ပြုတတ်သောအမိုက် တိုက်၌။
တေလပဇ္ဇောတံ ဝါ — ဆီမီးတန်ဆောင်ကိုမူလည်း။

ခါရေယျသေယျထာပိ-ညိုထွန်းပြောင်ပြောင် ဆောင်ရာသကဲ့သို့။
သရဏံသရဏံဂ္ဂတိ ကိုးကွယ်လည်းလျော်ဝင်းပွန်းအောင်းမှီခိုရာဟူ၍။
ဝါ၊ ဝင်္ခဆင်းရဲကို ညှဉ်းဆဲတတ်၏ ဟူ၍။
အဓိဝါသေတု သာလည်း သာယာတော်မူပါလော။

(၁၆) ဒုဗ္ဗဏ္ဏော တော်မွတ်သည်။ ဝါ၊ရုခဲ့သောထမင်းရှိသည်။
ဒွိဟိတိကာ ထမင်းရအံ့လော, မရအံ့လော, သေရအံ့လော,
ရှင်ရအံ့လော ဟု, နှစ်လုံးနှစ်ခွဖြစ်ခြင်းရှိသည်။
သေတင္ဂိကာ ဖွေးဖွေးဖြူသော လူရိုး ကောက်ရိုးရှိသည်။
သလာကာဝုတ္တာ စိုက်ပျိုးအပ်သော စပါး၌ ကောက်ရိုးသာပြည့်စုံ
သည်။ ဝါ၊စာရေးတံဖြင့် အသက်မွေးရသည်။
ဥဋ္ဌေနပဂ္ဂဟေန သင်ပိတ်လက်၌ စုံပိုက်၍ ဆွမ်းခံ သဖြင့်။
ဥတ္တရာပထကာ ဥတ္တရာပထတိုင်းမှ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊လာကုန်
သော။
အသမဏ္ဍလိကာသု ဝန်းဝိုင်းသော အခြင်းအရာဖြင့် ပြုအပ်သော
မြင်းတင်းကုတ်တို့၌။
ပတ္တပတ္တမူလကံ တကွမ်းစား တကွမ်းစားသော ရိက္ခာမုယော
ဆန်ကို။
ပညတ္တံ အမြဲမပြတ် ဝတ်တည်အပ်သည်။
ဥဒုက္ခလေ ဆုံငယ်၌။
သိလာယံ ကျောက်ပျဉ်၌။ ပိသိတွာ၊ ကြိတ်၍။
အနုတ္ထသံဟိတေ အကျိုးအကြောင်းနှင့် မစပ်သောစကား၌၊ဝါ၊
ကို။
သေတုဿာတော မင်္ဂဖြင့်သတ်အပ်၏။

ဝိဇိတံ ဒုဗ္ဘိက္ခ လောဘ ဣစ္ဆာစာရ တရားသုံးပါးကို အောင်အပ်ပြီ။

ပစ္ဆိမာဇနတာ နောင်လာသူလူအပေါင်းသည်။

သာလိမံသောဒနံ သလေးနှင့် ရောသော သားပြွမ်းထမင်းကို။

အတိမညိဿတိ မရိုမသေ မထေမဲ့မြင် မှတ်ထင်လတ္တံ့။

(၁၇) ဣမိဿာမဟာပထဝိယာ - ယခုသ ဝိညာဏက အဝိညာဏက တို့တည်ကြသော ဤမြေကြီး၏။

ဟေဋ္ဌိမတလံ ကမ္ဘာဦးခါ ခြေဆီ မြေလွှာ မြေသြဇာ၏ တည်ရာဖြစ်သော အောက်အပြင်သည်။

သမ္ပန္နံ ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်သာယာအပ်သော အရသာ ရှိ၏။

အနီဠကံ ပျားကောင်ပျားဥမရှိသော၊

ခုဒ္ဒမဓုံ ပျားငယ်သည် ပြုအပ်သော ပျားရည်သည်။

ပထဝီ အပေါ်လွှာ အပေါ်ထပ်မြေကို။

ပရိဝတ္တေယျံ အောက်ထက် ပြောင်းပြန်လှန် ရပါအံ့။

ပပ္ပဋကောဇံ မြေထပ် မြေလွှာ မြေသြဇာကို။

သေယျထာပိမဟာပထဝီ· ယခုနေသော မြေကြီးအဟန်။

ဝိပလ္လာသံပိ သင်တို့လှန်မြောက် ကာလရောက်သော် ဖောက်ပြန်ခြင်းကိုလည်း။

ဥတ္တရကုရုံ ချမ်းသာများရာ မြောက်ကျွန်းရှာသို့။

(၁၈) ရဟောဂတဿ-ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ကပ်စဉ်။

သလ္လီနဿ တယောက်အထီးတည်း ကျိန်းစက်စဉ်။

(၂၂) အာယာမ လာသွားကုန်အံ့။

ယောဒေယျဓမ္မော အကြင်ပေးအပ်လှူဒါန်းအပ်သောဒါနဝတ္ထုသည်

နဒိန္နော — အရှင်အား မလှူဒါန်းရသေး။
အဒါတုကမျတာပိ — လှူဒါန်း ပေးကမ်းခြင်းငှာ အလိုမရှိ သည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။
ဧတ္ထ — ဤအိမ်ရာတည်ထောင် လူတို့ဘောင်၌။
တံ — ထိုဝတ္ထုသဒ္ဓါရှိတုံပါလျက်ပေးရာအခွင့်ကို။
သွာတနာယ — နက်ဖြန် ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုညပီတိ ပါမောဇ္ဇ အကျိုးငှာ။
သန္ဒဿေတွာ — ပစ္စုပ္ပန် တမလွန်နှစ်တန် ကျိုးကြောင်း ကောင်းစွာ ပြတော်မူ၍။
သမာဒပေတွာ — ကုသိုလ်တရား၌ ဆောက်တည်စေ၍။
သမုတ္တေဇေတွာ — ကောင်းစွာထက်စေ၍။
သမ္ပဟံသေတွာ- — ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရွှင်စေ၍။
ကာလေ — ဆွမ်းစားချိန်တန်ပြီ။

အာစိဏ္ဏံ ခေါ ပနေတံ အာ နန္ဒ တထာဂတာနံ ယေဟိ နိမန္တိတာ ဝဿံ ဝသန္တိ၊ န တေ အနပလောကေတွာ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမန္တိ။

အနက်။ အာနန္ဒာ၊ ဒါ။ ယေဟိ၊ အကြင် ဒါယကာတို့သည်။ နိမန္တိတာ၊ ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝဿံ၊မိုးလပတ်လုံး။ ဝသန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ တို့ကို။ အနပလောကေတွာ၊ ဘဲ။ တထာဂတာ၊ တို့သည်။ (ထည့်)ဇနပဒစာရိကံ၊ကို။ န ပက္ကမန္တိ၊ မမူ။ ဧတံ၊ ဤသို့ကြွတော်မမူခြင်းသည်။ တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ အာစိဏ္ဏံ ခေါ ပန၊ အလေ့အကျက်တော် သာတည်း။

ဗဟုသစ္စမတ္တံ — များသောအကြားအမြင်ရှိသော အဖြစ်၏ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့။
နိရဗ္ဗုဒေါ — ခိုးသူအမြုပ် ဒုဿီလမှကင်း၏။ ဝါ၊ ကင်းသော ခိုးသူအမြုပ် ဒုဿီလရှိ၏။
နီရာဒိနဝေါ — ဒုဿီလညစ် အပြစ်မှကင်း၏။ ဝါ၊ ကင်းသော ဒုဿီလညစ် အပြစ်ရှိ၏။
အပဂတကာဠကော — ဒုဿီလဟူသော မည်းညစ်ခြင်းမှ ကင်း၏။ ဝါ၊ ကင်းသောဒုဿီလ ဟူသော မည်းညစ်ခြင်းရှိ၏။
သုဒ္ဓေါ — စင်ကြယ်၏။ ဝါ၊ စင်ကြယ်သော သီလရှိ၏။
သာရေ — သီလစသောအမြတ်၌။ ဝါ၊သီလစသောအနှစ်၌
ပတိ္ဋမကော — ဂုဏ်အားဖြင့် ယုတ်၏။
နိယတော — မဂ်ဟုဆိုအပ်သော သမ္မတ္တနိယမအားဖြင့် မြဲ၏။

သမ္ဗောဓိပရာယနော-အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏။

နတာဝ သာရိပုတ္တ သတ္တာ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညာပေတိ ဥဒ္ဒိသတိ ပါတိမောက္ခံ ယာဝ န ဣဓေကစ္စေ အာသဝဋ္ဌာနိယာ ဓမ္မာ သံဃေ ပါတုဘဝန္တိ။

အနက်။ သာရိပုတ္တ၊ တြာ။ ယာဝ၊ လောက်။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ အာသဝဋ္ဌာနိယာ၊ အာသဝ၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဝီတိက္ကမ တရားတို့သည်။ သံဃေ၊ ၌။ ဝါ၊ အား။ နပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ကုန်သေး။ တာဝ၊ လောက်။ သတ္တာ၊ သည်။ သာဝကာနံ၊ တို့အား။ သိက္ခာပဒံ၊ ကို။ နပညာပေတိ၊ မမူ။ ပါတိမောက္ခံ၊ ကို။ နဥဒ္ဒိသတိ၊ မမူ။

ကေပုတ္တကော — တယောက်တည်း ဖြစ်၍ ချစ်လှစွာသော သားသည်။

ပိယော — နှစ်သက်အပ်သည်။

မနာပေါ — နှလုံးကိုပွားစေအပ်သည်။

သုခေဓိတော — ချမ်းသာစွာ ကြီးပွားစေအပ်သည်။

သုခပရိဟတော — ချမ်းသာစွာ အထိန်းတို့သည် ခါးထစ် ရင်ခွင် ပိုက်ပွေ့တင်လျက် ဆောင်ရွက်အပ်သည်။

(၂၇) တတ္ထေဝ — ထို မိခင် ဘခင်တို့အား ခွင့်လွှတ်ကြောင်းကို တောင်းရာ အရပ်၌သာလျှင်။

အနန္တရဟိတာယ — လူနှင့်မြေအားခြားတတ်သော အခင်းမရှိသော၊

(၂၈) ဥဋ္ဌေဟိ — လျောင်းစက်ရာမှ ထပါဦး။

ဘုဉ္ဇ — ထမင်းနှံငါး စားလည်းစားပါဦး။

ပိဝ — အဖျော်ရည် ရေပေါက်သော်လည်း သောက်ပါဦး။

ပရိစာရေဟိ — စောင်သမား ကချေသည် တီးကစေလျက် ထွေထွေ ထူးထူး မြူးထူး ပျော်ပါး ကစားလည်း ကစားပါဦး။

ကာမေဟိ — ဝတ္ထုကာမ ကိလေသာကာမတို့ကို။

ပုညာနိ — လူ့ရွာနတ်ပြည် ရောက်မည်အကြောင်းကောင်းမှုတို့ကို။

အဘိရမဿု — ရဟန်းမပြုသူ့ အတိုင်းသာ မွေ့လျော်ပါလော့

သဟာယကာ — ချမ်းသာ ဆင်းရဲ မကွဲတူမျှ ဖြစ်ကြကုန်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့သည်။

(၃၀) ဟဋ္ဌော — ဝမ်းမြောက်ကြည်လင် အလွန် ရွှင်လမ်းသည် ဖြစ်၍။

ဥဒဂ္ဂေါ — တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။

ပရိပုဏ္ဏဒွေါ — အထပ်ထပ် ပွတ်သပ်သည်ဖြစ်၍။

အစိရူပသမ္ပန္နော — ပဥ္စင်းခံ၍ မကြာမြင့်မှီကား။

အဍ္ဍော — အတွင်းအပ အသုံးအဆောင် များမြောင်ကြွယ်ဝကုန်သော။

မဟဒ္ဓနော — မြေဥမြှုပ်ထား များသောဥစ္စာ ရှိကုန်သော။

မဟာဘောဂေါ — နေ့တိုင်းရက်ခွာဟု ဆို အပ် သော များသော ဥစ္စာရှိကုန်သော။

ပဟုတဇာတရူပရဇတာ-များစွာသော ရွှေငွေရှိကုန်သော။

ပဟုတဝိတ္တူပကာရဏာ-များစွာနှစ်သက်ခြင်းကို ပြုတတ်သော ဝတ်ဆင်ရန် တန်ဆာ အဆောက်အဦ ရှိကုန်သော။

ပဟူတဓညဓနာ — ကုန်သွယ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် များစွာ လှည့်လည်သော ဥစ္စာ စပါး ရှိကုန်သော။

ပုညာနိ — ဒါနမှတပါး အခြားသော ကုသိုလ်တို့ကို။

လစ္ဆန္တိ — ရကုန်လတ္တံ့။

(၃၁) အာဘိဒေါသိကံ-ညဥ့်ဦးယံ၌ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပုပ်သိုးခြင်းအဖြစ်ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော။

ဆင္ဃေတုကာမော — မင့်မတွယ် စွန့်ပယ်လိုသည်။

အာကိရ — လောင်းလော့။

အာကိရန္တိ — မဖိတ်မစောင်း လောင်းသည်ဖြစ်၍။

ဟတ္ထာနဉ္စ — ကိုယ်ရုံပြင်ဖက် ထွက်သော လက်တို့၏ရင်း။

ပါဒါနဉ္စ — သင်းပိုင်ပြင်ဖက် ထွက်သော ခြေတို့၏ရင်း။

၁၄၂၅၄
သာသနာရေးဦးစီးဌာန
စာကြည့်တိုက်

သရဿစ — လောင်းပါထည့်ပါ ဟူသော အသံ၏ရင်း။
ဇေ — ကျွန်မ။ အဒါသိ၊ ကျွန်မ မဟုတ်သည်ကို။
(၃၂)အဂမိမှခေါ — ငါတို့သွားကုန်ပြီးသည်သာတည်း။
(၃၃) ဩပုဠ္ဌာပေတွာ–လိမ်းကျံစေ၍။ ကိလဥ္ဇေဟိ၊ ဖျာရိုင်တို့ဖြင့်။
မဇ္ဈေ — ရွှေပုံ ငွေပုံတို့၏အလယ်၌။
အလင်္ကာရ — လှပရှုပ်သွင် တန်းဆာဆင်လော့။
(၃၄) မိတ္တိကံ — အမိမှလာသော ဥစ္စာတည်း။
ပေတ္တိကံ — အဘမြတ်စွာ ငါမှလာသော ဥစ္စာသည်။
အတ္ထိ — တိုက်တွင်လှောင်ထား အခြားရှိသေး၏။
ပိတာမဟံ — မောင့်ဘေး မောင့်ဘိုးမှလာသော ဥစ္စာသည်။
အတ္ထိ — မြေဝယ်မြှုပ်ထားအခြားရှိသေး၏။(ထည့်)
သစေနာတိကခေယျာသိ–အကယ်၍ ဒေါသအမျက် မထွက် မဝင်ငြားအံ့။
သာဏိပသိဗ္ဗကေ — ပိုက်ဆံလျှော်အိတ်တို့ကို။
ဩပါတေဟိ — စုန်းစုန်းနစ်အောင် သွန်ပစ်လေလော့။
တတောနိဒါနံ — ထိုဥစ္စာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဥစ္စာလျှင်အကြောင်းရှိသော။
ယံဘယံဝါ — အကြင်မင်းစသော ဘေးသည်ရင်း။
ယံဆမ္ဘိတတ္တံဝါ — အကြင် ကိုယ် ခက် တ ရော် ရှိသော အဖြစ်သည်ရင်း။
ယောလောမဟံသောဝါ–အကြင် ကြက်သီး မွေးညှင်း ထခြင်းသည်ရင်း။

ယောအာရက္ခော ဝါ-အကြင်လက်နက်စွဲ၍ မြဲမြံစွာ စောင့်ရှောက်ရခြင်းသည်ရှင်း။

(၃၅) ဝစနံ — သာယာချေငုံ တောင်းပန်သောစကားကို။
ဘဂိနိဝါဒေန — တဝမ်းတူကွ မွေးဖွားကြသည့် နှမဟူသောခေါ်ဆိုခြင်းဖြင့်။
မာဝိဟေဌယိတ္ထ — ညစ္စာမိန်းမ ထွေထွေပြုလျက် မနှိပ်စက်ပါလင့်။
သန္တမေ့ပသုံ — ရောင့်ရဲစေကုန်၏။သမ္ပဝါရေသုံ၊ဖြစ်စေကုန်၏။
တေနဟိ — မိခင်ငြိမ်းကြောင်း တောင်းပန် ချိုသာ တိုက်တွန်းပါ၏။
ဗီဇကမ္မိ — မျိုးနွယ်စဉ်ဆက်၏ မပျက်ကြောင်း ဖြစ်သောသားမျိုးစေ့ကိုလည်း။
အပုတ္တကံ — အမွေခံသားမှကင်းသော။
သာပတေယျံ — ဥစ္စာနှစ်ကို။
လိစ္ဆဝိယော — အပေါင်းအစု မင်းပြုကြကုန်သော လိစ္ဆဝီတို့သည်။
မာအတိဟရေသုံ — မင်းဘဏ္ဍာဟု မဆောင်ပါစေကုန်လင့်။
(၃၆) တေနဟိ — သားရမည် အကြောင်း တောင်းပန် သာယာတိုက်တွန်းပါ၏။
ဥတုနီ — မိန်းမတို့တမ်း ပန်းဟုဆိုအပ်သော ဥတုသည်။
ပုပ္ဖံ — ဥတုရှင်လင်း လာမြဲပန်းသည်။
ပိယာ — အလေးအမြတ် ချစ်အပ်သည်။
မနာပါ — မရက်မစက် နှစ်သက်အပ်သည်။
အလက်ာရ — ဝတ်လိမ်းပြုပြင် ဆင်ယင်လေလော့။

အမ္မ	မိခင်။ တော်၊ ဤသင့်အား မျိုးစေ့ဟု ဆိုအပ်သော မြေးပေးခြင်းကို။
အနာဒီနဝဒဿော	မေထုန်မှိဝဲခြင်း၌ အပြစ်ကိုမမြင်သည်ဖြစ်၍။
မေထုနံ	တပ်ခြင်းတူသော သူနှစ်ယောက်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။
ဗြဟ္မကာယိကာ	ဗြဟ္မာအပေါင်း၏နေရာ ဗြဟ္မာဘုံ၌ တည်ကုန်သော။
တေနခဏေန	ထိုမေထုန်အမှုကို လွန်ကျူးကျော်နင်း၍ ကျင့်သောခဏဖြင့်။
(၃၇) ကုက္ကုစ္စံ	နောင်တတဖန် ပူပန်သော အလို့လို့သည်။
အလာဘာ	ဈာန်စသော ကျေးဇူးကို မမြင်ရခြင်းတို့သည်။
လာဘာ	ပဗ္ဗဇ္ဇ စသော ကျေးဇူးကိုရခြင်းတို့သည်။
ဒုလ္လဒ္ဓံ	သာသနာတော်ကို မကောင်းသဖြင့် ရအပ်သည်။
ကိသော	မဝ သေးသိမ် ပိန်သည်။
လူခေါ	အသွေးအသား ခေါင်းပါးသည်။
ဒုဗ္ဗဏ္ဏော	အဆင်းရုပ မလှသည်။
ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတော	အဖြူအနီရောလျက် ဖက်ရွက်ကဲ့သို့ ဖြော့တော့သော အဆင်းဖြစ်ခြင်းရှိသည်။
ဓမနိသန္ထတဂတ္တော	ကွန်ရက်ကဲ့သို့ အကြောပြိုင်းပြိုင်းထသော ကိုယ်ရှိသည်။
အန္တောမနော	အတွင်း၌ ပူလောင်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။
လီနမနော	ပါဠိသင်ခြင်း စသည်၌ တွန့်လိမ်သော စိတ်ရှိသည်။

ဒုက္ခီ ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။
ဒုမ္မနော ဒေါမနဿဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။
ဝိပ္ပဋိသာရီ နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။
ပဇ္ဈာယိ ကြံမှိုင်၏။
(၃၈) ပီဏိန္ဒြိယော-ပြည့်ဖြိုးသော ဣန္ဒြေရှိသည်။
ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏော ကြည်လင်သော မျက်နှာအဆင်းရှိသည်။
ဝိရာဂါယ ဘဝဘောဂတို့၌ တပ်ခြင်းကင်းစိမ့်သောငှာ။
ဝိသံယောဂါယ ကိလေသာနှင့် မယှဉ်စေသောငှာ။
အနုပါဒါယ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းစိမ့်သောငှာ။
သရာဂါယ တပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်စေခြင်းငှာ။
ရာဂဝိရာဂါယ ရာဂဖြင့် တပ်ခြင်းကင်းရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ။
ပိပါသဝိနယာယ ကာမတည်းဟူသော မွတ်သိပ်ခြင်းကို ဖျောက်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ။
အာလယသမုဂ္ဃာတာယ-တဏှာကိုပယ်ခွါရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ။
ဝဋ္ဋုပစ္ဆေဒါယ ဝဋ်၏ပြတ်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ။
ဝိရာဂါယ တဏှာ၏တပ်ခြင်း ကင်းရာနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ။
နိဗ္ဗာနာယ ဘဝဂတိ ယောနိတို့၏ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ။
ပရိညာ သုံးပါးသောပရိညာဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိခြင်းကို။
အညံတတ္ထာယ အကြည်အညို ပျက်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ကြည်ညို သည်မှတပါး မကြည်ညိုသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းငှာ။

(၃၉) တေသမ္ပိ နိဒါနေ-ထိုရှင်သုဒိန် မေထုန် အမှုကို ပြုသော အကြောင်း၌။

အနနုစ္ဆဝိကံ — ရဟန်းတို့အား မလျော်ကပ်ပတ်။
အနနုလောမိကံ — ရဟန်းတို့အား မလျော်။
အပ္ပတိရူပံ — ရဟန်းတို့အား မသင့်တင့်။
အဿမဏကံ — ရဟန်းတို့၏ အမှုအရာမဟုတ်။
အကပ္ပိယံ — ရဟန်းတို့အား မအပ်။
ကဏှသပ္ပဿ — မည်းသော အဆိပ်ရှိသောမြွေပွေး မြွေနန်း၏။
အာဒိတ္တာ — မီး၏အဆင်းဖြင့် ပြင်းစွာပူလောင် ပြောင်ပြောင် တောက်သော။
သမ္ပဇ္ဇလိတာယ — ဝန်းကျင်ပတ်ရံ အလျှံကိုလွှတ်သော။
သဇောတိဘူတာယ အရောင်အလင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။
အင်္ဂါရကာသုကာသု-မီးကျီတွင်း မီးကျီစုတို့၌။
တံ — ထိုသို့ မြတ် မမြတ်အားဖြင့် နှစ်ပါးဖြစ်ခြင်းသည်။
တတောနိဒါနံ — ထိုမြေခံတွင်း မီးကျီတွင်း၌ ထည့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ထည့်သွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော။
မရဏမတ္တံ — သေလောက်ရုံ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။
တပ္ပစ္စယာ — ထိုမြေခံတွင်း မီးကျီတွင်း၌ ထည့်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
ကာယဿ — ဥပါဒိန္နကခန္ဓာကိုယ်၏။
ဝရာဝရံ — မြတ် မမြတ်သောအားဖြင့် နှစ်ပါးသော ဖြစ်ခြင်းသည်။

တတ္ထ	ထိုမာတုဂါမ၏ အင်္ဂါဇာတ်အတွင်းဝယ် ထည့်သွင်းခြင်း၌ ကြီးပြင်းသော အပြစ်ရှိသည် ဖြစ်လျက်။
ယံတံ	ဟူးဟူးညားညား ယုတ်မာသောအားဖြင့်။
အသဒ္ဓမ္မံ	ယုတ်မာသောသူ မသူတော်တို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော။
ဂါမဓမ္မံ	ရွာ၌နေသူ လူတို့၏အကျင့်ဖြစ်သော။
ဝသလဓမ္မံ	မကောင်းမှုတို့ကို ယိုစေတတ်သော သူတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ကိလေသာ မိုးကြီးကို ယိုစေတတ်သော အကျင့်ဖြစ်သော။
ဩဒကန္တိကံ	ရေဆေးခြင်း အဆုံးရှိသော။
ရဟဿံ	မျက်မှောက်၌ဝယ် မတင့်တယ်၍ ဖုံးကွယ်ရာ၌ ပြုအပ်သော။
ဒွယံဒွယသမာပတ္တိံ	နှစ်ယောက်, နှစ်ယောက်သော ယောကျ်ား မိန်းမတို့သည် ရောက်အပ်သော မေထုန် အကျင့်သို့၊
အာဒိကတ္တာ	သူခပ်သိမ်းတို့၏ ရှေးဦးစွာပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဒုဗ္ဘရတာယ	မိမိကိုယ်ကို မိမိမွေးမြူနိုင်ခဲသောအဖြစ်၏။
ဒုပ္ပေါသတာယ	မိမိကိုယ်ကို ဒါယကာတို့ မွေးမြူနိုင်ခဲသော အဖြစ်၏။
မဟိစ္ဆတာယ	အလိုကြီးသောအဖြစ်၏။
သင်္ဂဏိကာယ	အပေါင်းအဖေါ်၌မွေ့လျော်ပျော်ပါးခြင်း၏။
ကောသဇ္ဇဿ	ပျင်းရိခြင်း၏။ အဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးမဲ့ကို။

သလ္လေခသ	ကိလေသာကို ခေါင်းပါးစေခြင်း၏။
ဓုတဿ	ကိလေသာကို ခါထွက်ခြင်း၏။
ပါသာဒိကဿ	ကြည်ညိုဘွယ်ကို ဆောင်ခြင်း၏။
အပစယဿ	ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးခြင်း၏။
ဝီရိယာရမ္ဘဿ	ဝီရိယ အားထုတ်ခြင်း၏။
တဒနုစ္ဆဝိကံ	ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ခြင်းအား လျော်ကပ်ပတ်သော။
တဒနုလောမိကံ	ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ခြင်းအားလျော်သော၊
ဒသအတ္ထဝသေ	ဆယ်ပါးသော အကြောင်းထူး အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်သည်တို့ကို။
သံဃသုဋ္ဌုတာယ	သံဃာတော်၏ ကောင်း၏ဟု ဝန်ခံခြင်းငှာ။
ဒုမ္မင်္ကူနံ	သီလမရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။
နိဂ္ဂဟာယ	နှိပ်ခြင်းငှာ၊ပေသလာနံ၊ သီလကိုချစ်ကုန်သော။
ခမ္မိကာနံ၊	မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။
သံဝရာယ	ပိတ်ပင်ခြင်းငှာ။
သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ	သုံးပါးသော သဒ္ဓမ္မ၏တည်ခြင်းငှာ။
ဝိနယာနုဂ္ဂဟာယ	လေးပါးအပြားရှိသော ဝိနည်းကို ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ။
ဥဒပါဒိ	အနုပညတ် ထပ်ဆင့်ခြင်းငှာ ထင်ရှား ဖြစ်လာပြန်၏။

မက္ကဋီဝတ္ထု

(၄၀) အာမိသေန- ယာဂုထမင်းစသော အာမိသဖြင့်။

ပလာပေတွာ	ချော့မော့ ဖျားယောင်း၍။
ကဋ္ဌိပိ	ခါးကိုလည်း၊ သြဒ္ဓ၊ ရှေးရှုထား၏။
နိသံသယံခေါ	ယုံမှားမဲ့လျှင်။

(၄၁) တထေဝ ထိုတိရစ္ဆာန်နှင့်လူ အတူတူသာလျှင်။
(၄၂) တေသွံ နိဒါနေ— ထို မျောက်မ ကို မေထုန် မှီဝဲသော အကြောင်း၌။
တေသွံ ပကာရဏေ–ထိုမျောက်မကို မေထုန်မှီဝဲသောအခါ၌။
(၄၃) ဖုဋ္ဌာ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။
အတ္တဂရဟိနော ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ ကဲ့ရဲ့အပ်ပါကုန်၏။
အလဏ္ဍိတာ အသရေမရှိကုန်သည်။
ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ညဉ့်၏ ရှေ့အဘို့ ညဉ့်၏ နောက်အဘို့ကာလ ပတ်လုံး။
ဗောဓိပက္ခိယာနံ မဂ်ဉာဏ်၏ အဘို့၌ဖြစ်ကုန်သော။
ဓမ္မာနံ သတိပဋ္ဌာန် စသောတရားတို့ကို။
ဘာဝနာနုယောဂံ-ပွားစေခြင်း၌ အဆင့်ဆင့် အားထုတ်ခြင်းကို။
အနုယုတ္တာ အဆင့်ဆင့်အားထုတ်သည်ဖြစ်၍။
သမ္ပဟာနေယျ နှုတ်ရာ၏။
(၄၅) ယာဒိသော-အကြင်သို့ အမည်း အဖြူ အနိမ့် အမြင့်စသော။
ယထာယုတ္တော အကြင်အကြင်သို့သောအမှု၌ယှဉ်သော။
ယထာဇစ္စော အကြင်အကြင်သို့သော အမျိုးရှိသော။
ယောထေရော ဝါ အကြင်ဆယ်ဝါရမြောက် ထေရ်ခေါ်လောက်သော ရဟန်းသည်ရင်း။
ယော နဝေါ ဝါ ငါးဝါ–မရ နဝရ ခေါ်ဘွယ် ပဥ္စင်းငယ်သည်ရင်း။
ယော မဇ္ဈိမော ဝါ အကြင် ငါးဝါထက်သာ၊ ဆယ်ဝါအောက်ငယ် အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ရဟန်းသည်ရင်း။

ဘိက္ခကော	အရိယာသူတော်ကောင်းတို့၏ တောင်းခြင်းဖြင့် တောင်းတတ်၏။
ဘိက္ခာစရိယံ	ဆွမ်းခံလှည့်ရာ ဆွမ်းခံရွာသို့။
ဘိန္နပဋဓရော	အဘိုးအဆင်း အခတ္တအားဖြင့် သုံးပါးပျက်ခြင်းရှိသော ပုဆိုးကို ဆောင်တတ်၏။
သာမညာယ	ရဟန်းဟုသမုတ်သဖြင့် ဝါ၊ ခြင်းကြောင့်။
ပဋိညာယ	ရဟန်းဟု ဝန်ခံသဖြင့်၊ ဝါ၊ခြင်းကြောင့်။
ဘဒြော	ကောင်းသော သီလသမာဓိပညာနှင့်ပြည့်စုံသော သူသည်။
သာရော	သီလ စသော အနှစ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်။
သေခေါ	ထိုသိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ဆဲ ဖြစ်သောသူသည်။
အကုပ္ပေန	မပျက်ဆီးအပ် မတားမြစ်အပ်သော။
ဌာနာရဟေန	သာသနာတော် တည်းဟူသော အကြောင်းအား ထိုက်သော။
ဥက္ကဏ္ဍိတော	ဆန့်ကျင်သည် ဖြစ်၍။
အဋ္ဋိယမာနော	ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍၊ဟာရာယမာနော၊ရှက်နိုးသည် ဖြစ်၍။
ပစ္စက္ခေယျံ	ဣန္ဒြေ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မျက်ကွယ်ပြုရပါမူကား
အာစရိယံ	ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယ- ဥပသမ္ပဒါစရိယ- နိဿယာစရိယ- ဓမ္မာစရိယ-ဩဝါဒါစရိယကို။
သမာနုပဇ္ဈာယကံ	တူသောဥပဇ္ဈာယ်ရှိသောသူကို။
သဗြဟ္မစာရိံ	သီတင်းသုံးဖော်ကို။
ပုဗ္ဗေ	ရှေးလူလက်ထက်၌။
(၅၀) ဒုက္ကရံ	ရဟန်းအဖြစ်၌ ပြုခဲ၏။

(၅၄) အရိယကေန-အရိယာတို့၏ ဝေါဟာရမာဂဓဘာသာဖြင့်။
ဒဝါယ အဆောတလျင် ဆင်ခြင်မရှိ ဆိုမိသဖြင့်။
ရဝါယ ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန် မမှန်ဆိုသဖြင့်။
အသာဝေတုကာမော-ကြားစေခြင်းငှာ အလိုမရှိဘဲ။
အဝိညုဿ မသိမကြား လူမိုက်အား။သာဝေတိ၊ ကြား၏။
ဝိညုဿ သိကြားသူ လူပညာရှိအား။
(၅၇) ပဝေသနံ သွင်းဆဲခဏ၌။ စေသာဒိယတိ၊ အကယ်၍ သာယာသည်ဖြစ်အံ့။
ပဝိဋ္ဌံ ဝင်ဆဲခဏ၌။ ဌိတံ၊ တည်ဆဲခဏ၌။ ဥဒ္ဓရဏံ၊ နုတ်ဆဲခဏ၌။
(၅၉) ဇာဂရန္တီ နိုးကြားသော။ သုတ္တံ၊ အိပ်ပျော်သော။
အက္ခာယိတံ အိမ်ခွေးတောခွေးတို့သည်။ မခဲအပ်သေးသော
(၆၁) သန္ထတာယ အတွင်းသို့သွင်း၍ အခင်းအနှီးခံသော မိန်းမ၏။
အသန္ထတဿ အပ၌ အခင်းအနှီး မရစ်ပတ်သော ရဟန်း၏။
(၆၅) ရာဇပစ္စတ္ထိကာ-ရန်သူဖြစ်သော မင်းတို့ကို။
စောရပစ္စတ္ထိကာ ရန်သူဖြစ်သော ခိုးသူတို့ကို။
ဓုတ္တပစ္စတ္ထိကာ ရန်သူဖြစ်သော ဣတ္ထိဓုတ္တ၊ သုရာဓုတ္တ စသည်တို့ကို။
ဥပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာ ရန်သူဖြစ်သော ဥပ္ပလဂန္ဓတို့ကို။
(၆၆) ဝိပ္ပဋိပဇ္ဇတိ ဖောက်ပြန်သော အားဖြင့် မသင့်မတင့် ပြုကျင့်၏။
ပဋိဗုဒ္ဓေါ အိပ်ပျော်ရာမှ နိုးလတ်သော်။
နာသေတဗ္ဗော ရဟန်းအသွင်ကိုပယ်လျက် ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်၏။
အဇာနန္တဿ သူတပါးတို့ပြုသည်ကို မသိသော ရဟန်းအား။

အသာဒိယန္တဿ — သိသော်လည်း မသာယာသော ရဟန်းအား။
ဥမ္မတ္တကဿ — သည်းခြေပျက်၍ ရူးသောရဟန်းအား။
ခိတ္တစိတ္တဿ — ဘီလူးဖမ်း၍ ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသော ရဟန်းအား။
(၆၇) ကုသစီရံ — သမန်းမြက်ကို ကျစ်သော သင်္ကန်းကို။
ဝါကစီရံ — လျှော်ကို ကျစ်သော သင်္ကန်းကို။
ကေသကမ္ဗလံ — လူ့ဆံပင်ဖြင့် ရက်သောကမ္ဗလာကို။
ဝါလကမ္ဗလံ — သားမြီးဖြင့်ရက်သော ကမ္ဗလာကို။
ဥလူကပက္ခိကံ — ခင်ပုပ် တောင်ဘို့ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းကို။
အဇိနက္ခိပံ — အမွေးခွါနှင့်တကွသော သစ်နက်ရေကို။
ပိဋ္ဌကေ — အင်းပျဉ်၌။ နီပန္နံ၊ လျောင်းသော။
သာရတ္တော — ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် ပြင်းစွာတပ်သည်ဖြစ်၍။
(၆၈) ဥဂ္ဃဟေတွာ မြဲစွာကိုင်၍။ ဒူသေတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။
(၆၉) တံယေဝဥပဇ္ဈံ- ထို ယောကျ်ား လက်ထက် ၌ ယူသော ဥပဇ္ဈာယ်ကိုသာလျှင်။
တမေဝဥပသမ္ပဒံ — ထိုယောကျ်ား လက်ထက်၌ခံအပ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်ကိုသာလျှင်။
တာနိယေဝ ဝဿာနိ– ထိုယောကျ်ားလက်ထက်၌ရေတွက်အပ်သော ဝါတို့ကိုသာလျှင်။
(၇၁) လေပစိတ္တဿ-ပန်းချီဆေးရုပ်၏။
ဒါရုဓီတလိကာ — သစ်သားညဲ မင်းရုပ်၏။
(၇၂) ဃဋ္ဋေတွာ — စေ့ဆော်ကြိုးကုတ်၍
မောစေဟိ — သုတ်ကိုလွှတ်စေလော့။
(၇၃) သိဝထိကံ — သုသာန်သို့။

ဝဏ္ဏကတေ ဟင်းလင်းပြုအပ်သော။
ဆုပန္တိ နံပါးလေးဘက် အစောက်ကို ထိစေသည်ဖြစ်၍။
အစ္ဆုပန္တိ နံပါးလေးဘက်အစောက်ကိုမထိစေမူ၍။
ဥပဟတိန္ဒြိယော ပျက်သောကာယိန္ဒြေရှိသည်၊
(၇၄) ဇာတိယဝနေ- မုလေးတော၌။
ဒိဝါဝိဟာရဂတော- နေ့သန့်ရာသို့ ကပ်သည်ဖြစ်၍။
ဝါတူပပတ္တဒ္ဓါနိ လေကြောင့်ခိုင်မာကုန်သည်။
ကိလိန္နံ အလိမ်းအလိမ်းကပ်သည်ကို။
ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဋ္ဌေန=ဥစ္စာလိင်္ဂမည်သောပိုးထိုးကိုက်ခြင်းကြောင့်
အဏ္ဍဝနေ မိုက်သော ကန်းတော၌။
(၇၆) အဂ္ဂမိတ္တာ- ခြေနှင့်ကျောက်ကန်၍။
(၇၇) ဝိဟာရပက္ခိကာယော-ကျောင်းကိုကြည့်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍။
ပင္ဂိသလ္လိယန္တေန ကျိန်းစက်သော ရဟန်းသည်။
(၇၈) ဘာရုကစ္ဆကေ-ဘာရုကစ္ဆက မည်သော သင်္ဘောဆိပ်၌နေသော။
မုပ္ပသန္တော အကျိုးမရှိသည်၌ ကြည်ညိုသည်။
(၇၉) ဥိီးရုန္တရိကာယ-ပေါင်ကြား၌။ ဃဋ္ဋေဟိ၊ စေ့ဆော်ကြိုးကုတ် အားထုတ်လော့။
ဥပကစ္ဆကေ လက်ကတီး၌။ ကဏ္ဍဆ္ဒိဒ္ဒေ၊ နားပေါက်၌။
ကေသဝဋ္ဋိယံ ဆံခွေ၌။ အင်္ဂုဋ္ဌန္တရိကာယ၊ လက်ချောင်းကြား၌။
(၈၀) ဝိပ္ပဋိပါဒေသုံ-ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် မသင့်မတင့် ကျင့်စေကုန်၏။
(၈၂) ဥတ္တာနော ပက်လက်။ ဥဗ္ဘဇိတွာ၊ အဝတ်ကိုပင့်၍။

ဒုတိယ ပါရာဇိက

(၁၄) ဂိဇ္ဈကူဋေ — အထွတ်ဖျားဝယ်နားသော ငှင်းတ ရှိသော ကြောင့် ဂိဇ္ဈကုဋ်အမည်ရှိသော။ ဝါ၊ ငှင်းတ နှုတ်သီးနှင့် ပုံမှီးမချွတ် အထွတ်ရှိသောကြောင့် ဂိဇ္ဈကုဋ်အမည်ရှိသော။

သန္နိဋ္ဌာ — အကျွမ်းမဝင် မြင်ဘူးကာမျှဖြစ်ကုန်သော။

သမ္ဘတ္တာ — အကျွမ်းဝင်လှ ဆည်းကပ် ခ,လျက် တကွ သုံးဆောင် စားသောက်ဘူးကုန်သော။

တတ္ထေဝ — ထိုဣသိဂိလိ တောင်နံပါး၌သာလျှင်။

စိက္ခလ္လံ — ရွံ့ညွန်ကို။ မဒ္ဒိတွာ၊ နယ်၍။

အနဝယော — မယုတ်ပြည့်စုံကု လုံသော အတတ်ရှိ၏။

သဗ္ဗမတ္တိကမယံ — နံရံအမိုး သည်တိုင်မှစ၍ အလုံးစုံ မြေညက်ဖြင့် ပြီးသော။

ဣန္ဒဂောပကဝဏ္ဏာဘာ — ပိုးဖလံကဲ့သို့ — ဣန္ဒဂောပကဝဏ္ဏာ ဘာ — ဣန္ဒဂေါပကောသယော်ပံ ထာပီ—သိကြားစောင့်ရှောက် သေ့းပေါက် သဏ္ဌာန် ပိုးဖလံကဲ့သို့တည်း။

ကိင်္ကိဏိကသဒ္ဒေါ ယထာ—ဆည်းလည်းခြူးသံကဲ့သို့။

(၁၅) ဩရောပါေဟ္တာ—ဆင်းတော်မူသည်ရှိသော်။

လောဟိတိကာ — အရောင်အဆင်း အချင်းချင်းနီသော။

အနုဒယာ — အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။

အနုကမ္ပာ — အစဉ်သနားခြင်းသည်။

အဝိဟေသာ — မညှဥ်းဆဲခြင်းသည်။

ပစ္ဆိမဇနတာ — နောင်လာသူ လူအပေါင်းသည်။

ပါတဗျတံ — ညှဥ်းဆဲနှိပ်စက် ဖျက်ဆီးသောအဖြစ်သို့။

(၁၆) ဒါရုဂဟေ — သစ်ဘဏ္ဍာအိမ်၌။ ဝါ၊ သစ်ကောက်ယူရာဆိပ်၌။

ဂဏကော သစ်စောင့် သစ်ထိမ်း သစ်သိမ်း သစ်ရေတွက်သော သစ်စာရေး သစ်တောဝန်သည်။
နဂရပဋိသခ်ါရိကာ နိ-မြို့ကို အသစ်တဖန် ပြုပြင်စီရင်ခြင်း၏ အဆောက်အဦဖြစ်ကုန်သော။
အာပဒတ္ထာယ မီးလောင်ခြင်း၏ ဘေးရန်အကျိုးငှာ။
ဒေဝဂဟာဒါရူနိ မင်းသိမ်းဆည်းသော သစ်တော်တို့သည်။
သကျပုတ္တိယာ သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားအနွယ်တော် ဖြစ်ကုန်သော။
ဓမ္မစာရိနော မြတ်သည်ကို ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏။
အတိပ္ပသန္နာ အလွန်အကျူးအထူးသဖြင့် ကြည်ညိုတော်မူ၏။
ဆေဒါပေတွာ ကုဋ္ဌိပမာဏကို မှတ်လျက် ဖြတ်စေ၍။
(၈၇) အနုသညာယမာနော-ထိုထိုအရပ်သို့ ကပ်လျက် အထပ်ထပ် ရှုဆင်ခြင်လတ်သော်။
ဗိမ္ဗိသာရော ရွှေအနှစ်နှင့် စင်စစ် တူသော အဆင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဗိမ္ဗိသာရအမည်ရှိသော။ ဝါ။မြတ်သော ရွှေအဆင်းနှင့် မယွင်း ပုံယူ တူသော အဆင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဗိမ္ဗိသာရ အမည်ရှိသော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။
ဗန္ဓိ ခါးကြိုးလေးထောက် နောက်ပြန် ဖွဲ့ခြင်းကို။

တောသံ ဘန္တေ ဒါရူနံ ကိစ္စာတိ၊ ဂစ္ဆာဝုသော အဟံပိ အာဂစ္ဆာမီတိ ဃျောသိ ဘန္တေ ပုရာဟံ ဟညာမီတိ။

အနက် ဘန္တေ၊ ဘုရား။ တေသံ ဒါရူနံ၊ ထိုသစ်တော်တို့၏။ ကိစ္စာ၊ ပြုဘွယ်အမှုကိစ္စကြောင့်။ အဟံ၊ကို။ဗန္ဓော၊လျက်။ နိယျာမိ၊

ဆောင်အပ်၏။ (ထည့်) ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ ၏။ (သမ္ဗန်) အာဝုသော၊ ဒါယကာ။ ဂစ္ဆ၊ သွားနှင့်တော့။ အဟံပိ၊ ငါ သည်လည်း။ အာဂစ္ဆာမိ၊ နောက်ထပ်မကွာ လိုက်လာပါ အံ့။ ဣတိ၊ သို့၊ ဝုတ္တော၊ သော်။ (ထည့်) ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အဟံ၊ ကို။ ပုရေဟညာမိ၊ ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ် မသတ်အပ်မို့။ ဝါ၊ မသတ်အပ်ခင်။ ဝါ၊ ရှေ့သို့သတ်လတ္တံ့။ တွံ၊ အရှင်ဘုရား သည်။ ယေ့ျာသိ၊ မနေးလျှင်စွာ လိုက်ခဲ့ပါ။ ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ ၏။ (သမ္ဗန်)။

(ဂဂ) မာဒိသော ငါကဲ့သို့သော သဘောရှိသော သောတာပန် မင်းသည်။

လောမေနှ၊	ရဟန်း၏အသွင်အပြင်ဟူသော အမွေးကြောင့်၊
မုတ္တော	နှောင်ဖွဲ့သတ်ပုတ် နှင်ထုတ်ခြင်းမှ လွတ်သည်။
ပုရာဏဝေါဟာရိကော-ရှေးလူလက်ထက်၌ တရားဆုံး ဖြတ်သော	တရားသူကြီးဖြစ်ဘူးသော။
ဟနတိဝါ၊	ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ် သတ်မူလည်းသတ်သနည်း။
ဗန္ဓတိဝါ	မြဲစွာနှောင်ဖွဲ့မူလည်း ဖွဲ့သနည်း။
ပဗ္ဗာဇေတိဝါ	တပါးရပ်ခွင် နှင်မူလည်း နှင်သနည်း။
(၉) ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ	ခြောက်ယောက် အစု ရှိခြင်းကြောင့် ဆဗ္ဗဂ္ဂိ အမည်ရှိကုန်သော။
ရဇကတ္ထရဏံ	ခဝါအဝတ်ကို ဖြန့်ရာ ခဝါဆိပ်သို့။
ရဇကဘဏ္ဍိကံ	ခဝါသည်တို့၏ အဝတ်ထုတ်ကို။
တထေဝ	ထိုရွာတော မခြားအလား တူသည်သာလျှင်။

(၉၂) အနိဿင့် မလွှတ်အပ်။ အပရိစ္စတ္တံ၊ မစွန့်အပ်။ ရက္ခိတံ၊ စောင့်ရှောက်အပ်၏။ ဂေါပိတံ၊လုံခြုံစေအပ်၏၊
အာဒိယေယျ တရားဆင်၍ ခိုးပြောအံ့။
ဟရေယျ အသွားဆောင်သောဥစ္စာကို ခိုးပြောအံ့။
အဝဟရေယျံ အပ်နှံသော ဥစ္စာကို ခိုးပြောအံ့။
ဣရိယာပထံဝိကောပေယျံ-ဣရိယာပုထ်ကို ဖျက်စေ၍ ခိုးပြောအံ့။
ဌာနာစာဝေယျ တည်ရာမှ ရွေ့စေ၍ ခိုးပြောအံ့။
သင်္ကေတံဝီတိနာမေယျ-အချိန်းအချက်ကို လွန်စေ၍ခိုးပြောအံ့။
ပထဗျရာဇာ မြေအပြင်ကို အစိုးရသော ကေရာဇ်မင်း စကြာမင်း။
ပဒေသရာဇာ တတိုင်း တရပ်ကိုအစိုးရသော ပဒေသရာဇ်မင်း။
မဏ္ဍလိကာ တတိုင်း တရပ်တွင် တဝန်း တလျားကို အစိုးရသောမင်း။
အန္တရဘောဂိတာ တိုင်းကျပ် ရွာစားမင်းတို့။
အက္ခဒဿာ တရားသူကြီးမင်းတို့။
အမှဒဏ္ဍကေနဝါ လေးတောင်ထက်ဝက် နှစ်တောင်ရှိသော လှံတံဖြင့်ရင်း။
(၉၃)ဩစရကော အတွင်း၌ ဝင်တတ်သောသူ။
ဩဏိရက္ခော ဆောင်အပ်သော ဥစ္စာကို စောင့်တတ်သောသူ။
(၉၄) သုတ္တာရုဠှံ ချည်သို့တင်အပ်သော။
ကဏ္ဌသုတ္တကံဝါ လည်ကြိုးကိုရင်း။
ကဋိသုတ္တကံဝါ ခါးကြိုးကိုရင်း။
(၉၆) ကပိဠရောဝါ-ကပိဌရမည်သော ငှက်သည်ရင်း။

ဆိဇ္ဇမာနံ   ပြုတ်သည်ဖြစ်၍။
(၉၇) စီဝရဝံသေဝါ-သက်နိုးတန်းဝါး၌ရှင်း။
စီဝရ ရဇ္ဇုယာဝါ   သင်္ကန်းတန်းကြိုး၌ရှင်း။
ဘိတ္တိခိလေဝါ   နံရံတွင်နှက်သော တံသင်း၌ရှင်း။
နာဂဒန္တေဝါ   ဆင်စွယ်ကောက်၌ရှင်း။
ပတ္တာခာရကေပိ   သပိတ်ခြေ၌ရှင်း။
(၉၈) နိမုဇ္ဇတိဝါ ငုပ်မှုလည်း ငုပ်၏။
ဥမ္မုဇ္ဇတိဝါ   ငုပ်ရာမှသော် ပေါ်မှုလည်း ပေါ်၏။
(၁၀၄) ခိလံဝါ သစ်ငုပ်တံသင်းကိုရှင်း။
ဝတိံဝါ   စောင်ရန်းကိုရှင်း။
မရိယာဒံဝါ   လယ်ကသင်းကိုရှင်း။
(၁၁၆) သြဋ္ဌာ   ကုလားအုပ်တို့သည်ရှင်း။
ဂဒြဘာ   မြည်းတို့သည်ရှင်း။
မသုကာ   ဆိုအပ်သည်မှကြွင်းသော   အခြေလေးချောင်း
                 သားအပေါင်းတို့သည်။
(၁၂၆) နစသံကသညီ- မိမိဥစ္စာဟု အမှတ်မရှိ။
နစဝိဿာသဂ္ဂါဟီ   အကျွမ်းမဝင်ဘဲ ယူလေ့ရှိသည်။
နစတာဝကာလိကံ   အခိုက်အတန့် ယူလေ့မရှိ။
(၁၅၇) ဥပေါသထဂ္ဂံပိ-ဥပုသ်ယူရာ ဥပုသ်အိမ်သို့လည်း။
သန္နိသဇ္ဇံပိ   အညီအညွတ် စည်းဝေးရာအရပ်သို့လည်း။
တေလကဋ္ဌုကယာဂုံ—နှမ်း ဆန် နှစ်ပါး၌ ပဲမျိုးတပါးပါးစွက်လျက်
                 သုံးခုစပ်၍ချက်အပ်သော ယာဂုကို။
မဓုဂောဠကံ   ပျားလက်ကို။

တတိယ ပါရာဇိက

(၁၆၂) အသုဘကထံ–အသုဘဟူသောအခြင်းအရာကို ပြသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ကိုယ်၌တပ်ခြင်း၏ ကင်းကြောင်း ဖြစ်သောစကားကို။

အသုဘာယ	အသုဘ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏။
ပဋိသလ္လီယိတုံ	တယောက်ထည်းတည်း ကျိန်းစက်ခြင်းငှာ။
အနေကာ ကာရဝေါကာရံ-များစွာသော ဝဏ္ဏ သဏ္ဌာန စသော	အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြွမ်းသော။
အနုယုတ္တာ	အစဉ်မပြတ် အထပ်ထပ် အားထုတ်ခြင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။
အဋ္ဋိယန္တိ	ငြီးငွေ့ကုန်၏။
ယုဝါ	ပျိုနုသော အရွယ်နှင့် ပြည့်စုံသော။
မဏ္ဍနဇာတိကော	တန်းဆာဆင်သော သဘောရှိသော။
သီသံနှာတော	ဦးခေါင်းနှင့်တကွ ရေချိုးပြီးသော။
အာသတ္တေန	ဆန်နှကျင်ဘက် ရန်သူသည် ယူဆောင်၍ စွပ်တပ်အပ်သော။
သမဏကုတ္တံပိ	ရဟန်းရှင်ယောင် အသွင် ဆောင်သော သူကိုလည်း။
လောဟိတကံ	သွေးရှင်သွေးစိမ်း အလိမ်လိမ်းကပ်သော။

(၁၆၃) မာရက်ာယိကာ–မာရ်နတ်၏ ကိုယ်တူဖြစ်သော။

အတိဏ္ဏော	သံသရာမှမကူးမြောက်သေးသော ရဟန်းတို့ကို၊
ဆမ္ဘိတတ္တာ	ကိုယ်ခိုင်မာသော အဖြစ်သည်။
လောမဟံသော	ကြက်သီးမွေးညှင်း ထခြင်းသည်။

(၁၆၄) တထာ ထိုဖြစ်သမျှ အကြောင်း အလုံးစုံကို အကုန်ဖြစ်သောအတိုင်း။
ဟိကထေမိ ပြန်ကြားလျှောက်ထားပါအံ့။
အသေစနကောစ၊ သွန်းလောင်းခြင်း မရှိသည်လည်း။
ရဇောဇလ္လံ မှုံယော်မှုံကြီးသည်။
သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ-အလုံးစုံသော ဝင်သက်၏ အစ အလယ်အဆုံး သုံးပါးကို ထင်စေလျက်။
ကာယသင်္ခါရံ အထုတ်အမှုတ်ပြင်း၍ ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက် ဟုဆိုအပ်သော ကာယသင်္ခါရကို။
ပဿမ္ဘယံ-ပဿမ္ဘယန္တော-သာယာ ဖြည်းညှင်း ထုတ်မှုတ်ခြင်းဖြင့် ငြိမ်းစေလျက်။
ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒီ ထွက်သက်၏ အစအလယ်အဆုံး သုံးပါး၌ ပီတိကိုထင်စေလျက်။
(၁၆၈) ကတဘီရုတ္တာဏော-ပူအပ်ပြီးသော ကြောက်ခြင်းကိုတားမြစ်တတ်သော ကောင်းမှုရှိသည်။
အကတပါပေါ ပူအပ်သော ယုတ်မာသော အမှုမရှိသည်။
အကတလုဒ္ဒေါ ပူအပ်သော ကြမ်းကြုတ်သော အမှုမရှိသည်။
အကတကိဗ္ဗိသော ပူအပ်သော ခက်ထန်သောအမှု မရှိသည်။
သမပ္ပိတော ရောင့်ရဲအပ်သည်ဖြစ်၍။
သမင်္ဂီဘူတော ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍။
(၁၇၂) သောဗ္ဘေ ဝါ- ကျင်း၌ရင်း။ နရကေ ဝါ၊ နရက်ချောက်၌ရင်း။
ပပါတေ ဝါ ကမ်းပါးပြတ်၌ရင်း။
ဇာနန္တော သတ္တဝါဟုသိသည်ဖြစ်လျက်။

သဉ္ဇာနန္တော ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချအံ့သော အမှတ်နှင့် တကွ သိသည်ဖြစ်၍။

အဘိဝိတရိတွာ နှိပ်နင်း၍။ ဝိတိက္ကမော၊ လွန်ကျူးခြင်းသည်။

ဘိန္နာ တိုးရိုထက်ခြမ်း ဖြန်းဖြန်းကွဲလေပြီးသော။

ပုထုသိလာ ကျောက်ထုကြီးသည်။

အပ္ပဋိသန္ဓိကာ တဖန်ဆေ့စပ်ခြင်းမရှိသည်။

ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ ကိုယ်နှင့်စပ်သော သန်လျက် စသည်ဖြင့်ရင်း။

(၁၇၄-နိဿဂ္ဂိယေန ဝါ-လွှတ်လိုက်ပစ်လိုက်သောမြှားစသည်ဖြင့်ရင်း

(၁၇၅) အမနာပိတံ–နှစ်သက်ဘွယ် မရှိသော။

ဘယာနကံ ကြောက်မက်ဘွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။

ဘေရဝံ ကြောက်မက်ဘွယ်ရှိသော။

နေရယိကဿ ငရဲ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါအား။

နေရယိကကထံ ငရဲနှင့်စပ်သော စကားကို။

အဘိမုတ္တော နတ်ပြည်၌ နှလုံးသွင်းသည် ဖြစ်၍။

ကလျာဏကမ္မဿ ကောင်းမှုရှိသောသူအား။

သဂ္ဂကထံ နတ်ရွာ ကျေးဇူးနှင့် စပ်သော စကားကို။

(၁၈၃) ဂေါပါနသိံ-အခြင်ယနယ်ကို။ ဝိလီဝကာရံ၊ နှီးသွားကို။

(၁၈၄) သေဒေသုံ–ချွေးအောင်းစေကုန်၏။

သီသာဘိတာပေါ ဦးခေါင်းပူသော အနာသည်။ ဝါ၊ ဦးခေါင်းကိုက်သောအနာသည်။

နတ္ထုံ နှာခေါင်းကို။ ဝါ၊ နှာနှတ်ခြင်းကို။

အဗ္ဘုဉ္ဇိံသု သုတ်လိမ်းကုန်၏။

(၁၈၅) ဥဗ္ဗာပေသုံ-ထစေကုန်၏။ ဝါ၊ ထူကုန်, ထောင်ကုန်၏။

နိပါတေသုံ လည်းကုန်, လည်းစေကုန်၏။

(၁၈၆) ပဝုတ္ထပတိကာ-အရပ်တပါးသို့ သွား၍ ကင်းသော လင်ရှိသော။
ဇာရေန — သယောက်လင်ကြောင့်။ ဂဗ္ဘိနီ၊ ကိုယ်ဝန်ရှိသည်။
ကုလူပကံ — ဆရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ အိမ်သို့ကပ်တတ်သော။
စောဝ — တယောက်သော မယားသည်။ ဝဋ္ဋ၂၁၊ မြဲ၏။
စောဝ — တယောက်သော မယားသည်။ ဝိဇာယိနီ၊ သားဖွား၏။
(၁၈၈) မဒ္ဒသာ — ဝမ်းကိုနယ်လော့။
အင်္ဂုလိပတောဒကေန-လက်ချောင်းထိုးသဖြင့်။
ဟာသေသုံ — ရွှင်စေကုန်၏။
သောဘိက္ခု၊ — ထိုသတ္တရသဝဂ္ဂိ ရဟန်းသည်။
ဥတ္တာနော — ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍။
အနဿာသကော — ထွက်သက်ဝင်သက် ပြတ်သည်ဖြစ်၍။
ဘူတဝစ္စကော — ဖုတ်ဆေးသမား ဖြစ်ဘူးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။
ဝါဠယက္ခဝိဟာရံ — ကြမ်းသော ဘီလူးရှိသော ကျောင်းသို့။
ဝါဠကန္တာရံ — သားရဲရှိသော ခရီးခဲသို့။
(၁၉၀) ဒါယံ — တောကို။ အာလိမ္ပေသုံ၊ မီးတိုက်ကုန်၏။
(၁၉၂) ဉာတိဃရေ-ဆွေမျိုးတို့၏ အိမ်၌။
ဟတ္ထပါဒစ္ဆိန္နော — လက်ခြေပြတ်သည်ဖြစ်၍။
သံပရိကိဏ္ဏော — ဝန်းရံအပ်သည်။
တက္ကံ — ရက်တက်ကို။ ပါယေထ၊ တိုက်ကြကုန်လော့။
လောဏသောဝီရကံ — လောဏသောဝီရက အမည်ရှိသော အဖျော်ကို။
တသိယပါရာဇိက ပြီး၏။

စတုတ္ထပါရာဇိက

(၁၉၃) ကေနဥပါယေန- အဘယ်သို့သော အကြောင်းဖြင့်။
သမဂ္ဂါ ညီညွတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။
သမ္မောဒမာနာ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ကုန်သည် ဖြစ်၍။
အဝိဝဒမာနာ၊ ဆန့်ကျင်ဖက် စကားကို တယောက်သည် တယောက်အား မဆိုကုန် မူ၍။ ဖာသုကံ၊ ချမ်းသာစွာ။
ဝဿံ ဝါလပတ်လုံး။ဂိဟီနံ၊လူတို့၏။
ကမ္မန္တံ အမှုကြီး အမှုငယ်ကို။ အစိုင္ဒမ၊ စီရင်ကုန်အံ့။
မညီဿန္တိ အောက်မေ့ကုန်လတ္တံ့။
ဟဋ္ဌေန ရွက်ဆောင်သဖြင့်။
အညမညဿ တယောက်သည် တယောက်၏။
တေဝိဇ္ဇော ဝိဇ္ဇာသုံးပါးကိုရသည်။
ဆဠဘိညော ခြောက်ပါးသောအဘိညာဏ်ကိုရသည်။
ဧသောဃေဝ ဤသို့အချင်းချင်း၏ ကျေးဇူးကို ဆိုခြင်းသည်။
သေယျော အထူးသဖြင့်မြတ်၏။
သမ္မန္တယိံသု အညီအညွတ် တိုင်ပင်ကြကုန်၏။
(၁၉၄) ဒါသကမ္မကရ ပေါရိသဿ- ကျွန်အမှုလုပ်အချင်းအရင်းအား။
မိတ္တာမစ္စာနံ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။
ဉာတိသာ လောဟိတာနံ- ဆွေမျိုးသွေးတူ သံဘက်တို့အား။
ယာဒိသာနိ အကြင်သို့သဘောရှိကုန်သော ခဲဘွယ်, လျက်ဘွယ် အဖျော်တို့ကို။
ဝဏ္ဏဝန္တော အဆင်းလှကုန်သည်။

ပသန္နမုခဝဏ္ဏော   ကြည်လင်သော မျက်နှာအဆင်း ရှိသည်။
ဝိပ္ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏော အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သော အရေအဆင်းရှိသည်။
သံသာမေတွာ   သိမ်း၍။
ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယာ   ဝဂ္ဂုမုဒါ မြစ်ကမ်းနား၌ ဝါကပ် ကုန်သော။
ယံပဋိသမ္မောဒိတုံ   ယံပဋိသမ္မောဒနံ- အကြောင် ခမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြောဟောခြင်းသည်။
ခမနီယံ   ခန့်ကျန်း၏လော့၊ ယာပနီယံ၊မျှတ၏လော့။
ဘူတံပန   ဟုတ်မှန်၏လော။
ဂေါဝိသတ္ထကေန   နွား ဝမ်းပိုက်ကို ဖေါက်ဖြတ် ကြောင်း ဖြစ်သော သားလှီးထားဖြင့်။
ကုစ္ဆိပရိကန္တော   ဝမ်းကို လှီးဖြတ် ဖေါက်အပ်သော အမှုအရာသည်။
တတောနိဒါနံ   ထို ဝမ်း ကို လှီး ဖြဟ် ဖောက် ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ဝါ၊ဖောက်ခြင်းအကြောင်းရှိသော။
တပ္ပစ္စယာ   ထို ဝမ်း ကို လှီး ဖြတ် ဖောက်ခြင်း ဟူ သော အကြောင်းကြောင့်။
ဣတောနိဒါနန္တိခေါ-ဤ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏ ကျေးဇူးကို ပြောဟော ခြင်း ဟူသောအကြောင်းကြောင့်ကား။

(၁၉၄) "လာဘာ ဝတ နော၊ သုလဒ္ဓံ ဝတ နော၊ ယေသံ နော ဧဝရူပါ ဘိက္ခူ ဝဿံ ဥပဂတာ န ဝတ နော ဧတော ပုဗ္ဗာ ဧဝရူပါ ဘိက္ခူ ဝဿံ ဥပဂတာ၊ယထာ ယိမေ ဘိက္ခူ သီလဝန္တော၊ ကလျာဏဓမ္မာ။

အနက်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ယေသံနော၊ အကြင်ငါတို့၏။ သန္တိကေ၊ ၌၊
(ထည့်) ဝေရူပါ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ဝဿံ၊ သို့။
ဥပဂတာ၊ ကုန်၏။ တေသံနော၊ တို့အား။ လာဘာဝတ၊
ရတော်ကုန်စွတကား။ တေသံနော၊ ထိုငါတို့သည်။ သုလဒ္ဓံ
ဝတ၊ တကား။ သီလဝန္တော၊ ကုန်သော။ ကလျာဏဓမ္မာ၊
ကောင်းသော သဘောရှိကုန်သော။ ဣမေဘိက္ခူယထာ၊
တို့ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဣတော၊ ဤကာလမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး
ကာလ၌။ ဝတ၊ စင်စစ်။ နော၊ တို့၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဝေရူပါ၊
ကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ဝဿံ၊ သို့။ နဥပဂတာ၊ ဘူးကုန်။
ဣတိ၊ ၍။

(၁၉၄) တေန တာဒိသာနိ ဘောဇနာနိ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ မာတာပိ
တူနံ ဒေန္တိ၊ ပုတ္တဒါရဿ ဒေန္တိ၊ ဒါသကမ္မကရ ပေါရိသဿ
ဒေန္တိ မိတ္တာမစ္စာနံ ဒေန္တိ၊ ဉာတိသာလောဟိတာနံ ဒေန္တိ။
ယာဒိသာနိ ဘိက္ခူနံ ဒေန္တိ။

အနက်။ တေမနုဿာ၊ တို့သည်။ ယာဒိသာနိ၊ ကုန်သော။ ဘောဇနာနိ၊
တို့ကို။ (ထည့်) ဘိက္ခူနံ၊ တို့အား။ ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ တာဒိသာနိ၊
ကုန်သော။ ဘောဇနာနိ၊ တို့ကို။ အတ္တနာ၊ သည်။ နဘုဉ္ဇိတွာ၊
ကုန်။ မာတာပိတူနံ၊ တို့အား။ နဒေန္တိ၊ ကုန်။ ပုတ္တဒါရဿ၊
အား။ နဒေန္တိ၊ မပေးကုန်။ ဒါသကမ္မကရပေါရိသဿ၊ အား။
နဒေန္တိ၊ မပေးကုန်။ မိတ္တာမစ္စာနံ၊ တို့အား။ နဒေန္တိ၊ ကုန်။
ဉာတိသာလောဟိတာနံ၊ တို့အား။ နဒေန္တိ၊ ကုန်။

(၁၉၅) ပရိဝုတော–ခြံရံဝန်းပတ် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍
ဟာနန္တော ပုတ်ခတ်ညှဉ်းဆဲလျက်။
အာဟိဏ္ဍိသာမိ လှည့်လည်ရအံ့နည်း။

စီဝရ။လ။ပရိက္ခာရာနံ-သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း သူနာ၏ အထောက်အပင့် အသက်၏အရံအတား ဆေးတို့ကို။
စာရိကံ လှည့်ပတ်သွားလာခြင်းကို။
တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ- မြတ်စွာဘုရားသည်လူနတ်တို့အားသိစေအပ်သော။
ဝိမ္ဗဝိနယံ သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းကို။
အတ္တနော မိမိ၏၊သန္တကံကတွာ၊ဥစ္စာပြု၍(တည့်)
ဒဟတိ ခိုးဆောင်၏။
ဘိသိ ဘုံလျှို။ ဗိမ္ဗောဟနံ၊ခေါင်းအုံး။
လောဟကုမ္ဘိ ကြေးအိုး သံအိုး။
လောဟဘာဏကံ ကြေးသံအိုးစရည်းကြီး။
လောဟဝါရကော ကြေးသံ အင်တုံ။ လော ဟ က ဋ္ဋာ ကံ။ ကြေးသံဖျင်း။
ဝါသိ ပဲခွပ်။ ပရ သု၊ ပုဆိန်။ ကုဋ္ဌာရီ၊ ထားမ။
ကုဒါလော ပေါက်တူး၊ နိခါဒနံ၊ ဆောက်။ ဝလ္လိ၊ နွယ်။ ဝေဠု၊ ဝါး။
မုဥ္ဇံ ဖြူဆံမြက်။ ပဗ္ဗဇံ၊ ပြိတ်မြက်။ တိဏ၊ကြွင်းသောမြက်။
မတ္တိကာ၊ မြေညက်။ သံ ဂ ဏှာ တိ၊သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှောက်၏။
ဥပလာပေတိ ဖျားယောင်း၏။
ဥလ္လပတိ ပြောဟော၏။
ပဇာယ သတ္တလောက၌။
အညထာ တပါးသောအခြင်းအရာဖြင့်။
ကိတဝဿ၊ စဉ်းလဲသောငှက်မုဆိုး၏။ ဝါ၊ သည်။

နိကစ္စ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်၍။
ကာသာဝကဏ္ဍာ သင်္ကန်းလည်၌ ရောက်ကုန်သော။
ယံရင္ဒပိဏ္ဍံ အကြင်တိုင်းသူတို့၏ ဆွမ်းကို။
တတ္တံ ပူစွာသော။ အဂ္ဂိသိခူပမံ၊ မီးလျှံဥပမာ ရှိသော။
ယဥ္စအယောဂုဠံ၊ အကြင်သံတွေကိုလည်း။

(၁၉၆) အညထာ သန္တမတ္တာနံ၊ အညထာ ယော ပဝေဒယေ။
နိကစ္စ ကိတဝဿေဝ၊ ဘုတ္တံ ထေယျေန တဿတံ။

အနက်။ ယောဘိက္ခု၊ သည်။ အညထာ၊ ဖြင့်။ သန္တံ၊ ဖြစ်သော။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အညထာ၊ ဖြင့်။ ပဝေဒယေ၊ သိစေ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်းသည်။ ယံဘောဇနံ၊ ကို။ ဘုတ္တံ၊ စားအပ်၏။ တံဘောဇနံ၊ သည်။ ကိတဝဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ နိကစ္စ၊ ၍။ သကုဏဇာတံ၊ ငှက်အပေါင်းကို။ (ထည့်) ဘုတ္တံဣဝ၊ စားသကဲ့သို့။ နိကစ္စ၊ ၍။ ထေယျေန၊ ဖြင့်။ ဘုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကာသာဝကဏ္ဍာ ဗဟဝေါ၊ပါပဓမ္မာအသညတာ။
ပါပါ ပါပေဟိ ကမ္မေဟိ၊ နိရယံ တေ ဥပပဇ္ဇရေ။

အနက်။ ကာသာဝကဏ္ဍာ၊ သင်္ကန်း လည်၌ ရောက်ကုန်သော။ ဗဟဝေါ၊ များစွာကုန်သော။ ပါပဓမ္မာ၊ ယုတ်မာသော သဘောရှိကုန်သော။ အသညတာ၊ ကိုယ် နှုတ် စိတ် မစောင့် စည်းကုန်သော။ ပါပါ၊ ယုတ်မာ ကုန်သော။ ယေဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။(ထည့်) တေဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ပါပေဟိ ကမ္မေဟိ၊ ယုတ်မာသော အမှုတို့ကြောင့်။ နိရယံ၊ငရဲ၌။ ဥပပဇ္ဇရေ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သေယျော အယော ဂုဠော ဘုတ္တော၊ တတ္တော အဂ္ဂိသိခူပမေ
ယဉ္စ ဘုဉ္ဇေယျ ဒုဿီလော၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ အသညတောတိ။

အနက်။ ဒုဿီလော၊ သီလမရှိသော။ အသညတော၊ မစောင့်စည်းသောရဟန်းသည်။ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ၊ တိုင်းသူတို့၏ ဆွမ်းကို။ ဘုဉ္ဇေယျ၊ အံ့။ တတ္တံ၊ ပူစွာသော။ အဂ္ဂိသိခူပမံ၊ မီးလျှံဥပမာရှိသော။ ယဉ္စအယောဂုဠံ၊ အကြင် သံတွေကိုလည်း။ ဘုဉ္ဇေယျ၊ အံ့။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ (ထည်) တတ္တော၊ သော။ အဂ္ဂိသိခူပမော၊ ရှိသော။ ဘုတ္တော၊ သော။ အယောဂုဠော၊ သံတွေသံချောင်းသည်။ သေယျော၊ ၏။

(၁၉၈) အသန္တံ၊	ထင်ရှားမရှိသော။ အဘူတံ၊ မဟုတ်မမှန်သော။
အသံဝိဇ္ဇမာနံ	ထင်ရှားမရှိသော တရားကို။
ဝိမောက္ခော	ဝိမောက္ခသုံးပါး။ သမာဓိ၊ သမာဓိသုံးပါး။
ဉာဏဒဿနံ၊	ဝိဇ္ဇာသုံးပါး။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ္ဂဘာဝနာ ခုနစ်ပါး။
ဝိနီဝရဏတာ	နီဝရဏကင်းသော အဖြစ်သုံးပါး။
သုညာဂါရေ	ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌။
အဘိရတိ	လေးပါးသောဈာန်ဖြင့် မွေ့လျော်ခြင်း။
မတ္ထကစ္ဆိန္နော	လည်ဆစ်ပြတ်ပြီးသော။
(၂၁၇) စတ္တော	စွန့်ပယ်ပြီ။ ဝန္တော၊ အန်အပ်ပြီ။
မုတ္တော	လွှတ်အပ်ပြီ။ ပဟီနော၊ ပယ်အပ်ပြီ။
ပဋိနိဿဋ္ဌော	ပစ်အပ်ပြီ။ ဥက္ခေဋိတော၊ ထိတ်လန့်စေအပ်ပြီ။
သမုက္ခေဋိတော	ကောင်းစွာထိတ်လန့်စေအပ်ပြီ။

(၂၂၊) အဓိမာနေန–ရနိုးသောမာန်–လွန်ကဲသောမာန်ဖြင့်။
ဘဏန္တဿ ပြောဆိုသောရဟန်းအား(ထည့်)
အနုလ္လပနာဓိပ္ပါယဿ– ချီးမြှောက်ပလ္လွား ဝါကြွား၍ပြောဆိုခြင်း
ကို အလိုမရှိသော ရဟန်းအား။
(၂၂၃) ပဏိဓာယ-တောင့်တမှက်ရည် ဆောက်တည်၍။
(၂၂၈) ဧဝံ ဩဿာဒ်ကောင်းပါပြီ။
သီတံ စဉ်းငယ်ပြုံးခြင်းကို။ ပါတွာ ကာသိ၊ ထင်ရှား
ပြု၏။
အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ အရိုးဆက်ပြိုတ္တာကို။ ဝေဟာသံ၊ကောင်းကင်၌။
တမေနံ ထိုအရိုးဆက်ပြိုတ္တာကို။
ဂိဇ္ဈာပိ၊ ဘီလူးဖြစ်သောငှင်းတတို့သည်ရင်း။
ကာကာပိ ဘီလူးဖြစ်သော ကျီးတို့သည်ရင်း။
ကုလလာပိ ဘီလူးဖြစ်သောစွန်ရဲတို့သည်ရင်း။
အနုပတိတွာ အနုပတိတွာ– အစဉ်လိုက်၍အစဉ်လိုက်၍။
ဖာသုဠန္တရိကာဟိ နံရိုးကြားတို့ဖြင့်။
ဝိတုဒေန္တိ ထိုးဆိတ်ကုန်၏။
အဋ္ဌဿရံ အမိ အမယ် ကယ်ပါ ယူပါဟု ကုန်နသော
အသံကို။
ယဒေဇ္ဇာ ပြိတ္တာသတ္တဝါသည်။
စက္ခုဘူတာ ဖြစ်သောမျက်စိရှိသည်ဖြစ်၍။
နုဗ္ဗာကာသိံ လူနတ်တို့အားမကြား၊
ပဋ္ဋေရစ မသိ–မြင်သောသူတို့သည်လည်း
အကိတ်တာယ အစီးအပွားမရှိခြင်းငှာ။
ဂေါ်ဃာတကော နွားသတ်ယောကျ်ားသည်။

ဝိပါကာဝသေသေန- အကျိုးကြွင်းအားဖြင့်။

(၂၂၉) မံသပေသိံ -သားတစ်ပြိုတ်ကို။

ဝိတစ္ဆေန္တိ- အထူးထူး အပြားပြား ရွေကုန်၏။

ဝိဘဇေန္တိ အထူးထူးအပြားပြား ဆိတ်ဆွဲဖောက်ကုန်၏။

သာကုဏိကော ငှက်မုဆိုးသည်။

နိစ္ဆဝိံ အရေမရှိသော။

ဩရဗ္ဘိကော ဆိတ်သတ်ယောကျ်ားသည်။

အသိလောမံ သန်လျက်အမွေးပေါက်သော။

ဥပ္ပတိတွာ ဥပ္ပတိတွာ ပျံတက်၍ ပျံတက်၍။

သူကရိကော ဝက်သတ်သော ယောကျ်ားသည်။

သတ္တိလောမံ လှံအမွေးရောက်သော။

မာဂဝိကော သားသတ်ယောကျ်ားသည်။

ဥသုလောမံ မြားအမွေးရောက်သော။

ကာရဏိကော ကမ္မကာရဏကို ပြုသော ယောကျ်ားသည်။

သူစိလောမံ အပ်အမွေးရောက်သော။

သာရထိကော မြင်းကို ဆုံးမတတ်သော ရထားထိန်းသည်။

ဇလာသုပ် မြင်းခေါင်းတို့မှ။

သူစကော ကုန်းတိုက် ချောပစ်တတ်သောသူသည်။

ကုမ္ဘဏ္ဍော အိုးပမာဏ လိင်ဥရှိသော။

ဂါမကူဋော ရွာသူတို့အား တရားဖြင့် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ၍ ဆုံးဖြတ်တတ်သော တရားသူကြီးသည်။

ဂူထကူပေ ကျင်ကြီးတွင်း၌။ သသီသကံ၊ဦးခေါင်းနှင့်တကွ။

နိမုဂ္ဂံ နစ်သော။

ပါရဒါရိကော သူ့မယားကိုသွားလာသော ယောကျ်ားသည်။

ဒုဋ္ဌပြောဟမ္မဏော ပုဏ္ဏားပျက်သည်။
ပါဝစနေ သာသနာ၌တော်၌။ ဒေါကြိယာ၊ ကျင်း၌။
(၂၃၀) အတိစာရိနီ- လင်ကို လွန်ကျူး၍ သူတထူးနှင့်မေထုန် ကျင့်လေ့ရှိသည်။
မင်္ဂုလိံ မလှသောအဆင်းရှိသော။
ဣက္ခဏိကာ လူအပေါင်းအား မကောင်းသော မိစ္ဆာအမှုကို ရှုကြည့်စေတတ်သောနတ်ဝင်မသည်။
ဥပ္ပက္ကံ နံပါးအောက်ထက် ပြင်းစွာကျက်သော။
ဩကိလိနိံ မီးဖွား မီးပေါက် တဖြောက် ဖြောက်ကျသော။
ဩကိရိနိံ မီးကျီးဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ပြွမ်းသော။
ကာလိင်္ဂိယာ ကာလိင်္ဂတိုင်းကို အစိုးရသော။
အဂ္ဂမဟေသီ တောင်ညာတင်ထား မိဖုရားမြတ်သည်။
ဣဿာပကတာ ငြူစူခြင်းဖြင့် နှိပ် စက် အပ် သည် ဖြစ်၍။
သပတိံ တူသော လင်ရှိသောမိန်းမကို။
အင်္ဂါရ ကဋ္ဌာဟေန မီးအိုးကင်းဖြင့်၊ ဩကိရိ၊သွန်းလောင်း၏။
အသိသကံ ဦးခေါင်းမရှိသော။
ကဗန္ဓံ ဦးခေါင်းဖြင့်ကင်းသောကိုယ်ရှိသော။
သံဃာဋိပိ ဒုကုဋ်သည်လည်း။ အာဒိတ္တာ၊ ပြောင်ပြောင် တောက်သည်။
သမ္ပဇ္ဇလိတာ ထက်ဝန်းကျင် အလျှံနှင့်တကွဖြစ်သည်။
သဇောတိဘူတာ အရောင်အလင်းနှင့်တကွဖြစ်သည်။
ပါပဘိက္ခုု မစောင့်ကိုယ်နှုတ် ယုတ်မာသော ရဟန်းသည်။
(၂၃၁) အစ္ဆောဒကော- ကြည်သော ရေရှိသည်။ သီတောဒကော၊ အေးသောရေသည်။

သာတောဒကာ ချိုမြိန်သောရေရှိသည်။
သေတောဒကာ မှော်ညှိမတင် ဖြူစင်သောရေရှိသည်။
သုပ္ပတိတ္ထာ ကောင်းသော သက်ဆင်းရာတက်ရာဆိပ်ရှိသည်။
ပဟုတမစ္ဆကစ္ဆပေါ များသောငါးလိပ်ရှိသည်။
စက္ကမတ္တာနိ ရထား စက်ဘီး အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။
ကုထိတာ ကျိုက်ကျိုက်ဆူပူသည်ဖြစ်၍။
သင်္ဂါမန္တော စင်ထိုးသည်ရှိသော်။
ပဘဂ္ဂေါ ငင်ပျက်သည် သက်နိုတွား ဆွဲငင်ရုံးစု၍။
ပဘဂ္ဂါ ချိုးဖျက်အပ်၏။
နန္ဒိံ အောင်စည်ကို။
(၂၃၂) အာနေဉ္ဇံ- ငြိမ်လှုပ်ခြင်းမရှိသော။
သမာဓိံ စတုတ္ထဈာန်သမာဓိကို။
ဩဂါယှ ရေအိုင်သို့ ဆင်း၍။
ဥဋ္ဌာရန္တာနံ တက်ကုန်သော။ ကောဉ္စံ၊ ကြိုးကြာသံကို။
အနုဿရာမိ အာသွန်း တ ချက် ဖြင့် အဆက် ဆက် အောက်မေ့၏။

စတုတ္ထပါရာဇိက ကဏ္ဍပြီး၏။

သံဃာဒိသိသ်

(၂၃၅) မုဋ္ဌဿတိ လွှတ်သော သတိရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။
အသမ္ပဇာနာ ပညာအဆင်အခြင် မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။
အဗ္ဗောဟာရိကာ အာပတ်၏အင်္ဂါဟု မခေါ်ဝေါ်လောက်။
(၂၃၇) နီလံ ညိုသောအဆင်းရှိသောသုက်။
ပီတကံ ရွှေသောအဆင်းရှိသောသုက်။
လောဟိတကံ နီသောအဆင်းရှိသော သုက်။
ဩဒါတံ ဖြူသော အဆင်းရှိသော သုက်။
တက္ကဝဏ္ဏံ ရက်တက်အဆင်းရှိသော သုက်။
ဒကဝဏ္ဏံ ရေအဆင်းရှိသော သုက်။
တေလဝဏ္ဏံ ဆီ အဆင်းရှိသော သုက်
ခီရဝဏ္ဏံ နို့ရည်အဆင်းရှိသော သုက်။
ဒဓိဝဏ္ဏံ နို့ခမ်း အဆင်းရှိသော သုက်။
သပ္ပိဝဏ္ဏံ ထောပတ် အဆင်းရှိသော သုက်။
(၂၆၃) ကဏ္ဍုဝန္တဿ-ယား၍ ဖျောက်စဉ်။ အသုစိ၊ သုက်သည်။
(၂၆၄) ဇန္တာဃရေ-ဇရုံအိမ်၌ ဥဒရဝဋ္ဋိ၊ဝမ်းပျဉ်းကို။
တာပေန္တဿ မီးကင်စဉ်။
ပိဋ္ဌိပရိကမ္မံ ကျော၌ကြေးတွန်းခြင်းကို။
(၂၆၇) တာဋ္ဌစ္စိဒ္ဒံ သံကောက်ပေါက်သို့။
ဥဒဥလံ ညှန် ရောသောရေကို။ ကီဠန္တဿ၊ ကစားစဉ်။
(ကာယသံသဂ္ဂ)
(၂၆၉) မဇ္ဈောဂဗ္ဘော အလယ်၌ လေးထောင့်တိုက် ရှိသည်။
ပရိယာကာရော တန်ဆောင်ဝန်း အရံဖြင့် ပြုအပ်သည်။

သုပရိကမ္မံ　　ကောင်းစွာ တံမြက်လှည်းအပ်သည်။
ဝိဟာရပေက္ခကာ　　ကျောင်းကိုကြည့်လိုကုန်သည် ဖြစ်၍။
အဝါပုရဏံ　　သံကောက်။ ဃဋိကံ၊ မင်းဘုတ်ကို။
ကဝါဋံ　　တံခါးရွက်ကို။
အနုပရိဂန္တွာ　　အစဉ်အားဖြင့် လှည့်သွား၍။
ဥဠာရတ္တတာ　　မြတ်သော သဘောရှိသော အဖြစ်သည်။
ကုလိတ္ထီသု　　အမျိုးအိမ်ရှင်မိန်းမတို့သည်။
ကုလဓီတာဟိ　　အမျိုးသမီးကြီးတို့သည်။
ကုလကုမာရီဟိ　　အမျိုးသမီးငယ်တို့သည်
ကုလသုဏှာဟိ　　အမျိုးချွေးမတို့သည်။
(၂၇၂)အာမသနာ- ရှေးရှု သုံးသပ်ခြင်း။ ပရာမသနာ၊ ထိုမှဤမှ သုံးသပ်ခြင်း။
ဩမသနာ　　အောက်သို့သက်၍ သုံးသပ်ခြင်း။
ဥမ္မသနာ　　အထက်သို့ လှန်၍ သုံးသပ်ခြင်း။
ဩလင်္ဃနာ　　အောက်သို့ ခုန်လွှား၍ သုံးသပ်ခြင်း။
ဥလ္လင်္ဃနာ　　အထက်သို့ တက်၍ သုံးသပ်ခြင်း။
အာကဍ္ဎနာ　　ရှေးရှု ငင်ခြင်း။ ပတိကဍ္ဎနာ တွန်းဆွဲငင်ခြင်း။
အဘိနိဂ္ဂဏှနာ　　နှိပ်ခြင်း။ အဘိနိပ္ပီဠနာ၊ ညှပ်ခြင်း။
အာမဋ္ဌမတ္တာ　　ရှေးရှုသုံးသပ်ကာမျှတည်း။
သံစောပနာ　　လှုပ်ရှားစေခြင်းတည်း။

(ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ)

(၂၈၃) အာယာစတိပိ-ရှေးရှုလည်းတောင်း၏။
ဆိန္နိကာ　　ပြတ်သော **ဩတ္တပ္ပ** ရှိကုန်၏။
ဓုတ္တိကာ　　စဉ်းလဲ စဉ်းစားများကုန်၏။

အဟိရိကာ — အရှက် မရှိကုန်။
ဥဟာသန္တိပိ — ပြုံးလည်း ပြုံးကုန်၏။
ဥလ္လပန္တိပိ — ချီးမြှောက်သော စကားကိုလည်း ဆိုကုန်၏။
ဥဇ္ဇဂ္ဃန္တိပိ — ပြင်းစွာလည်း ရယ်ကုန်၏။
ဥပ္ပဏ္ဍေန္တိပိ — ပျက်ရယ်လည်း ပြုကုန်၏။
ဟိရိမနာ — ရှက်ကြောက်တတ်သော စိတ်ရှိကုန်၏။
ဥဇ္ဈာပေန္တိ — စောင်းမြောင်းစေကုန်၏။
ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ — နားနှလုံး မချမ်း ကြမ်းထမ်းရုန့်ရင်းကုန်သော။

(၂၀၅) အနိမိတ္တာ ဣတ္ထိနိမိတ်ကင်းသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။
နိမိတ္တမတ္တာ — နိမိတ်မျှရှိသည်။
အလောဟိတာ — သွေး မရှိသည်။ ဓုဝ လောဟိတာ၊ အမြဲသွေး ယိုသည်။
ဓုဝစောဠာ — အမြဲဆို့ပိတ်အပ်သော ပုဆိုးရှိသည်။
ပဂ္ဃရန္တီ — ယိုစီးသော ကျင်သွေးရှိသည်။
သိခရဏီ — အပသို့ထွက်သော အသားစွန်းရှိသည်။
ဣတ္ထိပဏ္ဍကာ — မိန်းမစစ်မဟုတ် ပဏ္ဍုက်သည်။
ဝေပုရိသိကာ — မုတ်ဆိတ်လည်းတွယ် ကျင်စွယ်လည်းပေါက် ယောကျ်ားအသွင်နှင့်တူသော မိန်းမသည်။
သမ္ဘိန္နာ — ဝစ္စမဂ်ပဿာဝမဂ် နှစ်ရပ်စပ်သော မိန်းမသည်။

(၂၀၇) အတ္တပုရေက္ခာရသာ-အနက်ကို ရှေးရှု ပြုသော ရဟန်းအား။
ဓမ္မပုရေက္ခာရသာ ပါဠိကိုရှေးရှုပြုသော ရဟန်းအား။

အနုသာသနိပုရေကွာရသ—ဆုံးမခြင်းကို ရှေးရှုပြုသော ရဟန်း
အား။

လောဟိတံ ကက္ကသာကိဏ္ဏံ၊ ခရံ ဒီဃဉ္စ ဝါပိတံ။
ကစ္စိ သံသီဒတိ မဂ္ဂေါ၊ သဒ္ဓါဒါနေန ကမ္ဗုနာတိ။
(ဥဒ္ဒါနဂါထာ)

အနက်။ လောဟိတံ၊ နီသောကမ္ဗလာ။ ကက္ကသာ၊ ထူသော အမွေး
ရှိသော ကမ္ဗလာ။ အာကိဏ္ဏံ၊ ရှုပ်ထွေးသော အမွေးရှိသော
ကမ္ဗလာ၊ ခရံ၊ ကြမ်းသောအမွေးရှိသော ကမ္ဗလာ။ဒီဃံ၊
ရှည်သော အမွေးရှိသော စုလျား။ ဝါပိတံ၊ စိုက်အပ်ပြီး
သော။ ကစ္စိ၊ နည်း။ မဂ္ဂေါ၊ ခရီးသည်။ သံသီဒတိ၊ နစ်၏
လော၊ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ကမ္ဗုနာ၊ အမှုဖြင့်။
ဣတိ၊ ဤသည်လျှင် ဆိုလတ္တံ့သော ဝတ္ထုတို့၏ ဥဒါန်း
တည်း။

(၂၀၀) ကက္ကသလောမံ-ထူထဲကြမ်းထမ်းသော အမွေးရှိ၏။
ခရကမ္ဗလော ကြမ်းသော ကမ္ဗလာတည်း။
အာကိဏ္ဏလောမံဝေါ-ရောပြွမ်းနှောင့်ရှက်သော အမွေးရှိသည်သာ
တည်း။
ပါဝါရော စုလျား။
(၂၀၉) ဝါပိတံဝေါ-စိုက်ပျိုးအပ်ပြီလော။
နောစေဝေါပဋိဝုတ္တံ စိုက်ပျိုး၍မပြီးသေး။
(အတ္ထကာမပါရိစရိယ)
(၂၉၀) သြဝရကံ-တိုက်ခန်းသို့။ သာဋကံ၊ ထဘီကို။
ဝသလံ ယုတ်မာသော။ ဝါ၊ အရေတစက်စက် ယိုထွက်
သော။

ဒုဂ္ဂန္ဓံ — ညှီနံ့ညှီလှောင်း မကောင်းသော အနံ့ ရှိသော။
ကုဏပံ — ကျိအကောင်ပုပ်ကို။
အာမသိဿတိ — သုံးသပ်လတ္တံ့ နည်း။
နိဗ္ဗုဘိတ္တာ — တံထွေး ထွေး၍။ ပက္ကမိ၊ ဖဲ၏။

(၂၉၀) — ကောဏပံ ဝသလံ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊ အာမသိဿတိ ဘိ
နိဗ္ဗုဘိတ္တာ ပက္ကမိဿတိ၊ ကိံ မေ ပါပကံ ကိံ
မေ ဒုဂ္ဂန္ဓ ကဿာဟံ ကေန ဟာယာမိ တိ။

အနက်။ ကော၊ အဘယ်သူသည်၊ ဝသလံ၊ သော။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊ သော။
ကုဏပံ၊ ကို။ အာမသိဿတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိဗ္ဗုဘိတ္တာ၊
တံထွေး ထွေး၍။ ပက္ကမိဿတိနာမ၊ ဖဲဘိသနည်း။ မေ၊ ၏။
ပါပကံ၊ ယုတ်မာသောအဖြစ်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်မှာနည်း။
မေ၊ ၏။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊ မကောင်းသော အနံ့ ရှိသောအဖြစ်သည်။
ကိံ၊ နည်း။ အဟံ၊ သည်။ ကဿာ၊ အဘယ်မိန်းမအောက်။
ကေန၊ အဘယ်ည်သော စည်းစိမ်တန်းဆာ ရုပ်ဝါအဆင်း
လှပခြင်းဖြင့်။ ဟာယာမိ၊ ယုတ်သနည်း။

အတ္တကာမပါရိစရိယာယ-မိမိသည် အလိုရှိအပ်သော ကာမဂုဏ်
ဖြင့် လုပ်ကျွေးခြင်း၏။

(၂၉၅) ဝိဇာယေယျံ-သားဖွားရာသနည်း။
သုဘဂါ — တင့်တယ်သော အဆင်းအင်္ဂါရှိသည်။
(သဥ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ)

(၂၉၆) ဗျတ္တာ — အစွမ်းသတ္တိနှင့်ပြည့်စုံသည်။
မေဓာဝိနီ — ထက်မြက်သောပညာရှိသည်။
ဒက္ခာ — လိမ္မာသည်။ အနလသာ၊ ပျင်းရိခြင်း မရှိသည်။
ဆန္နာ — သင့်မြတ်လျောက်ပတ်၏။

ကိံ သိမ္ဗိငိယ	အသားရေပျက် ရှက်ဖွယ်ကဲ့သို့။
ယာစာပေယျ	သတိုးသား၏မိဘများကို တောင်းစေငြားအံ့။
အာဝါဟာနိပိ	သိမ်းဆောင်ခြင်းတို့ကိုလည်း။
ဝိဝါဟာနိပိ	သိမ်းပေးခြင်းတို့ကိုလည်း။
(၂၉၇)	ပုရာဏဂဏကီယာ–ဟူးရားကတော်ဟောင်း၏။
တိရောဂါမကာ	ရွာတပါး၌နေကုန်သော။
ဓေမိတိကာ	တယောက်တည်းဖြင့်၍ ချစ်လှစွာသော သမီးတည်း။
ဒုဂ္ဂတာ	မကောင်းသောအမျိုးသို့ ရောက်သည်။
ဒုက္ခိတာ	ဆင်းရဲသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်။
သုခံ	ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်း စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းကို။
အာဟရဏူပါဟာရေ	–ယူခြင်းဟုဆိုအပ်သော ရွေးရှုဆောင်ခြင်း၊ ပေးခြင်းဟုဆိုအပ်သော အနီးသို့ဆောင်ခြင်းသည်။
အပသာဒိတာ	မောင်းမဲအပ်သည်ရှိသော်။
အဗျာဝဋေန	လူမှုတရား၌ အားမထုတ်သည်။
သမဏော	လူမှုတရားကို အားမထုတ်သော ရဟန်းသည်။
(၂၉၈)	သဏ္ဌိတာ–ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သည်။
သုခမေဓာ	ချမ်းသာ ပွားကုန်သည်။
ဩယာစန္တိနံ	အယုတ်တောင့်တကုန်သော။
အာယာစန္တိနံ	အမြတ်တောင့်တကုန်သော။
(၂၉၈)။	ယထာ မယံ သုခိတာ သဏ္ဌိတာ သုခမေဓာ ဘဒ္ဒိကာဟိ သဿူဟိ ဘဒ္ဒကေဟိ သသုရေဟိ ဘဒ္ဒကေဟိ သာမိကေဟိ တိ။

အနက်။ မယံ၊ တို့သည်။ ဘဒ္ဒိကာဟိ၊ ကောင်းကုန်သော။ သသူဟိ၊ ယောက္ခမယောက်ျားတို့ကြောင့်။ ဘဒ္ဒကေဟိ၊ ကုန်သော။ သသုရေဟိ၊ ယောက္ခမ မိန်းမတို့ကြောင့်။ ဘဒ္ဒကေဟိ၊ ကုန်သော။ သာမိကေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သုခိတာ၊ ချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်။ သဇ္ဇိတာ၊ စီရင်အပ်ကုန်သည်။ သုခမေဓာ၊ ချမ်းသာစွာ ပွားကုန်သည်။ ဘာန္တိယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ၏ ထည့်)။

(၁၀၀) ဓုတ္တာ	မိန်းမကြူးသောသူတို့သည်။
ပရိစာရေန္တာ	မြူးတူးပျော်ပါး ကစားကုန်သည်ရှိသော်။
ဝေသိယာ	ပြည်တန်ဆာမ၏။
ပရိစာရေဿာမ	စံပယ်ကုန်အံ့။
တင်္ခဏိကံ	ထိုခဏ၌ ပေါင်းဖေါ် အပ်သော သဘောရှိသော မိန်းမ။

(၁၀၁) ဘာတုရက္ခိတာ—မောင်ကြီး မောင်ငယ် စောင့်သော မိန်းမ။

ဘဂိနိရက္ခိတာ	အစ်မကြီး အစ်မငယ်စောင့်သော မိန်းမ။
ဂေါတ္တရက္ခိတာ	အနွယ်တူစောင့်သော မိန်းမ။
ဓမ္မရက္ခိတာ	တရားကျင့်ဖေါ်တို့စောင့်သော မိန်းမ။
သာရက္ခာ	ပဋိသန္ဓေက အစောင့်အရှောက်ရှိသော မိန်းမ။
သပရိဒဏ္ဍာ	အစိုးပိုင်သူ ဒဏ်ထားသော မိန်းမ။
ဓနက္ကီတာ	ဥစ္စာဖြင့် ဝယ်အပ်သော မယား။
ဆန္ဒဝါသိနီ	အလိုတူ၍နေသော မယား။
ဘောဂဝါသိနီ	စည်းစိမ်ပေး၍နေသော မယား။
ပဋဝါသိနီ	ထဘီ တပက်ပေး၍နေသော မယား။

ဩဒကပတ္တကိနီ — ရေခွက်၌ လက်အစုံချ၍နေသော မယား။

ဩဘဋစုမ္ဗဋာ — ထင်းခွေ ရေခပ်သော ခေါင်းခုကိုချ၍နေသော မယား။

ဓဇာဟဋာ — စစ်မြေအရပ်မှ ဆောင်အပ်သော သုံ့ရ မယား။

မုဟုတ္တိကာ — တမုဟုတ်မျှ ပေါင်းဖော်အပ်သော မယား။

(၃၃၇) ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-စုံစမ်းအံ့ဟု ဝန်ခံ၏။

ဝီမံသတိ — ဝန်ခံတိုင်း စုံစမ်း၏။ ပစ္စာဟရတိ၊ တဖန် ဆောင်၏။

သုတ္တာ မတာ စ နိက္ခန္တာ၊ အနိတ္ထီ ဣတ္ထိ ပဏ္ဍကာ။
ကလဟံ ကတွာန သမ္မောဒိ၊ သဉ္စရိတ္တာဥပဏ္ဍကေ တိ။
(ဥဒ္ဒါနဂါထာ။)

အနက်။ သုတ္တာ၊ အိပ်ပျော်သောမိန်းမ။ မတာ၊ သေသောမိန်းမ။ နိက္ခန္တာ၊ ထွက်သွားသောမိန်းမ။ အနိတ္ထီ မိန်းမ မဟုတ်။ ဣတ္ထိ ပဏ္ဍကာ၊ မိန်းမစစ်မဟုတ် ပဏ္ဍုက်။ ကလဟံ၊ ခိုက်ရန်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ သမ္မောဒိ၊ ငြိမ်းမြောက် ဝမ်းသာပြောဟော၏။ ပဏ္ဍကေ၊ ၌။ သဉ္စရိတ္တံ၊ သို့။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ထည့်) ဣတိ၊ ဤသည်လျှင် ဆိုလတ္တံ့သော ဥဒါန်းတည်း။

(ကုဋိကာရ သိက္ခာပဒ)

(၃၄၃) သံယာစိကာယော- ကိုယ်တိုင် တောင်း အပ် သော အဆောက်အဦရှိကုန်သော။

အတ္တုဒ္ဒေသိကာယော-မိမိဟုဆိုအပ်သော ညွှန်ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသော။

အပ္ပမာဏိကာယော-အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သော။

ယာစန ဗဟုလာ — တောင်းခြင်းများကုန်သည်ဖြစ်၍။
ဝိညတ္တိဗဟုလာ — သိစေခြင်းများကုန်သည်ဖြစ်၍။
ဥပဒ္ဒုတာ — နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။
ဥဗ္ဗိဇ္ဇန္တိပိ — ထိတ်လည်း ထိတ်ကုန်၏။
ဥတ္တသန္တိပိ — လန့်လည်း လန့်ကုန်၏။
ပလာယန္တိပိ — ပြေးလည်း ပြေးကုန်၏။
အညေနပိ — တပါးသောအရပ်ဖြင့်လည်း။

(၃၄၄) မဏိကဏ္ဌော—ပတ္တမြားသွယ် လည်ဝယ်ရှိသောကြောင့် မဏိကဏ္ဌ အမည်ရှိသော။
ဘောဂေဟိ — အခွေတို့ဖြင့်။
ဖဏံ — ပါးပျဉ်းကို။ပဋိနိဝတ္တိ၊ နောက်သို့ပြန်ဆုတ်၏။
ပိဠန္ဓံ — ဆင်ဝတ်သော။
ခိပ္ပညေဝ — မကြာမတင် လျှင်စွာသာလျှင်။
ဂါထာ။ မမန္နပါနံ ဝိပုလံ ဥဠာရံ ဥပ္ပဇ္ဇတီမဿ မဏိဿ ဟေတု။ တံ တေ န ဒဿံ အတိ ယာစကောသိ၊ နစာပိ တေ အဿမ မာဂမိဿံ။

အနက်။ ဘောဂ္ဂသေ၊ သေ့။ (အထည့်အာလုပ်ပုဒ်) မမ၊ အား။ ဝိပုလံ၊ ပြန့်ပြောသော။ ဥဠာရံ၊ မွန်မြတ်သော။ အန္နပါနံ၊ ထမင်း အဖျော်သည်။ ဣမဿ မဏိဿ၊ ဤပတ္တမြား၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပတ္တမြားကို။ တေ၊ အား။ အဟံ၊ သည်။ (ကတ္တားထည့်) နဒဿံ၊ မပေးလတ္တံ့။ တွံ၊ သည်။ (တည့်) အတိယာစကော၊ မသိဆိုးကောင်းအလွန်းတောင်းသည်။ အသိ၊ ၏။ တေ၊ ၏။

အဿမံပိ၊ ကျောင်းသင်္ခမ်းသို့လည်း။ နစ အာဂမိဿံ၊ တဖန် မလာလတ္တံ့။

သုသု ယထာ သက္ခရဓောတပါဏိ၊
တာဒိသသိ မံ သေလ မာယာစမာနော၊
တံ တေန ဒဿနံ အတိ ယာစကောသိ၊
နစာပိ တေ အဿမ မာဂမိဿန္တိ။

အနက်။ သက္ခရဓောတပါဏိ၊ ကျောက်၌ သွေးအပ်သော ထား သန်လျက် လက်ရှိသော။ သုသု။ နုပျိုသော ယောကျ်ား သည်။ မံ၊ ကို။ တာသေတိယထာ၊ ခြိမ်းခြောက်ဘိသကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ သေလံ၊ ပတ္တာမြားကို။ အာယာစမာနော၊ တောင်းသည်ဖြစ်၍။ တွံ၊ သည်။ (ထည့်) တာသေသိ၊ ခြိမ်းခြောက်ဘိ၏။ တံ၊ ထိုပတ္တာမြားကို။ တေ၊ အား။ အဟံ၊ သည်။ နဒဿံ၊ လတ္တံ့။ တွံ၊ သည်။ အတိယာစကော၊ သည်။ အသိ၊ ၏။ တေ၊ ၏။ အဿမံပိ၊ သင်္ခမ်းကျောင်းသို့လည်း။ အဟံ၊ သည်။ နအာဂမိဿံ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အဇ္ဈဘာသိ၊ ၏။ (ပြန်)

န တံ ယာစေ ယဿ ပိယံ ဇိဂီသေ၊
ဝိဒေဿော ဟောတိ အတိယာစနာယ။
နာဂေါ မဏိံ ယာစိတော ဗြာဟ္မဏေန၊
အဒဿနညေဝ တဒဇ္ဈဂမာတိ။

အနက်။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ ပိယံ၊ သော။ ယံ၊ အကြင်ဝတ္ထု ကို။ (ထည့်) ဇိဂီသေ၊ တောင်းတ နှစ်သက်ရာ၏။ တဿ၊ ၏။ (ထည့်) တံ၊ ထိုဝတ္ထုကို။ နယာစေ၊ မတောင်းရာ။ အဿ၊

ထိုသူအား။ ယံ၊ အကြင်ဝတ္ထုကို။ ဇိဂိုသေ၊ တောင်းတ
နှစ်သက်ရာသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တံ၊ ကို။ နယာစေ၊
ရာ။ အတိယာစနာယ၊ ကြောင့်။ ဝိဒေဿာ၊ မချစ်လုံးလုံး
မုန်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗြာဟ္မဏေန၊ ရသေ့သည်။
နာဂေါ၊ ကို။ အဒဿနညေဝ၊ သာလျှင်။ အဇ္ဈဂမာ၊
ရောက်လေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဗ္ဗုဘာသိ၊ ၏။

(၃၄၅) နိန္နံ — နိမ့်သော။ ပလ္လလံ၊ ညွန်အိုင်သည်။
ဥဗ္ဗာဠ္ဟော — ပြင်းစွာနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။
ယာဝတိကာ — အကြင်မျှလောက်ကုန်သော ငှက်အပေါင်းတို့
သည်။
ပတ္တေန — အတောင်ဖြင့်။
ကိမင်္ဂပန — အကြောင်းတစ် ဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။

(၃၄၆) အပါဟံ တေ နဇာနာမိ၊ ရဋ္ဌပါလ ဗဟူဇနာ။
တေမံ သံဂမ္မ ယာစန္တိ၊ ကသ္မာ မံတွံ နယာစသိတိ။

အနက်။ ရဋ္ဌပါလ၊ ချစ်သားရဋ္ဌပါလ။ ဗဟူ၊ ကုန်သော။ ယေဇနား
တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ (ထည့်)၊ တေဇနေ၊ တို့ကို။ အဟံ။
သည်။ အပိ၊ စင်စစ်။ နဇာနာမိ၊ မသိ။ တေဇနာ၊ တို့သည်။
မံ၊ ကို။ သံဂမ္မ၊ ကပ်ကုန်၍။ ယာစန္တိ၊ ကုန်၏။ တွံ၊ ချစ်သား
သည်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ မံ၊ ကို။ နယာစသိ၊ နည်း။
ဣတိ၊ သို့။ အဗ္ဗုဘာသိ၊ ၏။ (ပြန်စပ်သည်)။

(၃၄၆) ယာစကော အပ္ပိယော ဟောတိ၊ ယာစံ အဒဒ မပ္ပိယော၊
တသ္မာဟံ တံ နာစယာမိ၊ မာ မေ ဝိဒေဿနာ အဟု တိ။

အနက်။ ဘာဘ၊ ဘခင်။ (အာလုပ်ထည့်) ယာစကော၊ တောင်
တတ်သောသူကို။ အပ္ပိယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယာစံ၊

တောင်းအပ်သောဝတ္ထုကို။ အဒဒံ အဒဒန္တော၊ မပေးသော
သူကို။ အပ္ပိယော၊ မချစ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မေ
အား။ ဝိဒေသာနာ၊ မုန်းခြင်းသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မာ
အဟု၊ မဖြစ်စေလင့်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဟံ၊ သည်။ တံ၊
သင်ဘခင်ကို။ နယာစာမိ၊ မတောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂါထာယ၊
ဖြင့်။ အဇ္ဈဘာသိ၊ ၏။

(၃၄၆) ဇနေ္နာ မျိုးမတော်သူ တစိမ်းလူသည်။

(၃၄၇) ဒုဿံဟရာနိ-ဆည်းစု ပေါင်းရုံးနိုင်ခဲ့ကုန်၏။

သမ္ဘတာနိပိ ဆည်းစု ပေါင်းရုံးအပ်ပြီးသော စည်းစိမ်တို့
သည်လည်း။

ဒုက္ခိတာနိ မင်းခိုးသူတို့ လုယူနှောက်ယှက် ဖျက်ဆီးတတ်
သောကြောင့် စောင့်ရှောက်နိုင်ခဲကုန်၏။

(၃၄၉) ဥလ္လိတ္တာဝါ-အတွင်း၌ လိမ်းကျံအပ်သော ကုဋီသည်
လည်း။

အဝလိတ္တာဝါ အပ၌ လိမ်းကျံအပ်သော ကုဋီသည်လည်း။

ကေံသံ ကေသွိ အံသေ-လက်ဝဲတဘက် ပခုံးထက်၌။

ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကိုယ်ဝတ်စမွယ်တင်သည်ကို။

ဝုဍ္ဍာနံ သီတင်းကြီးကုန်သော။

ဥက္ကုဋိကံ ဆောင့်ကြောင့်။

(၃၅၃) ကိပိလ္လိကာနံဝါ ပုက်နှိပုက်ကြောင်စသော ပိုးရှပွက်ဆိတ်
တို့၏လည်း။

ဥပစိကာနံဝါ ခြတို့၏လည်း။ ဥန္ဒူရာနံဝါ၊ ကြွက်တို့၏လည်း။

ဝိစ္ဆိကာနံဝါ ကင်းပုဇွန်တို့၏လည်း။

ဒိပိကာနံဝါ သစ်တို့၏လည်း။

တရစ္ဆာနံ ဝါ — အောင်းတို့၏လည်း။
ပုဗ္ဗဏ္ဏနိဿိတံ ဝါ — ကောက်ခင်းကို မှီသည်လည်း။
အပရဏ္ဏနိဿိတံ ဝါ — ပဲခင်းကို မှီသည်လည်း။
အဗ္ဘာဃာတနနိဿိတံ ဝါ-လူသတ်ရာ သင်းချိုင်းကို မှီသည်လည်း။
သုသာနနိဿိတံ ဝါ — သူကောင်ပုပ် မြှုပ်ရာသုသာန်ကို မှီသည်လည်း။
ဗန္ဓနာဂါရနိဿိတံ ဝါ-နှောင်အိမ်ကို မှီသည်လည်း။
ပါနာဂါရနိဿိတံ ဝါ-သေတင်းကုပ်ကိုမှီသည်လည်း။
သူနနိဿိတံ ဝါ — အမဲသတ် တင်းကုပ်ကို မှီသည်လည်း။
ရစ္ဆာနိဿိတံ ဝါ — လမ်းခရီးကို မှီသည်လည်း။
စစ္စရနိဿိတံ ဝါ — ခရီးဆုံကိုမှီသည်လည်း။
သဋ္ဌရဏနိဿိတံ ဝါ — ထုတ်ချင်းလျှို ထွင်း၍သွားသော လမ်းခရီးကို မှီသည်လည်း။

(၁၆၄) ဝါသာဂါရံ-နေရာကျောင်းကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။
သဗ္ဗတ္ထ — အလုံးစုံသော မီးတင်းကုပ် စသည်၌။

(ဝိဟာရကာရ သိက္ခာပုဒ်)

(၁၆၅ စေတိယရုက္ခံ-အရိအသေပြုအပ်သော သစ်ပင်ကို။
ကောဋ္ဌိယံ — တခုသော ဂူနေဒြရှိသော။
ဝိဟေဌေဿန္တိ နာမ — ညှဉ်းဆဲအံ့သနည်း။
ဝိပ္ပကတံ — ပြု၍မပြီးသေးသော ကျောင်းကို။
ပရိယောသာပေတိ — ပြီးဆုံးစေ၏။

(ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်)

(၁၇၀; ပဋိစယော-တဖန်ပွားစေခြင်းသည်။
ဥတ္တရိ — တဆဲ့ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စ၏ အထက်၌။
ကတသာ ဝါ — ပြုအပ်ပြီးသော ကိစ္စကိုလည်း။

တေသံ့ နိဒါနေ ထိုရှင်ဒဗ္ဗ၏ သေနာသန ပညာပက သမ္မုတိ, ဘတ္တုဒ္ဒေသကသမ္မုတိကို ယူလိုသောအကြောင်းသည်။

(၁၈၄) သင်္ဂါယိသုန္တိ-တိုင်ပင်ညီညွတ် ရွတ်ကုန်လတ္တံ့။

ဝိနယဓရော ဝိနည်းကို ဆောင်ကုန်၏။

ဝိနိစ္ဆိဿန္တိ ဆုံးဖြတ်ကုန်လတ္တံ့။

ဓမ္မကထိကာ တရားစကားကို ပြောဟောတတ်ကုန်၏။

သာကစ္ဆိဿန္တိ နှီးနှော ဆွေးနွေးကုန်လတ္တံ့။

စျာယိနော စျာန်ဝင်စားလေ့ရှိကုန်၏။

နဗျာဗာဟိဿန္တိ မထိခိုက်ကုန်လတ္တံ့။

တိရစ္ဆာနကထိကာ သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော တိရစ္ဆာန ကထာကို ပြောဟောကုန်သည်ဖြစ်၍။

ကာယဒဠှိဗဟုလာ ကိုယ်၏ မြဲမြံခိုင်ခန့် တည်တံ့သောအမှုကို အပြုများကုန်သည်ဖြစ်၍။

ဣမာယပိရတိယာ ဤမွေ့လျော်ခြင်းဖြင့်လည်း။

အစ္ဆိဿန္တိ နေကုန်လတ္တံ့။

တေဇောဓာတုံ တေဇောဓာတ် တေဇော ကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော စျာန်ကို။

ကာဠသိလာယံ ကာဠ ကျောက်ဂူ၌။

သတ္တပဏ္ဏိဂုဟာယံ စရည်းပင်ရောက်ရာလိုဏ်၌။

သီတဝနေ ယင်းတိုက်တော၌။

သပ္ပသောဏ္ဍိကပဗ္ဘာရေ-မြွေပါးပျဉ်းနှင့်တူသော လိုဏ်ကျင်း၌။

ဂေါတမကကန္ဒရာယံ-ဂေါတမ ချောက်၌။

တိန္ဒုကကန္ဒရာယံ တည်ပင်ရောက်သော တော၌။

တပေါဒကန္ဒရာယံ တပေါဒါရုံ၌။
ဇီဝကအမ္ဗဝနေ ဇီဝက ဆေးသမား၏ သရက်ဥယျာဉ်တော၌။
မဒ္ဒကုစ္ဆိသ္မိံ မဒ္ဒကုစ္ဆိအရပ်၌။
မိဂဒါယေ သားတို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာ တော၌။
(၃၇၃) တေသံ ထိုမေတ္တိယဘူမဇက ရဟန်းတို့အား။
အဘိသင်္ခရိကံ အလှန်ပြုပြင် စီရင်အပ်သော။
ဥတ္တရိဘင်္ဂံပိ လက်သုတ်ဟင်းလျာကိုရင်း။
ပါကတိကံ ပြကတေ့ပြုပြင် စီရင်အပ်သော၊
ယထာရန္ဓံ ချက်မြဲတိုင်းသော။
ဗိလင်္ဂဒုတိယံ ပအုံးရည်လျှင် နှစ်ခွက်မြောက်သော။
ကဏာဇကံ ဆန်ကျိုးထမင်းကို။
ဘတ္တဂ္ဂေ ဆွမ်းစားဇရပ်၌။
ကောဋ္ဌကေ တံခါးမုခ်၌။ စိတ္တရူပံ၊ စိတ်သဘောရှိတိုင်း။
ဗဟာရာမကောဋ္ဌကေ-အရံ၏ အပ တံခါးမုခ်၌။
သံဃာဋိပလ္လတ္ထိကာယ-ဒုကုဋ်အာယောဂပတ် ဖွဲ့သဖြင့်။
တုဏှိဘူတာ မဆိုတိတ်တိတ် ဆိတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။
မင်္ကုဘူတာ နှလုံးမသာယာကုန်သည်ဖြစ်၍။
ပတ္တက္ခန္ဓာ ချသောပခုံးရှိသည်ဖြစ်၍။
အဓောမုခါ အောက်သို့ မျက်နှာထားကုန်သည် ဖြစ်၍။
ပဇ္ဈာယန္တာ ကြံမှိုင်ကုန်သည် ဖြစ်၍။
အပ္ပဋိဘာဏာ စကားမဆိုကုန်သည်ဖြစ်၍။
အပရဇ္ဈာမိ ပြစ်မှားမိသနည်း။ ဝါ၊ ချွတ်ယွင်းသနည်း။
အဇ္ဈုပေက္ခသိပန လျစ်လျူရှုဘိသနည်း။
အဘယာ ကြောက်ဘွယ်တုန်အေး ဘေးမရှိ။

အနီတိကာ	နှောက်ရှက်ပူပန်ရန်မရှိ။
အနုပဒ္ဒဝါ	နှိပ်စက်တတ်သည့် ဥပဒ္ဒဝေါမရှိ။
သဘယာ	ကြောက်ဘွယ် တန်အေး ဘေးနှင့်တကွ ဖြစ်၏။
သဤတိကာ	နှောက်ရှက်ပူပန်ရန်နှင့်တကွဖြစ်၏။
နိဝါတံ	မုန်းတိုင်းလေပွေမရှိ။
သဝါတံ	မုန်တိုင်းလေပွေနှင့်တကွဖြစ်၏။
အာဒိတ္တံမဧညာ	ပြောင်ပြောင် တောက်သကဲ့သို့ ထင်၏။
ဒူသိတာ	ရဟန်းအသက်ကို ဖျက်ဆီးအပ်သည်။
(၃၇၄) ဒဗ္ဗာ	ရစ်ပတ် ခွေ ကို ဖြေခြင်း၌ လိမ္မာကုန်သော ပညာရှိတို့သည်။
နနိဗ္ဗေဌေန္တိ	ရစ်ပတ်ခွေကို မဖြေကြကုန်။

(၃၇၃) သစေ တယာ အကတံ အကတန္တိ ဝဒေဟိတိ။ ယတော အဟံ ဘန္တေ ဇာတော နာဘိဇာနာမိ သုပိနန္တေနပိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတာ။ ပဂေ.ဝ ဇာဂရောတိ။ ။

အနက်။ တယာ၊ သည်။ သစေအကတံ၊ အကယ်၍ မပြုသည်ဖြစ်အံ့။ အကတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝဒေဟိ၊ကျွတ်ကျွတ်လွတ်လွတ်ဆိုလော့။ ဣတိ၊သို့။ ပဋိပုစ္ဆိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ဘုရား။ ယတော၊အကြင်ခုနစ်နှစ်ရွယ်အငယ်မှစ၍၊ အဟံ၊ သည်။ ဇာတော၊ အရိယာဇာတိ ရဟန္တာဖြစ်၏။ တတော၊ ထိုခုနစ်နှစ်အရွယ် အငယ်ကပင်။ သုပိနန္တေနပိ၊ ဖြင့်လည်း။ မေထုနံဓမ္မံ၊ ကို။ ပဋိသေဝိတာ၊ မှီဝဲ၏ ဟူ၍။ နာဘိဇာနာမိ၊ မသိ။ ဇာဂရော၊ နိုးသော အကျွန်ုပ်သည်။ ပဂေဝ၊ မဆိုကပင် ဆိုဘွယ်မရှိ မသိ သည် သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဓဝါစ၊ ၏။

အမူလကေန ဒိဋ္ဌ,သုတ,ပရိသင်္ကိတ အရင်းမရှိသော။
(၃၈၆) အနဘိရတော-မမွေ့လျော်သော စိတ်ရှိသည်။
အာပာတစိတ္တော ထိပါးသောစိတ်ရှိသည်။
ခိလဇာတော ငြောင့်တံသင်းကဲ့သို့ ဖြစ်သော စိတ်ရှိသည်။
(၃၉၀) သုဒ္ဓေ စင်ကြယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌။
အသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိဿ မစင်ကြယ်ဟုအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။
(ဒုတိယ-ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ)
(၃၉၁) ဩရောဟန္တာ- ဆင်းကုန်သည်ရှိသော်။
ဆဂလကံ ဆိတ်ဖိုဆိတ်ထီးကို။
အဇိကာယ ဆိတ်မ၌။
ဝိပ္ပဋိပဇ္ဇန္တံ ဖောက်ပြန်သဖြင့် မသင့်မတင့် ပြုကျင့်သည်ကို။
(၃၉၃) အာပတ္တည ဘာဂိယံဝါ- အာပတ်ဟု ဆိုအပ်သော တပါးသော အဘို့ရှိသည်လည်း။
အဓိကရဏည ဘာဂိယံဝါ- အဓိကရဏ်းဟုဆိုအပ်သော တပါးသော အဘို့ရှိသည်လည်း။
(၄၀၁) လောဟပတ္တဓရော- သံသပိတ်ကိုဆောင်သောသူကို။
သာဋကပတ္တဓရော သံသပိတ်နှင့်တူသောသဏ္ဌာန် အဆင်း အရေပြေပြစ်သော ပိတုန်းအဆင်းရှိသော မြေသပိတ်ကို ဆောင်သည်။
သုမ္ဘကပတ္တဓရော ပကတိသော မြေသပိတ်ကိုဆောင်သည်။
(သံဃဘေဒသိက္ခာပုဒ)
(၄၁၉) ကောကာလိကော-မဟာကောကာလိကသည်။
စက္ကဘေဒံ အာဏာစက်၏ပျက်ခြင်းကို။
ပိဏ္ဍပါတိကာ ပိဏ္ဍပါတ် ဓုတင် ဆောက်တည်ကုန်သည်။

ပံသုကူလိကာ — ပင်သုကူ ဓုတင်ဆောက်တည်ကုန်သည်။
ဂဟပတိစီဝရံ — သူကြွယ်တို့လှူသောသင်္ကန်းကို။
ဆန္နံ — အမိုးသို့။မစ္ဆမံသံငါးအမဲကို။
ဇနံ — လူခပမာဏိက လူခပသန္န လူအပေါင်းကို။
လူခပသန္နာဟိ — ခေါင်းပါးခြင်း၌ ကြည်ညိုကုန်သည်သာလျှင်။
ဝဏ္ဏံ — အာပတ်ဟူသောအဖြစ်သို့၊
အဋ္ဌမာသေ — ဆောင်းနွေရှစ်လတို့ပတ်လုံး။
တိကောဋိပရိသုဒ္ဓံ — သုံးပါးသော အစွန်းတို့ဖြင့် စင်ကြယ်သော။
ဒုဗ္ဗုဒ္ဓိနော — နည်းသောပညာရှိကုန်၍။
မုတာ — ကိလေသာကိုခွါထွက်ကုန်၍။
သလ္လေခဝုတ္တိနော — ခေါင်းပါးသောအကျင့်ရှိကုန်သည်။
ဗာဟုလ္လိကော — ပစ္စည်းများခြင်းအကျိုးငှာကျင့်၍။
ဗာဟုလ္လာယ — ပစ္စည်းများသောအဖြစ်အကျိုးငှာ။

(၄၁၂) သမာနသံဝါသကော- တူသော ပေါင်းဖေါ်ခြင်း ရှိ၍။
ဝဂ္ဂါ — မစေ့စပ်ဘဲ ကွဲကုန်သည်။
ပက္ခံ — အပင်းအသင်းကို။

(ဘေဒါနုဝတ္တကသိက္ခာပဒလွယ်ပြီ)။

(ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒ)

(၂၄၀) အဘိသမိတော-ထိုးထွင်း၍သိတော်မူ၍။
မဟာဝါတော — သည်းစွာသော မုန်တိုင်းလေသည်။
တိဏကဋ္ဌပဏ္ဏသဋံ — ထိုထိုအရပ်၌ကျသော မြက်သစ်ခက်သစ်ရွက်တို့ကို
ဝါ၊ အနှစ်မရှိသောမြက်, ပေါ့သော သစ်ခက်,
ကြွေကျသော သစ်ရွက်ဟောင်းတို့ကို။

သဒ္ဒသေဝါလပဏကံ- သဒ္ဒမှို့၊ သေဝါလမှို့၊ ပဏကမှိုကို။
နာနာ-နာမာ အထူးထူးသောအမည်ရှိကုန်သော။
နာနာဂေါတ္တာ အထူးထူးသော အနွယ်ရှိကုန်သော။
နာနာဇစ္စာ အထူးထူးသောဇာတ်ရှိကုန်သော။
(၄၂၅) ဥဒ္ဒေသပရိယာပန္နေသု- ပါတိမောက်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။
သဟာဓမ္မိကံ အကြောင်းနှင့်လျော်စွာ။
(၄၂၆) အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ- အရိုအသေယူလေ့မရှိသည်။
အက္ခမော သည်းခံခြင်းမရှိသည်။
ဒေါဝစဿကရဏေဟိ- အဆိုခက်ခြင်းကိုပြုတတ်ကုန်သော။

(ကုလဒူသက သိက္ခာပဒ)

(၃၁၄) အာဝါသိက- ကျောင်းနေကျောင်းထိုင်တို့သည်။
အနာစာရံ မလျောက်ပတ်သောအကျင့်ကို။
မာလာဝစ္ဆံ နုပျိုလန်းလန်း ပန်းပင်ငယ်ကို။
သိဉ္စန္တိပိ ရေဖြင့်ကိုယ်တိုင်လည်း လောင်းကြကုန်၏။
ဩစိနန္တိပိ ကိုယ်တိုင်လည်း ဆွတ်ခူးကုန်၏။
ဂန္ထေန္တိပိ ကိုယ်တိုင်လည်းကုံးကုန်၏။
ဧကတောဝဏ္ဍိကမာလံ- တဘက်ပွင့်ညှာဆိုင်သောပန်းကို။
မဉ္စရိကံ ပန်းတံကို။ ဝိဓုတိကံ၊ ပန်းလက်ကောက်ကို။
ဝဋံသကံ ပန်းဦးဆောက်ကို။
အာဝေဠံ နားသွယ်ပန်းကို။
ဥရစ္ဆဒံ ရင်လွှမ်းပန်းကို။
နစ္စန္တိပိ က,လည်း က,ကုန်၏။

ဂါယန္တိပိ	သီလည်း သီကုန်၏။
ဝါဒေန္တိပိ	တီးလည်း တီးကုန်၊ မှုတ်လည်း မှုတ်ကုန်၏။
လာသေန္တိပိ	စံပယ်လည်း စံပယ်ကုန်၏။
နစ္စန္တိယာပိ	က,သော မိန်းမ၏လည်း။
အဋ္ဌပဒေပိ	ရှစ်ကွက်ရေးခြစ် တကျစ်၌လည်း။ ဇူတံ၊ အန်ကို (ထည့်)။
အာကာသေပိ	ဟင်းလင်း အပြင် လွင်ထီးကောင်းကင်၌လည်း။
ပရိဟာရပထေပိ	ပွက်ဆိတ်ကြောင်းလိုက် သမှတ် ထိုက် သော ရှောင်လွှဲအပ်သော လမ်းခရီး၌လည်း။
ပရိဟရန္တာ	ရှောင်လွှဲအပ်သော ခရီးကို ရှောင်လွှဲကုန်သည် ဖြစ်၍။ (သံဂါယနာမူအချို့၌ မပါရှိချေ)
သန္တိကာယပိ	အနီးအပါး ဇယ်ကိုစက်သော အားဖြင့်လည်း။
ခလိကာယပိ	အန်ပျဉ်ချပ်မှာ အန်စာ ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။
ဃဋိကာယပိ	တုတ်ရှည်နှင့် တုတ်တိုကိုခေါက်သဖြင့် ကျည်းသားတောက်ဟု သမှတ်အပ်သော ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။
သလာကဟတ္ထေနပိ	ဝါးခြမ်းစိတ်လက် ရိုက်နှက် ပုတ်ခတ်သဖြင့် အရုပ်ထင်စေ၍ ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။
အက္ခေနပိ	သစ်ဆိမ့် မုရည်ဂုံညှင်းထိုးခြင်းဖြင့်လည်း။
ပင်္ဂစီရေနပိ	ထန်းရွက် ဘက်ထုပ် တံပိုးမှုတ်သဖြင့်လည်း။
ဝင်္ကကေနပိ	ရွာသူသားငယ်တို့၏ ကစားဘွယ် ထွန်ငယ်ဖြင့် လည်း။
မောက္ခစိကာယပိ	ရှေ့နောက် ပြန်လှန်၍ ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။

ဝါ၊ ထက်အောက်ပြန်လျှိုး ကျွမ်းထိုး၍ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။

စိင်္ဂုလကေနပိ	ချာချာပတ်ပတ် မပြတ် လည်တတ်သော ထန်းရွက်စကြာ ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။
ပတ္တာဠကေနပိ	ဖက်ခွက်ကွမ်းစားချင့်၍ ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။
ရထကေနပိ	ရွာသူသားငယ်တို့ ကစားဘွယ် ရထားငယ်ဖြင့်လည်း။
ဓနုကေနပိ	ရွာသူသားငယ်တို့ ကစားဘွယ် လေးငယ်ဖြင့်လည်း။
အက္ခရိကာယပိ	ကျော ကောင်းကင်ထက် အက္ခရာကို သိသော ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။
မနေသိကာယပိ	စိတ်ပုန်း၍ ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။
ယထာဝဇ္ဇေနပိ	အကြွင်အကြွင် ကန်းယောင် ကုန်းယောင် အသွင်ဆောင်၍ များမြောင်သော အပြစ်ကို ပြသဖြင့်လည်း။
ဟတ္ထိသ္မိံပိ	ဆင်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ သိပ္ပံ၊ ကို။ (ထည့်)
ထရုသ္မိံပိ	သန်လျက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။
ဓာဝန္တိ	ထိုသို့ပြေးကုန်၏။ အာဓာဝန္တိ၊ သည်သို့ပြေးလာကုန်၏။
ဥဿောဠေန္တိပိ	ခုန်လွှားအားထုတ် သတ်ပုတ်ဟန်ကိုလည်း ပြုကုန်၏။
အပ္ဖောဋေန္တိပိ	လက်ပန်းပေါက်လည်းခတ်ကုန်၏။
နိဗ္ဗုဇ္ဈန္တိပိ	လက်ပန်းလည်း လုံးကုန်၏။

မုဋ္ဌိဟတ္ထိပိ လက်ဆုပ် လက်သီးတို့ဖြင့်လည်း။
ယဋ္ဌိန္တိပိ ထိုးပစ်ပုတ်ခတ်သတ်ကုန်၏။
ရင်္ဂမဇ္ဈေပိ ကပွဲသဘင်၏ အလယ်၌လည်း။
နလာဋိကံပိ ကောင်းစွ ကောင်းစွ ငါ့နှမဟု နဖူးတင်
ထား တုတ်ချောင်းဖျား (များ) ကိုလည်း။
ဝိဝိဓံပိ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှတပါး အထူးထူး အပြားပြား
များစွာသော။
အနာစာရံပိ မကျင့်ကောင်းသော အကျင့်ကိုလည်း။
(၄၃၂) ပါသာဒိကေန–ကြည်ညိုဘွယ်ကိုဆောင်တတ်သော။
အဘိက္ကန္တေန ရှေ့သို့တက်ခြင်းဖြင့်။
ပဋိက္ကန္တေန နောက်သို့ဆုတ်ခြင်းဖြင့်။
အာလောကိတေန တူရှုကြည့်ခြင်းဖြင့်။
ဝိလောကိတေန တစောင်းကြည့်ခြင်းဖြင့်။
သမိဉ္ဇိတေန ကွေးခြင်းဖြင့်။ ပသာရိတေန၊ ဆန့်တန်းခြင်း
ဖြင့်။
ဩက္ခိတ္တစက္ခု ချသောမျက်လွှာရှိသည်ဖြစ်၍။
ဣရိယာပထသမ္ပန္နော-ဣရိယာပုထ်နှင့်ပြည့်စုံသည်။
ကိဋ္ဌာဂိရိံ ကိဋ္ဌာဂိရိဇနပုဒ်သို့။
အဗလဗလောဝိယ အလွန်နုံးညံ့သကဲ့သို့။
မန္ဒမန္ဒောဝိယ အလွန်ဖြေးညှင်းသကဲ့သို့သော။
ဘာကုဋိကာ ဘာကုဋိကော ဝိယ–အလွန် မျက်မှောင်ကြုတ်သကဲ့သို့
သော။
ဥပဂတဿ အိမ်သို့ကပ်သော။ ဣမဿ၊ ဤရဟန်းအား။
သဏှာ နူးညံ့ သိမ်မွေ့ကုန်၏။ သိခိလာ၊ ပြေပြစ်ကုန်၏။

သုခသမ္ဘာသာ ပြောလွယ် ဆိုလွယ်ရှိကုန်၏။
မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာ ပြုံးခြင်းရှေ့သွားသော စကားရှိကုန်၏။
ဟေဟိသွာဂတ ဝါဒိနော-လာလော၊ ကောင်းစွာ လာခြင်းတည်းဟု ဆိုလေ့ရှိ၏။
အဘာကုဋိကာ မျက်မှောင်ကြုတ်ခြင်းမှ ကင်းကုန်၏။
ဥတ္တာနမုခါ ပေါ်သောမျက်နှာရှိကုန်၏၊
ပုဗ္ဗဘာသိနော ရှေးဦးစွာဆိုလေ့ရှိ၏။
ပေသလာ သီလကိုချစ်ကုန်သော။
သဏ္ဍာပေယျ လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမ ရဟန်းအပေါင်းဖြင့် ကောင်းစွာတည်ရာ၏။
(၄၃၅) လောမံ မာန်တည်းဟူသော အမွေးကို။
နပါတေန္တိ မချကုန်။ နေတ္တာရ၊ ကံမှ ထုတ်ဆောင်တတ်သောအကျင့်ကို။
နဝတ္တန္တိ မကျင့်ကုန်။ ဘိက္ခု၊ ကံပြုသောရဟန်းတို့ကို။
ဆန္ဒာဂါမိတာ ဆန္ဒာဂတိကိုလိုက်သော အဖြစ်တို့သို့။
ပက္ကမန္တိ အရပ်တပါးသို့ဟည်း ဖဲသွားကုန်၏။
ဝိဗ္ဘမန္တိပိ လူလည်းထွက်ကုန်၏။
ကုလဒူသကော အမျိုးတို့၏သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီးသည်ဖြစ်၍။
စုဏ္ဏေနဝါ ကဘာယ်မှုန့်ပေးသဖြင့်ရင်း။
မတ္တိကာယဝါ မြေညက်ပေးသဖြင့်ရင်း။
ဒန္တကဋ္ဌေနဝါ ဒန်ပူပေးသဖြင့်ရင်း။
ဝေဇ္ဇိကာယဝါ ဆေးကုသဖြင့်ရင်း။
ဇင်္ဃပေသနိကေနဝါ—မြင်းခေါင်းဖြင့် အစေအပါးခံ၍ သွားခြင်းဖြင့်ရင်း။

တိရောက္ခာ မျက်ကွယ်ဖြစ်ကုန်သည်။

(အနိယတကဏ္ဍ-ပဌမ အနိယတ သိက္ခာပုဒ်)

(၄၄၃) သြဝရကေ-တိုက်ခန်း၌။
ကာလယုတ္တံ ကာလနှင့် လျောက်ပတ်သော ဂေဟာဿိတ စကားကို။
သမုလ္လပန္တော ပြောဟောလျက်။
ဓမ္မံ ဒါန သီလနှင့်စပ်သောတရားကို။
မိဂါရမာတာ မိဂါရသူဌေး၏အမိဖြစ်သော။
အဘိမင်္ဂလသမ္မတာ-အလွန်မင်္ဂလာရှိ၏ဟု သမုတ်အပ်သော။
ဥဿဝေသု ပွဲလမ်းတို့၌။
ဒုဿဒ္ဓါပယာ ယုံကြည်စေနိုင်ခဲကုန်၏။
(၄၄၅) မဟတ္တရိ ကြီးသောမိန်းမသည်။
ပဂေဝ မဆိုကပင် မာတုဂါမ မည်ရင်းဖြစ်၍ ဆိုဘွယ် တစ်ိ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။
နိခဏိယမာနေ မြှုတ်အပ်သည်ရှိသော်။
ဘမုကံဝါ မျက်မှောင်ကိုလည်း။
ဥက္ခိပိယမာနေ ချီအပ်သည်ရှိသော်။
ကဝါဋဋ္ဌေနဝါ တံခါးရွက်ဖြင့်ရင်း။ ကိလဉ္ဇနဝါ၊ ဖျာဖြင့် ရင်း။
သာဏိပါကာရေနဝါ တင်းထိမ်အရံဖြင့်ရင်း။
ကောတ္ထဠိယာဝါ ရိုင်ဖြင့်ရင်း။
အာဂတဖလာ လာသော သောတာပတ္တိဖိုလ်ရှိသည်။
အဘိသမေတာဝိနီ သိအပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးရှိသည်။

ဝိညာတသာသနာ သိအပ်ပြီးသော သာသနာရှိသည်။
သရဏာဂတာ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ခြင်းသို့ ရောက်သည်။ (ဒုတိယ- အနိယတ ကား လွယ်ပြီ)

(နိဿဂ္ဂိယ ကဏ္ဍ- စီဝရဝဂ် ပဌမ ကထိနသိက္ခာပုဒ)

(၄၆၁) ဥပ္ပန္နံ ဓမ္မပူဇာအားဖြင့် ထင်ရှားဖြစ်သည်။
(၄၆၃) စီဝရာသာ-သင်္ကန်းရနိုးခြင်းသည်။
ကောဒသေ သင်္ကန်းရသည်မှ နောက် ဆဲ့တခုမြောက်သော။

(ဥဒေါသိတ-သိက္ခာပုဒ)

(၄၇၁) ကဏ္ဍကိတာနိ-ချေးစွတ်ရာအကွက်၌ မှိုတက်ကုန်သည်။
ဩတာပေန္တိ နေလှမ်းကြကုန်၏။
အာဟိဏ္ဍန္တော လှည့်ပတ်သည်ရှိသော်။
(၄၇၇) ဥဒေါသိတော-ဘဏ္ဍာတိုက်။
အဋ္ဌော ပြအိုး။ မာဠော၊ တန်ဆောင်း။
ပါသာဒေါ ပြာသာဒ်ရှည်။ ဟမ္မိယံ၊ ပြာသာဒ်ဦးပြည်း။

(တတိယ-ကထိနသိက္ခာပုဒ)

(၄၉၈) ဘဏ္ဍိက ဗဒ္ဓါနိ-အထုပ် ဖွဲ့ကုန်သည်ဖြစ်၍။
ကီဝစိရံ အဘယ်မျှလောက် ကြာမြင့်အောင်။
ပါရိပုရိ ပြည့်စုံလုံလောက်သည်။

(စတုတ္ထ-ပုရာဏသိက္ခာပုဒ)

(၅၀၃) ဘတ္တဝိဿဂ္ဂံ-ဆွမ်းစားခြင်းကို။
ဥပနိဇ္ဈာယ် စေ့စေ့စပ်စပ် ကပ်၍ကြည့်ရှု၏။
အပြဟ္မစာရိနီ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို၊

(၅၀၅) သတ္တမာ,ပိတာ မဟာယုဂါ– ခုနစ်ဆက် မြောက်သော ဘော ဘေးအဆက်တိုင်အောင်။
အသမ္ဘိန္ဒါ မစပ်သော။
ပုဂ္ဂရုပ္ပဟာရံဝါ ဆောက်ပုတ်ဖြင့် ရိုက်ခတ်ခြင်းကိုရင်း။

(စီဝရပ္ပဋိဂ္ဂဟာဏ)

(၅၀၈) မံသေ အမဲသည်။ ပက္ကေ၊ ကျက်သည်ရှိသော်။
ဝရမံသာနိ ကောင်းမြတ်သောအသားတို့ကို။
ပုဋံဗန္ဓိတွာ အထုပ်ဖွဲ့၍။
(၅၁၄) ပရိတ္တေနဝါ-အဘိုးအနည်း ထိုက်သော ဝတ္ထုဖြင့်လည်း။
ဝိပုလံ အဘိုးအများထိုက်သောဝတ္ထုကို။

(အညာတကဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်)

(၅၀၇) ယံဥတ္တရတ္ထရဏံဝါ-အကြင်အပေါ်လွှမ်းအခင်းသည်ရင်း။
ယံဘူမတ္ထရဏံဝါ အကြင်မြေအခင်းသည်ရင်း။
ယာဘိသိစ္ဆဝိဝါ အကြင်ဘုံလျှိရေသည်ရင်း။

(တတုတ္တရိသိက္ခာဒ လွှယ်ပြီ)။

(ဥပက္ခဋသိက္ခာပုဒ်)

(၅၂၉) ဖလိကောဝါ-ပယင်း(ရင်း)သည်ရင်း။
ပဋကောဝါ ဆေးခပ်ပြာသည်ရင်း။

(ကောသိယဝဂ္ဂ ကောသိယသိက္ခာပုဒ်)

(၅၄၂) ကောသကာရကေ-ပိုးချည်ကိုပြုတတ်ကုန်သော သူတို့ကို။
ပစထ ပြုတ်ကြကုန်လော။

(၅၄၂) အမှာကံပိ အလာဘာ၊ အမှာကံပိ ဒုလ္လဒ္ဓံ၊ ယေ မယံ အာဇီဝဿ ဟေတု ပုတ္တဒါရဿ ကာရဏာ ဗဟူ ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ သံဃာတံ အာပါဒေမာတိ။

အနက်။ ယေမယံ၊ အကြင် ငါတို့သည်။ အာဇီဝဿ၊ အသက်၏။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ ဗဟူ၊ ကုန်သော။ ခုဒ္ဒကေ၊ ငယ်ကုန်သော။ ပါဏေ၊ တို့ကို။ သံဃာတံ၊ သို့။ အာပါဒေမ၊ ရောက်စေကုန်၏။ တေသံ အမှာကံ၊ ထိုငါတို့အားလည်း။ အလာဘာ၊ လူ၏အဖြစ်ကို မရတော်စွ။ တေသံအမှာကံ၊ တို့သည်လည်း။ ဒုလ္လဒ္ဓံ၊ လူ၏အဖြစ်ကို မကောင်းသဖြင့် ရအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ ကုန်၏ (ပြန်)

(၆၂၁) ကောလမ္ဗေပိ-ဖျဉ်းတို့ကိုရင်း။

ဃဋ္ဋေပိ အိုးတို့ကိုရင်း။

ပရိဿာဝနာနိ ရေစစ်တို့ကိုရင်း။

ထဝိကာယောပိ- အိတ်တို့ကိုရင်း။

ဩလီနဝိလီနာနိ နံပါးနှစ်ဘက်အောက်မှ ယိုထွက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ရင်း။

ဩကိဏ္ဏဝိကိဏ္ဏာနိ အောက်အထက်ပြွမ်းကုန်သည်။

အန္တောကောဋ္ဌာဂါရိကာ-ကျောင်းတွင်း၌ ဆောက်အပ်သောကျီကျ ရှိကုန်၏။

အန္တောကောဋ္ဌဂါရိကာသေယျထာပိ-နန်းတွင်း၌ ဆောက်အပ်သော ကျီကျရှိသကဲ့သို့တည်း။

(ပတ္တဝဂ္ဂ-သာသက်သိက္ခာပဒ)

(၉၅၂) ကတ္တိကစောရကာ-ကတ္တိက ကာလ၌ ခိုးတတ် ကုန်သော သူခိုးတို့သည်။

ဒုစ္စေ်ာဋ္ဌာ မကောင်းသောဆိုးရှိကုန်သည်။
လူခစိဝရာ ခေါင်းပါးသောသက်န်းရှိကုန်သည်။

အစိုးရ စာစစ်ဌာနမှ အမှတ်ပေးပုံစနစ်ကိုလည်း စာသင်ပျိုနုတို့ သိရှိနိုင်ရန် အောက်တွင် ၁၃၂၁-ခု အစိုးရ စာချတန်း အဖြေမှန် ပဌမနေ့ကို ဖေါ်ပြလိုက်ပေသည်။

၁၃၂၃-ခု အစိုးရစာချတန်း ပဌမနေ့။
ပါရာဇိကဏ် အဖြေမှန်များ။

၁။ ။နသုကရာ ဥဒ္ဓေန ပဂ္ဂဟေန ယာပေတုံ-ကိုထည့်သင့်သော ကတ္တားပုဒ် ကံပုဒ်များထည့်၍ အတ္ထယောဇနာခဲ့ပါ။ (၇)

၂။ ။ဘိက္ခုသံဃေန၊ သည်။ (ထည့် ကတ္တားအဝုတ္တ) ဥဒ္ဓေန ပဂ္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ ဘတ္တံ၊ ဆွမ်းကို။ (အဝုတ္တကံထည့်) ယာပေတုံ၊ ငှာ။ နသုကရာ၊ သည်။ ဟောတိ ၏။ (ကတ္တားထည့် ၃-မှတ်၊ ကံထည့် ၃-မှတ်၊ ကြွင်း ၄-မှတ်။ ပေါင်း ၁၀)။

သတိ။ ။(နသုကရာ ဟူသော ဘာဝ ဝါစကကိုငဲ့၍ ကတ္တားလည်း အဝုတ္တ၊ ကံလည်း အဝုတ္တ ရှိရမည်၊ ဟောတိ ကိုင်မှုကား ဧရေဥ္ဓာဟု ထည့်၍၊ ပဌမာ ဝုတ္တ ကံ အဝုတ္တနှင့် နေပြီးလျှင် ပကတိ ဝိကတိ ကတ္တားနှစ်ပုဒ် ဖြစ်ရသည်)။

မှတ်ချက်။ ။ကတ္တား၌ ဘိက္ခုနာ သို့မဟုတ် သံဃေန-တခုခုထည့်လျှင် အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

ဘိက္ခုံ ကံပုဒ်ကိုလည်း နသုကရကို ကမ္မဝါစက ကြံ၍ ဘိက္ခုာဟု ဝုတ္တကံ ထည့်လျှင်လည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

၂။ ။အဒိန္နံနာမ ယံ အဒိန္နံ (ပ)အဒိန္နံနာမ ကို အတ္ထယောဇနာ ပါ။ (၅၇)

၂။ အဒိန္နံနာမ၊ ကား။ ယံ ဘဏ္ဍံ၊ အကြင်ဥစ္စာကို။ အဒိန္နံ၊ မပေးအပ်။ အနိဿဋ္ဌံ၊ မလွှတ်အပ်။ အပရိစ္စတ္တံ၊ မစွန့်အပ်။ ရက္ခိတံ၊ စောင့်ရှောက်အပ်၏။ ဂေါပိတံ၊ လုံခြုံစေအပ်၏။ မမာယိတံ၊ မြတ်နိုးအပ်၏။ ပရ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သူတပါးတို့ သိမ်းဆည်းအပ်၏။ တံ ဘဏ္ဍံ၊ သည်။ အဒိန္နံနာမ၊ ၏။ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗကိုချန်၍ တပုဒ်ကို ၁-မှတ်စီ၊ ပေါင်း ၁၀-မှတ်။

၃။ ဝဒေယျာထ ဘန္တေ (ပ) ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ-ကို ယဒိဒံ-ပုဒ်ကို အစွဲမှန်အောင် အတ္ထယောဇနာ ပါ။

၃။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား၊ ယေန၊ အကြင်ဝတ္ထုဖြင့်။ အတ္ထော၊ အလိုရှိ၏။ တံ၊ ကို။ ဝဒေယျာထ၊ ကုန်လော့။ သာမညဟိတ် (၄-မှတ်)

စီဝရပိဏ္ဍပါတ (ပ) ရာနံ၊ သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း အိပ်ရာနေရာ သူနာ၏ အထောက်အပံ့၊ အသက်၏ အရံအတား ဖြစ်သော ဆေး တို့တွင်။ ယဒိဒံ ယံ ဣဒံ စီဝရပိဏ္ဍပါတ (ပ) ရာနံ၊ အကြင် သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း အိပ်ရာနေရာ သူနာ၏ အထောက် အပံ့၊ အသက်၏ အရံအတား ဖြစ်သော ဆေးသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (၄-မှတ်) တံ၊ ကို။ (ထည့်) မယံ၊ တို့သည်။ အယျဿ၊ အား။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ ပဋိဗလာ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ (ထည့်ဦး) ဝဒေယျာထ၊ လော့။ (ဝိသေသ ဟိတ် ၂-မှတ်) ပေါင်း ၁၀-မှတ်။

၄။ တာနိ စီဝရာနိ နဿန္တိပိ (ပ) လူခစီဝရာကို အတ္ထယောဇနာ ပါ။ (၃၇၆)

၄။ တာနိ စီဝရာနိ၊ တို့သည်။ နဿန္တိပိ၊ ပျောက်လည်း ပျောက်ကုန်၏။ ဝိနဿန္တိပိ၊ ပျက်လည်း ပျက်ကုန်၏။ ဒယှန္တိပိ၊ မီး

လည်း လောင်ကုန်၏။ ဥန္ဒူရေဟိပိ၊ တို့သည်လည်း။ ခဇ္ဇန္တိပိ၊ ခဲကုန်၏။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ၊ ဟောင်းသောပုဆိုးရှိကုန်သည်။ လူခစီဝရာ၊ ခေါင်းပါးသော သင်္ကန်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ (တပုဒ်လျှင် တမှတ်စီ ပေါင်း ၁၀-မှတ်။)

၅။ မဟာမဟိန္ဒထေရော(ပ)ဂန္တုံ-၌၊ အာကာရ-ကို အနက်အားဖြင့် ငုံ၍ အနက်ယောဇနာပါ။ (၅၂)

၅။ မဟာမဟိန္ဒထေရောပန၊ ကား။ (စိန္တေသိ၌ကတ္တား)တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ၊ သို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ သာသနံ၊ ကို။ ပတိဋ္ဌာပေဟိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဇ္ဈာယေန၊ သည်ရှင်း။ ဘိက္ခုသံဃေန၊ သည်ရှင်း။ အဇ္ဈိဋ္ဌော၊ တိုက်တွန်းအပ်ရကား(စေရကားလည်းမှု) မေ၊ အား။ ဝါ၊ သည်။ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ၊ သို့။ ဂန္တုံ၊ ငှာ။ ကာလောနုခေါ၊ အခါ တန်ပြီလော။ နောနုခေါ၊ မတန်သေးသလော။ ဣတိ၊သို့။ စိန္တေသိ၊ ၏။ (တပုဒ်မှန်လျှင် ၁-မှတ်စီ ပေါင်း ၁၀-မှတ်။)

၆။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ပဉ္စမမ္ပိ(ပ)အရဟတိ-ကို အယမေဝ၏ စပ်သင့်ရာပုဒ်များကို မျှော်၍ အတ္ထယောဇနာခဲ့ပါ။

၆။ တတ္ထ၊ ၌။ ပဉ္စမမ္ပိ၊ ပဉ္စမဈာန်သည်လည်း။ သမ္ပယုတ္တ သမာဓိတော၊ ကြောင့်။ ကဉ္စာပိဇာတံ၊ ရှင့်။ အထခေါ၊ သော်လည်း။ အယမေဝသမာဓိ၊ ဤသမာဓိကိုသာလျှင်။ (ဝတ္တဗ္ဗံ၌စပ်) သည်သာလျှင် (အရဟတိ၌စပ်)သမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သို့။ အရဟတိ၊ ၏။ (တပုဒ် ၁-မှတ်စီ၊ ပေါင်း ၁၀-မှတ်)

၇။ ပါဠိယံ ပန အနာဂတမ္ပိ(ပ)ပါရာဇိက မေဝ-၌ အညာ-၏ အပါဒါန်ကိုပေါ်အောင် အတ္ထယောဇနာပါ။ (၃၀၇၊ ဒုတိယအုပ်)။

၇။ ပန၊ ဆက်။ ပါဠိယံ၊၌။ အနာဂတမ္ပိ၊ မလာသော်လည်း။ ပါသာဏတ္ထမ္ဘံ ဝါ၊ ကျောက်တိုင်ကိုရင်း။ ရုက္ခတ္ထမ္ဘံ ဝါ၊ သစ်တိုင်ကိုရင်း။ အညံ၊ကျောက်တိုင် သစ်တိုင်မှ တပါးသော။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ပါဒဂ္ဃနကံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ဟရန္တဿ၊ ဆောင်သော ရဟန်းအား။ ပါရာဇိကမေဝ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ ၏။ ။(တပုဒ်မှန်လျှင် ၁-မှတ် ပေါင်း ၁၀-မှတ်)။

၈။ ဝိဿဇ္ဇတိ ဝိဿဂ္ဂေါ အတ္ထတော(ပ) ဝုစ္စတီတိ-၌ အာဟ ၏ ကတ္တားကို ထည့်၍ အတ္ထယောဇနာပါ။

၈။ ဝိဿဇ္ဇတိ၊ ကား။ ဝိဿဂ္ဂေါ၊ လွှတ်ခြင်း တည်း။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ တော၊ လွှတ်ခြင်းဟူသည်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ဌာနာ၊တည်ရာမှ။ စဝနံ၊ရွေ့ခြင်းသည်။ဟောတိ၊၏။တေန၊ကြောင့်။ ဝိဿဇ္ဇတိ ဌာနာစာဝနာ ဝုစ္စတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ဟူသော စကားကို။ ဘဂဝါ၊သည်။ အာဟ၊ ၏။ ။(ဝိဿဇ္ဇတိနှင့် ဟောတိ မှတပါး ကြွင်း တပုဒ် တမှတ်စီ။ ပေါင်း ၁၀-မှတ်)။

၉။ ယေပိ သဒ္ဒါ ဟောန္တိ ပယန္နာ(ပ)တံယေဝ ဘာဇေန္တိ-၌ တံ-အစွဲမှန်အောင် အတ္ထယောဇနာပါ။

၉။ ယေပိ၊ အကြင် သူတို့သည်လည်း။ သဒ္ဓါ၊ ရတနာသုံးပါး၌ ယုံကြည်ကုန်သည်။ပသန္နာ၊ကြည်ညိုကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။တေပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဘိက္ခူ၊ တို့ကို။ ဘာဇေတွာ၊ ဆွမ်းကျွေး၍။ တဒနန္တရံ၊ ပြီးသည်အခြား၌။ သဗ္ဗပဌမံ၊ သူခပ်သိမ်းတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ တံယေဝ၊ ထို ဝိသာခါ ဒါယိကာမကို သာလျှင်။ ဘာဇေန္တိ၊ ကုန်၏။(ဟောန္တိ-ကို ထား၍ ၁ ပုဒ် တမှတ် ပေါင်း ၁၀-မှတ်)။

၁၀။ ကဏ္ဍကိတာနီတိ (ပ)မဏ္ဍလာနိ-ကို အတ္ထယောဇနာပါ။

၁၀။ ကဏ္ဍကိတာနီတိ၊ကား။ (၁-မှတ်)သေဒေန၊ ချွေးသည်။ (၁-မှတ်) ဝါ၊ ဖြင့်။ ဖုဋ္ဌောကာသေသု၊ ထိအပ်သော အရပ်တို့၌။ (၃-မှတ်)သေတမဏ္ဍလာနိ၊ဖြစ်သော အမည်းဝန်း အဖြူဝန်းတို့သည်။ (၅-မှတ်)ပေါင်း ၁၀-မှတ်။

ပါရာဇိက ကဏ္ဍပြီး၏။

သီလက္ခန္ဓကဏ္ဍ

(ခက်ဆစ်- ဗြဟ္မဇာလသုတ်)

(၁) ဧဝံ မေသုတံ• ဘန္တေကဿပ အရှင်မဟာ ကဿပ။ ဣဒံ သုတ္တံ
ဤဗြဟ္မဇာလသုတ်ကို။ မေ မယာ၊သည်။ ဘဂဝ
တော၊ ၏။ သမ္မုခါ၊ မျက်မှောက်တော်မှ။ ဧဝံ
ဧကေန အာကာရေန၊ တခုသော အခြင်း
အရာအားဖြင့်။သုတံ ဥပလက္ခိတံ၊မှတ်လိုက်ရ၏။

ရာဇဂဟံ ရာဇဂဟဿ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏။ အန္တရာစ၊ အကြား၌ရင်း။
နာဠန္ဒံ-နာဠန္ဒာယ နာဠန္ဒမြို့၏။ · အန္တရာစ၊ အကြား၌ရင်း။

(၂) အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ- တံခါး၏အနီး၌ နုပျိုသော သရက်ပင်ရှိသော
ဥယျာဉ်၌။

ရာဇာဂါရကေ မင်း၏ ကစားရာဖြစ်သော စရပ်၌။

(၃) ပစ္စူသသမယံ မိုးသောက်သောအခါ၌။
ပစ္စုဋ္ဌိတာနံ အိပ်ရာမှ နိုးကုန်သည်ဖြစ်၍။
မဏ္ဍလမာဠေ စည်းဝေးရာအရပ်၌။
သန္နိသိန္နာနံ အညီအညွတ်ထိုင်ကုန်ထသော။
သန္နိပတိတာနံ အညီအညွတ်စည်းဝေးကုန်ထသော။
အယံသင်္ခိယဓမ္မော ဤစကား ပြောဟောခြင်းသဘောသည်။

အဗ္ဘုတံဝတ	မဖြစ်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်စွတကား။
ဇာနတာ	သတ္တဝါတို့ အလိုအနုသယကို သိတော်မူတတ်သော။
ပဿတာ	အလုံးစုံသော ဉေယျဓမ္မတို့ကို ဉာဏ်တည်းဟူသော မျက်စိဖြင့် မြင်တော်မူတတ်ထသော။
အရဟတာ	ကိလေသာ တည်းဟူသောရန်တို့မှ ဝေးတော်မူတတ်သော။
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန	မဖေါက်မပြန် မိမိအလိုလိုသာလျှင် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သယမ္ဘူဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူပြီးထသော။
နာနာဓိမုတ္တိကတာ	အထူးထူးသော နှလုံးသွင်းခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
သုပ္ပဋိဝိဒိတာ	အကြွင်းမဲ့သိတော်မူပြီ။

(၄) အန္တရာကထာ- ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အကြား၌ ဖြစ်သောစကားသည်၊

ဝိပ္ပကတာ	အပြီးသို့မရောက်သနည်း။
အညမညဿ	တယောက်သည်တယောက်နှင့်
ဥဇုဝိပစ္စနိကဝါဒါ	ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်သောစကားရှိသည်။

(၅) အပ္ပစ္စယော နှလုံးမသာယာခြင်းကို။ နကရဏီယော၊ မပြုအပ်။

ကုပိတာဝါ	အမျက်ထွက်ကုန်သည်မူလည်း။
အန္တရာယော	ပဌမစျာန် အစရှိသည်ကို ရခြင်း၏ အန္တရာယ်သည်။
နိဗ္ဗေဌေတဗ္ဗံ၊	ပယ်ဖျောက်အပ်၏။

(စူဠသီလ)

(၇) ယေနဝါ ပါဏာတိပါတာ ဝိရမဏာဒိသီလေန- အကြင် သူ့အသက် သတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ခြင်း အစ ရှိ သော သီလဖြင့်။

အပ္ပမတ္တကံခေါပန နည်းသော အတိုင်းအရှည် ရှိသည်သာလျှင်ကတည်း။

ဩရမတ္တကံခေါပန ယုတ်သော အတိုင်းအရှည် ရှိသည်သာလျှင်ကတည်း။

သီလမတ္တကံ အလေ့မျှသာလျှင်ကတည်း။

(၈) နိဟိတဒဏ္ဍော-ပယ်ပြီးသောဒဏ်ရှိ၏။

နိဟိတသတ္ထော ပယ်ပြီးသော လက်နက်ရှိ၏။

လဇ္ဇီ ကာယဒုစရိုက် စသည်တို့ကို စက်ဆုတ်တတ်၏။

ဒယာပန္နော မေတ္တာစိတ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။

သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ-ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို အစဉ်စောင့်သည် ဖြစ်၍။

ဝိဟရတိ၊ ဣရိယာပုထ်လေးပါးကို ဆောင်၏။

အဒိန္နာ ဒါနံ အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်နှင့် မပေးအပ်သောသူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းကို။

ဒိန္နာဒါယီ ပေးသည်ကိုသာ ယူတတ်၏။

ဒိန္နပါဋိကင်္ခီ ပေးသည်ကိုသာ အလိုရှိတတ်၏။

သုစိဘူတေန စင်ကြယ်စွာ ဖြစ်သော။

(၉) သစ္စဝါဒီ မှန်သော စကားကိုသာ ဆိုတတ်၏။

သစ္စသန္ဓော မှန်သော စကားတို့နှင့် မမှန်သော စကားကို စေ့စပ်တတ်၏။

ထေတော မြဲမြံတည်ကြည်သော စကားရှိ၏။

လောကဿ	လူအပေါင်းကို။ အဝိသံဝါဒကော၊ မချွတ်ယွင်းစေတတ်။
ပိသုဏံ	အချစ်ပျက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။
ဣတော	ဤဘူတယောက်ထံမှ။ သုတွာ၊ ကြား၍။
ဣမေသံ	ဤသူနှစ်ယောက်တို့၏။ ဘေဒါယ၊ အချစ်ပျက်ခြင်းငှာ။
သဟိတာနံဝါ	အညီအညွတ်ဖြစ်ကုန်သော သူတို့အားမူလည်း။
အနုပ္ပဒါတာ	အမြဲအညီ အညွတ်ကို ဖြစ်ခြင်း၌ အထောက်အပံ့ကိုပေးတတ်၏။
သမဂ္ဂါရာမော	ညီညွတ်ရာ၌ မွေ့လျော်သော စိတ်ရှိ၏။
သမဂ္ဂရတော	ညီညွတ်ရာ၌ မွေ့လျော်တတ်၏။
သမဂ္ဂနန္ဒီ	ညီညွတ်ခြင်း၌ နှစ်သက်တတ်၏။
သမဂ္ဂကရဏိံ	ညီညွတ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော။
ဣတိဣမိနာ သီလေန ဝါ-	ဤ ပိသုဏဝါစာမှ ကြဉ်ခြင်း တည်းဟူသော သီလဖြင့်မူလည်း။
ဖရုသံ	ကြမ်းကြုတ်စွာသော။ နေလာ၊ အပြစ်မရှိ။
ကဏ္ဏသုခါ	နား၌ ချမ်းသာ၏။ ပေမနီယာ၊ ချစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။
ပေါရီ	ရှေးသူတော်တို့၏ စကားဖြစ်၏။ ဝါ၊ ပြည်ကြီးသူတို့၏ စကားတည်း။
ဗဟုဇနကန္တာ	များစွာသောလူတို့သည် နှစ်သက်အပ်၏။
ဗဟုဇနမနာပါ	များစွာသော လူတို့၏ နှလုံးကို ပွားစေတတ်၏။
သမ္ဖပ္ပလာပံ	အကျိုးမရှိသော စကားကို။
ကာလဝါဒီ	လျောက်ပတ်သော အခါ၌သာ ဆိုလေ့ရှိ၏။

ဘူတဝါဒီ ဟုတ်မှန်သော စကားကို ဆိုလေ့ရှိ၏။
အတ္ထဝါဒီ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးစီးပွား တမလွန် အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်သော စကားကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။
ဓမ္မဝါဒီ လောကုတ္တရာဓမ္မနှင့်စပ်သော စကားကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။
ဝိနယဝါဒီ ဆုံးမခြင်းနှင့် စပ်သော စကားကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။
နိဓာနဝတိံ နှလုံး၌ထားအပ်၏။
သာပဒေသံ အကြောင်းဥပမာနှင့်တကွဖြစ်သော။
ပရိယန္တဝတိ အပိုင်းအခြားရှိသော။
အတ္ထသံဟိတံ အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွဖြစ်သော။
ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ-မျိုးစေ့တို့ကို ဖျက်ခြင်း, မြက်သစ်ပင်တို့ကို ဖျက်ခြင်းမှ။

(၁၀) ကောဘတ္တိကော တထပ်တည်းသာ စားလေ့ရှိ၏။

ရတ္တူပရတော ညဥ့်စားခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတော၊ ကြဉ်၏။
နစ္စ ဂီတ ဝါဒိတ ဝိသူကဒဿနာ- သာသနာတော်၏ တံကျင်သဘွယ်ဖြစ်သော ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း တို့ကို ကြည့်ရှုခြင်းမှ။
မာလာဂန္ဓဝိလေပနဓာရဏ မဏ္ဍန ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ-ပန်းပန်ခြင်း လှိမ်းမှုန့်ချေခြင်း နံ့သာ လိမ်းခြင်း တည်းဟူသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ မေ့လျော့ခြင်းအကြောင်းမှ
အာမကဓညပဋိဂ္ဂဟဏာ-စပါးစိမ်းကို ခံခြင်းမှ။
ဣတ္ထိကုမာရိကပဋိဂ္ဂဟဏာ-မိန်းမကြီး မိန်းမငယ်တို့ကို ခံခြင်းမှ။

ဒူတေယျပဟိဏဂမနာ နုယောဂါ-လူတို့ စေခိုင်း၍ ထိုထို အရပ်သို့ သွားခြင်း တအိမ်တက်ဆင်း သွားလာခြင်းတို့ကို လုံ့လပြုခြင်းမှ။

တုလာကူဋ ကံသကူဋမာနကူဋာ-ချိန်စဉ်းလဲ အသပြာစဉ်းလဲ တင်းစဉ်းလဲပြုခြင်းမှ။

ဥက္ကောဋန ဝဉ္စန နိကတိ သာဝိယောဂါ- တံခိုး စားခြင်း တည်းဟူသော ကောက်သောအမှုနှင့် ယှဉ်ခြင်း, ဉပါယ်တမျဉ်တို့ဖြင့် လှည့်ပတ်ခြင်း တည်းဟူသော ကောက်သောအမှုနှင့်ယှဉ်ခြင်း, အတုပြု၍ လှည့်ပတ်ခြင်းတည်းဟူသော ကောက်သော အမှုနှင့် ယှဉ်ခြင်းမှ။

ဆေဒန ဝဓန ဗန္ဓန ဝိပရာမောသ အာလောပ သဟသာကာရာ-လက်အစရှိသည်ကို ဖြတ်ခြင်းတည်းဟူသော နှိပ်စပြု ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ပြုခြင်း, သတ်ပုတ်ခြင်း ကိုက်ခြင်း တည်းဟူသော နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ပြုခြင်း,ကြိုးအစရှိသည်တို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်း တည်းဟူသော နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ပြုခြင်း,ခရီး၌ ပုန်းကွယ်၍ လုယက်ခြင်းတည်းဟူသော နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ပြုခြင်း, ရွာနိဂုံးကို ဖျက်ခြင်း တည်းဟူသော နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲခြင်းကိုပြုခြင်းမှ။

(မဇ္ဈိမသီလ)

(၁၁) ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏ ဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပါ ဗီဇဂါမဘူတဂါမ သမာရမ္ဘံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။

အနက်။ ယထာ ယေ ယာဒိသာ၊အကြင်အကြင်သို့ သဒ္ဓါ၍လှူသော ဘောဇဉ်တို့ကိုစားတတ်ကုန်ထသော။ ဘောန္တော၊ အရှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဧကေ၊ အချို့ ကုန်သော။ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ သဒ္ဓါဒေယျာနိ၊ ကုန်သော။ ဘောဇနာနိ၊ တို့ကို၊ ဘုဉ္ဇိတွာ၊ ကုန်၍။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ဗီဇဂါမ ဘူတဂါမံ၊ မျိုးစေ့ မျက်သစ်ပင် အပေါင်းကို။ သမာရမ္ဘံ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းကို။ အနုယုတ္တာ၊ ပဝတ္တမာနာ ဖြစ်စေကုန်လျက်။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။

(၁၃) ပေက္ခံ	ကချေသဘင်ငှင်း။
အက္ခာနံ	စစ်ထိုးခြင်းငှင်း။
ပါဏိဿရံ	ခွက် ခွင်း လည်း ကောင်း။ ဝေတာ ငွေ့-မောင်းကြေးနင်းလည်းကောင်း။
ကုမ္ဘထူနံ	လေးထောင့်ရှိသော တူရိယာလည်းကောင်း။
သောဘဏကရဏံ	ကချေသည်တို့ကို တန်ဆာ ဆင်ခြင်းလည်းကောင်း။
စဏ္ဍာလံ	သံထွေကစားခြင်းလည်းကောင်း။
ဝံသံ	ဝါးထောင်တက်၍ ကစားခြင်းလည်းကောင်း။
ဓောဝနံ	အရိုးဆေးကစားခြင်းလည်းကောင်း။
အဇယုဒ္ဓံ	ဆိတ်မြန်မာ တိုက်ခြင်းလည်းကောင်း။
မေဏ္ဍယုဒ္ဓံ	ဆိတ်ကုလားတိုက်ခြင်းလည်းကောင်း။
ဝဋ္ဋကယုဒ္ဓံ	ငုံးတိုက်ခြင်းလည်းကောင်း။
ဒဏ္ဍယုဒ္ဓံ	တုတ်ရိုက်ခြင်းလည်းကောင်း။
မုဋ္ဌိယုဒ္ဓံ	နပန်းလုံးခြင်းလည်းကောင်း။

နိဗ္ဗုဒ္ဓံ လက်ဝှေ့ထိုးခြင်းလည်းကောင်း။
ဥယျောဓိကံ စစ်ထိုးခြင်းလည်းကောင်း။
သေနာဗျူဟံ စစ်သည်တို့၏ စုဝေးရာအရပ်လည်းကောင်း၊
အနီကဒဿနံ ဆင်အပေါင်း မြင်းအပေါင်း အစရှိသည်တို့ကို ရှုခြင်းလည်းကောင်း။

(၁၄) ဇူတပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂံ- ကြွေ၊အန်, အစရှိသည်တို့ဖြင့် ကစားခြင်း တည်းဟူသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ မေ့လျော့ခြင်း၏အကြောင်း၌ လုံ့လပြုခြင်းကို။

အဋ္ဌပဒံ ရှစ်ကွက် ရေးကစားခြင်းလည်းကောင်း။
အာကာသံ ကောင်းကင်၌ ကစားခြင်း လည်းကောင်း။
ပရိဟာရပထံ မြေ၌ ခရီးကြောင်းသား၍ ကစားခြင်း လည်းကောင်း။
သန္တိကံ ဆယ်ချ၍ ကစားခြင်းလည်းကောင်း။
ခလိကံ အန်ပျဉ်၌ အန်ချ၍ ကစားခြင်းလည်းကောင်း။
ဃဋိကံ ကျေးသား ကစားခြင်းလည်းကောင်း။
သလာကဟတ္ထံ ဝါး ခြမ်း စိတ်ဖြင့် ကစားခြင်း လည်းကောင်း။
အက္ခံ ကန်းခြင်း ကစားခြင်းလည်းကောင်း။
ပင်္ကစိရံ ထန်းရွက် ထန်းပိုးမှုတ်၍ ကစားခြင်း လည်းကောင်း။
ဝင်္ကကံ ထွန်ငယ်ဖြင့် ကစားခြင်းလည်းကောင်း။
မောက္ခစိကံ တန်းခုန် ကစားခြင်းလည်းကောင်း။
စိင်္ဂုလိကံ စကြာဖြင့် ကစားခြင်းလည်းကောင်း။
ပတ္တာဠှကံ စကောငယ်ဖြင့် သဲအစရှိသည်ကိုခြင်၍ ကစားခြင်းငှင်း။

အက္ခရိကံ	အက္ခရာဝှက်၍ ကစားခြင်းလည်းကောင်း။
မနေသိကံ	စိတ်ဖြင့် အကြံကိုသိ၍ ကစားခြင်းကောင်း။
ယထာဝဇ္ဇံ	ကန်းယောင် ကုန်းယောင် အစရှိသော ထိုထိုသော အပြစ်ကိုပြ၍ ကစားခြင်းငှင်း။
(၁၅) အာသန္ဒိံ	ပမာဏထက်လွန်သော အခြေရှိသော နေရာလည်းကောင်း။
ပလ္လင်္ကံ	အခြေ၌ သားရဲရုပ်ရှိသော နေရာလည်းကောင်း။
ဂေါနကံ	လက်လေးသစ်ထက်လွန်သော အမွေးရှိသော ကော်ဇောကြီးလည်းကောင်း။
စိတ္တကံ	အားရဲရုပ်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာ ပြုအပ်သော သားမွေး ခင်းနှီးကိုလည်းကောင်း။
ပဋိကံ	သားမွေးဖြင့်ပြုအပ်သော ခင်းဖြူလည်းကောင်း။
ပဋလိကံ	တခဲနက်သော ပန်းပွင့်ရှိသော သားမွေးဖြင့် ပြုအပ်သော ခင်း နှီး လည်းကောင်း။
တူလိတံ	လဲအစာသွတ်သော ခင်းနှီးလည်းကောင်း။
ဝိကတိကံ	ခြင်္သေ့ရုပ် ကျားရုပ်အစရှိသော အထူးထူးသော အရုပ်ရှိသော အမွေးခင်းနှီးလည်းကောင်း။
ဥဒ္ဒလောမိံ	နှစ်ဘက်အဆာရှိသော သားမွေးခင်းနှီးငှင်း။
ဧကန္တလောမိံ	တဘက်သာ အဆာရှိသော သားမွေး ခင်းနှီး လည်းကောင်း။
ကဋ္ဋိဿံ	ရတနာရွှေခြည်တို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော ပိုးခြည်တို့ဖြင့် ရက်သောခင်းနှီးလည်းကောင်း။
ကောသေယျံ	ရတနာရွှေခြည်တို့၏ အကြား အကြား၌ ပိုးချည်တို့ဖြင့်သွင်း၍ ရက်သော ခင်းနှီးလည်းကောင်း။

ကုတ္တကံ — ဆယ့် ခြောက် ယောက် သော ကချေသည်မတို့ သည် ရပ်၍က လောက်သော သားမွေး ခင်းနှီး ကြီးငှင်း။

ဟတ္ထတ္ထရံ — ဆင်ကုန်းနှီးလည်းကောင်း။

အဇိနပ္ပဝေဏိံ — သစ်နက်ရေတို့ဖြင့် ညောင်စောင်းပမာဏ ချုပ်၍ ပြုသော အခင်းလည်းကောင်း။

ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏံ- ဝံပိုင့်ရေဖြင့်ပြုသော မြတ်သော ခင်းနှီး လည်းကောင်း။

သဥတ္တရစ္ဆဒံ — အပေါ်၌ နီသောဗိတာန်နှင့် တကွဖြစ်သော။

ဥဘတောလော ဟိတကူပဓာနံ- နေရာငှင်း။

(၁၆) မဏ္ဍနဝိဘူသနာ နုယောဂံ- လှင်မှုန့်ချေ၍ တန်ဆာဆင်ခြင်း နံ့သာလိမ်း၍ တန်ဆာဆင်ခြင်း တည်းဟူသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌မေ့လျော့ခြင်း၏အကြောင်း၌ လုံ့လပြုခြင်းကို။

ဥစ္ဆာဒနံ — နံ့ သာ မှုန့် အ စ ရှိ သည် တို့ ဖြင့် နယ် ခြင်း လည်းကောင်း။

ပရိမဒ္ဒနံ — ဆုပ်နယ်ခြင်းလည်းကောင်း။

နှာပနံ — နံ့သာရည် အစရှိသည်တို့ဖြင့် ရေချိုးခြင်းငှင်း။

သမ္ဗာဟနံ — လက်ရုံး ကြီးအောင် ပြုခြင်းလည်းကောင်း။

အာဒါသံ — ကြေးမုံကြည့်ခြင်းလည်းကောင်း။

အဥ္ဇနံ — မျက်ရေးကွက်ခြင်းလည်းကောင်း။

မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ-ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာပျောင်းဖြင့် အခြေအပြစ်ပြု ခြင်း နံ့သာရေဖြင့် လိမ်းကျံခြင်းလည်းကောင်း။

မုခစုဏ္ဏံ — မျက်နှာကို လှင်မှုန့်ချေခြင်းလည်းကောင်း။

မုခလေပနံ	မျက်နှာကို လိမ်းကျံခြင်းလည်းကောင်း။
ဟတ္ထဗန္ဓံ	လက်ကောက်ဝတ်ခြင်းလည်းကောင်း။
သိခါဗန္ဓံ	ဥသျှောင်ထုံးခြင်းလည်းကောင်း။
ဒဏ္ဍံ	တန်ဆာဆင်သော တောင်ဝှေးလည်းကောင်း။
နာဠိကံ	တန်ဆာဆင်သော ဆေးကျည်တောက်လည်းကောင်း။
ခဂ္ဂံ	ထက်လှစွာသော သံလျက်လည်းကောင်း။
ဆတ္တံ	ငါးပါးသော အဆင်းရှိသော ချည်တို့ဖြင့်ချုပ်သော မကန်းသွား အစရှိသည်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော ထီးကို ဆောင်ခြင်းလည်းကောင်း။
စိတြုပါဟနံ	ဆန်းကြယ်စွာသော ဘိနပ်, ခြေနင်းကို ဆောင်ခြင်းလည်းကောင်း။
ဥဏှီသံ	နဖူးသင်းကျစ်ကို ဖွဲ့ခြင်းလည်းကောင်း။
မဏိံ	ပတ္တမြား ဥသျှောင်ကျင်ကို ဆောင်ခြင်းလည်းကောင်း။
ဝါဠဗီဇနိံ	သားမြီးယပ်ကို ဆောင်ခြင်းလည်းကောင်း။
ဒီဃဒသာနိ	ရှည်သော အဆာရှိကုန်သော။

(၁၇) တိရစ္ဆာနကထံ-မဂ်ဖိုလ်တို့၏ ဖီလာဖြစ်သောစကားကို။

ဘယကထံ	ဘေးဖြစ်သည်ကိုဆိုသောစကားလည်းကောင်း။
သူရကထံ	ရဲရင့်သည်ကို ဆိုသော စကားလည်းကောင်း။
ဝိသိခါကထံ	ခရီးဆုံကို ဆိုသောစကားလည်းကောင်း။
ကုမ္ဘဋ္ဌာနကထံ	ရေတို့၏ တည်ခြင်းကို ဆိုသောစကားလည်းကောင်း။

(ဝါ)ရေဆိပ်တို့ကို ဆိုသော စကားလည်းကောင်း။

(ဝါ)အိုးထိန်း ကျွန်မတို့ကို ဆိုသော စကားလည်းကောင်း။

ပုဗ္ဗပေတကထံ — ရှေး၌ သေလေပြီးသောသူတို့ကို ဆိုသောစကားလည်းကောင်း။

နာနတ္တကထံ — အထူးထူး အပြားပြားသော စကားလည်းကောင်း။

သမုဒ္ဒက္ခာယိကံ — သမုဒ္ဒရာကိုကြားသော စကားလည်းကောင်း။

လောကက္ခာယိကံ — လောကကိုကြားသော စကားလည်းကောင်း။

ဣတိဘဝါဘဝ ကထံ-ဤသို့ပွား၏ ဤသို့ယုတ်၏ဟု ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားဆိုသော စကားလည်းကောင်း။

(၁၈) ဝိဂ္ဂါဟိကံ ကထံ-တယောက်သည် တယောက်နှင့် ဆန့်ကျင်သော စကားကို။

မိစ္ဆာပဋိပန္နော — ယုတ်မာသော အကျင့်ရှိသည်။

ဝါဒပ္ပမောက္ခာယ — ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှ လွတ်စေခြင်းငှါ၊ စရ-ကျင့်လေဦးလော။

နိဗ္ဗေဌေဟိဝါ — ပယ်မူလည်း ပယ်၏။

(၁၉) ဒူတေယျပဟိနဂမနာ နုယောဂံ-တမန်ပြု၍သွားခြင်း အစေအပါးခံ၍ သွားခြင်း၌ လုံ့လပြုခြင်းကို။

ရညံဝါ — အဘိသိက် မသွန်းသော မင်းတို့၏ လည်းကောင်း။

ခတ္တိယာနံဝါ — အဘိသိက်သွန်းသော မင်းတို့၏လည်းကောင်း။

ကုမာရကံဝါ — မင်းသားတို့၏လည်းကောင်း။

(၂၀) ကုဟကာ ၁စ-အံ့ဘွယ်သရဲကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သည်လည်း။
လပနာစ မိမိတို့ကိုယ်ကို ချီးမြှောက်၍ ပြောပြတတ်ကုန် သည်လည်း။
နေမိတ္တိကာ ၁စ နိမိတ်မှုလေ့ရှိကုန်သည်လည်း။
နိပ္ပေသိကာ ၁စ လာဘ်ကိုရှာလေ့ရှိကုန်သည်လည်း။
လာဘေန မိမိလာဘ်ဖြင့်၊ လာဘံ-သူတပါး၏ လာဘ်ကို။
နိဇိဂိသိတာရော တောင့်တ၍ ရှာတတ်ကုန်သည်လည်း။

(မဟာသီလ)

(၂၁) မိစ္ဆာဇီဝေန-ယုတ်သော အသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော။
အင်္ဂံ ခြေ လက် အစရှိသော အင်္ဂါကိုဆိုသော ကျမ်း ၎င်း။
နိမိတ္တံ နိမိတ်ကိုဆိုသော ကျမ်း၎င်း။
ဥပ္ပါတံ မိုးကြိုးကျခြင်း အစရှိသည်ကိုဆိုသော ကျမ်း ၎င်း။
သုပိနံ အိပ်မက်ကိုဆိုသော ကျမ်း၎င်း။
မူသိကစ္ဆိန္နံ ကြွက်ခဲသည်ကိုဆိုသော ကျမ်း၎င်း။
အဂ္ဂိဟောမံ မီးပူဇော်ရာ သည်ကို ဆိုသော ကျမ်းလည်း ကောင်း။
ဒဗ္ဗိဟောမံ ယောက်မဖြင့် ပူဇော်ရာသည်ကိုဆိုသော ကျမ်း ၎င်း။
ထုသဟောမံ ဖွဲဖြင့် ပူဇော်ရာသည်ကိုဆိုသော ကျမ်းလည်း ကောင်း။

ကဏဟောမံ	ဆန်ကွဲဖြင့်ပူဇော်ရာသည်ကို ဆိုသော ကျမ်းလည်းကောင်း။
တဏ္ဍုလဟောမံ	ဆန်ဖြင့် ပူဇော်ရာသည်ကိုဆိုသော ကျမ်းလည်းကောင်း။
သပ္ပိဟောမံ	ထောပတ်ဖြင့် မီးပူဇော်ရာသည်ကို ဆိုသော ကျမ်းရင်း။
မုခဟောမံ	မုန်ညှင်းစေ့ အစရှိသည်တို့ကို ခံတွင်းဖြင့် ယူ၍ မီးပူဇော်ရာသည်ကို ဆိုသော ကျမ်းလည်းကောင်း။
လောဟိတဟောမံ	လကျ်ာပဆစ်ဒူး သွေး အစရှိသည်ဖြင့် မီးပူဇော်ရာသည်ကိုဆိုသော ကျမ်းရင်း။
အင်္ဂဝိဇ္ဇာ	လက်ဆစ် ခြေဆစ် အစ ရှိသော အင်္ဂါကို သိသော အတတ်ရင်း။
ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာ	အိမ်ရာ အရံရာ အစရှိသည်ကိုသိသော အတတ်ရင်း။
ခေတ္တဝိဇ္ဇာ	လယ်ယာကိုသိသော အတတ်ရင်း။
သိဝဝိဇ္ဇာ	သုသာန်၌နေ၍ သင်ရသောအတတ်ရင်း၊(ဝါ) မြေခွေး မြည်သံကို သိသော အတတ်လည်းကောင်း။
ဘူတဝိဇ္ဇာ	ဘုတ်တိုက်အတတ်ရင်း။
ဘူရိဝိဇ္ဇာ	မြေအိမ်၌နေ၍ သင်အပ်သော အတတ်လည်းကောင်း။
အဟိဝိဇ္ဇာ	မြွေခဲသည်ကို ဆေးကုသော အတတ်လည်းကောင်း။

ဝိသဝိဇ္ဇာ	အဆိပ်ကို ဖြေတတ်သော အတတ်လည်းကောင်း။
ဝိစ္ဆိကဝိဇ္ဇာ	ကင်းမြီးကောက် ကိုက်သည်ကို ဆေးကုသော အတတ်ငင်း။
သကုဏဝိဇ္ဇာ	ငှက်မြည်သံကိုသိသော အတတ်ငင်း။
ဝါယသဝိဇ္ဇာ	ကျီးမြည်သံကိုသိသော အတတ်ငင်း။
ပက္ကဇ္ဈာနံ	အသက် တို ရှည် နေရလတ္တံ့သည်ကို သိသော အတတ်ငင်း။
သရပရိတ္တာနံ	သူတပါး ပစ်သော မြားကို မြစ်တတ်သော အတတ်ငင်း။
မိဂစက္ကံ	သားမြည်သံကိုသိသော အတတ်ငင်း။

(၂၄) စန္ဒဂ္ဂါဟော-လကို ရာဟုဖမ်းခြင်းသည်။

နက္ခတ္တဂ္ဂါဟော	နက္ခတ်ချင်းယှဉ်ခြင်းသည်။
ပထဂမနံ	ခရီးဟုတ်သည်ကို သွားခြင်းသည်။
ဥပ္ပထဂမနံ	ခရီးမဟုတ်သည်ကိုသွားခြင်းသည်။
ဥက္ကာပါတော	ဥက္ကာကျခြင်းသည်။
ဒိသာဒါဟော	အရပ်မျက်နှာပူပန်ခြင်းသည်။
ဒေဝဒုန္ဒုဘိ	တော်ရိုက်ခြင်းသည်။
ဩဂမနံ	ဝင်ခြင်းသည်၊ သံကိုလေသံ-ညစ်ညူးခြင်းသည်။

(၂၅) သုဝုဋ္ဌိတာ မိုးကောင်းသည်၊ ဒုဝုဋ္ဌိတာ-မိုးခေါင်သည်။

သုဘိက္ခံ	ဝပြောသည်၊ ဒုဗ္ဘိက္ခံ-ငတ်မွတ်သည်။ ခေမံ-ဘေးမရှိသည်။
မုဒ္ဒါ	လက်ဆစ်ချိုး၍ ရေတွက်ခြင်းသည်။
ဂဏနံ	ဂဏန်းသင်္ချာ ချ၍ ရေတွက်ခြင်းသည်ငင်း။

သဒ္ဒါနံ ဆယ်ဆ၍ ရေတွက်ခြင်းငှင်း။
ကာဝေယျံ ကဗျာဖွဲ့ခြင်းငှင်း။
လောကာယတံ လောကာယတ ကျမ်းကို သင်ခြင်းငှင်း။

(၂၆) အာဝါဟနံ-သို့းဆောင်စေခြင်းငှင်း။

ဝိဝါဟနံ သို့းပေးခြင်းငှင်း။
သံဝရဏံ စေ့စပ်ခြင်းငှင်း။
ဝိဝရဏံ ကွေကွင်းစေခြင်းငှင်း။
သံကိရဏံ ဥစ္စာကို ပေါင်းရုံးစေခြင်းငှင်း။
ဝိကိရဏံ ဥစ္စာကို ယုဉ်စေခြင်းငှင်း။
သုဘဂကရဏံ ချစ်အောင် ပြုခြင်းငှင်း ဝါ၊ ဘုန်းကြက်သရေ ရှိအောင် ပြုခြင်းငှင်း။
ဒုဗ္ဘဂကရဏံ ဘုန်းနည်းအောင် ပြုခြင်းငှင်း။ (ဝါ) ဘုန်းကြက်သရေမရှိအောင် ပြုခြင်းငှင်း။
ဝိရုဒ္ဓဂဗ္ဘကရဏံ မတည်သော ကိုယ်ဝန်ကို တည်အောင် ပြုခြင်းငှင်း။
ဇိဝှါနိဗန္ဓနံ လျှာကို ခိုင်အောင်ပြုခြင်းငှင်း။
ဟနုသံဟရဏံ မေးကို ခိုင်အောင်ပြုခြင်းငှင်း။
ဟတ္ထာဘိဇပ္ပနံ လက်ကို ပြန်အောင်ပြုခြင်းငှင်း။
ကဏ္ဏဇပ္ပနံ နားကို ပင်းအောင်ပြုခြင်းငှင်း။
အာဒါသပဉှံ ကြေးမုံ၌ နတ်ကို ခေါ်ချ၍ မေးခြင်းလည်းကောင်း။
ကုမာရိကပဉှံ သတိုးသမီး၏ ကိုယ်၌ နတ်ကိုခေါ်ချ၍ မေးခြင်းငှင်း။

ဒေဝပဉှံ	ကျွန်မ၏ကိုယ်၌ နတ်ကို ခေါ်ချ၍ မေးခြင်းလည်းကောင်း။
အာဒိစ္စုပဋ္ဌာနံ	နေကိုလုပ်ကျွေးခြင်းငှင်း။
မဟတုပဋ္ဌာနံ	ဗြဟ္မာကိုလုပ်ကျွေးခြင်းငှင်း။
အဗ္ဘုဇ္ဇလနံ	မန္တာန်ဖြင့် ခံတွင်းမှမီးကို ထွက်စေခြင်းလည်းကောင်း။
သိရိဝှါယနံ	ဘုန်းကြက်သရေကို ခေါ်ခြင်းငှင်း။
(၂၇) သန္တိကမ္မံ	နတ်ကိုးကွယ်ခြင်းကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း။
ပဏိဓိကမ္မံ	နတ်ကို ဗလိနတ်စားပေးခြင်းကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း။
ဘူတကမ္မံ	ဘုတ်ထွက်အတတ်ကို သင်ခြင်းလည်းကောင်း။
ဘူရိကမ္မံ	မြေအိမ်၌နေ၍ သင်အပ်သောအတတ်ကို လုံ့လပြုခြင်းလည်းကောင်း။
ဝဿကမ္မံ	ပဏ္ဍုက်ကို ယောကျ်ား ပြုခြင်းလည်းကောင်း။
ဝေါဿကမ္မံ	ယောကျ်ားကို ပဏ္ဍုက် ပြုခြင်းလည်းကောင်း။
ဝတ္ထုကမ္မံ	အသစ်ဖြစ်သော မြေအရပ်၌ အိမ်ကို တည်စေခြင်းလည်းကောင်း။
ဝတ္ထုပရိကမ္မံ	ဤမည် ဤမည်သော ဝတ္ထုကိုဆောင်ခဲ့ဟုဆို၍ ဗလိနတ်စာပြုခြင်းလည်းကောင်း။
အာစမနံ	ရေဖြင့် ခံတွင်းကို စင်စွာ ဆေးခြင်းလည်းကောင်း။
နှာပနံ	ရေချိုးစေခြင်းလည်းကောင်း။
ဇူဟနံ	တပါးသောသူတို့၏ အလိုငှာ မီးပူဇော်ခြင်းလည်းကောင်း။

ဝမနံ	အန်အောပြုခြင်းလည်းကောင်း (ဝါ) ကြွံထိုးအောင် ပြုခြင်းလည်းကောင်း။
ဝိရေစနံ	ဝမ်းကျအောင် ပြုခြင်းလည်းကောင်း။
ဥဒ္ဓံဝိရေစနံ	အထက်သို့အန်အောင် ပြုခြင်းလည်းကောင်း။
သီသဝိရေစနံ	ဦးခေါင်းကို ပိုး ကျ အောင် ပြု ခြင်း လည်းကောင်း(ဝါ)ဦးခေါင်းကို ကိုက်အောင်ပြုခြင်းလည်းကောင်း။
ကဏ္ဏတေလံ	နားဆက်စရာအလို့ငှာ ဆီကိုချက်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ နား၌ အနာပျောက်စေခြင်း ငှာဆီကို ချက်ခြင်းငှာ။
နေတ္တတပ္ပနံ	မျက်စိကို ပူစေတတ်သော ဆီကို ချက်ခြင်းငှာ။
နတ္ထုကမ္မံ	နှာခေါင်းနှပ်ခြင်းကို ပြုခြင်းငှာ။
အဉ္ဇနံ	မျက်စဉ်းငှာ။
ပစ္စဉ္ဇနံ	မျက်စိကို အေးစေတတ်သော မျက်စဉ်းငှာ။
သာလာကိယံ	တိမ်သလာကို ဆေးကုခြင်းငှာ။
သလ္လကတ္တိယံ	အပင်းကိုထွက်အောင်ပြုခြင်းငှာ။
ဒါရက တိကိစ္ဆာ	မင်းသားငယ်ကို ဆေးကုခြင်းငှာ။
မူလဘေသဇ္ဇာနံ	အမြစ်ဖြစ်ကုန်သော ဆေးတို့ကို။
အနုပ္ပဒါနံ	ဆေးကို မပေးမူ၍ ကိုယ်ဖြင့် ဆေးကုခြင်းငှာ။
ပဋိမောက္ခော	ခွါခြင်းငှာ။

(ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိက)

၂၈။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အညေဝ ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ ဒုရနုဗောဓာ သန္တာ ပဏီတာ အတက္ကာဝစရာ နိပုဏာ ပဏ္ဍိတ

ဝေဒနီယာ၊ ယေ တထာဂတော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ၊ ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ။

အနက်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေဓမ္မ၊ အကြင်ဂုဏ်တရားတို့ကို။ တထာဂတော၊ ငါ ဘုရားသည်။ သယံ၊ မိမိ အလိုလိုသာလျှင်။ အဘိညာ–အဘိညာယ၊ ထူးသော အသာဓာရဏ ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍။ သစ္ဆိကတွာ၊ ၍။ ပဝေဒေတိ၊ ၏။ ယေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ အကြင် ဂုဏ်တရားတို့ဖြင့်။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို။ ဝဒမာနာ၊ ချီးမွမ်းကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ (ထည့်) သမ္မာ၊ အကြွင်းမဲ့။ ယထာဘုစ္စံ၊ မဖောက်မပြန် ချီးမွမ်းသည် မည်ကုန်ရာ၏။ အညေဝ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော သီလမှ တပါးလျှင် ဖြစ်ကုန်ထသော။ ဂမ္ဘီရာဧဝ၊ နက်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်ထသော။ ဒုဒ္ဒသာဧဝ၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော မျက်စိဖြင့် မြင်နိုင်ခဲသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်ထသော။ ဒုရနုဗောဓာ ဧဝ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိနိုင်ခဲသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်ထသော။ သန္တာဧဝ၊ ခပ်သိမ်းသော ပူပန်ခြင်းတို့မှ ငြိမ်းသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်ထသော။ ပဏီတာဧဝ၊ အထူးသဖြင့် မြတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်ထသော။ အတက္ကာဝစရာဝ၊ ကြံဆ၍ သိခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်ထသော။ နိပုဏာဧဝ၊ သိမ်မွေ့သော သဘော ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်ထသော။ ပဏ္ဍိတ ဝေဒနီယာဧဝ၊ ပညာရှိတို့သာလျှင် သိအပ်ကုန်ထသော။ တထာ ဂတဿ၊ ၏။ (ထည့်) တေ ဓမ္မ၊ ထို ဂုဏ်တရားတို့သည်။ အတ္ထိ–သန္တိ၊ ကုန်၏။

(၂၉) ပဋိဗဒ္ဓကပ္ပိကာ–ရှေးအဘို့ကို ကြံ၍ယူတတ်ကုန်သော။

ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော	ရှေးအဘို့ကို အစဉ်လိုက်တတ်သော မိစ္ဆာအယူရှိကုန်သော။
ပုဗ္ဗန္တံ	ရှေးလွန်လေပြီးသော အဘို့ကို။
အနေကဝိဟိတာနိ	အထူးထူးအပြားပြား ရှိကုန်သော။
အဓိမုတ္တိပဒါနိ	နာမပညတ် အစုတို့ကို။ ဝါ၊ မိစ္ဆာအယူကို ပြတတ်ကုန်သော စကားတို့ကို။

(သဿတဝါဒ)

(၃၀) သဿတဝါဒါ-မြဲသော အယူရှိကုန်သော။

အတ္တာနဉ္စ	ခန္ဓာပဉ္စကဟု ဆိုအပ်သော အတ္တဘောကိုရင်း။
လောကဉ္စ	သင်္ခါရလောကကိုရင်း။
(၃၁) အာတပ္ပံ	ပြင်းစွာသော လုံ့လကို။ ပဓာနံ၊ ပြင်းစွာသော အားထုတ်ခြင်းကို။
အနုယောဂံ	အဖန်တလဲလဲလုံ့လပြုခြင်းကို။
သမ္မာမနသိကာရံ	အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။
စေတောသမာဓိံ	စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်းကို။ ဖုသတိ၊ ရ၏။ (သို့ရောက်၏ လည်းဟူ)။
ပုဗ္ဗေနိဝါသံ	ရှေးဘဝ၌ ခံစားဘူးသော ခန္ဓာ အစဉ်ကို။
အနုဿရတိ	အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့၏။
အမုတြ	ဤမည်သောဘဝ၌။ ဝါ၊ ဤမည်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌။
သာကာရံ	အခြင်းအရာနှင့်တကွဖြစ်သော။
သဥဒ္ဒေသံ	အမည်အမျိုး စသည်တို့ကို ညွှန်းခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။

သောဒိဋ္ဌိဂတိကော ထိုမိစ္ဆာ အယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
ကူဋဋ္ဌော တောင်ထွဋ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၍တည်၏။
ဧသိကဋ္ဌာယီ ကျောက်တိုင်ကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ်တည်သည်ဖြစ်၍
သန္ဓာဝန္တိ ဤဘဝမှထိုဘဝ၊ ထိုဘဝမှ ဤဘဝသို့ ပြောင်းကုန်၏။
သံသရန္တိ အဖန်တလဲလဲ ကျင်လည်ကုန်၏။
သဿတိသမံ အမြဲတည်သော မြေကြီး, မြင်းမိုရ်တောင်, နေ, လနှင့်တူသော။
သရီရံ အမြဲတည်သော အတ္တဘောသည်။
တက္ကီ အကြံရှိသည်။ ဝီမံသီ၊စုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းရှိသည်။
သယံပဋိဘာဏံ မိမိဉာဏ်၏ အထင်ကိုသာလျှင်။
(၃၆) ဣမေဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ-ဤမိစ္ဆာအယူတို့သည်။
ဧဝံသမ္ပရာယာ ဤသို့လားရာရှိကုန်သည်။
နပရာမသတိ တဏှာ ဒိဋ္ဌိ မာနတို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်သော အားဖြင့် မသုံးသပ်။
အပရာမာသတော ဖောက်ပြန်ပြီးသော အားဖြင့် မသုံးသပ်သော။
အနုပဝါဒါ တစုံတခုသော သင်္ခါရ တရားတို့ကို ဥပါဒါန်တရားတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမူ၍။

(ဧကစ္စသဿတဝါဒ)

(၃၈) သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကစ္စသဿတိကာ ဧကစ္စ အသဿတိကာ ဧကစ္စံ သဿတံ ဧကစ္စံ အသဿတံ အတ္တာနဉ္စ ပညပေန္တိ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ။

အနက်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧကစ္စသဿတိကာ၊ အချို့သော သတ္တဝါ သင်္ခါရသာ မြဲ၏ဟု အယူအဆ ရှိကုန်ထသော။ ဧကစ္စ

အသဿတိကာ၊ အချို့သော သတ္တဝါသင်္ခါရ မမြဲဟု အယူရှိကုန်ထသော။ ဧကေ၊ ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ (ထည့်) အတ္တာနဉ္စ၊ အတ္တဘောကိုရင်း။ လောကဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ဧကစ္စံ၊ အချို့ကို။ သဿတံ္စတိ၊ ဟူ၍။ ဧကစ္စံ၊ ကို အသဿတံ ဣတိ၊ ဟူ၍။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထူဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ပညပေန္တိ၊ ကုန်၏။

(၃၉) ကရဟစိ တစုံတခုသောကာလ၌။-

မနောမယာ	စျာန်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သည်။
ပီတိဘက္ခာ	ပီတိလျှင်အစာရှိကုန်သည်။
သယံပဘာ	မိမိတို့၏လျှင် အရောင်ရှိကုန်သည်။
အန္တလိက္ခစရာ	ကောင်းကင်၌ ကျက်စားကုန်သည်။
သုဘဋ္ဌာယိနော	တင့်တယ်သော ဥယျာဉ်ဗိမာန် ပဒေသာပင် အစရှိသည်တို့၌ တည်ကုန်သည်။

(၄၀) သံဝဋ္ဋတိ ပျက်၏။ လောကော၊ ဩကာသလောက၌။

ဝိဝဋ္ဋတိ	တည်၏။ သုညံ၊ သတ္တဝါမှဆိတ်သော။

(၄၁) နိဝုသိတတ္တာ- နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

ပရိတဿနာ	တပါးသော သတ္တဝါတို့၏ လာခြင်း ကို တောင့်တခြင်းသည်။
ဣတ္ထတ္တံ	ဤဘုံသို့။ အဘိဘူ၊ အစိုးရ၏။

(၄၂) အနဘိဘူတော- သူတပါးတို့ မနှိပ်စက်နိုင်သည်။

ဒသော	အလုံးစုံကိုမြင်တတ်သည်။
ဝသဝတ္တီ	မိမိအလိုသို့လိုက်စေတတ်သည်။
နိမ္မာတာ	ဖန်ဆင်းတတ်သည်။ သဇိတာ၊ စီရင်တတ်သည်။

ခေသမ္ဘော အထူးသဖြင့် မြတ်သောသူသည်။
ဝသီ စျာန်သမာပတ်၌ လေ့လာစွာဖြစ်သည်၊
ဘူတဘဗျာနံ ဖြစ်ပြီးသောသတ္တဝါ, ဖြစ်ဆဲသော သတ္တဝါ တို့၏။
(၄၄) နိစ္စော ပင်္ကိုသဘောတဖန်မယူသောအားဖြင့် မြဲ၏။
သဿတော မအိုသော အားဖြင့်မြဲ၏။
အဝိပရိဏာမဓမ္မော- ဖောက်ပြန်သောသဘောမရှိ။
သဿတိသမံ အမြဲတည်သော မြေကြီး မြင့်မိုရ်တောင် လ,နေ, တို့ကဲ့သို့။
အဒ္ဓုဝါ တဖန်စုတေရသောအားဖြင့် မမြဲကုန်။
အပ္ပါယုကာ တိုသောအသက်ရှိကုန်၏။
(၄၅) အတိဝေလံ ကာလအပိုင်းအခြားကိုလွန်၍။
ဟဿခိဍ္ဍာရတိဓမ္မ သမာပန္နာ- ရယ်ရွှင်ခြင်းသဘောမြူးထူးခြင်းဖြင့် မွေ့လျော်ချင်သောသဘော ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။
ခိဍ္ဍာပဒေါသိကာ မြူးတူးမွေ့လျော်ခြင်းဖြင့် စုတေရကုန်သည်။
ခုဝါ တဖန်မစုတေသောအားဖြင့် မြဲကုန်၏။
ဥပနိဇ္ဈာယန္တိ တစိန်းစိန်းကြည့်ကုန်၏။
ပဒူသေန္တိ ပြစ်မှားကုန်၏။ ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ၊ပြစ်မှားသောစိတ်ရှိကုန်သည်။
ကိလန္တကာယာ ပင်ပန်းသော ကိုယ်ရှိကုန်သည်။

(အန္တာနန္တဝါဒ)

(၅၃) အန္တာနန္တိကာ– အဆုံးရှိသည် အဆုံးမရှိသည်ကို။
(၅၄) ပရိဝဋုမော ထက်ဝန်းကျင်လုံး၏။
(၅၅) အပရိယန္တော- အပိုင်းအခြားမရှိ။

(အမရာဝိက္ခေပဝါဒ)

(၆၁) အမရာဝိက္ခေပိကာ- အယူစကား တုန်လှုပ်ခြင်းရှိကုန်သော၊
(ဝါ)အယူစကား အပိုင်းအခြားမရှိကုန်သော။

ဝါစာဝိက္ခေပံ နှုတ်ဖြင့်တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသော။

အမရာဝိက္ခေပံ အပိုင်းအခြားမရှိသော တုန်လှုပ်ခြင်းသို့။

(၆၂) ဝိဃာတော ကိုယ်စိတ်၏ပင်ပန်းခြင်းသည်။

အန္တရာယော နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်၏ အန္တရာယ်သည်။

(၆၃) ဆန္ဒောဝါ အားနည်းသော ရာဂသည်လည်းကောင်း။

ရာဂေါဝါ အားကြီးသောရာဂသည်လည်းကောင်း။

ဒေါသောဝါ အားနည်းသော ဒေါသသည်လည်းကောင်း။

ပဋိဃောဝါ အားကြီးသော ဒေါသသည်လည်းကောင်း။

(၆၄) ပဏ္ဍိတာ ပညာနှင့် ပြည့်စုံကုန်ထသော။

နိပုဏာ သိမ်မွေ့ခက်ခဲသောအနက်ကို သိနိုင်သော ပညာရှိကုန်ထသော။

ကတပရပ္ပဝါဒါ သူတပါး၏ အယူကို သိတတ်ကုန်ထသော။

ဝါဠဝေဓိရူပါ သားမြီးဖျားကို မှန်အောင် ပစ်နိုင်သော လေးသမားနှင့် တူကုန်ထသော။

ဘိန္ဒန္တာမညေ ဖျက်ကုန်သကဲ့သို့။

သမနုယုဉ္ဇေယျုံ အယူကိုမေးစိစစ်ကုန်ရာ၏။

သမနုဂါဟေယျုံ အကြောင်းကို မေးစိစစ်ကုန်ရာ၏။

သမနုဘာသေယျုံ အပြစ်ကိုပြ၍ ဆိုကုန်ရာ၏။

နသမ္ပါယေယျံ ပြည့်စုံစွာမဆိုနိုင်ရာ။

အနုယောဂဘယာ သူတပါး မေးစိစစ်သည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။

အနုယောဂပရိဇေဂုစ္ဆာ- သူတပါးမေးစိစစ်အံ့သည်မှ စက်ဆုပ်ခြင်း
ကြောင့်။

(အမိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒ)

(၆၇) အဓိစ္စသမုပ္ပန္နတာ- အကြောင်းကင်း၍ သတ္တဝါသခ်ါရတို့
ဖြစ်၏ဟု အယူရှိကုန်သော။

(၆၈) သညုပ္ပါဒါ- ကာမသုဂတိသညာ၏ ထင်ခြင်းကြောင့်။

သန္တတာယ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ခြင်းငှာ။

ပရိဏာတော ညွတ်ခြင်းသို့ရောက်သည်။

(အပရန္တကပ္ပိက)

(၇၄) အပရန္တကပ္ပိကာ- နောက်အဖို့ဟု ဆိုအပ်သော အနာဂတ်
အဖို့ကို ကြံ၍ ယူတတ်ကုန်ထသော။

အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော- နောက်အဖို့ဟု ဆိုအပ်သော အနာဂတ်အဖို့သို့
အစဉ်လိုက်၍ ယူလေ့ရှိကုန်သော။

(သညီဝါဒ)

ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ စုတိစိတ်၏ အထက်၌ မသေဟူ၍ ယူတတ်ကုန်
ထသော။

(၇၆) ရူပံ အတ္တာဟောတိ အရောဂေါ ပရံမရဏာ၊ သညီတိ
နံ ပညပေန္တိ ။

အနက်။ အတ္တာ၊ အတ္တာဘောသည်။ ရူပီ၊ ရုပ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
မရဏာ၊ စုတိစိတ်မှ။ ပရံ၊ အထက်၌။အရောဂေါ၊မြဲသည်။
ဟောတိ၊၏။ နံ၊ ထိုရုပ်ရှိသော အတ္တဘောကို။ သညီတိ၊
သညာဟူ၍။ ပညပေန္တိ၊ ကုန်၏။

ကေန္တသုခီ စင်စစ် သုခဝေဒနာနှင့်ပြည့်စုံသည်။

ကေန္တဒုက္ခီ စင်စစ် ဒုက္ခဝေဒနာနှင့်ပြည့်စုံသည်။

အဒုက္ခမသုခံ ဒုက္ခဝေဒနာမှတပါး၊ သုခဝေဒနာမှ တပါးသော ဝေဒနာနှင့်ပြည့်စုံသည်။

(ဥစ္ဆေဒဝါဒ)

(၈၄) ဥစ္ဆေဒဝါဒါ-သေလျှင်ပြတ်၏ဟု အယူရှိကုန်သော။
သတော ဝိဇ္ဇမာ နသ- ထင်ရှားရှိသော၊ သတ္တဿ-သတ္တဝါ၏။
ဝိနာသံ သေလျှင်ပျောက်ခြင်းကို။
(၈၅) ဝိဘဝံ ဘဝသစ်မကင်ခြင်းကို။
စတုမဟာဘူတိကော-လေးပါးသော မဟာဘုတ်တို့သည် ပြီးစေထသော။
မာတာပိတ္တိကာသမ္ဘဝေါ-အမိ,အဘ တို့၏ သုတ်သွေးကြောင့် ဖြစ်သော။
အယံအတ္တာ ဤအတ္တဘောဟု ဆိုအပ်သော ရူပကာယသည်။
(၈၆) ကာယဿ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏။
ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခော-ကဗဠီကာရ အာဟာရလျှင် အစာရှိသော။
(၈၇) ကာယဿ ကာမာဝစရဖြစ်သောကိုယ်ခန္ဓာ၏။
မနောမယော စျာန်စိတ်ဖြင့် ပြီးထသော။
သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့်ပြည့်စုံထသော။
အဟီနိန္ဒြိယော မယုတ်သော ဣန္ဒြေရှိထသော။

(ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ)

(၉၃) ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ-ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ ဒုက္ခ၏ ငြိမ်းခြင်းကို (ဝါ) ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘော၌ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ခြင်းကို ဆိုတတ်ကုန်သော။

ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ-ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော အတ္တဘော၌ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ခြင်းကို။

(၉၄) ကာမဂုဏေဟိ-ကာမဂုဏ်အစုဖြင့်၊ (ဝါ) ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော နှောင်ဖွဲ့ခြင်း တို့ဖြင့်၊ သမပ္ပိတော၊ အလွန်တပ်မက်သည်ဖြစ်၍။

သမင်္ဂီဘူတော ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။

(၉၅) ဝိပရိဏာမဓမ္မာ-ပြုကတေ့သော သဘောကို စွန့်တတ်သော သဘောရှိကုန်၏။

ဝိပရိဏာမညထာဘာဝေါ-ဖောက်ပြန်ခြင်းပြုကတေ့သော သဘောကို စွန့်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

သောကပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ-စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်၏ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်၏ပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။

(ဝိဝန္ဋကဘာဒိ)

(၁၄၆) အန္တောဇာလီကတာ-ဒေသနာတည်းဟူသော ကွန်ရက်၏ အတွင်း၌သာလျှင် တည်ကုန်သည်။

တွေ ကျင်ါ၏ ဒေသနာတည်းဟူသော ကွန်ရက်၏ အတွင်း၌။

သိတာဝ နစ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ-ပေါ်ကုန်သော်လည်း။

ကေဝဋ္ဋောဝါ တံငါသည်လည်းကောင်း။

သုခုမစ္ဆိဒ္ဒကေန ကျဉ်းသောအပေါက်ရှိသော။

ပုဗ္ဗန္တာပရန္တာနု ဒိဋ္ဌိနော-ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့သို့ အစဉ် လိုက်၍ စွဲလမ်းကုန်သည်။

(၁၄၇) ဥစ္ဆိန္န ဘဝနေတ္တိကော-အရဟတ္တ မဂ် တည်း ဟူသော သံလျက်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်ပြီး သော ဘဝ တဏှာရှိသော။

အမ္ဘပိဏ္ဍိယာ	သရက်ခိုင်၌။
ဝဏ္ဏုစ္ဆိန္နာယ	အညှာပြတ်ပြီးသည်။
ဝဏ္ဍပဋိဗန္ဓာနိ	အညှာနှင့်စပ်ကုန်သည်။
ဘဒန္တယာနိ	ထိုအညှာသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်သာလျှင်။

(၁၄၈) အယံဓမ္မ ပရိယာယော- ဤတရားဒေသနာသည်။

အတ္တမနာ	နှစ်လိုဝမ်းသာကုန်သည်ဖြစ်၍။
ဘာသိတံ	ဟောတော်မူအပ်သော တရားကို။
အဘိနန္ဒုန္တိ	ကောင်းပြီဟု ဝန်ခံကုန်ပြီ။

ဣမသ္မိံ ပနဝေယျာကရဏသ္မိံ -ဤဂါထာ မရှိသော အမေးအဖြေ နှင့်တကွသော သုတ်ကို။

ဘညမာနေ	ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။

ဒသ သဟဿ လောကဓာတု-တသောင်းသော လောကဓာတ်သည်။

အကမ္ပိတ္ထ	တုန်လှုပ်ပြီ။

ဤသုတ်ကို အတ္တဇာလ၊ ဓမ္မဇာလ၊ ဗြဟ္မဇာလ၊ ဒိဋ္ဌိဇာလ၊ သင်္ဂါမဝိဇယဟု အမည်ငါးမျိုးဖြင့် ခေါ်ဝေါ် နိုင်သည်။

ဗြဟ္မဇာလသုတ် ပြီး၏။

(သာမညဖလသုတ်)

(၁၅၀) ကောမာရဘစ္စသာ–အဘယ မင်းသားသည် ကောက်၍ မွေးအပ်သော။

အဓုတေဥ္စသေဟိ — အခွဲဖြင့် မှတ်အပ်သော တသွဲသုံးသု အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော၊ (ဝါ) အခွဲနှင့်တကွ တဆွဲ သုံးဆု အရေအတွက်ရှိကုန်သော။

ဘိက္ခုသတေဟိ — တထောင့်နှစ်ရာငါးဆယ် အရေအတွက် ရှိကုန် သော ရဟန်းတို့နှင့်။

မာဂဓော — မာဂဓတိုင်းကိုအစိုးရသော။

ဝေဒေဟိပုတ္တော — ဝေဒေဟီ အမည်ရှိသော မိဖုရား၏ သားဖြစ် သော။

ကောမုဒိယာ — ကုမုဒ္ဒြာကြာတို့၏ ပွင့်ရာ ဖြစ်ထသော။

စာတုမာသိနိယာ — မိုးလေးလတို့၏အဆုံးဖြစ်ထသော။

ပုဏ္ဏာယ — မိုးဥတုပြည့်လသော၊ ပုဏ္ဏမာယ–တန်ဆောင် မုန်း လပြည့်နေ့၌။

ဥပရိပါသာဒဝရဂတော–မြတ်သောပြာသာဒ်၏အထက်၌ လှုံလ သွားလျက်။

ဥဒါနံ — ဝမ်းမြောက်သောစကားကို၊ ဥဒါန်းစာ–မြွက် ၏။

ဒေါသိနာဝတ — အပြစ်ကင်းစွတကား။

လက္ခညာဝတ — မှတ်အင်စွတကား၊ (ဝါ) နေ့လ အစရှိသည် တို့ကို မှတ်ခြင်းငှာ သင့်စွတကား။

(၁၅၁) ကဿပေါ-ကဿပမျိုး ဖြစ်သော၊ အယံပုရာဏော-ဤ ပုရာဏသည်၊ (ဝါ) တယောက်ဖြင့် ယုတ်သော တရာသောကျွန်ကို ပြည့်စေတတ်သော။

သင်္ဃိစေဝ — သံဃာနှင့်လည်းပြည့်စုံ၏၊ ဂဏီစ-ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

ဂဏာစရိယောစ — ဂိုဏ်းတို့၏ဆရာလည်းဖြစ်၏။

ဉာတော — ကျော်စောထင်ရှား၏။

ယသဿီ — အခြံအရံများ၏၊ တိတ္ထကရော-မိမိအယူကို ပြု တတ်၏။

ဗဟုဇနဿ — များသောလူအပေါင်းသည်။

ရတ္တညူ — ညဉ့်၏အပိုင်းအခြားကိုသိတတ်၏။

စိရပဗ္ဗဇိတော — ကြာမြင့်သောရဟန်းပြုခြင်းရှိ၏။

အဒ္ဓဂတော — ရှည်မြင့်သော ကာလသို့ရောက်ပြီ၊ (ဝါ) မင်း နှစ်ဆက် သုံးဆက်တို့ကိုလွန်ပြီ။

(ကောမာရဘစ္စ ဇီဝက ကထာ)

(၁၅၇) ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာ စရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။

အနက်။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ ဣမိနာ ကာရဏေနပိ၊ ဤသံသရာဟူသောစက်၏အကန့်ကို ဖျက်ဆီးတော်မူတတ်

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ အရဟံ၊ အရဟ မည်တော်မူ၏။ ဣတိပိ ဣမိနာ ကာရဏေနပိ၊ဤသို့မဖေါက်မပြန် အလုံးစုံသောတရားတို့ကို မိမိအလိုလိုသာလျှင် သယမ္ဘူဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မူ၏။ ဣတိပိ ဣမိနာစ ကာရဏေနပိ၊ ဤသို့ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး, ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး, စရဏ,တဆဲ့ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ မူ၏။ ဣတိပိ ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤသို့ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ သုဂတော၊ မူ၏။ ဣတိပိ ဣမိနာ ကာရဏေနပိ၊ လောကသုံးပါးကို သိတော်မူတတ်သည်၏ အဖြမ်ကြောင့်လည်း။ လောကဝိဒူ၊ လောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏။ ဣတိပိ ဣမိနာ ကာရဏေနပိ၊ မယဉ်ကျေး သေးသော ယောကျ်ား ယဉ်ကျေးပြီးသော ယောကျ်ားတို့ကို ဆုံးမတော်မူတဘ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်း။ အနုတ္တရော၊ အတုမရှိသော။ ပုရိသဒမ္မသာရထိ၊ မူ၏။ ဣတိပိ ဣမိနာကာရဏေနပိ၊ ဤသို့နတ်နှင့်တကွသော လူတို့ကို ဆုံးမတော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ တို့၏။ သတ္ထာ၊ ဆရာဖြစ်တော်မူ၏။ ဣတိပိ ဣမိနာ ကာရဏေနပိ၊ ဤသို့သစ္စာလေးပါးတို့ကို မဖေါက် မပြန် သိစေတော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မူ၏။ ဣတိပိ ဣမိနာကာရဏေနပိ၊ ဤသို့ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်း။ ဘဂဝါ၊ မူ၏။

ပယိရုပါသတု ဆည်းကပ်တော်မူလော။
ပယိရုပါသတော ဆည်းကပ်သောအရှင်မင်းကြီး၏။

(၁၅၇) သမ္မဇီဝက-အရွယ်တူသောဇီဝက။
အာရောဟဏီယံ စီးခြင်းငှာလျောက်ပတ်သော၊ နာဂံ-ဆင်ကို။
ကပ္ပါပေတွာ ကစေ၍၊ ယဿ-အကြင်သွားခြင်း၏။

(၁၅၉) ဥက္ကာသု မီးရှူးတိုကို၊ ဓာရိယမာနာသု-ထွန်းကုန်လျက်။
ဘယံ ကြောက်ခြင်းသည်။
ဆမ္ဘိတတ္တံ ကိုယ်ခက်ထရော်ရှိခြင်းသည်။
လောမဟံသော အမွေးရှင်ခြင်းသည်။
လောမဟဋ္ဌဇာတော-ကြက်သီးမွေးညှင်းထသည်ဖြစ်၍။
ပလမ္ဘေသိ ဖျားယောင်းဘိသနည်း။
နိဂ္ဃောသော စကားပြောဟောသောအသံသည်။
မဏ္ဍလမာဠေ စည်းဝေးရာအရပ်၌၊ဈာယန္တိ-တောက်ပကုန်၏။

(သာမညဖလ ပုစ္ဆာ)

(၁၆၀) ပဉ္ဇလိကော၀-ခြေချည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ထမ္ဘံ-တိုင်ကို။
ပုရတ္ထာဘိမုခေါ အရှေ့အရပ်သို့ ရှေးရှုပြု၍၊ ပုရက္ခတော-ရှေ့မှ။
ပုရက္ခတော ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။

(၁၆၁) တုဏှီဘူတံ-အသံမရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။
အနုဝိလောကေတွာ-အဖန်တလဲလဲ ကြည့်၍၊ ဝိပ္ပသန္နံ-ကြည်သော
ရေဝိသော။
ရဟဒံမိဝ ရေအိုင်ကဲ့သို့၊ ဝိပ္ပသန္နံ-စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်း
ကြောင့်ဖြစ်သော။

(၁၆၂) ဒေသံ မေးသင့် မေးထိုက်သောအရာကို။

ပဉှ္ဟံ ပြဿနာကို၊ ဝေယျာကရဏာယ-ဖြေခြင်းငှာ။

(၁၆၃) ဣမာနိသိပ္ပါယတနာနိ-ဤအတတ်တို့သည်၊ ပုထုနှုခေါ-မျာ:ကုန်သာလျှင်ကတည်း။

ဟတ္ထာရောဟာစ ဆင်စီးသူရဲတို့လည်းကောင်း။

ရထိကာစ ရထားစီးသူရဲတို့သည်းကောင်း။

ဓနုဂ္ဂဟာစ လေးသမားတို့လည်းကောင်း။

စေလကာစ စစ်မြေအရပ်၌ တံခွန်ကို ကိုင်၍ ရှေ့အရပ်သို့ သွားတတ်ကုန်သော သူရဲကောင်းတို့လည်းကောင်း။

စလကာစ စစ်သည်အပေါင်းတို့ကို တပေါင်းတည်းပြုတတ်ကုန်သော သူရဲကောင်းတို့လည်းကောင်း။

ပိဏ္ဍဒါယိကာစ သူတပါးတို့ စစ်သည်အလယ်သို့ဝင်၍ သူတပါးတို့၏ ဦးခေါင်းကို ထန်းသီးခိုင်ကဲ့သို့ ယူနိုင်သော သူရဲကောင်းတို့လည်းကောင်း။

ဥဂ္ဂါ ထင်ရှားကျော်စောကုန်သော။

ရာဇပုတ္တာစ စစ်မြေအရပ်၌ကျင်လည်ကုန်သော မင်းသားတို့လည်းကောင်း။

ပက္ခန္ဒိနော ကောင်းကင်သို့ပျံ၍ စစ်ထိုးနိုင်သော သူရဲတို့လည်းကောင်း။

မဟာနာဂါစ ဆင်ပြောင်ကြီး အားနှင့်တူသော အားရှိကုန်သော သူရဲကောင်းတို့လည်းကောင်း။

သူရာစ	အလွန်ရဲရင့်သောသော သူရဲတို့လည်းကောင်း။
ခမ္ဘယောဓိနောစ	သားရေဖြင့်ပြုသော သင်တိုင်းသိုင်း၍ စစ်ထိုးနိုင်သော သူတို့လည်းကောင်း။
ဒါသိကပုတ္တာစ	ကျွန်မ၏သားဖြစ်သော သူငယ်တို့လည်းကောင်း။
အာဠာရိကာစ	အပ်သည်သမားတို့လည်းကောင်း။
ကပ္ပကာစ	ဆတ္တာသည်တို့လည်းကောင်း။
နှာပကာစ	ရေချိုးသမားတို့လည်းကောင်း။
သူဒါစ	စဖိုသည်တို့လည်းကောင်း။
မာလာကာရာစ	ပန်းသည်တို့လည်းကောင်း။
ပေသကာရာစ	ယက်ကန်းသည်တို့လည်းကောင်း။
နဠကာရာစ	ကျူထရံသည်တို့လည်းကောင်း။
ဂဏကာစ	ဂဏန်းအတတ်တို့လည်းကောင်း။
မုဒ္ဒိကာစ	လက်ဆစ်ချိုး၍ ရေတွက်သောအတတ်တို့လည်းကောင်း။
ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ	ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော အတ္တဘော၌။
သန္ဒိဋ္ဌိကံ	ပစ္စက္ခဖြစ်သော။ သိပ္ပဖလံ-အတတ်၏အစွမ်းကို။
ဥပဇီဝန္တိ	မှီ၍အသက်မွေးကုန်၏။
ဥဒ္ဒဂ္ဂိကံ	အထက်နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော မြတ်သောအကျိုးရှိထသော။
သောဝဂ္ဂိကံ	နတ်ပြည်သို့ရောက်ခြင်းငှာထိုက်ထသော။
သုခဝိပါကံ	ချမ်းသာသော အကျိုးရှိထသော။
သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ	အလွန်မြတ်သော ရူပါရုံ စသည်တို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော။
သာမညဖလံ	ရဟန်းတို့၏အကျိုးကို။

(ပုရဏကဿပဝါဒ)

(၁၆၅) သမ္မောဒနီယံ—ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။

သာရဏီယံ	ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အောက်မေ့အပ်ထသော။

(၁၆၆) ကရောတော—မိမိပြုသောသူအားလည်းကောင်း။

ကာရယတော	သူတပါးကို ပြုစေတတ်သော သူအားလည်းကောင်း။
ဆိန္ဒတော	လက် စသည်တို့ကို မိမိဖြတ်သောသူအားလည်းကောင်း။
ပစတော	တုတ်နှင်တံဖြင့် ပုတ်ခတ်သော သူအားလည်းကောင်း။
သောစယတော	စိုးရိမ်သောသူအားလည်းကောင်း။
သန္ဓိံ	အိမ်ခြံစပ်ကို။
နိလ္လောပေါ	ပြည်ရွာကိုဖျက်ဆီးခြင်းကို။
ဟရတော	ဥစ္စာကိုဆောင်သော သူအားလည်းကောင်း။
ဧကာဂါရိကံ	တအိမ်ကိုသာဖျက်ဆီးခြင်းကို။
ခုရပရိယန္တေ	ထက်လှစွာသော သင်တုန်းသွားနှင့်တူသော။
စက္ကေန	လက်နက်စက်သွားဖြင့်။
ဒမေနစ	ဣန္ဒြေကို ဆုံးမခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။
သံယမေနစ	နိစ္စသီလကို စောင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။
သစ္စဝဇ္ဇေနစ	မှန်သော စကားကို ဆိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။
လပုဉ္စံ	တောင်ပိန္နဲကို။

နပ္ပဋိက္ကောသိံ မြစ်လည်း မမြစ်။

(မက္ခလိဂေါသာလဝါဒ)

(၁၆၇) ဂေါသာလော-ဂေါသာလသည်၊ (ဝါ) နွားခြံ၌ဖွားသော ဂေါသာလသည်။

(၁၆၈) သဗ္ဗေ သတ္တာ သဗ္ဗေ ပါဏာ သဗ္ဗေ ဘူတာ သဗ္ဗေ ဇီဝါ အဝသာ အဗလာ အဝီရိယာ နိယတိ သံဂတိ ဘာဝပရိဏတာ ဆသွေဝါဘိဇာတီသု သုခ ဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒေန္တိ။

အနက်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သတ္တာစ၊ ကုလားအုပ်, နွား, မြည်း အစရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ပါဏာစ၊ တခုသောဣန္ဒြေ နှစ်ခုသော ဣန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဘူတာစ၊ အဥသူငယ် အိမ်တို့၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဇီဝါစ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေရှိကုန်သော။ အဝသာ၊ မိမိတို့၏ အစွမ်း မရှိကုန်သော။ အဗလာ၊ မိမိတို့၏ ခွန်အားမရှိကုန်သော။ အဝီရိယာ၊ မိမိတို့၏ဝီရိယ မရှိကုန်သောသူတို့သည်။ နိယတိ သံဂတိဘာဝ ပရိဏတာ၊ အမြဲ ဤဘဝမှ ထိုဘဝသို့ ထိုဘဝမှ ဤဘဝသို့ ပြောင်းခြင်းသဘောဖြင့် အထူးထူး အပြားပြား ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သည်။ ဟုတ္ဒွာ၊ ၍။ ဆသု၊ ကုန်သော။ အဘိဇာတီသုဧဝ၊ ထူးသောဇာတ်တို့၌သာလျှင်။ ဌတွာ၊ ၍။ (ထည့်) သုခဒုက္ခံ၊ ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို။ ပဋိသံဝေဒေန္တိ၊ ခံစားကုန်၏။

(၁၆၈) ကမ္မေ ကမ္မာနိစ-ကံတို့သည်လည်းကောင်း။
အစုကမ္မေ အစုကမ္မာနိစ-ထက်ဝက် သော ကံ တို့ သည် လည်းကောင်း။
ဒွင္ဒိပဌိပဒါစ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော အကျင့်တို့သည်လည်းကောင်း။
ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါစ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော အန္တရ ကပ်တို့သည်လည်းကောင်း။
ဆဠာဘိဇာတိယောစ-ခြောက်ပါးကုန်သော မြတ်သော ဇာတ်တို့သည်လည်းကောင်း။
ပုရိသဘူမိယောစ ယောကျ်ားတို့၏ တည်ရာတို့လည်းကောင်း။
သညီဂဗ္ဘာ သညာရှိကုန်သော ပဋိသန္ဓေတို့သည်။
နိဂဏ္ဌိဂဗ္ဘာ အဆစ်ပဋိသန္ဓေတို့သည်။
ပိသာစ ဘီလူးရက္ခိုက်တို့သည်။
ပဝုဋ္ဌသတာနိ အဖုငယ်တို့သည်လည်းကောင်း။
ပပါတာ ချောက်ကြီးတို့သည်။
ယာနိစုလ္လာသီတိ သတသဟဿာနိ-အကြင် ရှစ်သန်း လေးသိန်းတို့သည်။
သန္ဓာဝိတွာ ဤဘဝမှ ထိုဘဝသို့ ထိုဘဝမှ ဤဘဝသို့ ပြောင်းကုန်၍။
ဒေါဏမိတေ-ဒေါဏမိတေဝိယ-စရွတ်တောင်းဖြင့် ခြင်သကဲ့သို့။
ဥက္ကံသာဝကံသေ အယုတ်အလွန်သည်။
သုတ္တဂုဠေ ခြည်လုံးကို၊ သုတ္တပမာဏေန-ခြည်ရှိတိုင်းသော ပမာဏဖြင့်။
နိဗ္ဗေဌိယမာနမေဝ ဖြေသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။

(ပကုဓကစ္စာယနဝါဒ)

(၁၇၄) သတ္တိမေ မဟာရာဇ ကာယာ အကဋာ အကဋဝိဓာ အနိမ္မိတာ အနိမ္မာတာ ဝဉ္ဈာ ကူဋဋ္ဌာ ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာ။

အနက်။ မဟာရာဇ၊ မင်းကြီး။ အကဋာ၊ ပြုသူတို့သည် မပြုပြင်အပ်ကုန်ထသော။ အကဋဝိဓာ၊ ကံသည် မပြုပြင် မစီရင်အပ်ကုန်ထသော။ အနိမ္မိတာ၊ တန်ခိုးဖြင့် မဖန်ဆင်းအပ်ကုန်သော။ အနိမ္မာတာ၊ သူတပါးတို့ကို မဖန်ဆင်းစေအပ်ကုန်ထသော။ ဝဉ္ဈာ၊ မြုံကုန်ထသော။ ကူဋဋ္ဌာ၊ တောင်ထွဋ်ကဲ့သို့ တည်ကုန်ထသော။ ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာ၊ မြဲစွာ စိုက်အပ်သော ကျောက်တိုင်နှင့် တူကုန်ထသော။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေကာယာ၊ ဤကာယတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။

(၁၇၇) စာတုယာမသံဝရ သံဝုတော–လေးပါးသော အစုရှိသော စောင့်စည်းခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသည်

သဗ္ဗဝါရိဝါရိတော စ–အလုံးစုံသောမကောင်းမှုကို မြစ်ခြင်းနှင့်ယှဉ်သည်လည်း။

သဗ္ဗဝါရိယုတ္တော စ–အလုံးစုံသော မကောင်းမှုကို မြစ်ခြင်းနှင့်ယှဉ်သည်လည်း။

သဗ္ဗဝါရိဓုတော စ အလုံးစုံသော မကောင်းမှုကိုမြစ်သဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သော မကောင်းမှုရှိသည်လည်း။

သဗ္ဗဝါရိဖုဋ္ဌော စ အလုံးစုံသော မကောင်းမှုကို နှိမ့်သည်လည်း။

ဂတတ္တော စ အထွဋ်သို့ရောက်သော စိတ်ရှိ၏ဟူ၍လည်း။

ယတတ္တော စ စောင့်စည်းသော စိတ်ရှိ၏ဟူ၍လည်း။

ဌိတတ္တော စ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိ၏ဟူ၍လည်း။

(ပဌမသန္နိဋ္ဌိကသာမညဖလ)

(၁၈၃) ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယီ—ရှေဦးစွာနေရာမှ ထတတ် ထသော။

ပစ္ဆာနိပါတိ   နောက်မှ အိပ်တတ်ထသော။

ကိံကာရပဋိဿာဝီ—အဘယ်အမှုကို ပြုရအံ့နည်းဟု ဝန်ခံလေ့ရှိထသော။

မနာပစာရီ   အရှင်၏နှလုံးကိုပွားစေတတ်သော အကျင့်ရှိထသော။

မုခစုလ္လောကိကော—အရှင်၏မျက်နှာကို ကြည့်လေ့ရှိထသော။

ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယ—မြတ်သော အစားအဝတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။

ယဋ္ဌေဒေဝ   ငါတို့ တိုက်တွန်းကုန်၏။

အဘိရတော   အလွန်မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍။

(၁၈၄) ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ—ဆေးဟု ဆိုအပ်သော အသက်၏အခြံအရံတို့ဖြင့်။

ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ   ဘေးရန်ကိုမြစ်ခြင်း ဆီးတားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အစောင့်အရှောက်ကိုမူလည်း။

(ဒုတိယသန္ဒိဋ္ဌိကသာမည)

(၁၈၅) ကဿကော—လယ်လုပ်ဖြစ်ထသော။

ဂဟပတိကော   အိမ်၏အရှင် ဖြစ်ထသော။

ကာရကာရကော   အခွန်အထုတ်ကိုပြုတတ်ထသော။

ရာသိဝဍ္ဎကော   ဥစ္စာအစုကို ပွားစေတတ်ထသော။

ဘောဂက္ခန္ဓံဝါ   စည်းစိမ်အစုကိုမူလည်း။

ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ဝါ — အမျိုးအဆက်ကိုမူလည်း။

သန္တုဋ္ဌော — ရောင့်ရဲတင်းတိမ်၏၊ အဘိရတော-အလွန်မွေ့လျော်၏။

ပဝိဝေကေ — သုံးပါး အပြားရှိသော ဝိဝေက၌။

(ပဏီတ ဘရ သာမညဖလ)

(၁၉၀) သဒေဝကံ-ကာမာဝစရ နတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့်တကွ ဖြစ်သသော။

သမာရကံ — ဝသဝတ္တီ နတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော။

သဗြဟ္မကံ — ရူပါဝစရ ဗြဟ္မာပြည်နှင့်တကွ ဖြစ်သသော။

သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ-သာသနာတော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့နှင့်တကွဖြစ်သော။

သဒေဝမနုဿံ — သမ္မုတိနတ်တည်းဟူသော မင်း, ကြွင်းသော လူ နတ်နှင့်တကွဖြစ်ထသော။

အာဒိကလျာဏံ — အစ၏ ကောင်းခြင်းနှင့်ပြည့်စုံထသော။

သာတ္ထံ — အနက်နှင့်ပြည့်စုံသသော။

သဗျဉ္ဇနံ — သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံထသော။

ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ — အလုံးစုံ ပြည့်စုံလှသော။

ပရိသုဒ္ဓံ — ခရုသင်း ပွတ်သင်ကဲ့သို့ ဖြူစင်စွာထသော။

ဗြဟ္မစရိယံ — သိက္ခာသုံးပါး အပေါင်းတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သော အလုံးစုံသော ဘုရားသာသနာ တည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို။

(၁၉၁) ဂဟပတိ ဝါ-အသည်ဖြစ်သော လူ သည် လည်း ကောင်း၊ (ဝါ) သူကြွယ်သည်လည်းကောင်း။

ပစ္စာဇာတော ဖြစ်သောသူသည်လည်းကောင်း၊ (ပစ္စာအနက်မဲ့)။
ရဇောပထော ကိလေသာတည်းဟူသော မြူတို့၏တည်ရာလည်းဖြစ်၏။
အဗ္ဘောကာသော လွင်တီးခေါင်နှင့်တူ၏။
(၁၉၃) ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော-ပါတိမောက္ခ သံဝရ သီလနှင့်ပြည့်စုံသည်။
အာစရဂေါစရသမ္ပန္နော-အာစာရသီလ ဂေါစရသီလနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။
အဏုမတ္တေသု အနည်းမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။
ဘယဒဿာဝီ ဘေးကဲ့သို့ ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။
ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ စင်ကြယ်သော အသက်မွေးခြင်းရှိသည်။
သန္တုဋ္ဌော ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ ရောင့်ရဲလွယ်သည်။

(စူဠသီလ)

(၁၉၄) အာရာစာရီ-ယုတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့မရှိသည်။
(အကြွင်းကို ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ရှု)

(ဣန္ဒြိယသံဝရ)

(၂၁၃) နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ-ဣတ္ထိနိမိတ် ပုရိသနိမိတ် အစရှိသည်ကို ယူလေ့ရှိသည်။
အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ လက် ခြေ အစရှိသော သဏ္ဌာန်ကို ယူလေ့ရှိသည်။

ယတွာဓိကရဏံ ယတောအဓိကရဏံ—အကြင် စက္ခုန္ဒြေကို မစောင့်ခြင်းကြောင့်။

အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ-အာရုံ၌တပ်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။

အန္ဝာဿဝေယျုံ အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။

အဗျာသေကသုခံ ဒုက္ခနှင့်မရောသော အလွန်မြတ်သော ချမ်းသာကို။

(၂၁၄) အဘိက္ကန္တေ—ရှေ့သို့တက်သည်ရှိသော်။

ပဋိက္ကန္တေ	နောက်သို့ ဆုတ်သည်ရှိသော်။
သမ္ပဇာနကာရီ	ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ရှေ့သို့တက်ခြင်း နောက်သို့ ဆုတ်ခြင်း ကိစ္စကို ပြုလေ့ရှိသည်၊ (ဝါ) ပညာအဆင်အခြင်ကို ပြုလေ့ရှိသည်။
အာလောကိတေ	တူရူကြည့်သည်ရှိသော်။
ဝိလောကိတေ	တစောင်းကြည့်သည်ရှိသော်။
သမိဉ္ဇိတေ	ခွေသည် ရှိသော်၊ ပသာရိတေ–ဆန့်သည် ရှိသော်။

သံဃာဋိပတ္တစီဝရေ-ဒုကုဋ် သပိတ် သင်္ကန်းကိုဆောင်သည်ရှိသော်။
ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ-ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်ကို ပြုသည်ရှိသော်။

(၂၁၅) ကာယပရိဟာရိကေန-ကိုယ်ကို ဆောင်တတ်သော။

ယေနယေနေဝ	အလိုရှိတိုင်း အလိုရှိတိုင်းဖြင့်လျှင်။
သပတ္တဘာရောဝ	အတောင်သာလျှင်ဝန်ရှိသည်။

(၂၁၆) ဂိရိဂုဟံဝါ—တောင်ကြားသို့လည်းကောင်း။

ဝနပတ္ထံ ဝါ　　တောချုံသို့လည်းကောင်း။
ပလာလပုဉ္ဇံ ဝါ　　ကောက်ရိုးစုသို့လည်းကောင်း။
ပစ္ဆာဘတ္တံ　　ဆွမ်းစားပြီးသည်မှ နောက်အဖို့၌။
ပရိမုခံ　　ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ရှေးရှု။

(၂၁၇) လောကေ-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတည်းဟူသော လောက၌။

ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန　　ကင်းသော လောဘရှိသော။
ဗျာပါဒပဒေါသံ　　အမျက်ထွက်ခြင်း ပြစ်မှားခြင်းကို။
အဗျာပန္နစိတ္တော　　အမျက်ကင်းသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။
သတော　　သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။
သမ္ပဇာနော　　ပညာအဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။
အနုဒ္ဓတော　　ဥဒ္ဓစ္စကင်းသည်ဖြစ်၍။
ဝူပသန္တစိတ္တော　　ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။
အကထံကထီ　　အသို့ဖြစ်သနည်းဟူသော တွေးတောခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍။
ဝိစိကိစ္ဆာ　　ယုံမှားတွေးတောခြင်းမှ။

(၂၁၈) ယာနိစဣဏမူလာနိ–အကြောင်းမြစ်ရင်းတို့သည်၊ ဗျန္တိံ-ကင်းခြင်းကို။

အဝသိဋ္ဌံ　　အကြွင်းဖြစ်သော ဥစ္စာသည်။
ဒါရဘရဏာယ　　သားမယားကိုမွေးခြင်းငှာ။
တတောနိဒါနံ　　ထိုသို့မြီကင်းခြင်းကြောင့်။
ဒုက္ခိတော　　ဆင်းရဲသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်။

(၂၁၉) ဗာဠဂ္ဂိလာနော—ပြင်းစွာ နာသည်၊ ဘတ္တစ္ဆ-စားသော အစာသည်လည်း။

နစ္ဆာဒေယျ မကြေရာ။

(၂၂၁) အနတ္တာဓိနော—မိမိကိုယ်ကို အစိုးမရသည်။

ပရာဓိနော သူတပါးနှင့်စပ်သည်။

ယေနကာမံဂတော—အလိုရှိတိုင်း သွားရသည်။

အတ္တာဓိနော မိမိကိုယ်ကို အစိုးရသည်။

အပရာဓိနော သူတပါးနှင့်မစပ်သည်။

(၂၂၂) သဓနော—ဥစ္စာနှင့် တကွသော၊ သဘောဂေါ-စည်းစိမ် နှင့်တကွသော။

ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ရေမရှိသော အခွန့်ရှည်သော ခရီးသို့။

ဒုဗ္ဘိက္ခံ အစာမရှိထသော။

သပ္ပဋိဘယံ ဘေးရန်ရှိထသော။

နိတ္ထရေယျ လွန်ရာ၏၊ ခေမံ-ငြိမ်းချမ်းသော။

ဂါမန္တံ ရွာအထူးသို့။

ပမုဒိတဿ ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား။

ပီတိ နှစ်သက်ခြင်းသည်၊ ဇာယတိ-ဖြစ်၏။

ပီတိမနဿ ပီတိနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသောရဟန်း၏။

ပဿမ္ဘတိ ငြိမ်း၏၊ ပဿဒ္ဓကာယော-ငြိမ်းပြီးသော ရူပကာယ ရှိသော ရဟန်းသည်။

ဝေဒေတိ ခံစား၏၊ သုခိနော-သုခဝေဒနာနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည်။

(ပဌမစျာန)

(၂၂၆) ဝိဝေကဇံ-နီဝရဏမှ ကင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။
အဘိသန္ဒေတိ — စွတ်စေ၏၊ ပရိသန္ဒေတိ-ထက်ဝန်းကျင် စွတ်စေ၏။
ပရိပူရေတိ — ပြည့်စေ၏၊ ပရိပ္ဖရတိ-ထက်ဝန်းကျင် နှံ့စေ၏။
သဗ္ဗာဝတော — အလုံးစုံဆဲ့နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသရှိသော။
အဖုဋ္ဌံ — မနှံ့သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ဌာနံ-အရပ်သည်၊ (ထည့်)။
(၂၂၇) ဒက္ခော — လိမ္မာသော၊ နှာပကော-ရေချိုး သမားသည်လည်းကောင်း။
ကံသထာလေ — ကြေးခွက်၌။ နှာနီယစုဏ္ဏာနိ-ရေချိုးကသယ်မှုန့်တို့ကို။
ပရိပ္ဖောသကံ ပရိပ္ဖောသကံ-ဖြန်း၍ ဖြန်း၍။
သန္နေယျ — အလုံးအခဲကိုပြုရာ၏။
သ္နေဟာနုဂတာ — ရေဟုဆိုအပ်သော အစေးဖြင့် အစဉ်လျှောက်သည်။
သ္နေဟပရေတာ — ရေဟုဆိုအပ်သော အစေးဖြင့်နှံ့သည်။
သန္တရဗာဟိရာ — အတွင်းအရပ်, အပအရပ်နှင့်တကွ။
အဘိက္ကန္တတရဉ္စ — လွန်မြတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏။
ပဏီတ တရဉ္စ — ထူးမြတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏။
(၂၂၈) ဂမ္ဘီရော — နက်စွာသော၊ ဥဒကရဟဒေါ-ရေအိုင်သည်။
ဥဗ္ဘိတောဒကော — ထက်ဝန်းကျင်မှ အထက်သို့တက်သော ရေရှိသည်။

အာယမုခံ — လာရာဖြစ်သော အဝသည်၊ (ဝါ) ဝင်ရာဖြစ်သော အဝသည်။
ဒေဝေါ — မိုးသည်၊ ကာလေန ကာလံ-အခါခပ်သိမ်း။
သမ္မာဓာရံ — မိုးရေကို၊ အနုပဝေစ္ဆေယျ-မသွန်းရာ၊
ဝါရိဓာရာ — ရေအယဉ်သည်၊ ဥဗ္ဘိဇ္ဇိတွာ-အထက်သို့ တက်၍။

(၂၃၁) ဥပ္ပလိနိယံဝါ-ကြာဖြူ ကြာနီ ကြာညို တောခွဲလည်း ကောင်း။

ပဒုမိနိယံဝါ — ကြာပဒုမ္မာတောခွဲလည်းကောင်း။
ပုဏ္ဍရိကိနိယံဝါ — ကြာပုဏ္ဍရိက်တောခွဲလည်းကောင်း။
အပ္ပေကစ္စာနိ — အချို့ကုန်သော။
ဥဒကေ — ရေ၌၊ သံဝဍ္ဎါနိ၊ ကြီးကုန်၏။
ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ — ရေမှ မပေါ်ကုန်သေး။
အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသီနိ-ရေ၏အတွင်း၌ နစ်၍ကြီးကုန်၏။
ယာဝ အဂ္ဂါ စ — အဖျားတိုင်အောင်လည်းကောင်း။
ယာဝ မူလာ စ — အရင်းတိုင်အောင်လည်းကောင်း။
သဗ္ဗာဝတံ သဗ္ဗာဝန္တာနံ-အလုံးစုံ အခက် အရွက်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။

(၁၃၂) အတ္ထင်္ဂမာ-ချုပ်ခြင်းကြောင့်။
ပရိယောဒါတေန — ပြိုးပြိုးပြက်ရှိထသော။

(ဝိပဿနာဉာဏ)

(၂၃၄) ပရိသုဒ္ဓေ-ဖြူစင်စွာဖြစ်ပြီးသော်။
ပရိယောဒါတေ — အရောင်အဝါနှင့် ပြည့်စုံပြီးသော်။

အနင်္ဂဏော — ကိလေသာမရှိသော်၊ ဝိဂတူပက္ကိလေသော၊ ညစ်ညူးခြင်းကင်းပြီးသော်၊ မုဒုဘူတော၊ နူးညံ့စွာဖြစ်ပြီးသော်။
ကမ္မနိယေ — ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ခြင်းငှာ ခံ့ပြီးသော်။
အာနေဉ္ဇပတ္တေ — တုန်လှုပ်ခြင်းကင်းပြီးသော်။
စာတုမဟာဘူတိကော- လေးပါးသော မဟာဘုတ်ဖြင့်ပြီး၏။
ဩဒနကုမ္မာသူပစယော-ထမင်းမုယောနှင့်ပြီး၏။
အနိစ္စုစ္ဆာဒန ပရိမဒ္ဒန ဘေဒန ဝိဒ္ဓံသန ဓမ္မော-အမြဲ မတည်ခြင်းသဘော၊ ကသယ်ပွန်းဖြင့် လိမ်းကျံခြင်းသဘော၊ ဆုပ်နယ်ခြင်းသဘော၊ ပျက်စီးခြင်းသဘော၊ ဖရိုဖရဲကြဲခြင်းသဘောရှိ၏။
ဧတ္ထ — ဤလေးပါးသော မဟာဘုတ်ဖြင့် ပြီးသောရူပကာယ၌။
(၂၃၅) မဏိဝေဠုရိယော-ပတ္တမြားကြောင်မျက်ရွဲသည်။
သုဘော — ကောင်းစွာ ပြေပြစ်စွာ၏။
ဇာတိမာ — စင်ကြယ်သော အခြင်းအရာဖြင့်ဖြစ်၏။
သုပရိကမ္မကတော — အလွန်ကောင်းစွာပွတ်အပ်၏။
အစ္ဆော — ကြည်လင်၏၊ ဝိပ္ပသန္နော၊ အလွန်ကြည်လင်၏။
အနာဝိလော — နောက်ကျုခြင်းမရှိ။
သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော အလုံးစုံ ပွတ်ခြင်း ထွင်းခြင်း အစရှိသော အခြင်းအရာနှင့်ပြည့်စုံ၏။
နီလံဝါ — ညိုသောအဆင်းရှိသော ခြည်ကိုလည်းကောင်း။
ပီတံဝါ — ရွှေသော အဆင်း ရှိသော ခြည်ကိုလည်းကောင်း။

လောဟိတံဝါ နီသော အဆင်းရှိသော ခြည်ကိုလည်းကောင်း။
ပဏ္ဍုသုတ္တံဝါ ဖျော့တော့သော အဆင်း ရှိသော ခြည်ကို လည်းကောင်း။
ကမ္မနိယေ တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းငှာ ခံ့သော။

(မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ)

(၂၃၆) မနောမယံ—အဘိညာဉ်စိတ်သည် ပြီးစေအပ်သော။
ရူပကာယာ ဤအတ္တဘောမှ။
သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ ခပ်သိမ်းသော အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော။
အဟီနိန္ဒြိယံ မယုတ်သော၊ ဣန္ဒြေရှိသော။
(၂၃၇) မုဉ္ဇမှာ ပြူဆံမြက်မှ၊ ဤသိကံ၊ အညှောက်ကို။
ပဝါဟေယျ နုတ်ရာ၏။
အသိံ သန်လျက်ကို၊ ကောသိယာ၊ အအိမ်မှ။
အဟိံ မြွေကို၊ ကရဏ္ဍာ၊ အရေဟောင်းမှ။
ဥဒ္ဓါရေယျ ဥဒ္ဓရဏံ ပဝ္ဗဝေက္ခေယျ-ထုတ်ခြင်းကို ဆင်ခြင်ရာ၏။

(ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ)

(၂၃၈) အထူးထူးသောအရုပ်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းငှာ ခံ့ပြီးသော်။
ဣဒ္ဓိဝိဓာယ အထူးထူးသော အရုပ်ကို ဖန် ဆင်း ခြင်းငှာ။
ပစ္စနုဘောတိ-အဘိနိပ္ပါဒေတိ-ပြီးစေ၏။
အသဇ္ဇမာနော မငြိတွန်းသည်ဖြစ်၍။
ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ပေါ်ခြင်းငုပ်ခြင်းကို။
မဟိဒ္ဓိကေ ဤသို့ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သော။

ခဝံမဟာနုဘာဝေ ဤသို့ကြီးသော အရှိန်အဝါ ရှိကုန်သော။

(၂၃၉) မတ္တိကာယ–မြေညက်ကို။ သုပရိကမ္မကတာယ၊ ညက်စွာ နယ်ပြီးသော်။

ယံယဒေဝ ဘာဇနဝိကတိံ-အကြင်အကြင်ဆင့်စွယ်ခွက်ကိုလျှင်။

ယံယဒေဝ သုဝဏ္ဏဝိကတိံ-အကြင်အကြင် ရွှေတန်းဆာ အထူးကို သာလျှင်။

ကမ္မနိယေ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဏ်ဖြစ်ခြင်းငှာ ခံပြီးသော်

(ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ)

(၂၄၀) ဒိဗ္ဗာယ နတ်တို့၏ သောတပသာဒနှင့်တူသော။

ဝိသုဒ္ဓါယ- အညစ်အကြေးကင်းခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်ထသော၊

အတိက္ကန္တမာနုသကေန-လူတို့၏ သောတပသာဒကို လွန်၍ သဒ္ဒါရုံကို ကြားခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ထသော။

သောတဓာတုယာ သောတအဘိညာဏ်ဖြင့်။

ဒိဗ္ဗေစ နတ်ပြည်၌လည်းကောင်း။ မာနုသေစ၊ လူ့ပြည် ၌လည်းကောင်း။

(၂၄၀) သော ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တ မာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏာတိ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စ။

အနက်။ သော ထိုရဟန်းသည်။ ဒိဗ္ဗာယ၊ သော။ ဝိသုဒ္ဓါယ၊ သော။ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ၊ သော။ သောတဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗေစ၊ ၌လည်းကောင်း။ မာနုသေစ၊ လူ့ ပြည်၌လည်း ကောင်း။ဒူရေစ၊ ဝေးသော အရပ်၌လည်းကောင်း။ သန္တိကေ

စ၊ နီးသော အရပ်၌ လည်းကောင်း။ ဓယသဒ္ဒါ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဥဘော၊ကုန်သော။ တေသဒ္ဒေ၊ တို့ကို။ သုဏာတိ၊ ၏။

(၂၄၁) ဘေရိသဒ္ဒမ္ပိ၊-စည်ကြီးအသံကိုလည်းကောင်း။
မုဒိင်္ဂသဒ္ဒမ္ပိ၊ မရိုးစည်အသံကိုလည်းကောင်း။
သင်္ခပဏဝ ဒိန္ဒိမသဒ္ဒမ္ပိ-ခရုသင်း အသံ, ထက်စည် အသံ, ဖဿသံကို လည်းကောင်း။

(စေတောပရိယညာဏ)

(၂၄၂) ကမ္မနိယေ စေတောပရိယညာဏ် ဖြစ်ခြင်းငှာ ခံပြီးသော်။

ပရသတ္တာနံ	တပါးသော သတ္တဝါတို့၏။
စေတသာ	မိမိ၏ အဘိညာဏ်စိတ်ဖြင့်။
စေတော	သူတပါး၏ စိတ်ကို။
သရာဂံ	ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော၊
ဝီတရာဂံ	ရာဂကင်းပြီးသော။
သံခိတ္တံ	တွန့်သော။ ဝါ၊ တိနမိဒ္ဓနှင့် တကွ ဖြစ်သော။
သဉတ္တရံ	မိမိတို့ထက် လွန်မြတ်သော တရားရှိသော။
ဝိမုတ္တံ	ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော။

(၂၄၃) ဒဟရော ငယ်စွာသော။ ယုဝါ၊ လုလင်ပျိုဖြစ်သော။

မဏ္ဍနဇာတိကော	တန်ဆာ ဆင်တတ်သော သဘော ရှိထသော။
အာဒါသေဝါ	ကြေးမုံ၌လည်းကောင်း။
သကံ	မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ မုခနိမိတ္တံ၊ မျက်နှာရိပ်ကို။
သကဏိကံဝါ	မှည့်မည်း ဝက်ခြင် အစရှိသည်ကို မူလည်း။

(ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ)

(၂၄၆) စုတူပပါတဉာဏာယ-စုတိ ပဋိသန္ဓေကို သိသော ဉာဏ်
အလို့ငှာ။
စိတ္တံ ပရိကံစိတ်ကို။
ယထာကမ္မူပဂေ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ကုန်သော။
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မှားသော အယူရှိကုန်၏။
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ၌ သူတပါးတို့ကို ဆောက်တည်
စေကုန်၏။
စဝမာနေ စုတေခါနီးဖြစ်ကုန်သော။
ဥပပဇ္ဇမာနေ ပဋိသန္ဓေ ယူခါနီးဖြစ်ကုန်သော။
သုဂတေ ကောင်းသောအလားရှိကုန်သော

(၂၄၇) အပါယံ ချမ်းသာကင်းသသော။
ဒုဂ္ဂတိံ မကောင်းသောအလားဖြစ်သသော။
ဝိနိပါတံ ပျက်စီးတတ်သော အင်္ဂါကြီးငယ် ရှိသည်ဖြစ်၍
ကျရာဖြစ်သသော။

(အာသဝက္ခယဉာဏ)

(၂၄၈) ခယဉာဏာယ-ကုန်ရာဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်၌ ဖြစ်သော
ဉာဏ်အလို့ငှာ။
ဣဒံ ဤဝဋ်တရားသည်။
အယံ ဒုက္ခသမုဒယော ဤတဏှာတရားသည်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဒုက္ခ၏
အကြောင်းတည်း။
အယံ ဒုက္ခနိရောဓော ဤနိဗ္ဗာန်တရားသည်။ ဒုက္ခ နိရောဓော၊ ဒုက္ခ၏
ချုပ်ရာတရားတည်း။

အယံဓမ္မော ဤမဂ်တရားသည်။
ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါ–ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော အကျင့်တည်း။
ဣမေတယောဓမ္မာ ဤလောဘ,ဒိဋ္ဌိ, အဝိဇ္ဇာတရားတို့သည်။
ဝိမုတ္တာသိံ အာသဝတို့မှ လွတ်ရာဖြစ်သောအရဟတ္တဖိုလ်၌။
ဉာဏံ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်သည်။
ဗြဟ္မစရိယံ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်သီတင်းကို။
ကရဏီယံ ပြုအပ်တော တဆဲ့ ခြောက်ပါးသော ကိစ္စကို။
ဣတ္ထတ္တာယ ဤတဆဲ့ ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စ အလို့ငှာ။
(၂၄၉) သိပ္ပိကသမ္ဗုကမ္ပိ-ခရုယောက်သွားကိုလည်းကောင်း။
သက္ခရကထလမ္ပိ ကျောက်စရစ် အိုးခြမ်းကွဲကိုလည်းကောင်း။
မစ္ဆဂုမ္ဗမ္ပိ ငါးလိပ်ကိုလည်းလောင်း။
(၂၅၀) နိက္ကုဇ္ဇိတံဝါ–အောက်သို့ မျက်နှာပြု၍ ထားအပ်သော။ အိုးကို။(ဝ)အောက်သို့ မျက်နှာဝရှိသော အိုးအစင့်သည်ကို။
ဥက္ကုဇ္ဇေယျ သေယျထာဝါ– အထက်သို့မျက်နှာရှိသည်ကိုပြုဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း။
ပဋိစ္ဆန္နံ မျက်သစ်ရွက် စသည်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ဝတ္ထုကို။
မူဠှဿ ခရီးမှားသော သူအား။
အန္ဓကာရေ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောအမိုက်တိုက်၌။
တေလပဇ္ဇောတံ ဆီမီးတန်းဆောင်ကို။
ဓာရေယျယထာ ထွန်းဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း။

သရဏံ-သရဏံဣတိ ဆင်းရဲကို ဖျောက်ပေတတ်၏၊ ချမ်းသာကို
ဆောင်ပေတတ်၏ဟူ၍။
ဂစ္ဆာမိ ဘဇာမိ ဆည်းကပ်ပါ၏။
အဇ္ဇတံ ယနေ့၏အဖြစ်ကို။ အာဒိံ ကတွာ၊ အစပြု၍။
ပါဏုပေတံ ဇီဝိတိန္ဒြေ တည်သမျှသော ကာလပတ်လုံး။
ယထာဗာလံ မိုက်သည်အားလျော်စွာ။
ယထာမူဠှံ တွေဝေသည်အားလျော်စွာ။
ယထာအကုသလံ မလိမ္မာသည်အားလျော်စွာ။
ဓမ္မိကံ တရားစောင့်ထသော။
ဓမ္မရာဇာနံ တရားသဖြင့်မင်းဖြစ်သော။
ဣဿရိယဿကာရဏာ- မင်းစည်းစိမ်၏ အကြောင်းကြောင့်။

သာမညဖလသုတ်ပြီး၏။

အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တ

၂၅၅။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဥက္ကဋ္ဌံ အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓညံ ရာဇဘောဂ္ဂံ ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ ရာဇဒါယံ ဗြဟ္မဒေယျံ။

အနက်။ တေန ခေါပန သမယေန၊ ၌။ ပေါက္ခရသာတိ၊ သော။ ဗြာဟ္မဏော၊သည်။ သတ္တုဿဒံ၊ များစွာသော သတ္တဝါတို့ဖြင့် ပြည့်ထဘော။ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ၊ မြက် ထင်းရေတို့ဖြင့် ပြည့်ထသော။ သဓညံ၊ များစွာသော ဥစ္စာစပါးရှိထသော။ ရာဇဘောဂ္ဂံ၊ မင်းမှရအပ်သော စည်းစိမ်ဖြစ်ထသော (တနည်း)မင်းဖြစ်၍ ခံစားအပ်ထသော။ ပသေနဒိနာ ကောသလေန၊ အမည်ရှိသော။ ရညာ၊ သည်။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်ထသော။ ရာဇဒါယံ၊ မင်း၏ဥစ္စာ အမွေဖြစ်ထသော။(ဝါ) မင်းသည် ပေးအပ်ထသော။ သဗြဟ္မဒေယျံ၊ မြတ်သောအားဖြင့် ပေးအပ်ထသော။ ဥက္ကဋ္ဌံ၊ ဥက္ကဋ္ဌမြို့၌။ အဇ္ဈာဝသတိ၊ နေ၏။

(၂၅၆) အဇ္ဈာဝသတိ- အနိုး၌ ကျင်လည် သော တပည့်သည်။
အဇ္ဈာယကော ဗေဒင်ကို သရဇ္ဈာယ်တတ်သည်။
မန္တဓရော ဗေဒင်ကိုဆောင်တတ်သည်။
သနိဃဏ္ဍုကေတုဘာနံ- နိဃဏ္ဍု ကျမ်း ကေတုဘာ ကျမ်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်ထသော။
သက္ခရပဘေဒါနံ အက္ခရာအပြားကို ပြတတ်သော ကျမ်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်ထသော။

ဉာတိပဟာသပဥ္စမာနံ ဤဉာတိပဟာသကျမ်းလျှင် ငါးခုမြောက် ရှိကုန်ထသော။
ပါရဂူ အဆုံးတိုင်အောင်တတ်၏။
ပဒကော ဗေဒင် သုံးပုံကိုလည်း သင်တတ်၏။
ဝေယျာကရဏော ဗေဒင်မှကြွင်းသော ဗျာကရဏ်းကျမ်းကိုလည်း သင်တတ်၏။
လောကာယတ မဟာပုရိသလက္ခဏေသု- လောကာယတ ကျမ်း မြတ်စွာဘုရားတို့၏ လက္ခဏာကို ပြတတ်သော ကျမ်းတို့၌။
အနဝယော အကြွင်းမဲ့တတ်၏။
သကေအာစရိယကေ- မိမိဆရာ၏ အတတ်ဖြစ်သော။
ပါဝစနေ မိမိဆရာ၏စကားဖြစ်သော။
အနုညာတ ပဋိညာတော- ခွင့်လည်းပြုအပ်၏ ဝန်လည်း ခံအပ်၏။
(၂၅၇) တထာသန္တံယေဝ- ထိုသို့ကျော်စောတိုင်းသော ဂုဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။
သဒ္ဒေါ ကျော်စောခြင်းသည်။
အဗ္ဘုဂ္ဂတောယဒိဝါ- နှံ့၍တတ်သလော။ တထာ၊ ထိုသို့ ကျော်စောတိုင်းသော ဂုဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍သာလျှင်။
(၂၅၈) စက္ကဝတ္တိ စက်ရတနာကို ဖြစ်စေတတ်ထသော (ဝါ) လေးပါးသော သမ္ပတ္တိ စက်တို့ကြောင့် ဖြစ်ထသော။
ခါတုရန္တော သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အဆုံးရှိသော ကျွန်းကြီး လေးကျွန်း တို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်အပ်သော မြေကြီးကို အစိုးရထသော။

ဝိဇိတာဝီ — အောင်ပြီးသော ရန်သူရှိထသော။

ဇနပဒထာဝရိယပတ္တော- ဇနပုဒ်၌ အမြဲ တည်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ထသော။

ပရိဏာယက ရတနမေဝ- သားကြီးရတနာသည်လျှင်။

သူရာ — အလွန်ရဲရင့်ကုန်ထသော။

ဝီရင်္ဂရူပါ — နတ်သားနှင့်တူသော ကိုယ်ရှိကုန်ထသော(ဝါ) အလွန် ရဲရင့်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝီရိယဖြင့် ပြီးသောကိုယ် ရှိကုန်ထသော။

ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ — သူတပါးတို့၏ စစ်သည်တို့ကို နှိပ်စက်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ကုန်ထသော။

သာဂရပရိယန္တံ — သမုဒ္ဒရာလေးစင်းအဆုံးရှိသော။

အဒဏ္ဍေန — ဒဏ်မပေးသဖြင့်။ အသတ္ထေန၊ လက်နက်ဖြင့် မဆုံးမသဖြင့်။

အရဟံ — သံသရာတည်းဟူသောစက်၏အကန့်ကို ဖျက်ဆီး တော်မူတတ်ထသော။

လောကေ — ကိလေသာတည်းဟူသော အဖုံးအလွှမ်းရှိသော လောက၌။

ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ — ကိလေသာ တည်းဟူသော အဖုံးအလွှမ်းကို ဖျက်ဆီး၍ တည်ထသော (ဝါ) ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၌ ကိလေသာ တည်းဟူသော အဖုံးအလွှမ်းမှ ကင်းထသော။

(၂၆၀) အဘိညာတ ကောလညောစေဝ- ထင်ရှားသောအမျိုး၌ လည်း ဖြစ်၏။

ကထာသလ္လာပေါ-စကားဆိုခြင်း စကားတုံ့ပြေခြင်းသည်။
သံဝုတဒွါရော ပိတ်သောတံခါးရှိ၏။
အတရမာနော အဆောတလျင်မပြုမူ၍။ အာဠိန္ဒံ၊ တံခါးဦးသို့။
(တံခါးမုခ်သို့)။
အဂ္ဂဠံ တံခါးရွက်ကို။ အာကောဋေတိ၊ ခေါက်၏။
(၂၆၁) ကိဋ္ဋိကိဋ္ဋိ စိုးစဉ်း စိုးစဉ်းဖြစ်သော (တနည်း) တစုံတခု တစုံတခုဖြစ်သော။
သာရဏီယံ အောက်မေ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။

(၂၆၂) ဧဝံ နု တေ အမ္ဗဋ္ဌ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝုဍ္ဎေဟိ မဟလ္လကေဟိ အာစရိယပါစရိယေဟိ သဒ္ဓိံ ကထာ သလ္လာပေါ ဟောတိ။ ယထယိဒံ စရံ တိဋ္ဌံ နိသိန္နေန မယာ ကိဋ္ဋိကိဋ္ဋိ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတီတိ။

အနက်။ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဌ။ ဝုဍ္ဎေဟိ၊ အရွယ်အားဖြင့် ကြီးကုန်ထသော။ မဟလ္လကေဟိ၊ ဇာတ်အားဖြင့် ကြီးကုန်ထသော။ အာစရိယပါစရိယေဟိ၊ ဆရာ ဆရာ၏ဆရာဖြစ်ကုန်သသော။ ဗြာဟ္မဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ စရံ-စရန္တော၊ သွားသော။ တိဋ္ဌ-တိဋ္ဌန္တော၊ ရပ်သော။ တုံ့၊ သည်။ နိသိန္နေန၊ ထိုင်သော။ မယာ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ကိဋ္ဋိကိဋ္ဋိ၊ သော။ သာရဏီယံ၊ သော။ ကထံ၊ ကို။ ဝီတိသာရေတိယထာ၊ ပြီးဆုံးစေသကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဝီတိသာရေတွာ၊ ၍။ (ထည့်)။ ကထာသလ္လာပေါ၊ စကားပြောခြင်းသည်။ ဧဝံ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားကို။ တေ-တယာ၊ သည်။ သုတံနု၊ ကြားဘူးသလော။ ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ ၏။ ။(ယထယိဒံနိပါတ်)။

(၂၆၃) မုဏ္ဍကာ ဦးပြည်းဖြစ်ကုန်၏။
သမဏကာ ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်ကုန်၏။
ဣဗ္ဘာ ကြွယ်ဝကုန်၏။ ကဏှာ၊ မည်းကုန်၏။
ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ ဗြဟ္မာ၏ ခြေဖမိုးမှဖြစ်ကုန်၏။
အတ္ထိကဝတော လိုအပ်သော ကိစ္စရှိသောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။
အဝုသိတဝါယေဝ ဆရာကောင်းတို့အထံ၌မသင်ကြား မဆည်းကပ်ဘူးဘဲလျက်လျှင်။
ဝုသိတမာနီတိ ငါဆရာကောင်းတို့အထံ၌ သင်ကြားဆည်းကပ်ဘူး၏ဟူ၍။
အဝုသိတတ္တာ အဝုသိတတ္တံ- ဆရာကောင်းတို့၏ အထံ၌ မသင်ကြား မဆည်းသည်၏ အဖြစ်ကို။
(၂၆၄) ခုံသေန္တော- ချုပ်ချယ်လိုသည်ဖြစ်၍။
ဝမ္ဘေန္တော ရှုတ်ချလိုသည်ဖြစ်၍။
ဥပဝဒမာနော ကဲ့ရဲ့လိုသည်ဖြစ်၍။
စဏ္ဍာဘိဒေါသံ ကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ် အစရှိသောအဖြစ်သို့ (ခါတ်ကံထည့်သည်)။
ပါပိတော ရောက်စေအပ်သည်။ ဘဿာ၊ ဆိုဘွယ်စကားများကုန်၏။
(၂၆၅) သန္ဒာဂါရံ- ပြည်၏ စည်းစိမ်ကို ဆုံးမရာဖြစ်သော ဇရပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
သက္ယာစေဝ အဘိက်လွန်းကုန်ဘော သာကီဝင် မင်းသားတို့သည်လည်းကောင်း။
သကျကုမာရာစ အဘိသိက် မသွန်းကုန်သေးသော သာကီဝင် မင်းသားတို့သည်လည်းကောင်း။

အင်္ဂုလိပတောဒကေဟိ- လက်ထိုးခြင်းကို ပြုကုန်သဖြင့်။

သဥ္ဇဂ္ဃန္တာ ပြင်းစွာရယ်ကုန်လျက်။

သံကိင္ဃန္တာ ညှင်းညှင်းရယ်ကုန်လျက်။

အနုဇဂ္ဃန္တာ ရယ်ကုန်လျက်။

(၂၆၆) လင္ဒုကိကာပိ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌ သကုဏိကာ သကေ ကုလာဝကေ ကာမလာပိနီ ဟောတိ၊ သကံ ခေါ ပနေတံ အမ္ဗဋ္ဌ သကျာနံ ယဒိဒံ ကပိလဝတ္ထု၊ နာရဟတာ ယသ္မာ အမ္ဗဋ္ဌော ဣမာယ အပ္ပမတ္တာယ အသဇ္ဇိတုန္တိ။

အနက်။ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဋ္ဌ။ လင္ဒုကိကာ၊ ထွန်သော လယ်၏ အင်္ဂါခဲအကြား၌နေသော။ (ဝါ) လယ်၌ကွဲသော မြေအကြား၌ နေသော။ သာကုဏိကာ၊ နှံစုတ်ငှက်မသည်။ သကေ ကုလာဝကေ၊ မိမိအသိုက်၌။ ကာမလာပိနီ၊ အလိုရှိတိုင်းမြည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို နှံစုတ်ငှက်မငယ်ကို။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဟံသောဝါ၊ ဟင်္သာသည် လည်းကောင်း။ ကောဉ္စောဝါ၊ ကြိုးကြာ သည်လည်းကောင်း။ အာဂန္တွာ၊ လာ၍။ နနိသေဓေတိ၊ မမြစ်။ (တံ-စသော ပုဒ်မျာထည့်)။ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဋ္ဌ။ သကျာနံ၊ တို့၏။ ယဒိဒံ-ယံဣဒံ ကပိလဝတ္ထု၊ အကြင် ကပိလဝတ် ပြည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (ထည့်)ဧတံ ကပိလဝတ္ထု၊ သည်။ သကံခေါပန၊ မိမိပြည်သာလျှင်တည်း။ အမ္ဗဋ္ဌော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပမတ္တာယ၊ အနည်းငယ်ဖြစ်သော။ ဣမာယ ဝါစာယ၊ ကြောင့်။ အသဇ္ဇိတုံ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းငှာ။ (ဝါ) အမျက်ထွက်ခြင်းငှာ။ နအရဟတိ၊ မထိုက်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တုံ၊ သည်။ မာအဘိသဇ္ဇ၊ ရန်ငြိုးမဖွဲ့လင့်။ (ဝါ)အမျက်မထွက်လင့်။ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ ၏။

(၂၆၇) မာတာပေတ္တိကံ-မိဘတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ နာမဂေါတ္တံ၊
အမည်အမျိုးကို။

ဩက္ကာကံ ဩက္ကာကမည်သော။ မာတာမဟံ၊ အဘိုးကို။
ဒဟန္တိ ထပေန္တိ ထားကုန်၏။
ဘူတပုဗ္ဗံ ရှေး၌ဖြစ်ဘူး၏။
ပရိဏာမေတုကာမော-ဆောက်နှင်းလိုသည်။ (ဝါ) ဆောင်နှင်းလို
သည်။

ဩက္ကာကမုခဉ္စ ဩက္ကာကမုခလည်းကောင်း။
ကရကဏ္ဍဉ္စ ကရကဏ္ဍလည်းကောင်း။
ဟတ္ထိနိကဉ္စ ဟတ္ထိနိကလည်းကောင်း။
သိနိသူရဉ္စ သိနိသူရလည်းကောင်း။
မဟာသာကသဏ္ဍော-ကြီးစွာသော ကျွန်းတောသည်။
ဇာတိသမ္ဘေဒဘယာ-အမျိုး ပျက်အံ့သည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။
ပါရိသဇ္ဇာ အမှု ကြီးငယ်ကို စီရင်နိုင်ကုန်သော ။(ဝါ)
အလုပ်အကျွေးဖြစ်ကုန်သော။

(၂၆၇) သက္ယာ ဝတ ဘော ကုမာရာ ပရမသက္ယာဝတ ဘော
ကုမာရာ တိ၊ တဒဂ္ဂေ ခေါပန အမ္ဗဋ္ဌ သက္ယာ ပညာယန္တိ၊
သောစ နေသံ ပုဗ္ဗပုရိသော။

အနက်။ ဘော၊ အမတ်တို့။ ကုမာရာ၊ တို့သည်။ သက္ယာဝတ၊ စွမ်း
နိုင်လေကုန်စွတကား။ ဘော၊ တို့။ ကုမာရာ၊ တို့သည်။ပရမ
သက္ယာဝတ၊ အလွန် စွမ်းနိုင်လေကုန်စွတကား။ ဣတိ၊ သို့။
ဥဒါနေသိ၊ ၏။ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဋ္ဌ။ တော်ဝစန်၊ ထိုသို့ သက္ယာဝတဟု
ဩက္ကာကမင်းဆိုသော စကားကို။ အဂ္ဂေ အာဒိံ ကတွာ၊ ၍။

သကျာ၊ သာကီဝင် မင်းမျိုးတို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်၏။ သောစ ဩက္ကာကော၊ ထိုဩက္ကာက မင်းသည်။ နေသံ သကျာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗ ပုရိသော၊ ရှေးဦးစွာသော ယောကျ်ားတည်း။

ဇာတော ဖွားဆဲဆဲသည်။ ပဗျာဟတိ၊ စကားဆို၏။
ပိသာစေ ဘီလူးတို့ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။
ပိသာစော သင်းချိုင်းဘီလူးသည်။
(၂၆၈) ကလျာဏဝါက္ကရဏောစ-သာယာ ပြေပြစ်သော စကားလည်းရှိ၏။
အသန္ဒိဝစနေ မိမိသင်အပ်သော ဗေဒင်သုံးပုံဖြစ်သော စကား၌။
ပဋိမန္တေတုံ မေးသောပြဿနာကို ဖြေခြင်းငှာ၊
(၂၇၀) သဟေမဗ္ဗိကော-အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။
အကာမာ အလိုမရှိသော်လည်း။
အညေနဝါ တပါးသော အကြောင်းဖြင့်မူလည်း။
အညံ တပါးသောအကြောင်းကို။
သစေပဋိစရိဿတိ အကယ်၍ ဖုံးလွှမ်းအံ့။
သစေပက္ကမိဿတိ အကယ်၍ အရပ်တပါးသို့မူလည်း သွားလတ္တံ့။
ဘာသမာနာနံ အစဉ်အဆက်ကို ပြောတတ်ကုန်သော။
(၂၇၁) ဝဇိရပါဏိ-ဝဇိန်လက်နက် လက်၌ရှိသော၊
ယက္ခော သိကြားမင်းသည်။
အယောကူဋံ သံတူကို။ အာဒိတ္တံ၊ မီးအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိထသော။

သမ္ပဇ္ဇလိတံ　　　ပြောင်ပြောင်တောက်ထသော။
သဇောတိဘူတံ　　ထက်ဝန်းကျင် မီးသျှနှင့်တကွ ဖြစ်ထသော။

(၂၇၁)　တေန ခေါ ပန သမယေန ဝဇီရပါဏီ ယက္ခော မဟန္တံ အယောကူဋံ အာဒါယ အာဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ အမ္ဗဋ္ဌဿ မာဏဝဿ ဥပရိ ဝေဟာသံ ဌိတော ဟောတိ။

အနက်။　တေနခေါပန သမယေန၊ ၌။ ဝဇီရပါဏီ၊ သော။ ယက္ခော၊ သည်။ မဟန္တံ၊ သော။ အာဒိတ္တံ၊ သော။ သမ္ပဇ္ဇလိတံ၊ သော။ သဇောတိဘူတံ၊ သော။ အယောကူဋံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ အမ္ဗဋ္ဌဿ၊ သော။ မာဏဝဿ၊ ၏။ ဥပရိ၊ ၌။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်၌။ ဌိတော၊ ရပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(၂၇၂) ဘီတော　ကြောက်သည်ဖြစ်၍။ သံဝိဂ္ဂေါ၊ ထိတ်လန့်သည် ဖြစ်၍။

လောမဟဋ္ဌဇာတော-ကြက်သီးမွေးညှင်းထသည်ဖြစ်၍ ။
တာဏံ　　　　မှီခိုရာကို။ (ဝါ) အစောင့်အရှောက်ကို။
ဂဝေသီ　　　　ရှာသည်ဖြစ်၍။ လေဏံ၊ ဖုံးကွယ်ရာကို။
ဥပနိသီဒိတွာ　　အနီး၌နေ၍။ ကပ်၍နေသည် ဖြစ်၍။
ဗြူဝိတု　　　　ဆိုဦးလော့၊

(၂၇၂)　တံ ကိံ မညသိ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ကိန္တိ တေ သုတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ ကုတော ပဘူတိကာ ကဏှာယနာ၊ ယောစ ကဏှာယနာနံ ပုဗ္ဗပုရိသောတိ။

အနက်။ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဋ္ဌ။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တမာနံ၊ သော။ (ထည့်) တံ ဝစနံ၊ ကို။ ကိံ မညသိ၊ နည်း။ ဝုဒ္ဓါနံ၊ အရွယ်အားဖြင့် ကြီးကုန်သော။ အာစရိယပါစရိယာနံ၊ ဆရာ့ဆရာ၏ ဆရာဖြစ်တော်မူထသော။ ဘာသမာနာနံ၊ အဆက်ဆက် စကားကို ပြောတတ်ကုန်ထသော။ ဗြာဟ္မဏာနံ၊ တို့၏။ ကိန္တိ၊ အဘယ် လျှင်။ တေ တယာ၊သည်။ သုတံ၊ နည်း။ ကဏ္ဍာယနာ၊ ကဏ္ဍအနွယ်တို့သည်။ ကုတော၊ အဘယ် ကာလမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သနည်း။ ကဏ္ဍာယနာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗပုရိသော၊ ရှေးဦးစွာသော ယောကျ်ားသည်။ ကော စ၊ အဘယ်သူနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ၏။

(၂၇၃) ဥန္နာဒိနော-ပွဲတင်ထပ်စေကုန်လျက်။

ဥစ္စာသဒ္ဒံ ပြင်းစွာသောအသံရှိကုန်သည်။
မဟာသဒ္ဒါ ကြီးစွာသောအသံရှိကုန်သည်။
ဓမ္မဝါဒိံ ယေဝ ဟုတ်မှန်သော စကားကို ဆိုလေ့ ရှိသော။

(၂၇၄) ဥဋ္ဌာရော မြတ်သောသူသည်။

ဒက္ခိဏံ ဂင်္ဂါ၏တောင်ဘက်၌ တည်သော။
ဗြဟ္မမန္တေ မြတ်သောမန္တရားတို့ကို။
မဒ္ဒရူပိံ ရာဂဖြင့် ယစ်စေတတ်သော အဆင်းရှိသော။
ခုရပ္ပံ မြားကို။ သန္နဟတိ၊ တင်၏။ ပင့်သံဟရိတုံ၊ တဖန် ဆောင်ခြင်းငှာ။
ပလ္လောမော ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်းသည်။

ဗြဟ္မဒဏ္ဍေန — ဗြဟ္မဒဏ်ဖြင့် (ဝါ) မြတ်သောဒဏ်ဖြင့်။
တဇ္ဇေတော — ခြိမ်းခြောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။
(ခတ္တိယသေဋ္ဌဘာဝ)

(၂၇၅) ဗြာဟ္မဏေသု- ပုဏ္ဏားတို့၏အလယ်၌။

အာသနေဝါ — အဦးသောနေရာကိုလည်းကောင်း။
ဥဒကေဝါ — အဦးသောရေကိုလည်းကောင်း။
သဒ္ဓေဝါ — သူသေကိုရည်၍ ပြုထသော ထမင်း၌ရင်း။
ထာလိပါကေဝါ — မင်္ဂလာအစရှိသည်အလို့ငှာ အိုးဖြင့် ချက်သော ထမင်း၌လည်းကောင်း။
ယညေဝါ — ယဇ်ပူဇော်သော ထမင်း၌လည်းကောင်း။
ပါဟုနေဝါ — ဧည့်သည်တို့၏ အလို့ငှာ ပြုအပ်သော ထမင်း၌ လည်းကောင်း။
အဂ္ဂဘတ္တံ — ထမင်းဦးကို။ (အဝုတ္တကံထည့်)။

(၂၇၆) ကိသ္မိဉ္စိဒေဝပကရဏေ- တစုံတခုသောလျှင် ဖြစ်သောအဖြစ် ကြောင့်။

ခုရမုဏ္ဍံ — ဦးခေါင်းပြည်းသည်ကို။
ဘဿပုဋေန — ပြာဆုပ်ဖြင့်။ ဝဓိတွာ၊ ကြဲ၍။
ဣတ္ထီသု — သိမ်းထိမ်းမြားခြင်းတို့၌။ ဗြာဟ္မဏေဟိ၊တို့သည်။ (ထည့်)။
အာဝဋေဝါ — မြစ်အပ်သည်လည်း။

(၂၇၇) ပရမနိဟီနတံ- အလွန်ယုတ်သည်၏အဖြစ်သို့။

သနင်္ကုမာရေန — သနင်္ကုမာရ အမည်ရှိသော။ ဗြဟ္မုနာ၊ ဗြဟ္မာ သည်။

(၂၇၇) ခတ္တိယော သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ၊ ယေ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော။ ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပန္နော၊ သော သေဋ္ဌော ဒေဝမာနုသေတိ။

အနက်။ ဇနေတသ္မိံ၊ လူအပေါင်း၌။ ယေဇနာ၊ တို့သည်။ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော၊ အမျိုးကို အောက်မေ့ တတ် ကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ တို့တွင်။ ခတ္တိယော၊ သည်။ သေဋ္ဌော၊ မြတ်၏။ ဒေဝမာနုသေ၊ နတ်လူ အပေါင်း၌။ ယောဇနော၊ သည်။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ ပြည့်စုံ၏။ သော၊ သည်။ သေဋ္ဌော၊ ၏။

(၂၇၈) ဇာတိဝါဒေါဝါ- ဇာတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော စကားကိုလည်း။ (တနည်း) ဇာတ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သော စကားကိုလည်း။

ဂေါတ္တဝါဒေါဝါ အမျိုးအနွယ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သော စကားကိုလည်း။

မာနဝါဒေါဝါ မာန်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သော စကား ကိုလည်း။

ယတ္ထ အကြင် ဝိဇ္ဇာစရဏ၏ ပြည့်စုံခြင်း၌။

ဇာတိဝါဒဝိနိဗဒ္ဓါဝါ- ဇာတ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော စကားနှင့် စပ်ကုန်သည်လည်း။

(၂၈၀) အပါယမုခါနိ- ပျက်စီးခြင်း၏ အကြောင်းတို့တည်း။

အနဘိသမ္ဘုဏာ မာနော- ပြည့်စုံစေခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍။

ခါရိဝိဓံ ရသေ့, မီးပွတ်, ရေကရား, စာမရီသားမြီးယပ် အစရှိသော ရသေ့တို့၏ ပရိက္ခရာကိုဆောင်သော ထမ်းပိုးကို။

အရညာယတနံ — တောကြီးသို့။ အဇ္ဈောဂါဟတိ၊ ဝင်၏။
ပဝတ္တဖလဘောဇနော- အလိုလိုကြွေသော သစ်သီးအစာရှိသည်။
သောသမဏော — ထိုရသေ့ရဟန်းသည်။
ကုဒါလပိဋကံ — ပေါက်တူး ခြင်းတောင်းကို။
အရညဝနံ — ကြီးစွာသောတောအုပ်သို့။
ကန္ဒမူလဖလ ဘောဇနော- သစ်ဥ၊ သစ်မြစ်၊ သစ်သီး အစာရှိသည်။
ပရိစာရကော — အလုပ်အကျွေးသည်။ ပုနစပရံ၊ တပါးတို့။
ဂါမသာမန္တံဝါ — ရွာ၏အနီး၌လည်းကောင်း။
အဂျာဂါရံ — မီးတင်းကုပ်ကို။
စာတုမဟာပထေ — ခရီးလေးကြောင်းတို့၏အဆုံ၌။
စတုဒွါရံ — လေးခုသော တံခါးဝရှိသော။အဂါရံ၊ ရေအိုးစင်ကို။
ယထာသတ္တိ — သတ္တိအားလျော်စွာ။ ယထာဗလံ၊ အစွမ်းအားလျော်စွာ။

(၂၀၁) သောဝါစာ- ဤမုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဣဗ္ဘာ အစရှိသော စကားကို။

(၂၀၂) ဘာသိတာ ခေါ ပန တေ သော သမ္ဗဋ္ဌ အာစရိယေန ဗြာဟ္မဏေန ပေါက္ခရသာတိနာ ဝါစာ ကေစ မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဣဗ္ဘာ ကဏှာ ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ၊ ကာစ တေ ဝိဇ္ဇာနံ သာကစ္ဆာတိ။

အနက်။ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဌ။ တေ၊ သင်၏။ အာစရိယေန၊ သော။ ပေါက္ခရသာတိနာ၊ သော။ ဗြာဟ္မဏေန၊ သည်၊ သောဝါစာ၊ ကို။ ဘာသိတာနုခေါ၊ ဆိုဘူးသလော။ မုဏ္ဍကာ၊ ဦးပြည်း မည်

သည်တို့ကား။ ကော်စ၊ အဘယ် သူတို့နည်း။ သမဏကာ၊ ရဟန်း ဟူသည်တို့ကား။ ကေစ၊ နည်း။ ကေစ၊ တို့သည်။ ဗ္ရဟ္မဏာ၊ သူကြွယ်တို့နည်း။ ကေစ၊ တို့သည်။ ကဏှာ၊ မည်းကုန်သနည်း။ ကေစ၊ တို့သည်။ ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ၊ ဗြဟ္မာ၏ခြေဖမိုးမှ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ တေဝိဇ္ဇာနံ၊ ဗေဒင်သုံးပုံကို သင်တတ်ကုန်သော။ ဗြာဟ္မဏာနံ၊ တို့၏။ သာကစ္ဆာ၊ ဆွေးနွေးခြင်းသည်။ ကာစ၊အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဣတိ၊သို့။ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ၏။

အာပါယိကောပိ ဝိဇ္ဇာစရဏ၏ ပြည့်စုံခြင်း၏ပျက်စီးခြင်းကြောင့်
ဖြစ်သော ရသေ့တို့၏ အကျင့်ကိုလည်း။
အပရိပူရမာနော မပြည့်စုံနိုင်သည် ဖြစ်၍။
ဣဒံ အပရဒ္ဓ ဤချွတ်ယွင်းခြင်းကိုလည်း။
(၂၈၃) ဒတ္တိကံ ပေးအပ်သော စည်းစိမ်ကို။
သမ္မုခိဘာဝံပိ မျက်မှောက်တူရူ တည်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း
နေတေန ဤပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏားနှင့်။
တိရောဒုဿန္တေန တင်းတိမ်အရံ ခြားသည်ဖြစ်၍။
ဓမ္မိကံ အပြစ်မရှိသော။ ပယာတံ၊ ရှေးရှုဆောင်၍ လှူ
အပ်သော။

(၂၈၄) ရထူပတ္ထရေဝါ-ရထား၌ ခင်းအပ်သော ခင်းနှီး၌မူလည်း။
ဥဂ္ဂေဟိဝါ ထင်ရှား ကျော်စောကုန်သော အမတ်တို့နှင့်
လည်းကောင်း။
ရာဇညေဟိဝါ အဘိသိက် မသွန်းကုန်သေးသော မင်းသား
ငယ်တို့နှင့် လည်းကောင်း။

ရာဇဘာဂိကံဝါ ပသေနဒီ ကောသလမင်း ဆိုတိုင်းကိုမူလည်း ကောင်း။

ရာဇမန္တံဝါ ပသေနဒီ ကောသလမင်း တိုင်ပင်တိုင်းမူလည်း။

တွေ့ာဝတာ ထိုသို့ ပသေနဒီကောသလမင်း ကိုယ်ဘိုင် တိုင်ပင်ကာမျှဖြင့်။

(၂၇၅) ပေါရာဏံ ရှေးကာလ၌ ဖြစ်သော၊ ယံမန္တပဒံ-အကြြင်ဗေဒင်သုံးပုံသည်။

ဂီတံ သရဇ္ဈာယ်အပ်၏၊ ပဝုတ္တံ-လေ့ကျင့်အပ်၏။

သမိဟိတံ ပေါင်း၍ထားအပ်၏။

တာဝတာ ထိုရသေ့ တို့သည် ပေါင်း၍ ထားအပ်သော ဗေဒင်ကို သင်ကာမျှဖြင့်။

(၂၇၆) ဝါစိတံ သင်တိုင်းကို၊ ဝါစေန္တိ-သင်စေကုန်၏။

သုန္ဟာတာ ကောင်းစွာ ရေချိုးကုန်ပြီးသည်ဖြစ်၍။

သုဝိလိတ္တာ ကောင်းစွာ လိမ်းကျံအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။

ကပ္ပိတကေသမဿူ ကောင်းစွာပြုပြင်အပ်ပြီးသော ဆံမုတ်ဆိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။

အာမုက္ကမဏိကုဏ္ဍလာဘရဏာ-ကောင်းစွာဆင်အပ်ပြီးသော ပတ္တမြား တန်ဆာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။

သြဒါတဝတ္ထဝသနာ-ဖြူစင်စွာသော အဝတ်ကို ဝတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။

သမပ္ပိတာ ခြံရံကုန်သည်ဖြစ်၍။

သမင်္ဂီဘူတာ ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍။

(၂၈၆) ဧဝံ သုတေ သာလိနံ ဩဒနံ သုစိမံသူပသေစနံ ဝိစိတကာဠကံ အနေကသူပံ အနေကဗျဥ္စနံ ပရိဘုဥ္ဇန္တိ၊ သေယျထာပိ၊ တုံ့တေရဟိ သာစရိယကောတိ။ နောဟိဒံ ဘော ဂေါတမ။

အနက်။ ဧဝံဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားကို။ တေ တယာ၊ သည်။ (ထည့်) သုတေသုတံ၊ ကြားဘူး၏လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ၏။ ဘောဂေါတမ၊ မ။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ နောဟိသုတံ၊ ဘူး။ တေဣသယော၊ တို့သည်။ (ထည့်) သုစိမံသူပ သေစနံ၊ စင်ကြယ်သော ဟင်းမျိုးရည်တို့နှင့်ရောထသော။ ဝိစိတ ကာဠကံ၊ ရွေးချယ်ပစ်အပ်ပြီးသော ဆံမည်းရှိထသော၊ အနေကသူပံ၊ အထူးထူးသော ဟင်းရှိထသော။ အနေကဗျဥ္စနံ၊ အထူးထူးသော စားဘွယ် စားရာရှိထသော။ သာလိနံဩဒနံ၊ သလေးထမင်းကို။ တုံ၊ သည်။ တေရဟိ၊ ၌။ သာစရိယကော၊ ဆရာနှင့်တကွ။ သာလိနံဩဒနံ၊ ကို။ ပရိဘုဥ္စတိ သေယျထာ်ပိ၊ စားသကဲ့သို့။ ပရိဘုဥ္ဇန္တိ၊ စားကုန်၏။

ဝေဌကနတပဿာဟိ-ပုဆိုးဦးရစ် ခါးကြိုးတို့ဖြင့်ညှတ်သော နံပါးရှိကုန်သော။

(၂၈၆) ဧဝံ သုတေ ကုတ္တဝါဠေဟိ ဝဠဝါရထေဟိ ဒီဃာဟိ ပတောဒလဋ္ဌီဟိ ဝါဟနေ ဝိတုဒန္တော ဝိပရိယာယန္တိ၊ သေယျထာပိ တုံ့ တေရဟိ သာစရိယကောတိ၊နော ဟိဒံ ဘော ဂေါတမ။

အနက်။ ဧဝံ ဝစနံ၊ ကို။ တေတယာ၊ သည်။ သုတေ သုတံ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ၏။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ နောဟိသုတံ၊ မကြားစဘူး။ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဋ္ဌ။ တေဣသယော၊ တို့သည်။ (ထည့်) ကုတ္တဝါဠွေဟိ၊ ကောင်းစွာပြုပြင်အပ်သော အမြီးရှိကုန်သော။ ဝဋ္ဋဝါရထေဟိ၊ မြဲမံစွာကသော ရထားတို့ဖြင့်။ ဒီဃာဟိ၊ ရှည်စွာကုန်သော။ ပတောဒလဋ္ဌီဟိ၊ ရထားနှင်တံတို့ဖြင့်။ ဝါဟနေ၊ ယာဉ်တို့ကို၊ (ဝါ) မြည်းတို့ကို။ ဝိတုဒေန္တော၊ နှင်ကုန်လျက်။ တံ၊ သည်။ တေရဟိ၊ ဌ်။ သာစရိယယော၊ ကဲ့။ ဝိပရိယာယတိ သေယျထာပိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ကျင်လည် သကဲ့သို့။ ဝိပရိယာယန္တိ၊ ထိုမှ ဤမှ လည်ကုန်၏။ ဧဝံဝစနံ၊ ကို။ တယာ၊ သည်။ သုတေသုတံ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ၏။

(၂၈၆) ဧဝံ သုတေ ဥက္ကဋ္ဌာပရိခါသု ဩကိတ္တပလိဃာသု၊ နဂရူပကာရိကာသု ဒီဃာသိဝုဓေဟိ ပုရိသေဟိ ရက္ခာပေန္တိ၊ သေယျထာပိ တံ တေရဟိ သာစရိယကောတိ။ နောဟိဒံ ဘောဂေါတမ။

အနက်။ ဧဝံဝစနံ၊ ကို။ တယာ၊ သည်။ သုတေသုတံ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ၏။ ဘောဂေါတမ၊ မ။ ဣဒံဝစနံ၊ ကို။ နောဟိသုတံ၊ ဘူး။ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဋ္ဌ။ တေဣသယော၊ တို့သည်။ (ထည့်) ဥက္ကဋ္ဌာပရိခါသု၊ နက်စွာ တူးအပ်ကုန်သော ကျုံးရှိကုန်ထသော။ ဩကိတ္တပလိဃာသု၊ ကောင်းစွာ စိုက်၍ထားအပ်သော တံခါးတိုင်ရှိကုန်ထသော။ နဂ

မှုပကာရိကာသု။ အဆောက်အဦနှင့် ပြည့်စုံသော မြို့တို့၌။ ဒီဃာသိ ဝုဓေဟိ၊ ရှည်စွာသော သံလျက်လက်နက် စွဲကုန်သော။ ပုရိသေဟိ၊ အချင်းတို့ကို။ တွံ၊ သည်။ တေရဟိ၊ ၌။ သာစရိယကော၊ ကွ။ ဒီဃာသိ ဝုဓေဟိ၊ ကုန်သော။ပုရိသေဟိ၊ တို့ကို။ ရက္ခာပေသိ သေယျထာပိ၊ စောင့်စေသကဲ့သို့။ ရက္ခာပေန္တိ၊ စောင့်စေကုန်၏။ ဝေဝစနံ၊ ကို။ သုတေ သုတံ၊ လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ၏။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ဣဒံဝစနံ၊ ကို။ နောဟိသုတံ၊ ဘူး။

(၂၇၆) ဣတိခေါ အမ္ဗဋ္ဌ နေဝ တွံ ဣသိ နဣသိတ္တာယ ပဋိပန္နော သာစရိယကော၊ ယသ္မာ ခေါ ပန အမ္ဗဋ္ဌ မယိ ကင်္ခါ ဝိမတိဝါ၊ သော မံ ပဥှေန၊ အဟံ ဝေယျာကရဏေန သောဓိဿာမီတိ။

အနက်။ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဋ္ဌ။ ဣတိခေါ၊ လျှင်။ တွံ၊ သည်။ သာစရိယကော၊ ကွ။ ဣသိ၊ သည်။ နေဝအသိ၊ မဖြစ်။ ဣသိတ္တာယ၊ ရသော့ အလို့ငှာ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ နပန အသိ၊ မဖြစ်။အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဋ္ဌ။ ယသ္မာဇနေဿ၊ အကြင်သူအား။ မယိ၊ ၌။ ကင်္ခါ၊ ယုံမှားခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝိမတိဝါ၊ တွေးတောခြင်း သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ သောဇနော၊ သည်။ မံ၊ကို။ ပဥှေန၊ ပြဿနာကို။ ပုစ္ဆတု၊ မေးစေသတည်း။ (ထည့်) အဟံ၊ သည်။ တဿဇနဿ၊ ၏။ ဝိမတိံ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ဝေယျာကရဏေန၊ ပြဿနာကိုဖြေခြင်းဖြင့်။သောဓိဿာမိ၊ စင်စေအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ၏။

(၂၀၇) အနုစင်္ကမမာနော-အစဉ်လိုက်၍ စင်္ကြံသွားသည်ရှိသော်။
သမန္တေသိ ရှာ၏၊ (၁၁) စုံစမ်း၏။
ကောသောဟိတေ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော။
ဝတ္ထဂုယှေစ အင်္ဂါဇာတ်၌လည်းကောင်း။
ပဟူတဇိဝှတာယစ နည့်သော၊ ရှည်သော၊ ပြန့်သော လျှာ၌လည်းကောင်း။
နာခိမုစ္စတိ မဆုံးဖြတ်နိုင်။
နသမ္ပသီဒတိ ဘုရား၌ စိတ်၏ကြည်ခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်။
(၂၀၈) အဘိသင်္ခရိ-တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို။
ဇိဝှံ လျှာတော်ကို၊ နိန္နာမေတွာ-ထုတ်၍။
ဥဘောပိ နှစ်ဘက်စုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။
ကဏ္ဏသောတာနိ နားတွင်းတို့ကို၊ အနုမသတိ-သုံးသပ်တော်မူ၏။
ပဋိမသတိ အဖန်တလဲလဲ သုံးသပ်တော်မူ၏။
နာသိက သောတာနိ-နှာခေါင်းတွင်းတို့ကို။
နလာဋမဏ္ဍလမ္ပိ နဖူးပြင်ကိုလည်း၊ ဆာဒေတိ-ဖုံးလွှမ်း၏။
(၂၀၉) တထာသန္တံယေဝ-ထိုသို့ ကျော်စောတိုင်းသော ဂုဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍။
သဒ္ဒေါ ကျော်စောခြင်းသည်။
အညာဒိသော ကျော်စောသည်မှ တပါးသော သဘောရှိသည်။
ကထံပန ကေန ကာရဏေန-အဘယ်သို့သော အကြောင်းအရာဖြင့်။
(၂၁၀) အဟောဝတ-စက်ဆုပ်ဘွယ်ရှိစွတကား။
ပဏ္ဍိတကာ ပညာရှိသည်၏အဖြစ်သည်။

ဗဟုဿုတကာ များသော သင်ကြားခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် သည်။
တေဝိဇ္ဇကာ ဗေဒင်သုံးပုံကို ဆောင်သည်၏အဖြစ်သည်။
အတ္ထစရဏေန အတ္ထစရဏော-သတ္တဝါ တို့၏ အစီးအပွားကို ကျင့် တတ်သော။
ဝိနိပါတံ စည်းစိမ်ချမ်းသာမှ ချို့တည်းထသော။
ဝေဲလ္လမိနာဝစနေန ဤမုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဣဗ္ဘာ အစရှိသော စကားဖြင့်။
အာသိဇ္ဇ အာသိဇ္ဇ ချုတ်ချယ်၍ ချုတ်ချယ်၍။
ဥပနေယျ ဥပနေယျ-အကြောင်း ဥဒါဟရဏ်ဆောင်၍ ဆောင်၍။
ပဝတ္တေတိ ကျောက်၏။

(ပေါက္ခရသာတိ ဗုဒ္ဓူပသင်္ကမန)

(၂၉၈) ကလ္လစိတ္တံ-ခံ့သော စိတ်ရှိသည်ကို၊ (ဝါ) သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းအား လျောက်ပတ်သော စိတ်ရှိသည်ကို။
ဝိနီဝရဏစိတ္တံ နီဝရဏမှကင်းသော စိတ်ရှိသည်ကို။
မုဒုစိတ္တံ နူးညံ့သော စိတ်ရှိသည်ကို။
ဥဒဂ္ဂစိတ္တံ ရွှင်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဝါ) ဝမ်းမြောက် သောစိတ်ရှိသည်။
ပသန္နစိတ္တံ ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်။
အပဂတကာဠကံ ကင်းသော အညစ်အကြေးရှိသော။
ဝိရဇံ ကိလေသာတည်းဟူသော မြူစင်ထသော။
ဝီတမလံ ကိလေသာတည်းဟူသော အညစ်အကြေးကင်း ထသော။

(ပေါက္ခရသာတိဥပါသကတ္တပဋိဝေဒနာ)

(၂၉၉) ဒိဋ္ဌဓမ္မော-မြင်အပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးတရား ရှိသည်ဖြစ်၍။

ပတ္တဓမ္မော ရောက်အပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါး တရားရှိသည်ဖြစ်၍။

ဝိဒိတဓမ္မော မဖေါက်မပြန် သိအပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါး တရားရှိသည်ဖြစ်၍။

ပရိယောဂါဠ္ဟဓမ္မော-ဉာဏ်ဖြင့် သက်အပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါး တရားရှိသည်ဖြစ်၍။

တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ပယ်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာ ရှိသည်ဖြစ်၍။

ဝိဂတကထံကထော-ဤသို့ဖြစ်သလော ဤသို့ဖြစ်သလောဟု ယုံမှား တွေးတောခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍။

ဝေသာရဇ္ဇပတ္တော ယုံမှားခြင်း ကင်းသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍။

အပရပ္ပစ္စယော ဘုရားမှ တပါးသောသူ၌ ယုံကြည်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍။

သောဏဒဏ္ဍသုတ်

(၃၀၀) သတ္တုဿဒံ-များသော လူမျိုး များသော ဆင်ရတနာ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြည့်ထသော။

(၃၀၁) သဃာသဃံ-ထိုထိုသော အရပ်မှ ပေါင်းအပ်သော အပေါင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။

ဂဏီဘူတာ များသော အရေအတွက် ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။

(၃၀၃) နာနာဝေရဇ္ဇကာနံ-အထူးထူး အပြားပြား ရှိကုန်သော ကာသိတိုင်း ကောသလတိုင်း အစရှိသည်တို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။

ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ မြတ်သော ရွှေစင်အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်း ရှိ၏။

ဗြဟ္မဝစ္ဆသီ ဗြဟ္မာမင်း၏ ကိုယ်နှင့်တူသော ကိုယ်ရှိ၏။

အခုဒ္ဒါဝကာသော မငယ်သော အရာရှိ၏။

(၃၀၄) ဘူမိဂတဥ္စ-မြေ၌ မြှုပ်၍ ထားသော ဥစ္စာ ကိုလည်း ကောင်း။

ဝေဟာသဋ္ဌဥ္စ ဟင်းလင်းသော အရပ်၌ထားသော ဥစ္စာကို လည်းကောင်း။

သုသုဝေ အလွန်နုသော သည်သာလျှင်။

ကာဠကေသောဝေ နက်သော ဆံရှိသည်သာလျှင်။

ယောဗ္ဗနေန အရွယ်နှင့်၊ အသုံးမုခါနှံ-ယိုသော မျက်ရည်ရှိ သော။

ဝဏ္ဏုပေါက္ခရတာယ—အဆင်း၏ ကောင်းသည်၏အဖြစ်နှင့်။
ပေါရိယာ ရှေးသူတော်ကောင်းတို့၏ အဆိုအမိန့်ရှိသော။
အနေလဂလာယ လျှာရည်မယိုထသော။
အတ္ထဿ ဆိုသောစကား၏အနက်ကို။
ဝိဂတစာပလ္လော ခလု-ကိုယ်ကို တန်ဆာဆင်ခြင်း တည်းဟူသော လျှပ်ပေါ်ခြင်းမှ ကင်းသတတ်။
ကိရိယဝါဒီခလု ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုအပ်၏ဟု ယူလေ့ရှိသတတ်။
ဗြဟ္မညာယ မြတ်သောအလို ဉာဏ်ရှိသော။
အပါပပုရေက္ခာရောခလု—လောကုတ္တရာတရားကို ရှေးရှုသည်ကို ပြုကျင့်သတတ်။
ပဇာယ သာရိပုတ္တရာ၊ မောဂ္ဂလာန်၊ မဟာကဿပ-အစရှိသော ပရိသတ်နှင့်။
အဗ္ဘာကုဋိကော အမှောင်တကြုတ်ကြုတ် မပြုတတ်။
ဥတ္တာနမုခေါ ရွှင်သောမျက်နှာရှိ၏။
ပုဗ္ဗဘာသီ ပြုံးခြင်းရှေးရှိသောစကားကို ဆိုတတ်၏။
ဧဟိသွာဂတဝါဒီ လာသည်လည်း ကောင်းပါ၏ဟု ဆိုတတ်၏။
သခိလော နူးညံ့သိမ်မွေ့သော စကားရှိ၏။
သမ္မောဒကော ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြောဟောတတ်၏
ပုထု များစွာကုန်သော၊ တိတ္ထကရာနံ- အယူကိုပြုတတ်ကုန်သော သူတို့ထက်။
ယထာဝါတထာဝါ-ဟူးဟူးဌားဌား အဝတ်မဝတ်ခြင်း အစရှိသော အကြောင်းဖြင့်။
အတိထိ အသစ်ရောက်လာသော ဧည့်သည်ကို။

(သောဏဒဏ္ဍပရိဝိတက္က)

(၃၀၆) တိရောဝနသဏ္ဍဂတသ-တောအုပ်၏ အတွင်းသို့ ရောက်ထသော။

သမိပဂတော — အနီးသို့ ကပ်ရောက်သည်။

နိဝတ္တေယျံ — ပြန်စေအံ့၊(ဝါ) နစ်စေအံ့။

(၃၁၁) မေဓာဝီစ ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။

ပဍ္ဍိတော — ရှေးဦးစွာသော ပဏ္ဍားသည်လည်း။

သုဇံ — ပူဇော်ခြင်းကို။

ပဂ္ဂဏှန္တာနံ — ခံကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့တွင်။

(၃၁၇) အင်္ဂကောနာမ-အဆင်း အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် အင်္ဂကအမည်ရှိသော။

(သီလပညာကထာ)

(၃၁၇) ပညာ — ပညာကို။ သီလပရိဓောတာ၊သီလသည် ဖြူစင်စေအပ်၏။

ပညာ — ပညာသည်။ သီလပရိဓောတာ၊ သီလကြောင့် ဖြစ်၏။

(၃၁၈) တွေကပရမာယဝေ-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသည်သာလျှင်တည်း

~ ~

ကူဋဒန္တသုတ်

(၃၃၈) သကဏ္ဋကော–ခိုးသူတည်းဟူသော ရန်သူတို့ဖြင့် ရန်သူ ရှိကုန်၏။

သဥပ္ပီဠာ	ခိုးသူတို့ကြောင့် ပင်ပန်းခြင်းရှိကုန်၏။
ဂါမဃာတာပိ	ရွာကို ဖျက်ခြင်းတို့ကိုလည်း။
ပန္ထဒုဟနာပိ	ခရီး၌စောင့်၍ လုယက်ခြင်းတို့သည်လည်း။
အကိစ္စကာရီ	မပြုအပ်သော ကိစ္စကို ပြုသည်။
ကသိဂေါရက္ခေ	လယ်လုပ်ခြင်း နွားစောင့်ခြင်း၌။
ဗီဇဘတ္တံ	မျိုးရိက္ခာ ထမင်းကို။
ပါဘတံ	ကုန်ရင်း ဥစ္စာကို။ အနုပ္ပဒေတု၊ ပေးတော်မူလော။
သကမ္မပသုတာ	မိမိအမှု၌ အားထုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။
အနုပ္ပီဠာ	ခိုးသူကြောင့် ပင်ပန်းခြင်း မရှိကုန်သော။
အပါရုတဃရာ	ဟင်းလင်းသော တံခါးရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။

(၃၃၈) ဧဝံ ဘောတိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ရာဇာ မဟာဝိဇိတော ပုရောဟိတဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပဋိဿုတွာ ယေ ရညော ဇနပဒေ ဥဿဟိံသု ကသိဂေါရက္ခေ တေသံ ရာဇာ မဟာဝိဇိတော ဗီဇဘတ္တံ အနုပ္ပဒါသိ။

အနက်။ ဘော၊ အရှင် ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား။ ဧဝံသာဓု၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ မဟာဝိဇိတော၊ သော။ ရာဇာ၊ သည်။ ပုရောဟိတဿ၊ သော။ ဗြာဟ္မဏဿ၊ ၏။ ဝစနံ၊ ကို။

(ထည့်) ပင့်သုတ္တ၊ ဝန်ခံ၍။ ယေဇနာ၊ တိုသည်။ ရညော၊ ၏။ ဇနပဒေ၊ ၌။ ကသိဂေါရက္ခေ၊ လယ်လုပ်ခြင်း နွားစောင့်ခြင်း၌။ ဥဿဟိံသု၊ အားထုတ်ကုန်၏။ တေသံ၊ တို့အား။ မဟာဝိဇိတော၊ သော။ရာဇာ၊ သည်။ဗီဇဘတ္တံ၊ မျိုးရိက္ခာ ထမင်းကို။ အနုပ္ပဒါသိ၊ ပေး၏။

(၃၄၀) အမ္ဗော၊ ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မဟဒ္ဓနော၊ အတိုင်းမသိသောဥစ္စာရှိ၏။

မဟာဘောဂေါ — များစွာသော အသုံးအဆောင် ရှိ၏။

ပဟူတဝိတ္တူပကရဏော—များရသော ရွှေခွက် ငွေခွက် အစရှိသော နှစ်သက်ခြင်းကို ပြုတတ်သော အဆောက်အဦ ရှိ၏။

ပဟူတဓညဓနော — များသောမြေ၌မြှုပ်ထားအပ်သော ဥစ္စာစပါး ရှိ၏။

ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော-ပြည့်စုံသော ကျီကျရှိ၏။

ဗလဝါ — များသော စစ်သည်ဒိုလ်ပါရှိ၏။

အဿဝါယ — စကားကိုလိုက်နာတတ်ထသော။

ဩဝါဒပဋိကရာယ — အဆုံးအမကို လိုက်နာတတ်ထသော။

ဒါယကော — ပေးကမ်းစွန့်ကြဲတတ်၏။

အနာဝဋဒွါရော — ဟင်းလင်းသောတံခါးရှိ၏။

သမဏဗြာဟ္မဏ ကပဏဒ္ဓိက ဝဏိဗ္ဗက ယာစကာနံ-ရဟန်း ပုဏ္ဏား အထီးကျန်သူခရီးသွား သူဆင်းရဲ ဘုန်းတောင်း ယာစကာတို့၏။

ဩပါနဘူတော — ရေကန် ရေတွင်းသဖွယ်ဖြစ်၏။

ကာယတဿ သုတဇာတဿ-ထိုထိုသော ဆရာထံ၌ သင်ကြားခြင်း ဖြင့်။
တဿတဿေဝ ဘာသိတဿ-ထိုထို ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်၏သာလျှင်။
ပဏ္ဍိတော ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ အကျိုးစီးပွါးကို သိသော ပညာနှင့်ပြည့်စုံ၏။
ဝိညူတော အထူးထူးသောအရာ၌ လိမ္မာသော ပညာနှင့် လည်း ပြည့်စုံ၏။

(ဒသအာကာရ)

(၃၄၃) ကာမေသု-သူတပါး၏ မယားဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထု ကာမဂုဏ်တို့၌။
မိစ္ဆာစာရောပိ လွန်ကျူးသောအကျင့်ကို ကျင့်တတ်ကုန်သော သူတို့သည်လည်းကောင်း။
ပိသုဏာယ အချစ်ပျက်ခြင်းကိုဆိုတတ်ကုန်သော။
ဖရုသဝါစိနောပိ ရှန်းရင်းသောစကားကို ဆိုတတ်ကုန်သောသူတို့ သည်လည်းကောင်း။
သမ္ဖပ္ပလာပိနောပိ အကျိုးမရှိသော စကားကို ဆိုတတ်ကုန်သော သူတို့သည်လည်းကောင်း။
အဘိဇ္ဈာလုနောပိ လောဘ ကြီး ကုန် သော သူတို့ သည်လည်း ကောင်း။
အနဘိဇ္ဈာလုနောပိ-လောဘနည်းသော သူတို့သည်လည်းကောင်း။
ဗျာပန္နစိတ္တာပိ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသော သူတို့သည် လည်းကောင်း။

(၃၄၅) သံဃာတံ-ပျက်စီးခြင်းသို့ (ဝါ) ထိပါးခြင်းသို့။

ယူပတ္ထာယ — ယဇ်တိုင်အလို့ငှာ။
ဒဗ္ဘာ — နေဇာမြက်တိုင်တို့ကို။
ဗရိဟိသတ္ထာယ — ညှဉ်းဆဲခြင်းငှာ (ဝါ) ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ။
ဒဏ္ဍတဇ္ဇိတာ — နှင်တံတို့ဖြင့်ခြိမ်းခြောက်အပ်ကုန်သည်။
ဘယတဇ္ဇိတာ — လက်ကိုဖြတ်ခြင်း အစရှိသော ဘေးဖြင့် ခြိမ်းခြောက်ကုန်သည်။

(၃၄၈) အပ္ပဋ္ဌတရောစ-နည်းသော အားထုတ်ခြင်းရှိသည်လည်း။

မဟပ္ဖလတရောစ — ကြီးမြတ်သော အကျိုးရှိသည်လည်း။
မဟာနိသံသတရောစ-ကြီးသော အကျိုးဆက်ရှိသည်လည်း။
ဂလဂ္ဂဟာပိ — လည်ကို ကိုင်ခြင်းတို့သည်လည်း။
ဒဏ္ဍပ္ပဟာရာပိ — နှင်တံဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းတို့သည်လည်း။
ယညံ — နိစ္စဒါနတည်းဟူသော ယဇ်သို့။

မဟာလိသုတ်

(၃၅၉) မဟာဝနေ–တောကြီးထဲ၌ (ဝါ) သီးပွင့်မျှပုံ မဟာဝုန်၌။

ကူဋာဂါရသာလာယံ–စုံလစ်မွန်းချွန်တပ်သော ဇရပ်၌။

ဩဋ္ဌဒ္ဓေါပိ — နှုတ်ခမ်းတွဲသော။

အရဟံ — ပစ္စည်းလေးပါးကို ခံတော်မူထိုက်ထသော။

(၃၆၄) ပုရိမာနိ ဘန္တေ ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ ဧတဒဝေါစ ယဒဂ္ဂေ အဟံ မဟာလိ ဘဂဝန္တံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ နစိရံ တီဏိ ဝဿာနိ။

အနက်။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ပုရိမာနိ ပုရိမေသု၊ ယမန်နေ့ ဖြစ်ကုန်သော။ ပုရိမတရာနိ ပုရိမတရေသု၊ ယမန်နေ့ကထက် လွန်သောနေ့ ဖြစ်ကုန်ထသော။ ဒိဝသာနိ ဒိဝသေသု၊ တို့၌။ သုနက္ခတ္တော၊ အမည်ရှိသော။ လိစ္ဆဝိပုတ္တော၊ လိစ္ဆဝီမင်း၏ သားသည်။ ယေန ယတ္ထ၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ တေန တတ္ထ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ၏။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ မံ၊ ကို။ ဧတံဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ၏။ မဟာလိ၊ လိ။ အဟံ၊ သည်။ ယံဒိဝသံ၊ အကြင်နေ့ကို။ အဂ္ဂေအာဒိံကတွာ၊ အစပြု၍။ နစိရံ၊ မကြာမြင့်မီ။ တီဏိ ဝဿာနိ၊ သုံးနှစ်တို့ပတ်လုံး။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဥပနိဿာယ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။

ကာမူပသံဟိတာနိ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်ကုန်ထသော။ ရဇနီယာနိ၊ ရာဂကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်ထသော။

သန္တာနေဝ ထင်ရှားရှိကုန်လျက်လည်း။

(၃၇၃) ကတမေ ပန တေ ဘန္တေ ဓမ္မာ ဥတ္တရိတရာစ ပဏီတတရာစ၊ ယေသံ သစ္ဆိကိရိယာ ဟေတု ဘိက္ခူ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိတိ။

အနက်။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ယေသံဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ သစ္ဆိကိရိယာ ဟေတု၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ဘဂဝတိ၊ ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ စရန္တိ၊ ကုန်၏။ တေဟိ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက်။ ဥတ္တရိတရာစ၊ မြတ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်ထသော။ ပဏီတတရာစ၊ အထူးသဖြင့် မြတ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်ထသော။ အသေဝ၊ ကုန်သော။ (ထည့်) တေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာလိ၊ သည်။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။

ဩရမ္ဘာဂိယာနံ ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေအဘို့ ရှိကုန်သော။
ဩပပါတိကော ဗြဟ္မာဘုံ၌ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေယူအပ်သည်။
အနာဝတ္တိဓမ္မော တဖန် မပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်။

(၃၇၆) ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီ–သစ်သား ဖြစ်သော သပိတ်ကို ဆောင်သော ပရဗိုဇ်၏ တပည့်ဖြစ်သော။

မဟာသီဟနာဒသုတ်

(၃၇၁) လူခါဇိဝိ°-ခေါင်းပါးသော အသက်မွေးခြင်း ရှိသောသူကို။

သဟာဓမ္မိကော — သူတပါးတို့သည် ဆိုအပ်သော အကြောင်းတို့ဖြင့် အကြောင်းရှိသည်။

အနုဝါဒေါ — အတုကိုပြု၍ ဆိုသော စကားသည်လည်းကောင်း။

(တပေါပက္ကမကထာ)

(၃၉၄) ဟတ္ထာပလေခနော–လက်ဖြင့် ကျင်ကြီးကိုခံ၍ လျှာဖြင့်လျက်သည်။

နဧဟိဘဒ္ဒန္တိကော — အရှင်ကောင်း လာလော့ဟုဆိုအပ်သော ဆွမ်းကိုခံသည်။

နတိဋ္ဌဘဒ္ဒန္တိကော — အရှင်ကောင်း ရပ်လော့ဟုဆိုအပ်သော ဆွမ်းကိုခံသည်။

နာဘိဟဋံ — ရှေးရှုဆောင်ခဲ့သော ဆွမ်းကို။

ကဠောပိမုခါ — တောင်းဝမှ။

ဧဠကမန္တရံ — တံခါးခုံကိုကျော်၍ လှူသောဆွမ်းကို။

ဒဏ္ဍမန္တရံ — ဒုတ်နှင်တံကိုကျော်၍ လှူသောဆွမ်းကို။

မုသလမန္တရံ — ကျည်ပွေ့ကိုကျော်၍လှူသောဆွမ်းကို။

ပါယမာနာယ — သားနို့တိုက်သောမိန်းမသည်။

ပုရိသန္တရဂတာယ — ယောကျ်ား တပါးသွားဘူးသော မိန်းမသည်။

သံကိတ္တီသု — အများပေါင်း၍လှူသော ဆွမ်းကို။

သဏ္ဍသဏ္ဍစာရိနီ အစုအစု နားကုန်သည်။
ထုသောဒကံ သောဝီရကအမည်ရှိသော ဆွမ်းကို။
ကောဂါရိကောဝါ- တအိမ်သာ ဆွမ်းခံသည်လည်း။
ကောလောပိကော်ဝါ- တလုပ်သာစားသည်လည်း။
ဒတ္တိယာပိ ခွက်ငယ်ဖြင့်လည်း။
ကောဟိကမ္ပိ တရက်ချန်သည်ကိုလည်း။
ပရိယာယဘတ္တဘောဇနာနုယောဂံ- အ လှည့် စား ခြင်း ၌ လုံ့လ ပြုခြင်းကို။
(၃၉၅) ဣမေပိတပေါ ပက္ကမာ- ဤ အကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်း တို့သည်လည်း။
သာကဘက္ခောဝါ ဟင်းရွက်စိမ်းကိုစားသည်လည်း။
သာမာကဘက္ခောဝါ- ဆန်စိမ်းကိုစားသည်လည်း။
နီဝါရဘက္ခောဝါ တော၌ အလိုလိုပေါက်သောကျိတ်၊ ဂြစ်စပါး ကို စားသည်လည်း။
ဒဒ္ဒုလဘက္ခောဝါ သားရေနွယ်သွားတို့သည် ခြစ်၍ ပစ်အပ်သော သားရေပတ်ကိုစားသည်လည်း (ဝါ) ရေမှော် ကို စားသည်လည်း။
ဟဋဘက္ခောဝါ ရှေးရှုဆောင်ခဲ့သော ဆွမ်းကိုသာ စားသည် လည်း။
ကဏဘက္ခောဝါ ဆန်ကွဲကိုသာ စားသည်လည်း။
အာစာမဘက္ခောဝါ- ထမင်းချီး(ခြိုး)ကို စားသည်လည်း။
ပိညာကဘက္ခောဝါ နှမ်းဖတ်ကိုစားသည်လည်း။
တိဏဘက္ခောပါ မြက်ကိုစားသည်လည်း။

ဝနမူလဖလာဟာရော- တောသစ်မြစ် တောသစ်သီး အစာရှိသည် ဖြစ်၍။

ပဝတ္တဖလဘောဇီ အလိုလိုကြွေသော သစ်သီးအစာ ရှိသည်ဖြစ်၍။

(၃၉၆) သာဏာနိပိ- သာဏမည်သော လျှော်ဖြင့်ရက်သော ပုဆိုးတို့ကိုလည်း

မသာဏာနိပိ ရောရှ်ရက်သောပုဆိုးတို့ကိုလည်း။

ဆဝဒုဿာနိပိ သေသော အကောင်မှ စွန့်အပ်သော ပုဆိုးတို့ကိုလည်း (ဝါ) ပြိတ် မည်သော မြက်ဖြင့် ရက်သောပုဆိုးတို့ကိုလည်း။

တိရီဋ္ဌာနိပိ သစ်ခွံဖြင့်ပြုအပ်သော အဝတ်တို့ကိုလည်း။

အဇိနမ္ပိ သစ်အမည်ရှိသော သား၏ အရေကိုလည်း။

အဇိနက္ခိပမ္ပိ အလယ်၌ ခွဲအပ်သော သစ်နက်ရေကိုလည်း။

ကုသစီရမ္ပိ သမန်းမြက်ဖြင့် ရက်သော အဝတ်ကိုလည်း။

ဖလကစီရမ္ပိ ပျဉ်ချပ်စီသော အဝတ်ကိုလည်း။

ကေသကမ္ဗလမ္ပိ လူဆံပင်ဖြင့် ရက်သော ကမ္ဗလာကိုလည်း။

ဝါဠကမ္ဗလမ္ပိ စာမရီဟူသော သား၏ အမြီးဖြင့် ရက်သော အဝတ်ကိုလည်း။

ဥလူကပက္ခိကမ္ပိ ခင်ပုပ်ငှက်၏ အတောင်ဖြင့် ရက်သော ပုဆိုးကိုလည်း။

ကေသမဿုလောစကောပိ-ဆံမုဆိတ်ကို ရိတ်သည်လည်း။

ဥဗ္ဘဋ္ဌကောပိ ဖနောင့်ဖြင့်သာ ရပ်သည်လည်း။

အာသနပဋိက္ခိတ္တော-နေရာကိုပယ်သည်။

ဥက္ကုဋိကောပိ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ နေသည်လည်း။

ဥက္ကုဋိကပ္ပဓာနံ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ နေခြင်း၌ လုံ့လပြုခြင်းကို။

ကဏ္ဋကာပဿယိကောပိ-ဆူးပေါ်၌ သားရေကိုခင်း၍ ရပ်သည်လည်း။

ကဏ္ဋကာပဿယေ ဆူး၏အထက်၌။ ဖလကသေယျမ္ပိ၊ သစ်ပျဉ်၌ အိပ်ခြင်းကိုလည်း။

ထဏ္ဍိလသေယျမ္ပိ မြင့်သော မြေအရပ်၌ အိပ်ခြင်းကို။

ဧကပဿယိကောပိ နံပါးတဘက်ဖြင့်သာလျှင် အိပ်ခြင်းကို ပြုသည်လည်း။

ရဇောဇလ္လဓရော မြူအညစ်အကြေးကို ဆောင်သော ကိုယ်ရှိသည်လည်း။

ယထာသန္ထတိကော ရတိုင်းသော နေရာ၌သာ နေလေ့ရှိသည်လည်း

ဝေကဋိကောပိ ကျင်ကြီးကို စားလေ့ရှိသည်လည်း။

ဝိကဋဘောဇနာနုယောဂံ-ကျင်ကြီးကို စားခြင်း၌ လုံ့လပြုခြင်းကို။

အပါနကောပိ ရေချမ်းကို မသောက်သည်လည်း။

အပါနကတ္တံ ရေချမ်းကို မသောက်သည်၏ အဖြစ်ကို။

သာယတတိယကမ္ပိ အနေ့သုံးကြိမ်။

ဥဒကောရောဟနာနုယောဂံ- မကောင်းမှုကို ချော်အံ့ဟု ရေကိုသုံးသပ်ခြင်း၌ လုံ့လပြုခြင်းကို။

(၃၉၇) မုတ္တာစာရော-ရပ်လျက် ကျင်ကြီးကျင်ငယ်ကို စွန့်သည်။

အစုမာသိကမ္ပိ လခွဲတကြိမ်ကိုလည်း။

အဝေရံ အမျက် ထွက်ခြင်း တည်းဟူသော ရန်ကင်းထသော။

အဗျာပဇ္ဇံ နှလုံးမသာခြင်းကင်းထသော။
ပညာဝိမုတ္တိံ ပညာဖြင့် စိတ်၏ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်းရှိထသော။
တပေါဇိဂုစ္ဆဝါဒါ ကိလေသာတို့ကို ပူစေတတ်သော ကိလေသာတို့ကို စက်ဆုတ်စေတတ်သော လုံ့လကို အားထုတ်ခြင်းနှင့် စပ်သော စကားကို ဆိုလေ့ရှိကုန်ထသော။
(၄၀၂) တပေါဇိဂုစ္ဆာ-စိတ်ကို ပူပန် စေတတ်သော ကိလေသာတို့ကို စက်ဆုတ်တတ်သော ဝီရိယကိုအားထုတ်ခြင်းသည်။
ဝိမုတ္တိဝါဒါ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်းနှင့်စပ်သော စကားကို ဆိုလေ့ရှိကုန်ထသော။
(၄၀၃) ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ကဿပ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ၊ သီဟနာဒံ ခေါ သမဏော ဂေါတမော နဒတိ၊ တဉ္စ ခေါ သုညာဂါရေ နဒတိ၊ နော ပရိသာသူတိ။

အနက်။ ကဿပ၊ ပ။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ တို့သည်။ ဂေါတမော၊ သော။ သမဏော၊ သည်။ သီဟနာဒံ၊ ရဲရင့်သော စကားကို။ နဒတိ၊ ဆို၏။ တဉ္စခေါ သီဟနာဒံ၊ ထိုရဲရင့်သော စကားကို။ သုညာဂါရေ၊ ဆိတ်ငြိမ်သော အရပ်၌။ နဒတိ၊ ဆို၏။ ပရိသာသု၊ တို့၌။ နော နဒတိ၊ မဆို။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ယံဝဒေယျုံ၊ အကြင် အကြောင်းကို ဆိုကုန်ရာ၏။ ဧတံဌာနံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိခေါပန ဝိဇ္ဇတိဧဝ၊ ရှိသလျှင်ကတည်း။

(၄၀၃) ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ကဿပ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝ ဝဒေယျုံ "သီဟနာဒဥ္စ သမဏော ဂေါတမော နဒတိ၊ ပရိသာသု စ နဒတိ၊ နော စ ခေါ ဝိသာရဒေါ နဒတီ" တိ၊ တေ "မာဟေဝ"န္တိဿု ဝစနီယာ။

အနက်။ ကဿပ၊ ပ။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ တို့သည်။ သမဏော၊ သော။ ဂေါတမော၊ သည်။ သီဟနာဒဥ္စ၊ ကိုလည်း။ နဒတိ၊ ၏။ ပရိသာသု စ၊ တို့၌လည်း။ နဒတိ၊ ၏။ ဝိသာရဒေါ၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍။ နော စ ခေါ နဒတိ၊ မဆို။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ယံယေနကာရဏေန၊ ကြောင့်။ ဝဒေယျုံ၊ ကုန်ရာ၏။ တံဌာနံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ ခေါ ပန ဝိဇ္ဇတိဧဝ၊ တည်း။ တေအညတိတ္ထိယ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ တို့ကို။ တုမှေ၊ တို့သည်။ (ထည့်) ဧဝံ၊ သို့။ မာဝဒထ၊ ကုန်လင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနီယာ၊ ကုန်သည်။ အဿုဘာဝ န္တိ၊ ကုန်၏။

ပေါဋ္ဌပါဒသုတ်

(၄၀၆) သမယပ္ပဝါဒကေ-အယူကိုဆိုရာဖြစ်သော။
တိန္ဒုကာစီရေ   တည်ပင်တော၌။
(၄၀၇) ဥန္နာဒိနိယာ-ပွဲတင်ထပ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။
ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒါယ-အထက်သို့တက်သောအသံ အရပ်ထက်ဝန်းကျင်နှံ့သော အသံရှိသော။

(၄၁၀) ဧတု ခေါ ဘန္တေ ဘဂဝါ သွာဂတံ ဘန္တေ ဘဂဝတော၊ စိရဿံ ခေါ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဣမံ ပရိယာယမကာသိ၊ ယဒိဒံ ဣဓာဂမနာယ၊ နိသီဒတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဣဒံ အာသနံ၊ ပညတ္တ န္တိ။

အနက်။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧတု၊ လာတော်မူလော့။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အာဂတံ၊ လာခြင်းကား။ (ထည့်) သွာဂတံ သုအာဂတံ၊ ကောင်းသော လာခြင်းတည်း။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဣမံ၊ ဤငါတို့နေရာအရပ်သို့။ အာဂမနာယ၊ ငှာ။ ယဒိဒံ ယံဣဒံပရိယာယံ၊ အကြောင်းအလှည့်ကို။ အကာသိ၊ ၏။ (သည်ပေးခိုက်၊ အတ္တိထည့်ပါ) ဣဒံပရိယာယံ၊ ဤငါတို့နေရာအရပ်သို့ လာခြင်းဟူသော အလှည့်ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စိရဿံခေါ၊ ကြာမြင့်မှ။ အကာသိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နိသီဒတု၊ နေတော်မူလော့။ ဣဒံ အာသနံ၊ ကို။ ပညတ္တံ၊ ခင်းအပ်ပြီ။ ဣတိ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ၏။

(၄၁၄) သကသညီ-မိမိ၏သညာဟု ဆိုအပ်သော ပဌမဈာန်သညာဖြင့် သညာရှိသည်။

အဘိသင်္ခရေယျုံ အထက်သမာပတ်အလို့ငှာ အားထုတ်အံ့။
စေတေယျုံ အဖန်တလဲလဲ စျာန်ကိုဝင်စားခြင်းငှာပြုအံ့။
ဣမာသညာစ ဤအာကိဉ္စညာယတန သညာတို့သည်လည်း။

(၄၄၀) ဣမာ ခေါ စိတ္တ လောကသမညာ လောကနိရုတ္တိယော လောကဝေါဟာရာ လောကပညတ္တိယော၊ ယာဟိ တထာဂတော ဝေါဟရတိ အပရာမသန္တိ။

အနက်။ စိတ္တ၊ စိတ္တ။ ယာဟိ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘောတိ အာဒီဟိ၊ အကြင်ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော အစရှိကုန်သော အမည်တို့ဖြင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ အပရာမသံ အပရာမသန္တော၊ တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော ပရာမာသတရားတို့ဖြင့် ဖေါက်ပြန်သောအားဖြင့် မစွဲလမ်းမူ၍။ ဝေါဟရတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣမာဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘောတိ အာဒိကာ၊ ဤဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘော အစရှိကုန်သော အမည်တို့သည်။ လောကသမညာ၊ လူတို့၏ သိကြောင်းများသာလျှင်တည်း။ လောကနိရုတ္တိယော၊ လူတို့၏ အနက်ကိုထုတ်၍ ဆိုကြောင်းမျှကိုသာလျှင်တည်း။ လောကဝေါဟာရာ၊ လူတို့၏ ခေါ်ဝေါ်ကြောင်းမျှသာလျှင်တည်း။ လောကပညတ္တိယော၊ လူတို့၏ ပညတ်ခြင်းသာတို့လျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ၏။

(၄၄၃) အစိရူပသမ္ပန္နော-ပဥ္စင်းဖြစ်၍ မကြာမြင့်သေးသော။
ဝူပကဋ္ဌော ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်ကိုကပ်၍။
အာတာပီ ပြင်းစွာသော လုံ့လရှိသည်။
ပဟိတတ္တော နိဗ္ဗာန်သို့လွှတ်သော စိတ်ရှိသည်။

လောဟိစ္စသုတ်

(၅၀၉) ယာ သာလဝတိကာယ သမုဒယသဉ္ဇာတိ၊ လောဟိစ္စော၀ တံ ဗြာဟ္မဏော ဧကကော ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ န အညေသံ ဒဒေယျာတိ၊ ဧဝံ ဝါဒီ သော ယေတံ ဥပဇီဝန္တိ၊ တေသံ အန္တရာယကရော ဝါ ဟောတိ၊ နော ဝါတိ။

အနက်။ ယာသမုဒယသဉ္ဇာတိ၊ အကြင် အခွန်အထုပ် အပေါင်း သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ သမုဒယ သဉ္ဇာတိံ၊ ထိုအခွန်ထုပ်ကို။ လောဟစ္စော၊ သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ဧကကော၊ တယောက်တည်းသာလျှင်။ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ သုံးဆောင်ရာ၏။ အညေ၊ တပါးကုန်သောသူတို့ကို။ နဒဒေယျ၊ မပေး။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ၏။ ဧဝံဝါဒီ၊ ဤသို့ဆိုသော။ သောဇနော၊ သည်။ (ဟောတိ၌စပ်) ယေဇနာ၊ တို့သည်။ တံ၊ သင့်ကို။ ဥပဇီဝန္တိ၊ မှီ၍အသက်မွေးကုန်၏။ တေသံဇနာနံ၊ တို့၏။ အန္တရာယကရော၊ လာဘ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သည်။ ဟောတိဝါနုခေါ၊ ဖြစ်ရာသလော။ နောဟောတိဝါနုခေါ၊ မဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ၏။

တေဝိဇ္ဇ သုတ်

(၅၅၆) ဒုတိယံ   နှစ်ခုမြောက်သော အရပ်မျက်နှာကို။
ဖရိတွာ   နှံ့၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။
ဥဒ္ဓံ   အထက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း။
အဓော   အောက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း။
တိရိယဉ္စ   အထောင့်ဖြစ်သော အရပ်ကိုလည်းကောင်း။
သဗ္ဗဓိ   အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၌။
သဗ္ဗတ္တတာယ   အချင်းခပ်သိမ်း မိမိကိုယ်နှင့်တူသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။
သဗ္ဗာဝန္တံ   အလုံးစုံသော ကောဋ္ဌာသတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။
လောကံ   သတ္တဝါအပေါင်းကို။
ဝိပုလေန   ပွားခြင်းသို့ရောက်ပြီးထသော။
မဟဂ္ဂတေန   မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်ထသော။
အဝေရေန   ဒေါသ မရှိထသော။
အဗျာပဇ္ဇေန   ပြစ်မှားခြင်း မရှိထသော။ အမျက်ထွက်ခြင်း မရှိထသော။
သခ်မမော   ခရုသင်းမှုတ်သော။
အပ္ပကသိရေနေဝ   ဆင်းရဲခြင်း မရှိသဖြင့်လျှင်။
စေတောဝိမုတ္တိယာ– စတုတ္ထ ဈာန်သမာပတ်ဖြင့်။
ယံကမ္မံ   အကြင် ကာမာဝစရကံကို။
(၅၅၇) ဝံဝိဟာရီ– ဤ ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားနှင့် ပြည့်စုံထသော။
သပရိဂ္ဂဟော ဝါ   သားမယားကို သိမ်းဆည်းခြင်း ရှိသလော။
ဝသဝတ္တီ ဝါ   စိတ်ကို မိမိအလိုသို့ လိုက်စေတတ်သလော။
(၅၅၈) အဝေရစိတ္တော- ဒေါသကင်းသောစိတ်ရှိသည်။
သီလက္ခန်ပါဠိတော်အနက်ပြီး၏။

၁၃၂၃–ခု၊ အစိုးရစာချတန်း ပဌမနေ့အဖြေမှန်များ

(၁) သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဓေကေ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ (ပ) စတုဟိ ဝတ္ထူဟိ
ကို အနက်ယောဇနာပါ။ (၆၁) ပုဒ်ရေနံပါတ်။

(၁) **အဖြေ**။ ။ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အမရာဝိက္ခေပိကာ၊ အယူစကား တုန်လှုပ်ခြင်းရှိကုန်သော။ (အယူစကား အပိုင်းအခြားမရှိကုန်သော။ ၁–မှတ်)။ ဧကေ၊ ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ၏။ (၁-မှတ်)။ တေသမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ (၁-မှတ်)။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထို ထို သို့ သောအယူတို့၌။ (၁-မှတ်)။ (ထိုထိုသို့သော အယူတရား၌လည်းဟူ)။ ပဉှံ၊ ကို။ ပုဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ (၁-မှတ်)။ သမာနာ၊ ရှိကုန်သော်။ (၁-မှတ်)။ (ဖြစ်ကုန်သော်) ဝါစာဝိက္ခေပံ၊ နှုတ်ဖြင့် တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသော။ (၁-မှတ်)။ အမရာ ဝိက္ခေပံ၊ အပိုင်းအခြား မရှိ တုန်လှုပ်ခြင်းသို့။ (၁–မှတ်)။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (၁-မှတ်)။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ (၁-မှတ်)။ ပေါင်း ၁၀-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။အဋ္ဌကထာ ဖွင့်တိုင်းလည်း အနက်ပေးနိုင်သည်။

(၂) ကထဉ္စ မဟာရာဇ ဘိက္ခု (ပ) နာနုပ္ပဇ္ဇနဂ္ဂါဟိ၊ ၂၁၃။

(၂) **အဖြေ**။ ။မဟာရာဇ၊ ကြီး၊ ကထဉ္စ ကာရဏေန၊ (ကေန ကာရဏေန) ဖြင့်။ (ဝါ) (ကထဉ္စ အဘယ်သို့သာလျှင်) ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣန္ဒြိယေသု၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့၌။ (၁-မှတ်)။ ဂုတ္တဒွါရော၊ လုံသော ဒွါရ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ သနည်း။ (၁-မှတ်)။ မဟာရာဇ၊ ကြီး။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ (ဝါ) (သာသနာတော်၌) ဘိက္ခု-တို့သည်။ (၁-မှတ်)။ စက္ခုနာ-စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။

ဒိသွာ၊၍။ (၁-မှတ်)။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ၊ မိန်းမနိမိတ် ယောကျ်ားနိမိတ် စသည်ကိုယူလေ့ရှိသည်။ နှဟောတိ၊မဖြစ်။ (၃-မှတ်)။ ပေါင်း ၁၀-မှတ်။(အဋ္ဌကထာဖွင့်ကိုရှု၍လည်း အနက်ပေးနိုင်သည်)။

(၃) အထခေါ ဘဂဝတော တေဒဟောသိ(ပ) ပုစ္ဆေယျန္တိ။

၂၆၇။

(၃) **အဖြေ**။ ။အထခေါ၊ ၌။ ဘဂဝတော၊အား။ (ဝါ) ၏။ တော်သော ပရိဝိတက္ကော၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ (တနည်း) တော်ပရိဝိတက္ကနံ၊ ဤသို့ကြံခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ (၂-မှတ်)။ အမ္ဗဋ္ဌော၊သော။ အယံမာဏဝေါ၊ သည်။ အတိဗဟုံခေါ• အလွန် ပြင်းစွာ။ (၁-မှတ်)။ သကျေသု၊ တို့၌။ (တို့ကို)။(၁ မှတ်)။ ဣဗ္ဘာဝါဒေန၊ သူကြွယ်ဟူသောစကားဖြင့်။ (၁-မှတ်)။ နိမ္မာဒေတိ၊ ရှုတ်ချ၏။ (၁-မှတ်)။ ယန္နူန ယဒိပန၊ အကယ်၍။ (၁-မှတ်)။ အဟံ၊ သည်။ ဂေါတ္တံ၊ အနွယ်ကို။ (၁-မှတ်)။ ပုစ္ဆေယျံ၊ မေးရပါမူကား။ သာဓု၊ ကောင်း၏။ (၁-မှတ်)။ ဣတိ သော ပရိဝိတက္ကော၊ သည်။ (ဣတိတော်ပရိဝိတက္ကနံ) သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ (၁-မှတ်) ပေါင်း (၁၀-မှတ်)။

မှတ်ချက်။ ။ပုစ္ဆေယျံ-မူကား၊ ယံနူနသာဓု-ကောင်းလေစွ ဟု။ အနက်ပေးလျှင်လည်း။ အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

(၄) တေန ခေါပန နာနာ ဝေရဇ္ဇကာနံ ။ပ။ ကရဏီယေန။

(၃၀၃)

(၄) **အဖြေ**။ ။တေနခေါပန သမယေန၊ ၌။ နာနာဝေရဇ္ဇကာနံ၊ အထူးထူး အပြားပြားရှိကုန်သော ကာသိတိုင်း ကောသလ

တိုင်းတို့၌ဖြစ်ကုန်သော။ဗြာဟ္မဏာနံ၊ တို့၏။ (၂-မှတ်)။ ပဥ္စမတ္တာနိ ဗြာဟ္မဏသတာနိ၊ တို့သည်။ (၂-မှတ်)။ ခွဲ၍ပေးသော်လည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။ စမ္ပါယံ၊ စမ္ပါပြည်၌။ (၂-မှတ်)။ ကေနစိ ဒေဝ၊ တစုံ တခုသောလျှင် ဖြစ်သော။ ကရဏီယေန၊ ကိစ္စကြောင့်။ (ပေါင်းပေးသော်လည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါ) ပဋိဝသန္တိ၊ နေကုန်၏။ (၂-မှတ်)။ ပေါင်း (၁၀-မှတ်)။

(၅) မေထုနာ ဝိရတော ဂါမဓမ္မာ ...

(၅) မေထုနာဝိရတော ... အသဒ္ဓမ္မာ။ ၇၁-စာမျက်နှာ။

(၅) မေထုနာဝိ၊ ကား။ (၁-မှတ်)။ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနဝသေန၊ ရာဂ၏ထက်ဝန်းကျင်မှ ကုသိုလ်စိတ်ကိုကုန်စေ၍ တည်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဝါ) ရာဂ၏ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက် ဖျက်ဆီးခြင်း၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ (ဝါ) ရာဂ၏ ထကြွလှုပ်ရှားခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဝါ) ရာဂ၏ ထိုးကျင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (၁-မှတ်)။ (တနက်နက် မှန်လျှင်ပေးပါ) သဒိသတ္တာ၊ တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (၁-မှတ်)။ မေထုနာတိ၊ ဟူ၍။ (ဝါ)သဘောတူတို့ဟူ၍။ (၁-မှတ်)။ လဒ္ဓဝေါ ဟာရေဟိ၊ ရအပ်သော ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းရှိကုန်သော။ပုဂ္ဂလေ ဟိ၊ တို့သည်။ (၁-မှတ်)။ ပဋိသေဝိတဗ္ဗတော၊ ကြောင့်။ (၁-မှတ်)။ သညာ၊ ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ (၁-မှတ်)။ ဂတာ၊ ရောက်သော။ (၁-မှတ်)။ အသဒ္ဓမ္မာ၊ သူတော်မဟုတ် သူယုတ် သဘောအကျင့်ဖြစ်သော မေထုန်အကျင့်မှ။ (၁-မှတ်)။ ပေါင်း (၁၀-မှတ်)။

မှတ်ချက်။ ။လဒ္ဓဝေါဟာရေဟိ၊ ရအပ်သော ခေါ်ဝေါ်ခြင်း မရှိကုန်သော သူတို့သည်-ဟု ပုဂ္ဂလေဟိ၊ ပါ၌သေသ မထည့်သော်လည်း ပေးပါ။

(၆) ဋ္ဌိတတ္တော တိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော ။ပ။ ဇာတာ။
၁၅၁-စာမျက်နှာ။

(၆) အဖြေ။ ။ဋ္ဌိတတ္တော၊ ကား။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တောတိ၊ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိသော။ (တနည်း။ တည်သော စိတ်ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏)။ (၂-မှတ်)။ ( )တွင် မပါလည်း အမှတ်ပြည့် ပေးပါ။ တေသ နာဠှပုတ္တသ၊ ၏။ (၂-မှတ်)။ ဝါဒေ၊ ၌။ (၁ မှတ်)။ ကိဋ္ဌိ၊ အနည်းငယ်သော။ သာသနာ နုလောမမ္ပိ၊ သာသနာ တော် အားလျော်သော မကောင်းမှုကို တားမြစ်ခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ (၁-မှတ်)။ ပန၊ ဆက်။ အသုဒ္ဓလဒ္ဓိတာယ၊ မစင်ကြယ်သော (ဇီဝရှိ၏ဟူသော) အယူရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (၂-မှတ်)။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သောတရားတို့သည်။ ဒိဋ္ဌိယေဝ၊ မိစ္ဆာအယူတို့သည်သာ လျှင်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကြလေကုန်ပြီ။ (၂-မှတ်) ပေါင်း (၁၀-မှတ်)။

(၇) ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသူတိ ။ပ။ အဟေသုံ။
၂၂၅-မျက်နှာ။

(၇) အဖြေ။ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသုတိ၊ ကား။ ခမနီယာဒီနိ၊ တို့ကို။ ပုစ္ဆန္တော၊ မေးတော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တေဟိ မာဏဝကေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သမပဝတ္တမောဒေါ၊ အညီအမျှ ဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်။ အဟောသိ ယထာ၊ သို့။ (၅-မှတ်)ဧဝံ၊ တူ။ တေပိ မာဏဝါ၊ တို့သည်လည်း။ ဘဂဝါ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သမပဝတ္တ မောဒေါ၊ ရှိကုန်သည်။ အဟေသုံ၊ ပြီ။ (၅-မှတ်)

(၈) ဥတ္တာနမုခေါတိ ယထာ ။ပ။ န ဝေရူပေါ။
၂၅၆-မျက်နှာနံပါတ်။

(၈) အဖြေ။ ဥတ္တာနမုခေါတိ၊ ကား။ ကေခစ္စ၊ ကုန်သော သူတို့သည်။ နိကုဇ္ဇိတမုခါဝိယ၊ မှောက်သော အိုးငနှင့် တူကုန်သည်။ ဟုတ္ဍာ၊ ၍။(ထည့်) သမ္ပတ္တာယ၊ ရောက်လာသော။ ပရိသာယ၊ အား။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော စကားကို။ နကထေန္တိယထာ၊ မပြောဆိုကုန်သ ကဲ့သို့။ အတိဒုလ္လဘ ကထာ၊ အလွန်ဆင်းရဲသဖြင့် ရအပ်သော စကားသည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့သဘောရှိ သည်။ နဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ (ထည့်ပါဠိနှင့် ပါဠိသေသကို ချန်၍ တပုဒ်လျှင် တမှတ်စီ) ပေါင်း(၁၀-မှတ်)။

(၉) ဝိပ္ပဋိသာရော နကရဏီယောတိ ။ပ။ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။
၂၆၇။

(၉) အဖြေ။ ဝိပ္ပဋိသာရော န ကရဏီယော ဟောတိ၊ ကား။ ဘောဂါနံ၊ တို့၏။ ဝိ ဂ မ ဟေ တု ကော၊ ကင်းခြင်း ဟူ သော အကြောင်းရှိသော။ပစ္စာနုတာပေါ၊ နောက်ထပ်တဖန် ပူပင်ခြင်းကို။ နကာတဗ္ဗော၊ မပြုထိုက်။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ အစလာ၊ မတုန်လှုပ် သော။ ပုဗ္ဗစေတနာ၊ ပုဗ္ဗစေတနာကို။ ဝါ၊ မုဉ္စမိစေ့အဘို့၌ ဖြစ် သောစေတနာကို။ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗော၊ တည်စေအပ်၏။ ဝိဂမဟေတု၊ (၂-မှတ်)ကျန်တပုဒ် ၁-မှတ်စီ။ပေါင်း(၁၀-မှတ်)။

(၁၀) အာယဥ္စ အတီတေ ကေ သီလဝန္တံ ။ပ။ ဒိဗ္ဗသောတာ ဓိပမာယ။ ၂၇၈။

(၁၀) အဖြေ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ အယံသုနက္ခတ္တော၊သည်။ ၃-မှတ်။ အတီတေ၊ အတိတ်ကာလ၌။ ကေ၊တပါးသော။ သီလဝန္တံ၊

သော။ ဘိက္ခုံ၊ ကို။ ၁-မှတ်။ ကဏ္ဍသက္ခလိယံ၊ နှားရှက်၌။ ပဟာရိတွာ၊ ပုတ်ခတ်၍။ ၁-မှတ်။ ပဓိရံ၊ နှားထိုင်းသည်ကို။ အကာသိ၊ ပြုဘူးပြီ။ ၁-မှတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိကမ္မံ၊ စီးဖြန်းခြင်းကို။ ကရောန္တောပိ၊ သော်လည်း။ ၁-မှတ်။ ဒိဗ္ဗသောတာဓိဂမာယ၊ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်ကို ရခြင်းငှာ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ ၃-မှတ်။ ပေါင်း (၁၀-မှတ်)။

၁၃၂၃-ခုနှစ် ပဌမနေ့ အစိုးရ အဖြေမှန်များပြီး၏။

ဓမ္မသင်္ဂဏီ ကဏ္ဍ

တိက မာတိကာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁။ ကုသလာ ကုသိုလ်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သဘောတရားတို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကုန်၏။

၃။ ဝိပါကာ ထူးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးဖြစ်ကုန်သော။

၄။ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယာ-တဏှာဒိဋ္ဌိ တို့သည် ကပ်အပ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း ယူအပ်သော ဥပါဒါန်တရားတို့၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။

အနုပါဒိန္နုပါဒါနိယာ-တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သော ကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်ကား မယူအပ်၊ ဥပါဒါန်တရားတို့၏ကား အာရုံဖြစ်ကုန်သော။

၅။ သံကိလိဋ္ဌ သံကိလေသိကာ-ကိလေသာ နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၊ ကိလေသာ၌လည်း အာရုံအဖြစ်ဖြင့် ယှဉ်ကုန်သော။

အသံကိလိဋ္ဌ သံကိလေသိကာ-ကိလေသာ တရားနှင့် ပြည့်စုံသည်ကား မဟုတ်၊ ကိလေသာ၌ကား အာရုံအဖြစ်ဖြင့် ယှဉ်ကုန်သော။

၇။ ပီတိသဟဂတာ-ပီတိနှင့်တကွ ကေုပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော။

၈။ ဒဿနေန သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ဘာဝနာယ၊ ကြွင်းသော အထက် မဂ်သုံးခုသည်။

၉။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ-သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သော ဟိတ်ရှိကုန်သော။

၁၀။ အာစယ ဂါမိနော-စုတိ ပဋိသန္ဓေ သို့ ရောက်တတ်ကုန်သော။

အပစယ ဂါမိနော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်တတ်ကုန်သော။

၁၁။ နေဝသေက္ခ နာသေက္ခာ-ကျင့်ဆဲလည်း မဟုတ်၊ ကျင့်ပြီးလည်း မဟုတ်ကုန်သော။

၁၂။ ပရိတ္တာ နည်းသော အာနုဘော်ရှိကုန်သော။

မဟဂ္ဂတာ မြင့်သောအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော။

အပ္ပမာဏာ ရာဂ စသည် မရှိကုန်သော။

၁၃။ ပရိတ္တာရမ္မဏာ-ကာမတရားလျှင် အာရုံရှိကုန်သော။

မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ မဟဂ္ဂုတ်တရားလျှင် အာရုံရှိကုန်သော။

အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ လောကုတ္တရာတရားလျှင် အာရုံရှိကုန်သော။

၁၅။ မိစ္ဆတ္တနိယတာ-ပေါက်ပြန်သော သဘောရှိကုန်သော စုတိတို့၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးခြင်းမြဲကုန်သော။

သမ္မတ္တနိယတာ မပေါက်မပြန်သော သဘောရှိကုန်သော ပိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးခြင်းမြဲကုန်သော။

အနိယတာ　နှစ်ပါးသော ကာလ၌ အကျိုးပေးခြင်း မမြဲကုန်သော။

၁၇။ ဥပ္ပန္နာ　ဥပါဒ်မှသည် ဘင်တိုင်အောင် အထက်၌ဖြစ်ကုန်သော။

အနုပ္ပန္နာ　အလုံးစုံသော ဥပ္ပန္နမဟုတ်ကုန်သော။

ဥပ္ပါဒိနော　အကြောင်းတစိတ် ပြီးပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သော။

၁၈။ အတီတာ　မိမိသဘော ဥပါဒ်စသော ခဏသို့ ရောက်ပြီး၍ လွန်ကုန်သော။

အနာဂတာ　နှစ်ပါးစုံသို့ မရောက်ကုန်သေးသော။

ပစ္စုပ္ပန္နာ　ထိုထိုသို့သောအကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ကုန်သော။

၁၉။ အတီတာရမ္မဏာ-အတိတ်တရားလျှင် အာရုံရှိကုန်သော။

၂၀။ အဇ္ဈတ္တာ　မိမိကို အကြီးပြု၍ဖြစ်ကုန်သော။

ဗဟိဒ္ဓါ　မိမိမှ အပဖြစ်ကုန်သော။

အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ　မိမိကို အကြီးပြု၍ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) မိမိမှ အပဖြစ်ကုန်သော။

၂၂။ သနိဒဿန သပ္ပဋိဃာ-မြင်အပ်သော သဘောနှင့် တကွ၊ ထိပါးခြင်း သဘောနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။

(ဒုကမာတိကာ)

၇။ သပ္ပစ္စယာ　အကြောင်းရင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။

အပ္ပစ္စယာ　အကြောင်းမရှိကုန်သော။

၈။ သခ်တာ — အကြောင်းတရားတို့သည် အညီအညွတ်စုဝေး၍ ပြုအပ်ကုန်သော။

၁၁။ မူပိနော — ဖေါက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော။

၁၂။ လောကိယာ-လောက၌ ယှဉ်ကုန်သော။

၁၃။ ကေနစိ — တစုံတခု အမှတ်မရှိသော ဝိညာဏ်သည်။ဝိညေယျာ၊ သိအပ်ကုန်သော။

၅၅။ သာရမ္မဏာ-အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။

၅၇။ စေတသိကာ-စိတ်၌ အမြဲယှဉ်ကုန်သော။

၅၉။ စိတ္တသံသဋ္ဌာ-ဥပါဒ်မှ ဘင်တိုင်အောင် စိတ်နှင့် နှီးနှောကုန်သော။

၆၀။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ-စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်သော။

၆၁။ စိတ္တသဟဘုနော-စိတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။

၆၂။ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော-စိတ်သို့ အစဉ် လိုက်တတ်ကုန်သော။

စိတ္တသံသဋ္ဌ သမုဋ္ဌာနာ-စိတ်နှင့်နှီးနှောသော စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်း ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။

၆၄။ စိတ္တသံသဋ္ဌ သမုဋ္ဌာန သဟဘုနော-စိတ်နှင့်လည်း နှီးနှောသော စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းလည်း ရှိသော၊ စိတ်နှင့်တကွလည်းဖြစ်ကုန်သော။

၆၅။ စိတ္တသံသဋ္ဌ သမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိနော-စိတ်နှင့်လည်းနှီးနှော စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော၊ စိတ်သို့ အစဉ် လိုက်၍ ဖြစ်တတ်ကုန် သည်လည်း ဖြစ်ကုန် သော။

၉၁။ အဇ္ဈတ္တိကာ-မြဲသော မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော။

ဗာဟိရာ အဇ္ဈတ္တိကမှ တပါး အပ၌ဖြစ်ကုန်သော။

၉၂။ ဥပါဒါ မဟာဘုတ်တို့ကို စွဲလမ်းတတ်ကုန်သော။

၉၃။ ဥပါဒိဏ္ဏာ ထဏှာဒိဋ္ဌိ တို့သည် ကပ်အပ်သော ကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော။

၉၄။ သံကိလေသိကာ-ကိလေသာနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။

၉၅။ သံကိလိဋ္ဌာ ကိလေသာတို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။

၉၆။ ပရိယာပန္နာ-တေဘူမက ဝဋ္ဋ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။

၉၇။ နိယျာနိကာ-ဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ ထုတ်အပ်ကုန်သော။

၉၈။ နိယတာ စုတိ, မိမိ၏ အခြားမဲ့၌အကျိုးပေးခြင်း မြဲကုန်သော။

၉၉။ သဥတ္တရာ လောကုတ္တရာတရားတို့နှင့် တကွဖြစ် ကုန်သော

၁၀၀။ သရဏာ ရာဂ စသော ကိလေသာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။

အရဏာ ရာဂ စသော ကိလေသာ တရား မရှိကုန်သော။

၁၀၁။ ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော-ဝိဇ္ဇာသို့ ဆည်းကပ်တတ်ကုန်သော။

အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော အဝိဇ္ဇာသို့ ဆည်းကပ်တတ်ကုန်သော။

၁၀၂။ ဝိဇ္ဇူပမာ လျှပ်စစ် ဥပမာရှိကုန်သော။

ဝဇီရူပမာ ဝရဇိန်လက်နက် ဥပမာရှိကုန်သော။

၁၀၃။ ဗာလာ မိုက်ခြင်းကိုပြုတတ်ကုန်သော။

ပဏ္ဍိတာ ပညာရှိခြင်းကိုပြုတတ်ကုန်သော။

၁၀၄။ တပနီယာ ပူပန်စေတတ်ကုန်သော။

၁၀၆။ အဓိဝစနာ-သဒ္ဒါကို အကြီးပြု၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) အနက်နှင့်စပ်သော သဒ္ဒါဖြစ်ကုန်သော။

အဓိဝစနပထာ — သဒ္ဒါကို အကြီးပြု၍ ဆိုခြင်းအကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ (ဝါ) အနက်နှင့်စပ်သော သဒ္ဒါ၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။

၁၀၇။ နိရုတ္တိ — ထုတ်၍ ဆိုအပ်ကုန်သော၊ (ဝါ) အနက်ကိုပြခြင်း၌ ဆုံးဖြတ်တတ်ကုန်သော သဒ္ဒါ ဖြစ်ကုန်သော။

နိရုတ္တိပထာ — ထုတ်၍ဆိုအပ်သော သဒ္ဒါ၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ (ဝါ) အနက်ကို ပြခြင်း၌ ဆုံးဖြတ်ကုန်သော သဒ္ဒါ၏အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။

၁၀၈။ ပညတ္တိ — အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်ကုန်သော။

ပညတ္တိပထာ — အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော သဒ္ဒါ၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။

၁၀၉။ နာမဉ္စ — ညွတ်စေတတ်သော နာမ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။

ရူပဉ္စ — ဖောက်ပြန်တတ်သော ရုပ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။

၁၁၀။ အဝိဇ္ဇာစ — မသိတတ်သော မောဟသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။

ဘဝတဏှာစ — ဘဝ၌ တောင့်တ တတ်သော လောဘသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။

၁၁၀။ ဘဝဒိဋ္ဌိစ — သဿတအားဖြင့် ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။

ဝိဘဝဒိဋ္ဌိစ ဥစ္ဆေဒ အားဖြင့် ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိသည်လည်း။
အတ္တိ၊ ၏။

၁၁၂။ သဿတဒိဋ္ဌိစ- အတ္တလောကသည်မြဲ၏ ယူသော ဒိဋ္ဌိသည်
လည်း။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစ ဘဝပြတ်လတ္တံ့ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိသည်လည်း။

၁၁၃။ အန္တဝါဒိဋ္ဌိစ-အဆုံးရှိ၏ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိသည်လည်း။

၁၁၄။ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိစ-ရှေးအစွန်းသို့ အစဉ် လိုက်သော ဒိဋ္ဌိသည်
လည်း။

၁၁၅။ အဟိရိကဉ္စ မရှက်တတ်သော အခြင်းအရာသည်လည်း။

၁၁၆။ ဒေါဝစဿတာစ-ဆင်းရဲစွာ ဆိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမှု၏
အဖြစ်သည်လည်း၊

ပါပမိတ္တတာစ မကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏
အဖြစ်သည်လည်း။

၁၁၇။ သောဝစဿတာစ-ချမ်းသာစွာဆိုအပ်သော စကားရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမှု၏အဖြစ်သည်လည်း။

၁၁၈။ အာပတ္တိကုသလတာစ-အာပတ်တို့၌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်
လည်း။

အာပတ္တိဝုဋ္ဌာန ကုသလတာစ-အာပတ်မှ ထခြင်း၌ လိမ္မာသည်၏
အဖြစ်သည်လည်း။

၁၂၀။ မနသိကာရကုသလတာစ-ခေတ်တို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၌ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်သည်လည်း။

၁၂၃။ ဌာနကုသလတာ ၁စ-အကြောင်း ဟုတ်သည် လိမ်မာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်လည်း။

၁၂၄။ အဇ္ဇဝေါစ-ဖြောင့်သည်၏အဖြစ်သည်လည်း။

မဒ္ဒဝေါစ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်သည်လည်း။

၁၂၅။ သောရစ္စဥ္စ-တင့်တယ်သောအမူဥ္ ဖြေ့လျော့သည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။

၁၂၆။ သာခါလျဥ္စ-ပြေပြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်လည်း။

ပဋိသန္ဓာရောစ စေ့စပ်တတ်သည်လည်း။

၁၂၇။ ဣန္ဒြိယေသု-ဣန္ဒြေ တို့၌။ အဂုတ္တဒွါရတာ ၁စ၊ မလုံသော တံခါးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်လည်း။

အမတ္တညုတာ ၁စ အတိုင်းအရှည်ကို မသိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်လည်း။

၁၂၈။ မုဋ္ဌသစ္စဥ္စ လွတ်သော သတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်လည်း။

အသမ္ပဇညဥ္စ ပညာကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်လည်း။

၁၃၁။ ပဋိသင်္ခါန ဗလဥ္စ-ပညာဟု ဆိုအပ်သော အားသည်လည်း။

ဘာဝနာဗလဥ္စ ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးစေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်လည်း။

၁၃၂။ သမထော ၁စ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ငြိမ်းစေတတ်သော တရားသည်လည်း။

ဝိပဿနာ ၁စ အထူးထူး အပြားပြား မြင်တတ်သော တရားသည်လည်း။

၁၃၃။ သမထနိမိတ္တဉ္စ-သမထ၏ အကြောင်းသည်လည်း။
ပဂ္ဂါဟနိမိတ္တဉ္စ ဝီရိယ၏အကြောင်းသည်လည်း။
၁၃၄။ ပဂ္ဂါဟောစ-အားထုတ်ခြင်းသည်လည်း။
အဝိက္ခေပေါစ မပျံ့လွင့်ခြင်းသည်လည်း။
၁၃၅။ သီလဝိသုဒ္ဓိစ-သီလ၏ အထူးသဖြင့် စင်ခြင်း၏ အဖြစ်သည်လည်း။
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိစ ပညာ၏ အထူးသဖြင့် စင်ခြင်းသည်လည်း။
၁၃၆။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိခေါပန-ကမ္မဿကတ ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ပညာ၏ အထူးသဖြင့် စင်ခြင်းသည်လည်း။
ယထာဒိဋ္ဌဿ ဝီရိယအား လျော်ကပ်သော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
ပဓာနဉ္စ ထိုပညာနှင့်ယှဉ်သော လုံ့လသည်လည်း။
၁၃၉။ သံဝေဇနိယေသု-ထိတ်လန့်အပ်ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရာတို့၌။
သံဝေဂေါစ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။
သံဝိဂ္ဂဿ ထိတ်လန့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယောနိသော ပဓာနဉ္စ၊ အသင့်အားဖြင့် လုံ့လပြုခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။
၁၄၀။ သံတုဋ္ဌိတာစ-ဖြည့်ခြင်း၌ ရောင့်ရဲခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်လည်း။
ပဓာနသ္မိံ လုံ့လပြုခြင်း၌။
အပ္ပဋိဝါနိတာစ အရဟတ္တဖိုလ်သို့မရောက်မူ၍ နစ်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။

၁၄၁။ ဝိဇ္ဇာဝ — ပညာသည်လည်း။ အတ္ထိ ၏။
ဝိမုတ္တိဝ — အာရုံကို ဆုံးဖြတ်တတ်သော တရား၊ ကိလေသာမှ လွတ်သော တရားသည်လည်း။ အတ္ထိ ၏။
၁၄၂။ ခယေ — ကိလေသာကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်သော အရိယာမဂ်၌။ ဉာဏဉ္စ၊ ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်လည်း။ အတ္ထိ ၏။
အနုပ္ပါဒေ — ပဋိသန္ဓေ၌ ပယ်အပ်သော ကိလေသာ တို့၏ တဖန် မဖြစ်ပြန်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အရိယာဖိုလ်၌။ ဉာဏဉ္စ၊ ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်လည်း။ အတ္ထိ ၏။

စိတ္တုပ္ပါဒ ကဏ္ဍ

(ကမာဝစရကုသလ)

၁။ ယသ္မိံသမယေ — အကြင်အခါ၌။ (ဝါ) အကြင် ဖဿ စသော သဘောတရားတို့၏ အပေါင်း၌။
။ — အကြင် ကိုးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ ခဏ စတုစက္က သမ္ပတ္တိခဏ-ဟု ဆိုအပ်သော ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏ အခွင့်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။
။ — အကြင်ဆက်ဆံသော အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော အဖြစ်၌ တည်သော အကြောင်း၏ ညီညွတ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။
။ — စက္ခုပသာဒ, ဟေတု, အာရမ္မဏ-အစရှိသော အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။

ကာမာဝစရံ — ကာမာဝစရမည်သော။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ် မည်သော။

သောမနဿ သဟဂတံ- သောမနဿ ဝေဒနာနှင့် တကွ ကေပွါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော။ (တနည်း) သောမနဿဝေဒနာနှင့် ကေပွါဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောသော။

ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ — ဉာဏ်နှင့် အညီအညွတ် ကေပွါဒ စသော အပြား အားဖြင့် ယှဉ်သော။

ယံယံဝါပန — အကြင် အကြင်သို့ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့တွင် အမှတ်မရှိ တပါး ပါးသော အာရုံကိုမူလည်း။

တသ္မိံ သမယေ — ထိုစိတ်ဖြစ်သောအခါ၌ (ယသ္မိံ သမယေ၌ကဲ့သို့ နောက်လေးချက်ကို ပေးပါ)

ယေဝါပနဓမ္မာ — အကြင်သဘောအားဖြင့် ရအပ်သော ဆန္ဒ အဓိမောက္ခ-စသော တရားတို့သည်။အတ္ထိသန္တိ၊ ကုန်၏။

ဣမေဓမ္မာ — ဤသို့ သဘောအားဖြင့် ရအပ်ကုန်သော ဆန္ဒ အဓိမောက္ခ-အစရှိကုန်သော တရားတို့သည်။

၂။ ကတမော တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ။

အနက်။ တသ္မိံသမယေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ပဌမကာမာဝစရ မဟာကုသိုလ် စိတ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အနိယတ် ထည့် ပေးရသည်) တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ယော ဖဿော၊ ကို။ ဓမ္မုဒ္ဒေသေ၊ ၌။ မယာ၊ သည်။ ဖဿောဟောတိ တိ၊ဟူ၍။

ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သောစ ဖဿော၊ သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။
(အားလုံးသော ပုစ္ဆာဟူသမျှ၌ ဤနည်းချည်း အနိယတ် ထည့်၍ အနက်ယောဇနာပါ)
တသ္မိံ သမယေ ၌။ ဗုဒ္ဓနက ဝသေန၊ တွေ့သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ ယောဖဿော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ယာဖုသနာ အကြင်တွေ့သော အခြင်းအရာသည်။
ယာသမ္ဖုသနာ အကြင်အညီအညွတ် စုဝေးသောအားဖြင့် တွေ့သော အခြင်းအရာသည်။
ယံသမ္ဖုသိတတ္တံ အကြင် တွေ့တတ်သော စိတ်၏ အဖြစ်သည် တနည်း) အာရုံကို အညီအညွတ် တွေ့တတ်သော စိတ်၏အဖြစ်တည်။
၃။ တဇ္ဇာ မနော ဝိညာဏဓာတု သမ္ဖဿဇံ· ထို သောတအား လျောက်ပတ်သော မနောဝိညာဏ ဓာတ်၏ အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော။
စေတသိကံ စိတ်၌မှီသော။ ယံသာတံ၊ အကြင်သာယာခေတတ်သော တရားသည်။
တဇ္ဇာ မနောဝိညာဏ ဓာတုသမ္ဖဿဇံ-ထိုသုခအား လျောက်ပတ်စွာသော မနောဝိညာဏ ဓာတ်၏ အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော။
၄။ တဇ္ဇာ မနောဝိညာဏ ဓာတုသမ္ဖဿဇာ-ထိုကုသိုလ် သညာအား လျောက်ပတ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်၏ အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော။

သညာနနက ဝသေန-အမှတ်ပြု၍ သိတတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော (ထည့်)

ယာသညာ အကြင်သညာသည်။
ယာသဉ္ဇာနနာ အကြင်အမှတ်ပြု၍ သိသောအခြင်းအရာသည်။
ယံသဉ္ဇာနိတတ္တံ အကြင် အမှတ်ပြု၍ သိသော စိတ်၏ အဖြစ်သည်။

၅။ စေတန က ဝသေန-စေ့ ဆော် တတ် သည် ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော (ထည့်)

ယာသဥ္စေတနာ အကြင်စေ့ဆော်တတ်သော အခြင်းအရာသည်။
ယံစေတယိတတ္တံ အကြင်စေ့ဆော်တတ်သော စိတ်၏အဖြစ်သည်။

၆။ ယောမနော-အကြင်အာရုံကို သိတတ်သော တရားသည်။

ယံမာနသံ အကြင်စိတ်သည်။
ယံဟဒယံ အကြင်စိတ်သည်။
ယံပဏ္ဍရံ အကြင် ဖြူစင်သောတရားသည်။
မနော စိတ်ဟုဆိုအပ်သော။
ယံမနာယတနံ အကြင် စိတ်သာလျှင် ဖြစ်သော အာယတနသည်။
ယံမနိန္ဒြိယံ အကြင်စိတ်သာလျှင်ဖြစ်သော ဣန္ဒြေသည်။
ယံဝိညာဏံ အကြင်အာရုံကို အထူးသဖြင့် သိတတ်သော တရားသည်။

ယောဝိညာဏက္ခန္ဓော-အကြင်စိတ်သာလျှင်ဖြစ်သော ခန္ဓာသည်။

တဇ္ဇာ မနောဝိညာဏဓာတု-ထိုဖဿ စသည်တို့အား လျော်ကပ်တ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်သည်။

၇။ ဝိတက္ကနဝသေန-ကြံသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော (ထည့်)။

ယောဝိတက္ကော — အကြင်ကြံခြင်းသည်။

ယောတက္ကော — အကြင် အားကြီးသော ကြံခြင်းသည်။

ယောသင်္ကပ္ပေါ — အကြင် ကောင်းသောအကြံသည်။

ယာအပ္ပနာ — အာရုံ၌ဖြစ်စေတတ်သော တရားသည်။

ယာဗျပ္ပနာ — အကြင်အလွန်အာရုံ၌ စိတ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော တရားသည်။

ယာစေတသော အဘိနိရောပနာ-အကြင်စိတ်ကို အာရုံ၌ ရှေးရှုထားတတ်သော တရားသည်။

ယောသမ္မာသင်္ကပ္ပေါ-အကြင်အဟုတ်အဟတ် ချီးမွမ်း အပ်သော အကြံသည်။

၈။ ဝိစာရဏဝသေန-သုံးသပ် သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နော၊ သော (ထည့်)

ယောစာရော — အကြင်သုံးသပ်ခြင်းသည်။

ယောဝိစာရော — အကြင် အားကြီးသော သုံးသပ်ခြင်းသည်။

ယောအနုဝိစာရော-အကြင် အစဉ်လိုက်၍ သုံးသပ်ခြင်းသည်။

ယောဥပဝိစာရော — အကြင် ကပ်၍ သုံးသပ်ခြင်းသည်။

ယာစိတ္တဿအနုသန္ဓာနတာ-အကြင် စိတ်ကို အာရုံ၌ ထားသော အခြင်းအရာသည်။

ယာအနုပေက္ခနတာ-အာရုံကို အဖန်တလဲလဲ ငဲ့သကဲ့သို့ တည်တတ်သော တရားသည်။

၉။ ပီနနကဝသေန–ပျိုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ (ထည့်)

ယံပါမောဇ္ဇံ	အကြင်ဝမ်းမြောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်။
ယာအာမောဒနာ	အကြင်တကွနက် ပြုံးခြင်းသည်။
ယာပမောဒနာ	အကြင် အပြားအားဖြင့် တကွနက် ပြုံးခြင်းသည်။
ယောဟာသော	အကြင် ရွှင်တတ်သောတရားသည်။
ယောပဟာသော	အကြင် အပြားအားဖြင့် ရွှင်တတ်သော တရားသည်။
ယာဝိတ္တိ	အကြင်ဥစ္စာကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်ကြောင်းသည်။
ယံသြဒဂျံ	အကြင် တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်။
ယာအတ္တမနတာ	အကြင် နှစ်လိုဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ (ဝါ) မိမိစိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။
၁၁။ ယာဌိတိ	အကြင် မတုန်မလှုပ် တည်တတ်သော တရားသည်။
ယာသဏ္ဌိတိ	။ ။ (တနည်း) အကြင် ပေါင်း၍ တည်တတ်သော တရားသည်။
ယာအဝဋ္ဌိတိ	အကြင် မတုန်မလှုပ် တည်တတ်သော တရားသည်။ (တနည်း) အကြင် ဝင်၍ တည်တတ်သော တရားသည်။

ယောအဝိသာဟာရော–အကြင် ပျံ့လွင့် ယုံမှားခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက် တရားသည်။

ယောအဝိက္ခေပေါ အကြောင်း ပျံ့လွင့်ခြင်းမရှိသော တရားသည်။
ယာအဝိသာဟဋ္ဌမာနသတာ-အကြောင်း ရွှေခြင်း မရှိသော စိတ်၏ အဖြစ်သည်။
ယောသမထော အကြောင်း ငြိမ်းစေတတ်သော တရားသည်။
ယံသမာဓိန္ဒြိယံ အကြောင်း သမာဓိသာလျှင်ဖြစ်သော ဣန္ဒြေသည်။
ယံသမာဓိဗလံ အကြောင်း သမာဓိသာလျှင် ဖြစ်သော ဗိုလ်သည်။
ယောသမ္မာသမာဓိ-အကြောင်း အဟုတ်အဟတ် ချီးမွမ်း အပ်သော တည်ကြည်ခြင်းသည်။
၁၂။ သဒ္ဓဟနက ဝသေန-ယုံကြည်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော (ထည့်)
ယာသဒ္ဓါ အကြောင်းသဒ္ဓါသည်။
ယာသဒ္ဓဟနာ အကြောင်း ယုံကြည်သော အခြင်းအရာသည်။
ယာဩကပ္ပနာ အကြောင်း သက် ဝင် တတ် သော တရားသည်။
(ဝါ) ခဲ့သက်ဲ့သို့ ဝင်တတ်သော တရားသည်။
ယောအဘိပ္ပသာဒေါ-အကြောင်း အလွန်ကြည်တတ်သော တရားသည်။
၁၃။ ယောဝီရိယာရမ္ဘော-အကြောင်း ဝီရိယဟု ဆိုအပ်သော အား ထုတ်ခြင်းသည်။
ယောနိက္ကမော အကြောင်း ပျင်းခြင်းမှ ထွက်မြောက်ခြင်းသည်။
ယောပရက္ကမော အကြောင်း အဆင့်ဆင့်သော ပျင်းခြင်း အရာကို နင်းနယ်ခြင်းသည်။
ယောဥယျာမော အကြောင်း အထက်သို့ လုံ့လပြုခြင်းသည်။
ယောဝါယာမော အကြောင်း လုံ့လသည်။
ယောဥဿာဟော အကြောင်း အားထုတ်ခြင်းသည်။
ယောဥဿောဠှီ အကြောင်း လွန်စွာ အားထုတ်ခြင်းသည်။

ယေဘုယျထာမော အကြောင်း ခိုင်ခြင်းသည်။
ယေဘုယျစိတ် အကြောင်း ဆောင်တတ်သော တရားသည်။
ယာအသိထိလပရက္ကမတာ–အကြောင်း မလျော့သော လုံ့လရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်။
ယာအနိက္ခိတ္တ ဆန္ဒတာ–အကြောင်း မချသော အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်။
ယာအနိက္ခိတ္တဓုရတာ–အကြောင်း မချသော အားထုတ်ခြင်း ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်။
ယော ဓုရသမ္ပဂ္ဂါဟော–အကြောင်း အဦးကို ချီးမြောက်ခြင်းသည်။
ယော သမ္မာဝါယာမော –အကြောင်း အဟုတ်အဟုတ် လုံ့လသည်။(ဝါ) သံသရာမှ ထုတ်တတ်သောလုံ့လသည် (ဝါ) ကုသိုလ်လုံ့လသည်။

၁၁။ သဒ္ဓါဝသေန–အောက်မေ့သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော၊
ယာအနုဿတိ အကြောင်း အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းသည်။
ယာပဋိဿတိ အကြောင်း ရှေးရှုသွားသကဲ့သို့ အောက်မေ့ခြင်းသည်။
ယာသရဏတာ အကြောင်း အောက်မေ့သော အခြင်းအရာသည်။
ယာဓာရဏတာ အကြောင်း ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်သည်။
ယာအပိလာပနတာ–အကြောင်း မလျှပ်ပေါ်သောအဖြစ်သည်။
ယာအသမ္မုဿနတာ–အကြောင်း မေ့လျော့ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။
ယာသမ္မာသတိ အကြောင်း အဟုတ်အဟုတ် အောက်မေ့ခြင်းသည်။

၁၆။ ပဇာနနကဝသေန–အပြားအားဖြင့် သိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော။

ယာပဇာနနာ အကြင် အပြားအားဖြင့် သိသော အခြင်းအရာ သည်။

ယောဝိစယော အကြင် ဆင်ခြင်ခြင်းသည် (ပဝိစယော၊ တူပြီ)

ယောဓမ္မဝိစယော အကြင် သစ္စာတရားတို့ကို ဆင်ခြင်တတ်သော တရားသည်။

ယာသလ္လက္ခဏာ အကြင် ကောင်းစွာမှတ်ခြင်းသည်။

ယာဥပလက္ခဏာ အကြင် ကပ်၍မှတ်ခြင်းသည်။

ယာပစ္စုပလက္ခဏာ–အကြင် ရှေးရှုကပ်၍မှတ်ခြင်းသည်။

ယံပဏ္ဍိစ္စံ အကြင် ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်။

ယံကောသလ္လံ အကြင် လိမ္မာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်။

ယံနေပုညံ အကြင် နူးညံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်။

ယာဝေဘဗျာ အကြင် ထင်ရှားခြင်းသည်။

ယာစိန္တာ အကြင် ကြံစေတတ်သော တရားသည်။

ယာဥပပရိက္ခာ အကြင် ကပ်၍ စုံစမ်းတတ်သော တရားသည်။

ယာဘူရိ အကြင် မြေကြီးကဲ့သို့ ပြန့်တတ်သော တရား သည်။ (ဝါ) ဟုတ်မှန်သောအနက်၌ မွေ့လျော် တတ်သော တရားသည်။

ယာမေဓာ အကြင် ကိလေသာတို့ကို နှိပ်စက်တတ်သော တရားသည်။

ယာပရိဏာယိကာ အကြင် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၌ ညွှတ်တတ်သော တရားသည်။

ယာဝိပဿနာ အကြင် အနိစ္စ စသည်တို့ဖြင့် ရှုတတ်သော တရားသည်။

ယံသမ္ပဇညံ — အကြင် ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော တရားသည်။ (ဝါ) ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်။

ယောပဋောဒေါ — အကြင် လှံတံကဲ့သို့သော ပညာသည်။

ယံပညာသတ္ထံ — အကြင် ပညာဟူသော ဒါးလက်နက်သည်။

ယောပညာပသာဒေါ-အကြင် ပညာဟူသော ပြာသာဒ်သည်။

ယောပညာအာလောကော-အကြင် ပညာဟူသော အလင်းသည်။

ယောပညာဩဘာသော-အကြင် ပညာဟူသော အရောင်သည်။

ယောပညာပဇ္ဇောတော-အကြင် ပညာဟူသော ထွန်းပခြင်းသည်။

ယံပညာရတနံ — အကြင် ပညာဟူသော ရတနာသည်။

ယောအမောဟော-အကြင် တွေဝေခြင်း မရှိသော တရားသည်။ (တနည်း) မောဟ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တရားသည်။

ယာသမ္မာဒိဋ္ဌိ — အကြင် အဟုတ် အဟုတ် ချိုးမွမ်းအပ်သော အမြင်သည်။

၂၉။ အရူပိနံ — နာမ်ပြင်ကုန်သော။ ဝေဿမ္မာနံ၊ ထိုသဘော တရားတို့သည်။

ယောအာယု — အကြင် အသက်သည်။

ယံဋ္ဌိတိ — အကြင် တည်ကြောင်းသည်။

ယာယပနာ — အကြင် မျှကြောင်းတရားသည် (ယာယာပနာ တူ)။

ယာဣရိယနာ — အကြင် ပွားကြောင်းတရားသည်။

ယာဝတ္တနာ — အကြင် ဖြစ်ကြောင်းတရားသည်။

ယာပါလနာ — အကြင် စောင့်ကြောင်းတရားသည်။

ယံဇီဝိတံ — အကြင် တည်ကြောင်းတရားသည်။

ယံဇီဝိတိန္ဒြိယံ — အကြင် အသက်သာလျှင် ဖြစ်သော ဣန္ဒြေသည်။

၃၀။ ယံ တသ္မိံ သမယေ ဟိရီယတိ ဟိရီယိတဗ္ဗေန ဟိရီယတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ၊ ဣဒံ တသ္မိံ သမယေ ဟိရီဗလံ ဟောတိ။

အနက်။ တသ္မိံသမယေ၊ ၌။ ယံယောဓမ္မော၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ ဟိရီယိတဗ္ဗေန၊ စက်ဆုပ်အပ်သော ကာယ ဒုစရိုက်စသည်ကို။ဟိရီယတိ၊ စက်ဆုပ်တတ်၏။ ပါပကာနံ၊ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ဓမ္မာနံ၊ သဘောတရား တို့ကို။ သမာပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းကို။ (တနည်း) ဓမ္မာနံ၊ သဘောတရားတို့၏။ သမာပတ္တိယာ၊ ပြည့်စုံခြင်းကို။ ဟိရီယတိ၊ စက်ဆုပ်တတ်၏။တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဣဒံဟိရီဗလံ၊ ဤဟိရီဗိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၃၁။ ဩတပ္ပိတဗ္ဗေန-ထိတ်လန့်ကြောင်းဖြစ်သော ကာယ ဒုစရိုက်စသော တရားကြောင့်။

ဩတပ္ပတိ — ထိတ်လန့်တတ်၏။ (တနည်း)သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သမာပတ္တိယာ — ရောက်ခြင်းကြောင့် (ဟိရိကို မှီပါ)။

၃၂။ ယော အလောဘော-အကြင်လောဘသည်။

ယာ အလုဗ္ဘနာ — အကြင် မတပ်တတ်သော တရားသည်။

ယံ အလုဗ္ဘိတတ္တံ — အကြင် တပ်ခြင်း မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်။

ယောအသာရာဂေါ-အကြောင်း တပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော ရာဂ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်။
ယာအသာရဇ္ဇနာ အကြောင်း တပ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ရာဂ မရှိသော အခြင်းအရာသည်။
ယံအသာရဇ္ဇိတတ္တံ အကြောင်း တပ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ရာဂ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်။
ယာအနဘိဇ္ဈာ အကြောင်း အလိုမကြီးတတ်သော တရားသည်။
အလောဘော အလောဘဟု ဆိုအပ်သော။
ယံအကုသလမူလံ အကြောင်း အကုသိုလ်တို့၏ မူလသည်။
၃၃။ ယာအဒုဿနာ-အကြောင်း မပြစ်မှားသော အခြင်းအရာသည်။
ယံအဒုဿိတတ္တံ အကြောင်း မပြစ်မှားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်။
ယောအဗျာပါဒေါ-အကြောင်း ဒေါသ၏ဆန့်ကျင်ဘက်သည်။
ယောအဗျာပဇ္ဇော အကြောင်း အမျက်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်။
၄၀။ ယာပဿဒ္ဓိ အကြောင်း ငြိမ်းကြောင်းသည်။ (ပဋိပဿဒ္ဓိတူ၏)
ယာပဿမ္ဘနာ အကြောင်း ငြိမ်းသော အခြင်းအရာသည်။ (ပဋိပဿမ္ဘနာ တူ)
ယံပဋိပဿမ္ဘိတတ္တံ အကြောင်း ငြိမ်းသော ခန္ဓာသုံးပါး၏ အဖြစ်သည်။
၄၁။ ယံပဋိပဿမ္ဘိတတ္တံ-အကြောင်း ငြိမ်းသော ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏ အဖြစ်သည်။
၄၂။ ယာလဟုတာ-အကြောင်း လျင်သောအခြင်းအရာသည်။
ယာလဟုပရိဏာမတာ-အကြောင်း လျင်သော အပြန်ရှိသော ခန္ဓာသုံးပါးတို့၏အဖြစ်သည်။

ယာအဒန္ဓနတာ အကြောင် မလေးသည်၏အဖြစ်သည်။
ယာအင်တ္ထနတာ အကြောင် ကိလေသာ တည်းဟူသော ဝန်မရှိသော ခန္ဓာသုံးပါးတို့၏ အဖြစ်သည်။
၄၄။ ယာမုဒုတာ-အကြောင် နူးညံ့သည်၏အဖြစ်သည်။
ယာမဒ္ဒဝတာ အကြောင် ပြေပြစ်သည်၏အဖြစ်သည်။
ယာအကက္ခဠတာ အကြောင် မကြမ်းထမ်းသည်၏အဖြစ်သည်။
ယာအကထိနတာ အကြောင် မခက်မာသည်၏ အဖြစ်သည်။
၄၆။ ယာကမ္မညတာ-အကြောင် အမှု၌ ခံသည်၏အဖြစ်သည်။
၄၀။ ယာပဂုဏတာ-အကြောင် အနာ မရှိသော ခန္ဓာသုံးပါး တို့၏ အဖြစ်သည်။
ယာဥဇုတာ အကြောင် ဖြောင့်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော အဖြစ်သည်။
၅၀။ ယာဥဇုကတာ-အကြောင် ဖြောင့်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်သော ခန္ဓာသုံးပါး၏အဖြစ်သည်။
ယာအဇိမှတာ အကြောင် နွားကျင်ရေးကဲ့သို့ မကောက်သည်၏ အဖြစ်သည်။
ယာအဝင်္ကတာ အကြောင် လ, ရေးကဲ့သို့ မကောက်သည်၏ အဖြစ်သည်။
ယာအကုဋိလတာ အကြောင် ထွန်ရေးကဲ့သို့ မကောက်သည်၏အဖြစ်သည်။
၅၇။ ယေဝါ ပန တသ္မိံ သမယေ အညေပိ အတ္ထိ ပဋိစ္စ သမုပ္ပန္နာ အရူပိနော ဓမ္မာ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ကုသလာ။
အနက်။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ (ပ) ဟောတိ၊ နည်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌၊ အညေပိ၊ ဖဿ အစရှိသည်မှ တပါးကုန်သော။ ပဋိစ္စ

သမ္ပယုတ္တာ၊ မိမိ မိမိအား လျောက်ပတ်သော အကြောင်းကို စွဲ၍ဖြစ်ကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ယေဝါပန ဓမ္မာ၊ အကြင်သဘောအားဖြင့် ရအပ်ကုန်သော ဆန္ဒ အဓိမောက္ခ အစရှိသော တရားတို့သည်။ အတ္ထိသန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဣမေဓမ္မာ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော တရားတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။

၆၂။ ယေဝါပန တသ္မိံ သမယေ အညေပိ အတ္ထိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ အရူပိနော ဓမ္မာ ဌပေတွာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ဌပေတွာ သညာက္ခန္ဓံ ဌပေတွာ ဝိညာဏက္ခန္ဓံ ဌပေတွာ အယံ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခါရက္ခန္ဓော ဟောတိ။

အနက်။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သညာက္ခန္ဓံ၊ ကို ဌပေတွာ၊ ၍။ ဝိညာဏက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အညေပိ၊ ကုန်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊ ကုန်သော။ ယေဝါပန ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ အယံ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(ရူပါဝစရကုသလ)

၁၆၀။ ရူပူပပတ္တိယာ-ရူပဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ခြင်း၏။ (ဝါ) ငှာ။

မဂ္ဂံ — အကြောင်းဖြစ်သောဈာန်ကို။

ကာမေဟိ — ဝတ္ထုကာမ, ကိလေသာ ကာမတို့မှ။

ဝိဝိစ္စေဝ — ကင်းသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။

ဝိဝေကဇံ — နီဝရဏမှ ကင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ (ဝါ) နီဝရဏ ကင်းသော သမ္ပယုတ် တရား၌ဖြစ်သော။

ပထဝီကသိဏံ ပထဝီ ကသိုဏ်းဟု ဆိုအပ်သော။ (တနည်း) ပထဝီ ကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော။
ပဌမံ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော။
ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝိတက် ဝိစာရတို့ကို။ ဝူပသမာ၊ လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်။
၁၆၁။ ဝိတက္က ဝိစာရာနံ-ဝိတက် ဝိစာရတို့ကို။ ဝူပသမာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။
အဇ္ဈတ္တံ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော။
သမ္ပသာဒနံ သမ္ပသာဒနမည်သော။ စေတသော၊ စိတ်၏။
ဧကောဒိဘာဝံ ဧကောဒိမည်သော သမာဓိကို ပွားစေတတ်သော။
သမာဓိဇံ ပဌမစျာန်သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သော။(တနည်း) သမ္ပယုတ် သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သော။
၁၆၃။ ပီတိယာ ပီတိကို။ ဝိရာဂါ၊ လွန်ခြင်းကြောင့်။
ဥပေက္ခကောစ အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သော တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။
သတောစ သတိရှိသည်ဖြစ်၍လည်း။
သမ္ပဇာနော ပညာအဆင်အခြင်ရှိသည်ဖြစ်၍။
သုခဉ္စ ကာယိက သုခကိုလည်း။ ကာယေန၊ ကာယဝိညာဏ်ဖြင့်။
ယံတတိယစျာနံ အကြင် တတိယစျာန် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
တံတတိယစျာန သမင်္ဂိပုဂ္ဂလံ-ထိုတတိယစျာန်နှင့်ပြည့်စုံသော သူကို။
အရိယာ ဘုရား စသော သူတော်ကောင်းတို့သည်။

အာစိဏ္ဏတ္တ ချီးမွမ်းကုန်၏။

၁၆၅။ ယသ္မိံ သမယေ ရူပူပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ သုခဿစ ပဟာနာ ဒုက္ခဿစ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿ ဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာ သတိ ပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ ပထဝီ ကသိဏံ။

အနက်။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ရူပူပတ္တိယာ၊ ၏။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ရှေးဦးကပင်လျှင်။ သုခဿစ၊ ကာယိက သုခကိုလည်း။ ပဟာန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဿစ၊ လည်း။ ပဟာနာ၊ ကြောင့်။ သောမနဿ ဒေါမနဿာနံ၊ စေတသိက သုခ စေတသိက ဒုက္ခတို့၏။ ပုဗ္ဗေဝ ရှေးဦးကပင်လျှင်။ အတ္ထင်္ဂမာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာရှိသော။ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ၊ တတြမဇ္ဈတ္တု ပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော။ ပထဝီကသိဏံ' ပထဝီကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော။ စတုတ္ထံ၊ လေးခုတို့၏ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဈာနံ၊ သို့။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

၁၇၆။ ဒုက္ခပဋိပဒံ ဆင်းရဲသော အကျင့်ရှိသော။

ဒန္ဓာဘိညံ နှေးသော အဘိညာဏ်ရှိသော။

ခိပ္ပါဘိညံ လျင်သော အဘိညာဏ်ရှိသော။

၁၇၈။ သုခပဋိပဒံ–ချမ်းသာသော အကျင့်ရှိသော။

၁၈၁။ ပရိတ္တံ မလေ့လာအပ်သော။ (၀၁) နည်းသော အာနု ဘော်ရှိသော။

ပရိတ္တာရမ္မဏံ ကျဉ်းသော စကော ခွက်မျှသော အာရုံရှိသော။

၁၈၂။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ အတိုင်းမသိ ကျယ်သော အာရုံရှိသော၊
အပ္ပမာဏံ လေ့လာအပ်ပြီးသော။ (ဝါ) ကောင်းစွာပွားစေအပ်ပြီးသော။ (ဝါ) အတိုင်းပသိသော အာနုဘော်ရှိသော။

၂၀၄။ အဇ္ဈတ္တံ မိမိသန္တာန်၌။
အရူပသညီ ရုပ်၌ ပရိကမ္မသညာ ကင်းသည်ဖြစ်၍။
ရူပါနိ ရှစ်ပါးသော ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို။ ပဿတိ၊ ရှု၏။
တာနိရူပါနိ ထိုရှစ်ပါးသော ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို။
အဘိဘုယျ နှိပ်စက်၍။ ဇာနာမိ၊ သိအံ့။

၂၂၃။ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ-စင်ကြယ်သော အဆင်း မစင်ကြယ်သော အဆင်းရှိကုန်သော။

၂၄၆။ နီလာနိ ညိုကုန်သော။
နီလဝဏ္ဏာနိ ညိုသောအဆင်းရှိကုန်သော။
နီလနိဒဿနာနိ တခဲနက်ညိုသည်ဖြစ်၍ ထင်ကုန်သော။
နီလနိဘာသာနိ ညိုသောအရောင်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။

၂၄၇။ ပီတာနိ ရွှေကုန်သော။ (နီလစသည်နှင့်တူ)

၂၄၈။ ရူပီ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဆံ စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်စေအပ်သော ရူပါဝစရ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
ရူပါနိ အပ၌ သိလအစရှိသော ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို။
ဈာနစက္ခုနာ ဈာန်တည်းဟူသောမျက်စိဖြင့်(ထည့်) ပဿတိ၊ ရှု၏။ ပဿိတ္ဗာ၊ ၍။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ (ထည့်)

၂၄၉။ အဇ္ဈတ္တံ — မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဈာန်စသည်တို၌။
အရူပသညီ — မဖြစ်စေအပ်သော ရူပဈာန် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။

ဗဟိဒ္ဓါ — အပ၌။ ရူပါနိ၊ ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို။

၂၅၀။ သုဘာနိ — ကောင်းစွာစင်ကြယ်သော နီလစသောကသိုဏ်းဟူ၍။

၂၅၁။ မေတ္တာသဟဂတံ-မေတ္တာနှင့် ပြည့်စုံသော။

၂၆၂။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ-တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာနှင့် ပြည့်စုံသော။

၂၆၃။ ဥဒ္ဓုမာတကသညာသဟဂတံ- ဥဒ္ဓုမာတကနိမိတ်၌ အပ္ပနာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သောသညာနှင့်တကွဖြစ်သော။ (ဝိပုဗ္ဗကစသည်ကို နည်းမှီပါ)

(အရူပါဝစရကုသလ)

၂၆၅။ အရူပူပပတ္တိယာ-အရူပဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ခြင်း၏။(ဝါ)၄ငှာ။

သဗ္ဗသော — ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့်။
ရူပသညာနံ — ရူပါဝစရဈာန်သညာတို့ကို။
ပဋိဃသညာနံ — စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံ စသည်တို့၏ ထိပါးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော သညာတို့၏။
နာနတ္တသညာနံ — အထူးထူးသော အာရုံ၌ဖြစ်သော သညာတို့ကို။
အာကာသာနဉ္စာယတနသညာသဟဂတံ-အာကာသာနဉ္စာယတန၌ အပ္ပနာသို့ ရောက်သော သညာနှင့် တကွဖြစ်သော။
သုခဿစ — စေတသိကသုခကာယိကသုခဝေဒနာကိုလည်း၊

(ကမာဝစရကုသလ)

၂၆၉။ ဆန္ဒာဓိပတေယျံ-ဆန္ဒကို အကြီး ပြု၍ အားထုတ်အပ်သော (ဝါ) ဆန္ဒအကြီးရှိသော။ (ဝီရိယ စိတ္တတို့)။
ဝီမံသာဓိပတေယျံ ပညာကိုအကြီးပြု၍ အားထုတ် အပ်သော။

(လောကုတ္တရကုသလ)

၂၂၇။ ယသ္မိံ သမယေ လောကုတ္တရံ ဈာနံ ဘာဝေတိ နိယျာနိကံ အပစယဂါမိံ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ ပဟာနာယ ပဌမာယ ဘူမိယာ ပတ္တိယာ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။

အနက်။ ယသ္မိံ သမယေ ၌။ နိယျာနိကံ၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်တတ်သော။ အပစယဂါမိံ၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို ဖျက်ဆီးလျက် သွားတတ်သော။ လောကုတ္တရံ၊ လောကကို လွန်တတ်သော။ (တနည်း) လောကုတ္တရာမည်သော။ ဈာနံ ကို၊ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ၊ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သော ဝိစိကိစ္ဆာ အစရှိသော အကုသိုလ် တရားတို့ကို။ ပဟာနာယ၊ သမုစ္ဆေဒ အားဖြင့် ပယ်ခြင်းငှာ။ ပဌမာယ၊ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သော။ ဘူမိယာ၊ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်သို့။ ပတ္တိယာ၊ ငှာ။ (တနည်း) သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို။ ပတ္တိယာ၊ ရခြင်းငှာ၊ ဘာဝေတိ၊ ပွား၏။ ကာမေဟိ၊ မှ။ ဝိဝိစ္စေဝ၊ သမုစ္ဆေဒ အားဖြင့် ပယ်ခြင်းငှာ ကင်းသည်ဖြစ်၍လျှင်။

၂၇၅။ ယောပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ-အကြင်ပီတိသာလျှင်ဖြစ်သော ချီးမွမ်းအပ်သော သစ္စာ လေးပါးကို သိခြင်း အကြောင်းသည်။

၂၀၇။ ယောသမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ-အကြင်သမာဓိဟု ဆိုအပ်သော ချီးမွမ်း အပ် သော သိ တတ် သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကြောင်းသည်။

ယံမဂ္ဂင်္ဂံ အကြင်မဂ်၏အင်္ဂါသည်။

မဂ္ဂပရိယာပန္နံ အကြင်မဂ်၌အကျုံးဝင်သော တရားသည်။ (အကျုံးဝင်သောလည်းဟူ)

၂၀၈။ ယောဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ- အကြင်လုံ့လ ဟုဆိုအပ်သော ချီးမွမ်းအပ်သော သစ္စာ လေးပါးကို သိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကြောင်းသည်။

၂၀၉။ ယောသတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ- အကြင်သတိသာလျှင် ဖြစ်သော ချီးမွမ်းအပ်သော သစ္စာ လေးပါးကို သိတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အကြောင်းသည်။

၂၀၉။ ယောဓမ္မဝိစယ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ- အကြင် ဓမ္မဝိစယဟု ဆိုအပ်သော ချီးမွမ်းအပ်သော သစ္စာ လေးပါးကို သိတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကြောင်းသည်။

၂၀၆။ ယာ တေသံဓမ္မာနံ အနညာတာနံ အဒိဋ္ဌာနံ အပတ္တာနံ အဝိဒိတာနံ အသစ္ဆိကတာနံ သစ္ဆိကိရိယာယ ပညာ ပဇာနနာ။

အနက်။ တသ္မိံ သမယေ၌။ အနညာတာနံ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မသိဘူးသေးကုန်သော။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုတရားတို့ကို။ ဉာဏာယ၊ သိခြင်းငှာ။ (တည့်) အဒိဋ္ဌာနံ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မမြင်အပ်ကုန်သေးသော။ တေသံဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ဒဿနာယ၊ ငှာ။ အပတ္တာနံ၊ ရသောအားဖြင့် မရောက်အပ် ကုန်သေးသော။ တေသံ

ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပတ္တိယာ၊ ငှာ။ အဝိဒိတာနံ၊ မထင်အပ်ကုန်သေးသော။ တေသံဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ဝိဒိတာယ၊ ထင်ရှားခြင်းငှာ။ အသစ္ဆိကတာနံ၊ မျက်မှောက် မပြုအပ်ကုန်သေးသော။ တေသံဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ သစ္ဆိကတာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ။ ယာပညာ၊ အကြင်ပညာသည်။ ယာပဇာနနာ၊ အကြင်အပြား အားဖြင့် သိတတ်သော အခြင်းအရာသည်။

၂၉၉။ ယာအာရတီ-အကြင်အဝေးမှကြဉ်တတ်သော တရားသည်။

ယာဝိရတီ — အကြင်ကင်း၍ ကြဉ်တတ်သော တရားသည်။

ယာပဋိဝိရတီ — အကြင်တဖန်ကင်း၍ ကြဉ်တတ်သော တရားသည်။

ယာဝေရမဏီ — အကြင် ဒုစရိုက်ကို ကြဉ်တတ်သောတရားသည်။

ယာအကိရိယာ — အကြင် ဒုစရိုက်ကို ပြုခြင်းကို မပေးတတ်သော တရားသည်။ (ဝါ) အကြင် ပြုခြင်းအကြောင်းကို ဖြတ်တတ်သောတရားသည်။

ယံကရဏံ — အကြင် ပြုခြင်းကို မပေးတတ်သော တရားသည်။

ယာအနဇ္ဈာပတ္တိ — အကြင် ဝစီဒုစရိုက်သို့ ရောက်ခြင်းငှာ မပေးတတ်သော တရားသည်။

ယောဝေလအနတိက္ကမော-အကြင် ဒုစရိုက် တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားကို လွန်ခြင်းကို မပေးတတ်သော တရားသည်။ (ဝါ) အကြင်ဒုစရိုက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော အကျိုးစီးပွားကို မလွန်တတ်သောတရားသည်။

ယောသေတုဿာတော-အကြင် ဒုစရိုက်၏အကြောင်းကို သတ်တတ်
သော တရားသည်။

ယာသမ္မာဝါစာ အကြင် အဟုတ်အဟတ်သော စကားသည်။

၃၂၀။ ယောပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ-အကြင် ပဿဒ္ဓိဟုဆိုအပ်သော
ချိုးမွမ်းအပ်သော သစ္စာလေးပါးကို သိတတ်
သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကြောင်းသည်။

၃၆၁။ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ-ကာမရာဂ သံယောဇဉ်၊ ဗျာပါဒ
သံယောဇဉ်တို့ကို။

တနုဘာဝါယ ခေါင်းပါးစွာဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ။
ဒုတိယာယ နှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။
ဘူမိယာ သကဒါဂါမိဖိုလ်သို့။

၃၆၂။ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ-သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် ခေါင်းပါးစေ
အပ်ပြီးသော ကာမရာဂသံယောဇဉ်၊ ဗျာပါဒ
သံယောဇဉ်တို့ကို။

အနဝသေသပဟာနာယ-အကြွင်းမရှိပယ်ခြင်းငှာ။

တတိယာယ သုံးခုမြောက်သော။ ဘူမိယာ၊ အနာဂါမိဖိုလ်
သို့။

၃၆၃။ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာနဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာယ-ရူပရာဂ သံယော
ဇဉ်၊ အရူပရာဂ သံယောဇဉ်၊ မာန သံယောဇဉ်၊
ဥဒ္ဓစ္စ သံယောဇဉ်၊ အဝိဇ္ဇာ သံယောဇဉ်တို့ကို။

စတုတ္ထာယ လေးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။
ဘူမိယာ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။

(ဒွါရသ အကုသလ)

၃၆၅။ ယံယံဝါပန-အကြင် အကြင် သို့သော သဘောရှိသော ရူပါရုံ စသည်တို့တွင် အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော အာရုံကို။

ယောမိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ-အကြင် အဟုတ် အဟတ်သော အကြံသည်။
ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ မိမိအား လျောက်ပတ်သော အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော။အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။
ဓမ္မာ သဘောအားဖြင့် ရအပ်ကုန်သော ဆန္ဒ အစရှိကုန်သော တရားတို့သည်။

၃၇၁။ ယံဒိဋ္ဌိဂတံ အကြင် ခြောက်ဆဲ့နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိ အကျုံးဝင်သော တရားသည်။

ယံဒိဋ္ဌိဂဟနံ အကြင် ဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော တောသည်။
ယောဒိဋ္ဌိကန္တာရော-အကြင် ဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော ခရီးခဲသည်။
ယံဒိဋ္ဌိဝိသူကာယိကံ-အကြင် ဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုဖျက်ဆီးတတ်သော တရားသည်။
ယံဒိဋ္ဌိဝိပ္ဖန္ဒိတံ အကြင် ဒိဋ္ဌိသာလျှင်ဖြစ်သော တုန်လှုပ်သော တရားသည်။
ယံဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ အကြင် ဒိဋ္ဌိသာလျှင် ဖြစ်သော သံယောဇဉ်သည်။
ယောဂါဟော အကြင် မြဲမြံစွာယူတတ်သော တရားသည်။
ယောပတိဋ္ဌာဟော-အကြင် အားကြီးသောအဖြစ်ဖြင့် တည်၍ယူတတ်သော တရားသည်။

ေ
ယာအဘိနိဝေသော-အကြောင်း အနိစ္စ စသည်၏အစွမ်းဖြင့် နှလုံးသွင်းတတ်သော တရားသည်။
ယောပရာမာသော-အကြောင်း တရားသဘောကို လွန်၍ မှားသော အားဖြင့် သုံးသပ်တတ်သော တရားသည်။
ယောကုမ္မဂ္ဂေါ အကြောင်း စက်ဆုပ်အပ်သော ခရီးသည်။ (တနည်း)စက်ဆုပ်အပ်သော အပါယ်လေးပါးတို့၏ ခရီးသည်။
ယောမိစ္ဆာပထော အကြောင်း အဟုတ်အဟတ် မဟုတ်သော ခရီးသည်။
ယံမိစ္ဆတ္တံ အကြောင်း ဖေါက်ပြန်သော သဘောသည်။
ယံတိတ္ထာယတနံ အကြောင်း ဆိပ်ဟု ဆိုအပ်သော အကျိုးမရှိသော တရားတို့၏ တည်ရာသည်။
ယောဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော-အကြောင်း ဖေါက်ပြန်သောအားဖြင့် ရှာမှီး၍ ယူခြင်းသည်။

၃၇၉။ ယာလုဗ္ဘနာ-အကြောင်း တပ်တတ်ဘော အခြင်းအရာသည်။
ယံလုဗ္ဘိတတ္တံ အကြောင်း တပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်။
ယောသာရာဂေါ-အကြောင်း တပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော တရားသည်။
ယာသာရဇ္ဇနာ အကြောင်း တပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော အခြင်းအရာသည်။
ယံသာရဇ္ဇိတတ္တံ အကြောင်း တပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော ရာဂရှိသော စိတ်၏အဖြစ်သည်။
ယာအဘိဇ္ဈာ အကြောင်း အလိုကြီးတတ်သော တရားသည်။

၃၉၀။ ယံအညာဏံ–အကြောင်း သိခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက်သည်။
ယံအဒဿနံ အကြောင်း မြင်ခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက်သည်။
ယောအနဘိသမယော–အကြောင်း ရှေးရှုဖြစ်၍ တရားသဖြင့် မပေါင်း
တတ်သော တရားသည်။
ယောအနနုဗောဓော–အကြောင်း လျောက်ပတ်သောအားဖြင့် သဘော
ကို မသိတတ်သော တရားသည်။
ယောအသမ္ဗောဓော–အကြောင်း အနိစ္စစသည်နှင့် ယှဉ်၍ မသိတတ်
သော တရားသည်။
ယောအပ္ပဋိဝေဓော–အကြောင်း သစ္စာတရားကို မသိတတ်သော တရား
သည်။
ယာအသံဂါဟနာ အကြောင်း အနိစ္စစသော သာမညအားဖြင့် မရေ
တွက်တတ်သော တရားသည်။
ယာအပရိယောဂါဟနာ–အကြောင်း သစ္စာတရားကိုသက်၍ မယူခြင်း
သည်။
ယာအသမပေက္ခနာ အကြောင်း မညီမညွတ် ရှုတတ်သော တရားသည်။
ယာပစ္စဝေက္ခနာ အကြောင်း မဆင်ခြင်တတ်သော တရားသည်။
ယံအပစ္စက္ခကမ္မံ အကြောင်း မျက်မှောက်သော အမှုမရှိသော တရား
သည်။
ယံဒုမ္မေဇ္ဈံ အကြောင်း ဖြူစင်ခြင်းကို ဖျက်ဆီးကြောင်းသည်။
ယံဗာလျံ အကြောင်းမလိမ်မာသောသူ၏ အဖြစ်သည်။
ယံအသမ္ပဇညံ အကြောင်းကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိတတ်
သောတရားသည်။
ယောမောဟော အကြောင်း တွေဝေတတ်သော တရားသည်။
ယောပမောဟော အကြောင်းလွန်စွာတွေဝေတတ်သော တရားသည်။

ယောသမ္မောဟော အကြင် ထက်ဝန်းကျင်မှ တွေဝေ တတ်သော တရားသည်။

ယောအဝိဇ္ဇောဃော-အကြင်မောဟ တည်းဟူသော ဩဃသည်။

ယံအဝိဇ္ဇာပရိယုဋ္ဌာနံ အကြင် မောဟ တည်းဟူသော နှိပ်စက်တတ်သောတရားသည်။

ယောအဝိဇ္ဇာလင်္ဂီ အကြင်မောဟ တည်းဟူသော ခွင်းတတ်သော တရားသည်။ (ဝါ) မောဟ တည်းဟူသော တံခါးကျည်သည်။

၄၁၈။ ယောဒေါသော-အကြင်ဒေါသသည်။

ယံဒုဿိတတ္တံ အကြင်ပြစ်မှားတတ်သော စိတ်၏ အဖြစ်သည်။

ယောဗျာပတ္တိ အကြင်ပကတိသဘောကို စွန့်ခြင်း ပြစ်မှားခြင်းသို့ရောက်ခြင်းသည်။

ယောဗျာပဇ္ဇနာ အကြင် ပကတိသော သဘောထို စွန့်သော အခြင်းအရာသည်။

ယံဗျာပဇ္ဇိတတ္တံ အကြင်ပကတိသောသဘောကို စွန့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်။

ယောဝိရောဓော အကြင်ဆန့်ကျင်သော တရားသည်။

ယောပဋိဝိရောဓော အကြင် အဖန်တလဲလဲ ဆန့်ကျင်သောတရားသည်။

ယံစဏ္ဍိက္ကံ အကြင်ကြမ်းထမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်။

ယောအသုရောပေါ အကြင် ပြည့်စုံအောင် မဆိုတတ်သော စကားသည်။

ယာအနတ္တမနတာ အကြင်မိမိ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။

ယာကင်္ခါယနာ အကြင်ယုံမှားသော အခြင်းအရာသည်။

၄၂၅။ ယံကာလေ ဝိတတ္တံ-အကြောင်းယုံမှားသော စိတ်၏ အဖြစ်သည်။

ယံဝိစိကိစ္ဆာ	အကြောင်းအာရုံကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ပင်ပန်းကြောင်းတရားသည်။

ယံဒွေဠှကံ	အကြောင်း နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ဖြစ်တတ်သောတရားသည်။

ယောဒွေဓာပထော အကြောင်း နှစ်မြွာခွဲသော ခရီးကဲ့သို့ နှစ်မြွာဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။

ယောသံသယော	အကြောင်းထက်ဝန်းကျင်မှ ယုံမှားခြင်း ဖြစ်တတ်သော တရားသည်။

ယောအနေကံသဂါဟော-အကြောင်းစင်စစ်အားဖြင့် အာရုံကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သော တရားသည်။

ယာအာသပ္ပနာ	အကြောင်း အာရုံမှ ထုတ်တတ်သော တရားသည်။

ယာပရိသပ္ပနာ	အကြောင်းထက်ဝန်းကျင်မှ ရွေ့တတ်သော တရားသည်။

ယာအပရိယောဂါဟနာ-အကြောင်း သတ်၍ ယူခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သော အဖြစ်သည်။

ယံထမ္ဘိတတ္တံ	အကြောင်းထောက်ပံ့ခိုင်စေတတ်သောတရားသည်။ (ယံဆမ္ဘိတတ္တံ ရှိက အကြောင်း ခက်တရော်ရှိသော အဖြစ်သည်-ပေး)။

ယောမနောဝိလေခေါ-အကြောင်းစိတ်ကို ရေးခြစ်တတ်သော တရားသည်။

၄၂၉။ အကြောင်းပို့လွှင့်သောအဖြစ်သည်။

ယောအဝူပသမော အကြောင်း မငြိမ်းသော တရားသည်။

ယောဂစေတသောအဝိက္ခေပေါ-အကြင်စိတ်ကို ပျံ့လွင့်စေတတ်သော တရားသည်။
ယံဘန္တတ္တံ အကြင် တုန်လှုပ်တတ်သော အဖြစ်သည်။

(အဗျာကတဝိပါက)

(ကုသလဝိပါက ပဉ္စဝိညာဏ)

၄၃၁။ ယသ္မိံ သမယေ ကာမဝစရဿ ကုသလဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဝိပါကံ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ရူပါရမ္မဏံ။

အနက်။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ဥ္။ ကာမာဝစရဿ၊ သော။ ကုသလဿ။ သော။ ကမ္မဿ၊ ကံကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစိတတ္တာ၊ ဆည်းပူးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တနည်း) ကမ္မဿ၊ ၏။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစိတတ္တာ၊ ပွားစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးဖြစ်သော။ (တနည်း) ဝိပါက်မည်သော။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် သမ္ပယောဂ အားဖြင့် တကွဖြစ်သော။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်သည်။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံကို။ အာရမ္မဏ်၊ အာရုံပြု၍။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဥပါဒ်ဆဲသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၄၃၄။ တဇ္ဇာမနောဝိညာဏဓာတုသမ္ဖဿဇာ-ထိုအဗျာကတ သံညာ
အားလျော်ပတ်သော မနောဝိညာဏ ဓာတ်
၏ အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော။

၄၃၅။ တဏှာ မနောဝိညာဏ ဓာတု သမ္ဘဿဇာ-ထို အဗျာကတ စေတနာ အား လျော်ကပ်ပတ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်၏ အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော။

(ရူပကဏ္ဍ)

၅၈၃။ အပရိယာပန္နာ-တေဘူမိက ဝဋ်တရား၌ အကျုံး မဝင်ကုန်သည်။
ဝေဒနာကန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်သည်လည်း။ (သညာက္ခန္ဓာ စသည်တူ)။

နဝကုသလာ ကုသိုလ်တို့၏ အကြောင်း မရှိကုန်သည်။

အသင်္ခတာ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ တည်းဟူ သော အကြောင်းတို့သည် အညီအညွတ် စုဝေး၍ မပြုအပ်သော။

ဓာတုစ နိဗ္ဗာနဓာတ်သည်လည်း။

၅၈၄။ သပ္ပစ္စယံ မိမိအကြောင်းရှိ၏။

သင်္ခတံ အကြောင်းတရားတို့သည် အညီအညွတ် စုဝေး၍ ပြုပြင်အပ်၏။ မျှပ်၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။

လောကိယံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော လောက၌ အကျုံးဝင်၏။

သာသဝံ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံဖြစ်၏။

အဗျာကတံ ကုသိုလ်အကုသိုလ် ဖြင့် မဟောအပ်။

အနာရမ္မဏံ အာရုံကို မယူအပ်။

အစေတသိကံ စိတ်နှင့် မယှဉ်။

စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ စိတ်နှင့် ကေပ္ပါဒ စသောအပြားအားဖြင့်လည်း မယှဉ်။

နေဝဝိပါက နဝိပါကဓမ္မဓမ္မံ- ထူးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးလည်းမဟုတ်။ (ဝါ)ထူးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးကို ပေးခြင်းသဘော လည်း မရှိ။

အသံကိလိဋ္ဌ သံကိလေသိကံ- ကိလေသာနှင့် ကား မပြည့် စုံ, ကိလေသာတို့၏ အာရုံကား ဖြစ်၏။

ဥပ္ပန္နံ ဥပါဒ်မှ ဘင်ကိုင်အောင် အထက်၌ ဖြစ်တတ်၏။

၅၉၄။ အနိဿယတမေဝ- မြဲသောအာရုံမဟုတ်သည် သာလျှင်တည်း။
အနိယျာနိကမေဝ- ဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ မထုတ်တတ်သည်သာလျှင်တည်း။
အနိစ္စမေဝ မြဲသော သဘောမရှိသည်သာလျှင်တည်း။
ဇရာဘိဘူတမေဝ ဇရာဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်သာလျှင်တည်း။

၅၉၅။ ရူပဿ မဟာဘုတ် နိပ္ဖန္နရုပ်၏။
လဟုတာ လဟုတ မည်သောရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
ရူပဿ စက္ခုဒသက အစရှိသောရုပ်၏။
ဥပစယော ဥပစယရုပ်သည်။အတ္ထိ၊၏။

၅၉၆။ ပသာဒေါ- မဟာဘုတ်တို့ကို ကြည်စေတတ်၏။
အနိဒဿနော မြင်အပ်သော သဘောမရှိ။

ယေနစက္ခုနာ အနိဒဿနေန သပ္ပဋိဃေန ရူပံ သနိဒဿနံ သပ္ပဋိဃံ ပဿိဝါ ပဿတိဝါ ပဿိဿတိဝါ ပဿေဝါ။

အနက်။ အနိဒဿနေန- မြင်အပ်သော သဘောမရှိသော။ သပ္ပဋိဃေန၊ ထိပါးခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ယေနစက္ခုနာ၊အကြင်

စက္ခုပသာဒဖြင့်။ သဏ္ဍော၊ သဏ္ဍဝါသည်။ (ထည့်)။ သနိဒဿနံ၊ မြင်အပ်သော သဘောနှင့် တကွဖြစ်သော။ သပ္ပဋိဃေန၊ ထိပါးခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿိဝါ၊ မြင်လည်း မြင်ပြီ။ ပဿတိဝါ၊ မြင်လည်း မြင်ဆဲ။ ပဿိဿတိဝါ၊ မြင်လည်း မြင်လတ္တံ့။ ပဿေဝါ၊ မြင်လည်း မြင်ရာ၏။

စက္ခုံပိ — မြင်ခြင်းသို့ ညွတ်စေတတ်သော အနက်ကြောင့်။ စက္ခုပသာဒလည်း မည်၏။ (တနည်း)ရူပါရုံကို ထင်စွာ ပြတတ်သောကြောင့် စက္ခုလည်း မည်၏။

စက္ခာယတနံပိ — စက္ခုသာလျှင် ဖြစ်သော ဖဿ အစရှိသော သဘောတရားတို့၏ စုဝေးရာဖြစ်သော အနက်ကြောင့် စက္ခာယတနလည်း မည်၏။

စက္ခုဓာတုပိ — အတ္တမှ ဆိတ်သောသဘော သတ္တဝ မဟုတ်သော အနက်ကြောင့် စက္ခုဓာတ်လည်းမည်၏။

စက္ခုန္ဒြိယံပိ — စက္ခုသည်ပင်လျှင် မြင်ခြင်းလက္ခဏာ၌ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော အနက်ကြောင့် စက္ခုန္ဒြေလည်းမည်၏။

လောကောပိ — အဖန် တလဲလဲပျက်တတ်သော အနက်ကြောင့် လောကလည်း မည်၏။

ဒွါရာပိ — သုံးဆောင်သော အနက်ကြောင့် ဒွါရလည်း မည်၏။

သမုဒ္ဒေါပိ — မပြည့်သော အနက်ကြောင့် သမုဒ္ဒလည်း မည်၏။

ပဏ္ဍရံပိ　ဖြူစင်သော အနက်ကြောင့် ပဏ္ဍရလည်း မည်၏။
ခေတ္တံပိ　ဖဿ စသော တရားတို့၏ ရောက်ရာ အနက်ကြောင့် ခေတ္တလည်းမည်၏။
ဝတ္ထုံပိ　ဖဿ စသော တရားတို့၏တည်ရာအနက်ကြောင့် ဝတ္ထုလည်း မည်၏။
နေတ္တံပိ　သိညွတ် မသိညွတ်သောအဖြစ်ကိုရှုလျက် အတ္တဘောကို ဆောင်တတ်သော အနက်ကြောင့် နေတ္တလည်းမည်၏။
နယနံပိ　အတ္တဘောကိုဆောင်တတ်သောကြောင့် နယန လည်း မည်၏။
ဩရိမတီရံပိ　သက္ကာယဩ အကျုံးဝင် တတ်သော အနက် ကြောင့် ဩရိမတီရလည်းမည်၏။
သုညောဂါမောပိ　များသော ဖဿ အစရှိသော တရားတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်း အလျှင်းမရှိခြင်း အနက်ကြောင့် သုညဂါမလည်းမည်၏။
ဣဒံ　ဤသို့ သဘောရှိသော။ တံရုပ်၊ ထိုရုပ်သည်။
၆၁၀။ ဇိဝှါပိ　ရသကို ခေါ်တတ်သောကြောင့် ဇိဝှါလည်း မည်၏။

၆၁၁။ ဇိဝှါသမ္ဖဿော-ဇိဝှါသမ္ဖဿသည်။

ဇိဝှါသမ္ဖဿဇာ　ဇိဝှါသမ္ဖဿကြောင့်ဖြစ်သော။

၆၁၂။ ကာယောပိ- စက်ဆုပ်ဘွယ်သော ဆံ စသည်တို့၏ ဖြစ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် ကာယလည်းမည်၏။

ကာယာယတနံပိ	ဖဿ စသော တရားတို့၏ စုဝေးရာ အနက်ကြောင့် ကာယာယတနလည်းမည်၏။ (စက္ခုကို မှီ၍ ကျန်ပုဒ်များကိုသိပါ)
၆၁၇။ ဝဏ္ဏနိဘာ	အဆင်းသာလျှင်ဖြစ်သော ထင်ခြင်းသည်။
နီလံ	အောက်မဲညို အဆင်းနှင့် တူသော ညိုသော အဆင်းသည်။
ပီတကံ	မဟာလှေကားပွင့် အဆင်းနှင့်တူသော ရွှေသော အဆင်းသည်။
လောဟိတကံ	မိုးဧွပွင့် အဆင်းနှင့်တူသော နီသော အဆင်းသည်။
ဩဒါတံ	သောက်ရှူးကြယ်အဆင်းနှင့်တူသော ဖြူသော အဆင်းသည်။
ကာဠကံ	မီးသွေးနှင့်တူသော မည်းသော အဆင်းသည်။
မဉ္ဇိဋ္ဌကံ	ရေအုန်းပွင့် ခတက်ပွင့်နှင့် တူသော မောင်းသော အဆင်းသည်။
ဟရိ	ရွှေသောအဆင်းသည်။
ဟရိဝဏ္ဏံ	စိမ်းသော အဆင်းသည်။
အမ္ဗင်္ကုရဝဏ္ဏံ	သရက်ညွန့် အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းသည်။
ဒီ ဃံ	ရှည်သည်။ ရဿံ၊ တိုသည်။
အဏုံ	ငယ်သည်၊ ထူလံ၊ ကြီးသည်။
ဝဋ္ဋံ	လုံးသည်။ ပရိမဏ္ဍလံ၊ ဝန်းသည်၊
စတုရဿံ	လေးမြှောင့်သည်။
နိန္နံ	နိမ့်သည်။ ထလံ၊ မြင့်သည်။
ဆာယာ	အရိပ်သည်။ အာတပေါ၊ နေပူသည်။

အာလောကော အလင်းသည်။ အန္ဓကာရော၊ အမိုက်သည်။
အဗ္ဘာ တိမ်တိုက်သည်။ မဟိကာ၊ ဆီနှင်းသည်။
ဓူမော အခိုးသည်။ ရဇော၊ မြူသည်။
စန္ဒမဏ္ဍလဿ လဝန်း၏။
တာရကရူပါနံ ကြယ်အပေါင်းတို့၏။
မဏိသင်္ခမုတ္တဝေဠုရိယဿ-ပတ္တမြား၊ ခရုသင်း၊ ပုလဲ၊ ကြောင်မျက်ရွဲ၏။
ယံ ဝါ ပနရူပံ အကြင်သို့ သဘောရှိသော သင်ဖြူးသပေါ့ပုဆိုးနှမ်း စုလစ်မွန်ချွန်းအချက် အစရှိသော ရုပ်သည်။

၆၂၀။ မုဒိင်္ဂသဒ္ဒေါ တီးသော မုရိုးစည်၏ အသံသည်။
သင်္ခသဒ္ဒေါ မှုတ်သော ခရုသင်းအသံသည်။
ပဏဝသဒ္ဒေါ တီးသော ထက်စည်၏အသံသည်။
ဂီတသဒ္ဒေါ သီဆိုသော သီချင်းအသံသည်။
ဝါဒိတသဒ္ဒေါ တီးမှုတ်သော စောင်းညှင်း အစရှိသည်တို့၏ အသံသည်။
သမ္မသဒ္ဒေါ တီးသော မောင်းကြေးနှင်း ခွက်ခွင်း အသံသည်။
ပါဏိသဒ္ဒေါ တီးသော လက်ခုပ်သံသည်။
သတ္တာနံ စည်းဝေးသော သတ္တဝါတို့၏။
နိဂ္ဃောသသဒ္ဒေါ ကြွေးကြော်သော အသံသည်။
ဓာတူနံ ပထဝီ စသော ဓာတ်တို့၏။
သန္နိဃာတသဒ္ဒေါ အချင်းချင်း ထိကြသောအသံသည်။
ဝါတသဒ္ဒေါ လာသော လေ၏အသံသည်။

ဥဒကသဒ္ဒေါ စီးသော ရေ၏အသံသည်။
မနုဿသဒ္ဒေါ လူတို့၏ စကားပြောသော အသံသည်။
အမနုဿသဒ္ဒေါ လူမဟုတ်သော ဘီလူးတို့၏အသံသည်။
ယောဝါပနသဒ္ဒေါ-အကြင်သို့ သဘောရှိသော ခွဲသောအသံ၊ ပုဆိုး ဆုတ်သော အသံ စသော အသံသည်။ အတ္တိ၊ ၏။
သဒ္ဒေါပိ သောတဝိညာဏ်၏ အာရုံအဖြစ်သို့ရောက်သော ကြောင့် သဒ္ဒလည်းမည်၏။

၆၂၄။ မူလဂန္ဓော-အမြစ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သောအနံ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
သာရဂန္ဓော အနှစ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အနံ့သည်။
တစဂန္ဓော အခေါက်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အနံ့သည်၊ (ပတ္တ၊ အရွက်။ ဖလ၊ အသီး။ ပုပ္ဖ၊ အပွင့်။ တူ)
အာမကဂန္ဓော စိမ်းသောဟင်းရွက် အစရှိသည်တို့၏အနံ့သည်။
ဝိဿဂန္ဓော ငါးပုပ် အမဲပုပ် အစရှိသည်တို့၏ အနံ့သည်။
အညောပိ သိုအပ်ပြီးသော အနံ့မှတပါးလည်း ဖြစ်သော။
ယောဝါပနဂန္ဓော-အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှိုနံ့ ပုဆိုးနွမ်း အစရှိသော အနံ့သည်။
ဂန္ဓောပိ ဝတ္ထုကိုပြတတ်သောကြောင့် ဂန္ဓလည်းမည်၏။ (ဂန္ဓာယတနံပိ-သည်ကားစကျွုကဲ့သို့တည်း)။

၆၂၅။ ခန္ဓရသော ပင်စည်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ရသသည်။
တစရသော အခွံကို စွဲ၍ဖြစ်သော ရသည်။
အမ္ဗိလံ သရက် အစရှိသော ချဉ်သော ရသသည်။

မဓုရံ — ချိုသောရသသည်။
တိတ္တကံ — တမာစသော ခါးသော ရသသည်။
ကဋုကံ — ချင်းစသော စပ်သော ရသသည်။
လောဏိကံ — ဆားငန်ရသသည်။
ခါရိကံ — ဆပ်ပြာစသော ငန်သော ရသသည်။
လမ္ဗိလံ — ဆီး စသော နံ့သောရသသည်။
ကသာဝေါ — ကြစုစသော ဖန်သောရသသည်။
သာဒုရသော — ကောင်းသောရသသည်။
ယောဝါပနရသော– အကြင်သို့ သဘောရှိသော အဖွဲ့ခံ ရသ အစရှိသော ရသသည်။

၆၃၂။ ယံဃေနကာရဏေန– အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ ဣတ္ထိယာ မိန်းမ၏။
ယံလ္လင်္ဂ — အကြင် လက်ခြေ စသော မိန်းမသဏ္ဍာန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ယံဣတ္ထိနိမိတ္တံ — အကြင် သားမြတ်စသော မိန်းမဟုသိကြောင်းသည်။
ယံဣတ္ထိကုတ္တံ — အကြင် မုတ်ဆိတ် ကြင်စွယ် မရောက်ခြင်း၊ ငယ်သော အခါ (ဗန်း) မန်းငယ် စကောငယ်တို့ဖြင့် ကစားခြင်း စသော မိန်းမ၏ အမူအရာသည်။
ယောဣတ္ထာကပ္ပေါ– အကြင် မသန့်ရှင်းသော သွားခြင်း ရပ်ခြင်း စသော မိန်းမ အခြင်းအရာသည်။ ဣတ္ထတ္တံ မိန်းမ၏ အဖြစ်သည်။

ယံဣတ္ထိဘာဝေါ- အကြင်မိန်းမသဘောသည်၊

၆၃၃။ ယံပုရိသနိမိတ္တံ- အကြင် သန့်ရှင်းသော ရဲသော စသော ယောကျ်ားဟု သိကြောင်းသည်။

ယံပုရိသကုတ္တံ အကြင် မုတ်ဆိတ် ကြင်စွယ် ရောက်ခြင်း ငယ်သောအခါ ဆည်းတွေ့ခြင်း ကစားခြင်း စသော ယောကျ်ားတို့၏အမူအရာသည်။

ယောပုရိသာကပ္ပေါ- အကြင် သန့်ရှင်းသော သွားခြင်း စသော ယောကျ်ားတို့၏ အခြင်းအရာသည်။

၆၃၅။ ကုသလဿာ ါ-မဟာကုသိုလ် အဘိညာဏ်ကုသိုလ်အားဖြင့် ကိုးပါးသော ကုသိုလ် စိတ်ဖြင့်ရင်း။ (ဝါ) ကြောင့်ရင်း။

အဗျာကတဿဝါ မဟာကြိယာ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဟသိတုပ္ပါဒ် ကြိယာ အဘိညာဏ်အားဖြင့် တဆဲ့တပါးသော အဗျာကတ စိတ်ဖြင့်ရင်း။ (ဝါ)ကြောင့်ရင်း။

အဘိက္ကန္တဿဝါ ရှေ့သို့တက်သောသူ၏ရင်း။

ပဋိက္ကန္တဿဝါ နောက်သို့ဆုတ်သောသူ၏ရင်း။

(အာလောက-တူရှု။ ဝိလောက-ထိုမှ ဤမှ)

သမိဉ္ဇေန္တဿဝါ ခွေသောသူ၏ရင်း။ (ပသာရ-ဆန့်)

ယာထမ္ဘနာ အကြင်ခိုင်သည်ကိုပြုခြင်းသည်။

ယာသန္ထမ္ဘနာ အကြင်အားကြီးစွာ ခိုင်သည်ကို ပြုတတ်သော တရားသည်။

ယံသန္ထမ္ဘိတတ္တံ အကြင်ခိုင်သည်ကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။

ယာဝိညာပနာ အကြင် သိစေတတ်သော အခြင်းအရာသည်။

ယံဝိညာဝိတတ္တံ အကြင် သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။
ယာဂိရာ အကြင်ဆိုအပ်သောအသံသည်။
ယောဗျပ္ပထော အကြင်စကားအပြားသည်။
ယောဃောသော အကြင်ကြွေးကြော်တတ်သော အသံသည်။
ယံဃောသကမ္မံ အကြင် ကြွေးကြော်ခြင်း သဘောဖြစ်သော အမှုသည်။
ယောဝစီဘေဒေါ အကြင်စကားမြွက်ခြင်းသည်။

၆၃၇။ ယောအာကာသော-အကြင်ကောင်းကင်သည်။ (တနည်း) ရေးခြစ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသော ကောင်းကင်သည်။

ယံအာကာသဂတံ အကြင်ကောင်းကင်သည်။
ယံအဃံ အကြင် မထိအပ်သော သဘောသည်။
ယံအဃဂတံ အကြင် မထိအပ်သော သဘောသည်။(ဂတ-အနက်မရှိ)။
ယောဝိဝရော အကြင်ဟင်းလင်းသော အပေါက်သည်။
ယံဝိဝရဂတံ အကြင်ဟင်းလင်းသော အပေါက်သည်။(ဂတ-အနက်မရှိ)။

၆၃၈။ ရူပဿ နိပ္ဖန္နရုပ်၏။
ယာလဟုတာ အကြင်လျင်သော အခြင်းအရာသည်။
ယာလဟုပရိဏာမတာ-အကြင်လျင်သော အပြန်ရှိသော နိပ္ဖန္နရုပ်၏ အဖြစ်သည်။
ယာအဒန္ဓနတာ အကြင် မလေးသော နိပ္ဖန္နရုပ်၏ အဖြစ်သည်။
ယာအဝိတ္ထနတာ အကြင် ဝန်မရှိသော နိပ္ဖန္နရုပ်၏ အဖြစ်သည်။

၆၄၁။ အာယတနာနံ-အပန်တလဲလဲ ဖြစ်သော ၁၁-ပါးသော ရုပ် အာယတနတို့၏။

ယောအာစယော   အကြင် ဖြစ်ခြင်းဥပါဒ်သည်။ အာ[illegible]၊ ၏။
ရူပဿ   စက္ခုဒသကရုပ်၏။
ဥပစယော   ပွားခြင်းဥပါဒ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၆၄၂။ ဝဍ္ဎိတော   ပွားသည်မှ။ ဥတ္တရိတရံ၊ လွန်စွာ။
ပဝတ္တိကာလေ   ဖြစ်သောအခါ၌။ (ထည့်ပုဒ်များသာ)။
ရူပဿ   စက္ခုဒသကစသောရုပ်၏။
ယောဥပစယော   အကြင် ပွားခြင်းဥပါဒ်သည်။
သန္တတိ   ဖြစ်စဉ် ဥပါဒ်သည်။

၆၄၃။ ရူပဿ   စက္ခာယတနစသော ရုပ်၏။
ယာဇရာ   အကြင် အရွယ်မှယုတ်သော အခြင်းအရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ယံခဏ္ဍိစ္စံ   အကြင်သွား, လက်သည်း, ခြေသည်း ကျိုးသည်၏အဖြစ်သည်။
ယံပါလိစ္စံ   အကြင် ဆံပင်ဖြူသည်၏ အဖြစ်သည်။
ယာဝလိတ္တစတာ   အကြင်တွန့်သော အရေရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။
အာယုနော   အသက်၏။ ယာ သံဟာနိ' အကြင်ယုတ်ခြင်းသည်။
ဣန္ဒြိယာနံ   စက္ခု စသော ဣန္ဒြေတို့၏။

၆၄၄။ ယောပရိပါကော-အကြင်ရင့်ခြင်းသည်။

ယောခယော   အကြင်ကုန်ခြင်းသည်။ (ဝါ)ကုန်ရာသည်။
ယောဝယော   အကြင်ပျက်ခြင်းသည်။ (ဝါ)ပျက်ရာသည်။

ယောဘာဒေါ — အကြင် ပျက်စီးခြင်းသည်။ (ပရိဘာဒေါ-ပရိ အနက် မရှိ)။

ယာအနိစ္စတာ — အကြင် အမြဲမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။

ယံအန္တရဓာနံ — အကြင်ကွယ်ရာသည်။ (ဝါ) မမြင်ခြင်းသို့ရောက်ရာသည်။

၅၄၅။ ယောကုမ္ဘာသော-အကြင် မှုယော်သည်။

ယောသတ္တု — အကြင် မုံ့လုံးသည်။

ယံမံသံ — အကြင်သားဟင်းမျိုးသည်။ (ကြွင်းလွယ်ပြီ)။

ယံဝါ ပန အညမ္ပိ အတ္ထိ ရူပံ၊ ယမ္ပိ ယမ္ပိ ဇနပဒေ တေသံ
တေသံ သတ္တာနံ မုခါသိကံ ဒန္တဝိခါဒနံ ဂလဇ္ဈောဟရ
ဏီယံ ကုစ္ဆိဝိတ္ထမ္ဘနံ၊ ယာယ ဩဇာယ သတ္တာ ယာပေန္တိ။

အနက်။ အညမ္ပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ တပါးလည်း ဖြစ်သော။ ယမ္ပိ ယမ္ပိ ဇနပဒေ၊ အကြ အကြင် ဇနပုဒ်၌။ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ၊ ထိုထိုသို့သော သတ္တဝါတို့၏။ မုခါသိကံ၊ ခံတွင်းဖြင့် စားအပ်သော။ ဒန္တဝိခါဒနံ၊ သွားဖြင့် ခဲအပ်သော။ ဂလဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ လည်ချောင်းဖြင့် မျိုအပ်သော။ ကုစ္ဆိဝိတ္ထမ္ဘနံ၊ ဝမ်းကို ခိုင်စေတတ်သော။ ယံဝါ ပန ရူပံ၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော အမြစ်အသီးစသော ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယာယဩဇာယ၊ အကြင်ဩဇာဖြင့်။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ယာပေန္တိ၊ မျှကုန်၏။ (၆၄၇-ဖောဋ္ဌဗ္ဗကိုလည်း ၅၉၆-စက္ခာယတန အတိုင်း ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ရုပ်သည်ပင်လျှင်ဟု အနက်ပေးရုံသာ ထူးသည်)။

၉၆၇။ ယံကက္ခဠံ အကြောင်းခက်တရော်သောရုပ်သည်။
ယံခရဂတံ အကြောင်း ကြမ်းသော ရုပ်သည်။
ယံကက္ခဠတ္တံ အကြောင်းခက်တရော်သောရုပ်၏အဖြစ်သည်။
ယောကက္ခဠဘာဝေါ-အကြောင်း ခက်တရော်သော ရုပ်၏အ[illegible]
ယံအစ္ဆတ္တံ ဝါ အ[illegible] အသီး အ[illegible]သော မိမိသ[illegible]
သည်လည်း။
ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ အပဥ္စြင်သည်လည်း။
ဥပါဒိန္နံ ဝါ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သော [illegible]သည်
အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် မယူအပ် သည်လည်း။
ဟောတိ၊ ၏။
၉၆၈။ အာပေါဓာတု အားပေါဓာတ် မည်သော။
ယံအာပေါ အကြောင်းရေသည်။ ယံအာပေါဂတံ၊ အကြောင်း
ရေသည်။
ယောသိနေဟော အကြောင်းအစေးသည်။ ယံသိနေဟဂတံ၊ အကြောင်း
အစေးသည်။
ရူပဿ ပထဝီဓာတ် စသော မဟာဘုတ်ကို။
ယံဗန္ဓနတ္တံ အကြောင်း ဖွဲ့သည်၏အဖြစ်သည်။
၉၆၉။ ယံတေဇောဂတံ အကြောင်း အလုံးစုံသော တေဇော၌ဖြစ်
သော ပူခြင်း၌ ဖြစ်သော လက္ခဏာသည်။
(တနည်း) တေဇောအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။
ယာဥသ္မာ အကြောင်း အငွေ့သည်။
ယာဥသ္မာဂတံ အကြောင်း အငွေ့၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။
ယာဥသုမာ အကြောင်း အားရှိသော အငွေ့သည်။ (တနည်း)
အကြောင်း အခိုးသည်။

ယာဥသုမဂတံ — အကြင် အားကြီးသော အခွင့်အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။
ယောဝါယော — အကြင် ဝါယောဓာတ်သည်။
ယံ ဝါယောဂတံ — အကြင် လေ၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။
ရူပဿ — ပထဝီ အစရှိသောရုပ်၏။
ယံ ထမ္ဘိတတ္တံ — အကြင် ခက်တရော်ခိုသည်၏အဖြစ်သည်။

၉၈၆။ တဒေကဋ္ဌာ-ထိုလောဘ အစရှိသည်နှင့်တကွ တည်သော စိတ်၌တည်ကုန်သော

တံသမ္ပယုတ္တာ — ထိုလောဘ ဒေါသ သည်တို့နှင့် အညီအညွတ် ဧကုပ္ပါဒအစရှိသော အပြားဖြင့်ဖြစ်သော။

၉၈၈။ သုခဘူမိယံ — သုခ သဟဂုတ်စိတ် (၆၃-၁) စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်းဟူသော ဘုံ၌။

၁၀၀၇။ တတ္ထ — ထိုသုံးပါးသော သံယောဇဉ်တို့တွင်။
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ — သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သံယောဇဉ်မည်သနည်း။
အဿုတဝါ — ခန္ဓာအာယတန သည်တို့၌ အကြားအမြင် မရှိသော။
ပုထုဇ္ဇနော — အန္ဓပုထုဇ္ဇန်သည်။ အရိယာနံ၊ ဘုရား စသော အရိယာတို့ကို။
အဒဿာဝီ — ဉာဏ်ဖြင့် မြင်လေ့မရှိသော။
အရိယဓမ္မဿ — ဘုရား စသော အရိယာတို့၏ သတိပဋ္ဌာန် စသော တရားတို့၌။
အဝိနီတော — မဆောင့် မပယ်တတ်သော။ (ဝါ) မသိသော။
သမနုပဿတိ — အမြင်မှားသော အားဖြင့်ရှု၏။

ဝိစိကိစ္ဆတိ အာရုံကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ပင်ပန်း၏။

ပ္လဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု-၌ ဇရာ မရဏ စသည် တို့၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ဇာ ဝိ စသောတရား၊ ဇာတိ စသည်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော ဇရာမရဏ စသော အကျိုးဖြစ်ကုန်သော။

ခမ္မေသု သဘောတရားတို့၌။

ယာဝိစိကိစ္ဆာ အကြင် ပညာ တည်းဟူသော ဆေးကုခြင်း ကင်းသော တရားသည်။ (တနည်း) အကြင် သဘောကို စုံစမ်းသည်ရှိသော် ပင်ပန်းကြောင်း တရားသည်။

၁၀၀၉။ ကင္ခာ ဤသာသနာတော်မှ။

သီလေန နွား စသည်တို့၏အလေ့ဖြင့်။

သုဒ္ဓိ ကိလေသာမှစင်၏။

ဝတေန နွား စသည်တို့၏အကျင့်ဖြင့်။

၁၀၁၀။ တဒေကဋ္ဌာ-ထိုသံယောဇဉ်တို့နှင့်တကွ ပဟာန အားဖြင့် တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌ တည်ကုန်သော။

ဘံသမ္ပယုတ္တာ ထိုသံယောဇဉ်တို့နှင့်အညီအညွတ် ကေ့ပ္ပါဒ အစ ရှိသော အပြားအားဖြင့်ယှဉ်သော။

၁၀၁၁။ အဝသေသာ-သောတာပတ္တိ ပ သည် ပယ် အပ် သည်မှ ကြွင်းသော။

ဘဒေကဋ္ဌာ ထိုလောဘ စသော ကိလေ သာ တို့ နှင့် တ ကွ ပဟာန အားဖြင့် တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌ တည်သော။

တံသမ္ပယုတ္တော ထိုလောဘ စသော ကိလေသာတို့နှင့် အညီ အညွတ် ကေပွါဒ စသော အပြားအားဖြင့် ယှဉ်သော။

၁၀၁၉။ တေဓမ္မေ–ထိုမဂ်လေးခုတို့သည် ပယ်အပ်သော တရားတို့ကို။

အဝသေသာနံ သောတာပတ္တိမဂ် အထက်မဂ် သုံးခုတို့သည် ပယ်အပ်သော အကုသိုလ်မှကြွင်းကုန်သော။

၁၀၂၃။ ဟေဋ္ဌိမာနံ–အရဟတ္တမဂ်မှ အောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။

၁၀၂၄။ ဥပရိဋ္ဌိမံ လောကုတ္တရာ စိတ်ခုနစ်ပါးတို့၏ အထက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။

၁၀၂၄။ ဇာတာ ဖြစ်ကုန်သည်။ (ဝါ) ရအပ်သော အတ္တဘော ရှိကုန်သည်။

သဉ္ဇာတာ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းနှင့် စပ်၍ဖြစ်ကုန်သည်။

နိဗ္ဗတ္တာ ပြီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်။ (အဘိနိဗ္ဗတ္တာတူ)

ဥပ္ပန္နာ ရှေးအဘို့မှ အထက်၌ဖြစ်ကုန်သည်၊ (သမုပ္ပန္နာ)

ဥဋ္ဌိတာ အထက်၌ တည်ကုန်သည်။

သမုဋ္ဌိတာ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းနှင့်စပ်၍ တည်ကုန်သည်။

ဥပ္ပန္နံသေနသင်္ဂဟိတာ–ပစ္စုပ္ပန်အဘို့ဖြင့် ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်။

၁၀၄၄။ အတီတာ–ခဏသုံးပါးကို လွန်ကုန်သည်။

နိရုဒ္ဓါ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်။

ဝိဂတာ ကင်းခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်။

ဝိပရိဏာတာ	ဖေါက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်။
အတ္ထင်္ဂတာ	ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်။ (အဗ္ဘတ္ထင်္ဂတာ တူ
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ	ဖြစ်ပြီး၍။ ဝိဂတာ၊ ကင်းကုန်သည်။
အတီတာ	အတိတ်တရားဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။
အတီတံသေနသင်္ဂဟိတာ-	အတိတ်တရား အဘို့ဖြင့် ရေတွက်ခြ င်းသို့ ရောက်ကုန်သော။
ပစ္စုပ္ပန္နေ	ဥပါဒ်မှ အထက်၌ ဘင်တိုင်အောင် ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ကုန်သော။
ဓမ္မေ	စိတ်, စေတသိက်, ရုပ်တရားတို့ကို။
အဇ္ဈတ္တံ	အသီးသီးသော မိမိသန္တာန်၌လည်း ဖြစ်သည်။
ပစ္စတ္တံ	မိမိကိုစွဲ၍ဖြစ်သော တရားသည်။
နိယတာ	မိမိ၌ဖြစ်သောတရားသည်။
ပါဋိပုဂ္ဂလိကာ	အသီးသီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သည်။
ဥပါဒိဏ္ဏာ	ကိုယ်၌ ဖြစ်ကုန်သည်။

(ဒုကနိက္ခေပ)

ယာမေတ္တာယနာ	အကြင်မေတ္တာနှင့် ပြည့်စုံသော အခြင်းအရာသည်။
ယံမေတ္တာယိတတ္တံ	အကြင်မေတ္တာနှင့် ပြည့်စုံသော စိတ်၏ အဖြစ်သည်။
ယာအနုဒ္ဒယာ	အကြင် စောင့်တတ်သော တရားသည်။
ယာဟိတေသိတာ	အကြင် အကျိုးစီးပွားကိုရှာ ခြင်းသည်။
ယာအနုကမ္ပာ	အကြင် အစဉ်သနားခြင်းသည်။
ယောရာဂေါ	အကြင်တပ်တတ်သောတရားသည်။

ယောသာရဂေါ အကြောင်း တပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော တရားသည်။

ယောအနုနယော အကြောင်း အာရုံ၌ သတ္တဝါတို့ကို ဆောင်တတ်သော တရားသည်။

ယောအနုရောဓော–အကြောင်း အလိုရှိတတ်သော တရားသည်။

ယာနန္ဒီ အကြောင်းဘဝ၌ နှစ်သက်တတ်သော တရားသည်။

ယောနန္ဒီရာဂေါ အကြောင်း အလွန်နှစ်သက်ကြောင်း တရားသည်။

ယံအဇ္ဈောသာနံ အကြောင်း ဆုံးဖြတ်၍ယူခြင်းသည်။

ယောဂေဓော အကြောင်း တပ်ခြင်းသို့ ရောက်တတ်သော တရားသည်။ (တနည်း) တပ်ခြင်းသည်။

ယောပလိဂေဓော အကြောင်း ထက်ဝန်းကျင်သောအဘို့ဖြင့် တပ်ခြင်းသည်။

ယောသင်္ကော အကြောင်း ငြိကြောင်းတရားသည်။ (ဝါ) ငြိခြင်းသည်။

ယောပင်္ကော အကြောင်း နစ်ကြောင်းတရားသည်။ (ဝါ)နစ်စေတတ်သော တရားသည်။

ယာဧဇာ အကြောင်း ငင်ခြင်းသည်။

ယာဇနိကာ အကြောင်း ဝဋ်၌ သတ္တဝါတို့ကိုဖြစ်စေတတ်သည်။

ယာသဉ္ဇနနီ အကြောင်း ဆင်းရဲခြင်းနှင့် ယှဉ်လျက် ဖြစ်စေတတ်သော တရားသည်။

ယာသိဗ္ဗိနီ အကြောင်း ချုပ်စပ်တတ်သော တရားသည်။

ယာဇာလိနီ အကြောင်း တပါးမက များသော အာရုံ တည်းဟူသော ကွန်ယက်ရှိသော တရားသည်။

ယာသရိတာ	အကြောင်း ရေကဲ့သို့ ရှေ့တတ်သော တရားသည်။ (တနည်း) အကြောင်းစွတ်တတ်သော တရားသည်။
ယာဝိသတ္တိကာ	အကြောင်း ရှေ့တတ်သော တရားသည်။ (ဝါ) စပ်တတ်သောတရားသည်။ (ဝါ) အကြောင်း ချိ တတ်သော တရားသည်။
ယံသုတ္တံ	အကြောင်း ချည်ကဲ့သို့ အစဉ်ဖွဲ့တတ်သော တရားသည်။
ယာဝိသဋာ	အကြောင်း ပြန့်တတ်သော တရားသည်။
ယာအာယူဟိနီ	အကြောင်း သတ္တဝါတို့ကို အားထုတ်စေတတ်သော တရားသည်။
ယာဒုတိယာ	အကြောင်း အပေါင်း အဖော် ဖြစ်သော တရားသည်။
ယာပဏိဓိ	အကြောင်း တောင့်တတတ်သော တရားသည်။
ယာဘဝနေတ္တိ	အကြောင်း ဘဝကို ဆောင်တတ်သော တဏှာ တည်းဟူသော ကြိုးသည်။
ယံဝနံ	အကြောင်း အာရုံသို့ ကပ်စေတတ်သော တရားသည်။ (တနည်း) အကြောင်း တောကဲ့သို့သော တဏှာသည်။
ယောဝနထော	အကြောင်း တော ကဲ့ သို့ သော အားကြီးသော တဏှာသည်။
ယောသန္ထဝေါ	အကြောင်း နှီးနှောတတ်သော တရားသည်။
ယောသိနေဟော	အကြောင်း တဏှာ တည်းဟူသော အစေးသည်။
ယာအပေက္ခာ	အကြောင်း မငဲ့တတ်သော တရားသည်။

ယာပဋိဗန္ဓ အကြောင်း အသီးသီးသောအာရုံ၌ ဖွဲ့တတ်သော တရားသည်။
ယာအာသာ အကြောင်း နှစ်သက်တတ်သော တရားသည်။
ယာအာသိသနာ အကြောင်း တောင့်တခြင်းသည်။
ယာရူပါသာ အကြောင်း ရူပါရုံ၌ တောင့်တခြင်းသည်။
ယာဇပ္ပါ အကြောင်း သတ္တဝါ တို့ကို တတ်စေ တတ်သော တရားသည်။ (ပဇပ္ပါ၊ အဘိဇပ္ပါကား အနက်တူ)
ယာဇပ္ပနာ အကြောင်း တပ်စေတတ်သော အခြင်းအရာသည်။
ယံလောလုပ္ပံ အကြောင်း အဖန်တလဲလဲ အာရုံ၌ တပ်တတ်သော တရားသည်။
ယာလောလုပ္ပနာ အကြောင်း အဖန်တလဲလဲ တပ်တတ်သော အခြင်း အရာသည်။
ယာပုစ္ဆဉ္ဇိကတာ အကြောင်း အမြီးကိုလှုပ်သော ခွေးကဲ့သို့ တုန်လှုပ် လျက်ဖြစ်စေတတ်သော လောဘသည်။
ယာသာဓုကမျတာ-အကြောင်း ကောင်းသောအာရုံ၌ အလိုရှိတတ်သည် ၏အဖြစ်သည်။
ယောအဓမ္မရာဂေါ အကြောင်း မလျော်ကန်သောအရာ၌ တပ်တတ် သော တရားသည်။
ယောဝိသမလောဘော-အကြောင်း အားကြီးသော လောဘသည်။
ယာနိကန္တိ အကြောင်း နှစ်သက်ခြင်းသည်။
ယာနိကာမနာ အကြောင်း နှစ်သက်သောအခြင်းအရာသည်။
ယာပိဟနာ အကြောင်း ချစ်ခြင်းသည်။
ယာသမ္ပတ္ထနာ အကြောင်း ကောင်းစွာ တောင့်တခြင်းသည်။

ယာကာမတဏှာ အကြင် ကာမဂုဏ်၌ တပ်တတ်သော လောဘသည်။

ယာဝိဘဝတဏှာ အကြင် ဘဝကင်းခြင်း၌ တပ် တတ် သော လောဘသည်။

ယာနိရောဓတဏှာ အကြင် နိဗ္ဗာန်၌ တပ်တတ်သော လောဘသည်။

ယံဥပါဒါနံ အကြင် ပြင်းထန်စွာစွဲလမ်းတတ်သော လောဘသည်။

ယံအာဝရဏံ အကြင် ပိတ်ပင်တတ်သော လောဘသည်။

ယံနီဝရဏံ အကြင် မြစ်တတ်သော လောဘသည်။

ယောဥပက္ကိလေသော-အကြင် စိတ်ကိုကပ်၍ ညစ်ညူးစေတတ်သော တရားသည်။

ယောအနုသယော အကြင် အ ဖန် တလဲလဲ လျောက် ပတ် သော အကြောင်းကိုရ၍ ဖြစ်စေတတ်သော တရားသည်။

ယံပရိယုဋ္ဌာနံ အကြင် စိတ်ကိုနှိပ်စက်တတ်သော တရားသည်။ (ဝါ) အကြင် အကုသိုလ် အခွင့်ကို ယူတတ်သော တရားသည်။

ယာလတာ အကြင် နွယ်ကဲ့သို့ ရိုက်ပတ်တတ်သော တရားသည်။

ယံဝေဝိစ္ဆံ အကြင် အထူးထူးသောဝတ္ထုကို အလိုရှိတတ်သော တရားသည်။

ယောဒုက္ခပဘဝေါ-အကြင် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ကြောင်းသည်။

ယံမာရဗဠိသံ အကြင် မာရ်နတ်မင်း၏ တံခါးကျည်သည်။
ယာတဏှာနဒီ အကြင် တဏှာသာလျှင် ဖြစ်သော စီးတတ်
သော မြစ်သည်။
၁၀၆၂။ ယံတဏှာဇာလံ-အကြင် တဏှာသာလျှင်ဖြစ်သော လွှမ်း
တတ်သော ကွန်ယက်သည်။
ယံတဏှာဂဒ္ဒုလံ အကြင် တဏှာသာလျှင် ဖြစ်သော မြဲမြံစွာ
ဖွဲ့ကြောင်းတောက်သည်။
ယာအဘိဇ္ဈာ အကြင် သူ့ဘာပါးစည်းစိမ်၌ အလွန် အလိုကြီး
ခြင်းသည်။
ယောဩဃော အကြင် နစ်မွန်းတတ်သော လောဘသည်။
ယောယောဂေါ အကြင် ယှဉ်တတ်သော လောဘသည်။
ယောဂန္ထော အကြင် ထုံးတတ် ရစ်တတ်သော လောဘသည်။
၁၁၄၂။ ယောကောပေါ-အကြင် ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ (ပကော
ပေါ သမ္ပကောပေါ တူ)
ယောဒေါသော အကြင် ပြစ်မှားခြင်းသည်။ (ပဒေါသော သမ္ပ
ဒေါသော တူ)
ယာကုဇ္ဈနာ အကြင် အမျက် ထွက်တတ်သော အခြင်းအရာ
သည်။
ယံကုဇ္ဈိတတ္တံ အကြင် အမျက်ထွက်တတ်သော စိတ်၏အဖြစ်
သည်။
ယာဗျာပတ္တိ အကြင် ပကတိသဘောကို စွန့်သောအခြင်းအရာ
သည်။
ယောအသုရောပေါ အကြင် ပြည့်စုံအောင် မဆိုတတ်သည်၏အဖြစ်
သည်။

၁၁၆၂။ ယာသြလီယနာ-အကြင် ကပ်သော အခြင်းအရာသည်။
(သလ္လီယနာတူပြီ)

ယာလီယနာ အကြင် တွန့်သော အခြင်းအရာသည်။

၁၁၆၃။ ကာယဿ-နာမကာယ၏။

ယာအကလ္လတာ အကြင် နာသော နာမက္ခန္ဓာသုံးပါး၏ အဖြစ်သည်။

ယာကမ္မညတာ အကြင်အမှု၌ မကောင်းသော နာမက္ခန္ဓာ သုံးပါး၏အဖြစ်သည်။

ယောသြနာဟော အကြင်ဖွဲ့တတ်သော တရားတည်။

ယောပရိယောနာဟော-အကြင် ခပ်သိမ်းသောအဘို့မှ ဖွဲ့တတ်သော တရားသည်။

ဟောအန္တောသမောရောဓော-အကြင်အတွင်း၌ ကောင်းစွာပိတ်ပင်တတ်သော တရားသည်။

ယံမိဒ္ဓံ အကြင် နှိပ်စက်တတ်သော တရားသည်။

ယံသောပ္ပံ အကြင် အိပ်ကြောင်းတရားသည်။

ယာပစလာယိကာ အကြင် မျက်လွှာ စသည်တို့ လျှပ်ပေါ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော တရားသည်။

ယာသုပနာ အကြင် အိပ်သောအခြင်းအရာသည်။

ယောဥန္ဒမော အကြင် ချီးမြှင့်၍ထားတတ်သော တရားသည်။

ယောသမ္ပဂ္ဂါဟော-အကြင် ချီးမြှောက်၍ ထားတတ်သော တရားသည်။

ယာကေတုကမျတာ-အကြင် မှန်ကင်းကဲ့သို့ အလို ရှိတတ်သော တရားသည်။

၁၂၀၇။ အန္တောကရိတ္ဝာ–အတွင်း၌ တည်သည်ကိုပြု၍။
တေသို့ အန္တရေ ထိုအတွင်း၌ (အကြား၌လည်းဟူ)
ဓတ္တာဝစရာ ထို ကာမ တဆဲ့တဘုံ၌ သက် သည် ဖြစ် ၍ ကျင်လည်တတ်ကုန်သော။
ဓတ္တပရိယာပန္နာ ထိုကာမတဆဲ့တဘုံ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။
၁၂၀၉။ သမာပန္နဿ ဝါ–သမာပတ်ဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ရင်း။
ဥပပန္နဿဝါ ပဋိသန္ဓေနေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ရင်း။
ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရဿ– မျက်မှောက်သောကိုယ်၏ အဖြစ်၌ ချမ်းသာ စွာ နေခြင်း ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ရင်း။
၁၃၃၂။ ဒေါဝစဿတာ– ဆင်းရဲစွာ ဆိုသောသူ၏ အဖြစ်သည်။
သဟဓမ္မိကေ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်၌။
ယံဒေါဝစဿာယံ . အကြောင် ဆင်းရဲစွာ ဆိုအပ်သော စကားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်။
ယံဒေါဝစဿိယံ အကြောင် ဆင်းရဲစွာဆိုအပ်သော စကားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမှု၏အဖြစ်သည်။
ယာဒေါဝစဿတာ– အကြောင် ဆင်းရဲစွာဆိုအပ်သော စကားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အခြင်းအရာသည်။
ယာဝိပ္ပဋိကူလဂ္ဂါဟိတာ– အကြောင် မလျော်သော အယူစကားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်။
ယာဝိပစ္စနီကသာတတာ- အကြောင်ဆန့်ကျင်သောစကားဖြင့်တန်းဆာ ဆင်ခြင်း ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်။
ယံ့အနာဒရိယံ အကြောင် ရိုသေခြင်း မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ် သည်။

ယာအနာဒရတာ   အကြင် ရိုသေခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အခြင်းအရာသည်။
ယာအဂါရဝတာ   အကြင်လေးမြတ်ခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်။
ယာအပ္ပဋိဿဝတာ- အကြင် ကျိုးနွံ ရိုသေခြင်း မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည်။
၁၃၃၉။ မစ္ဆရိနော- ငါးပါးသော ဝန်တိုခြင်းရှိကုန်၏။
ယာသံသေဝနာ   အကြင်ထက်ဝန်းကျင်အဘို့ဖြင့် မှီဝဲခြင်းသည်။
ယာဘဇနာ   အကြင်ဆည်းကပ်ခြင်းသည်။
ယာသံဘဇနာ   အကြင် ထက်ဝန်းကျင်သောအဘို့ဖြင့်ဆည်းကပ်ခြင်းသည်။
ယာဘတ္တိ   အကြင် မြဲမြံစွာ ဆည်းကပ်ခြင်းသည်။
ယာသမ္ဘတ္တိ   အကြင် ထက်ဝန်းကျင် အဘို့ဖြင့် မြဲမြံစွာ ဆည်းကပ်ခြင်းသည်။
ယာတံသမ္ပဝင်္ကတာ- အကြင်ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ကိုယ်စိတ်ဖြင့် ညွတ်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်။
၁၃၄၀။ အဓိဝါသနတာ- အကြင် သည်းခံကြောင်းတရားသည်။
ယံအစဏ္ဍိက္ကံ   အကြင် မကြမ်းထမ်းသောစိတ်၏အဖြစ်သည်။
၁၃၅၀။ အဏ္ဍကာ- အဖုရှိ၏။
ကက္ကသာ   ဆွဲသောသစ်ပင်ကဲ့သို့ ယိုသောအမှုန့်ရှိ၏။
ပရကဋုကာ   သူတပါးတို့၏ နှလုံးကို မပွါးစေတတ်။
ပရာဘိသဇ္ဇနီ   ဆူးကောက်ကဲ့သို့ သူတပါးကိုအလှန်ငြိတတ်၏။
ကောဓသာမန္တာ   အမျက်၏အနီး၌ဖြစ်၏။
တထာရူပံ   ထိုသို့သော ရုန့်ရင်းကြမ်းထမ်းသော။

၁၃၅၂။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ- ဣတ္ထိ ပုရိသတို့၏ တင့်တယ်ခြင်း စသော ကိလေသာ၏အာရုံကို အားကြီးသော ရာဂဖြင့် ယူခြင်းသည်။

အနုဗျဉ္စနဂ္ဂါဟီ လက် ခြေ ဦးခေါင်း စသော အခြင်းအရာကို အားကြီးသောရာဂဖြင့် ယူခြင်းသည်။

ယတွာဓိကရဏံ အကြင် စက္ခုဣန္ဒြေကို မစောင့်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။

အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿာ- အလိုကြီးခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်း ဖြစ်ကုန်သော။

သံဝရာယ သတိဟူသော တံခါးရွက်ဖြင့်ပိတ်ခြင်းငှာ။

အပ္ပဋိသင်္ခါ ဉာဏ်ဖြင့်မဆင်ခြင်မူ၍။

၁၃၅၃။ မဒါယ မာန်ယစ်ခြင်းငှာ (အာဟာရံ ကို။ အာဟာရေတိ၊ မျိုး၏။ ဤသို့စပ်)။

မဏ္ဍနာယ ကိုယ်အရောင်တင့်တယ်သောအားဖြင့် တန်ဆာဆင်ခြင်းငှာ။

ဝိဘူသနာယ ကိုယ်အသား၏ဖွံ့ထွားပြည့်ဖြိုးခြင်းဖြင့် တန်ဆာဆင်ခြင်းငှာ။

ယာဝဒေဝ အကြင်မျှလောက် သော အကျိုး ကို ပြခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

၁၃၅၅။ ဣမဿကာယဿ- ဤမဟာဘုတ်လေးပါးကိုမှီသောကရဇကာယ၏။

ယာပနာယ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ မျှခြင်းငှာ။

ဝိဟိံသူပရတိယာ မစားရခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော မွတ်သိပ်ခြင်းမှ ငြိမ်းခြင်းငှာ။

ပုရာဏံ — မစားရခြင်းကြောင့် ရှေး၌ ဖြစ်သော။

နဝံ — စားလွန်ခြင်းကြောင့် အသစ်ဖြစ်သော။

၁၃၇၆။ ဇာတိဘယံ- ဇာတိကို ဘေးအားဖြင့်မြင်သောဉာဏ်သည်။

၁၃၇၇။ ဆန္ဒံ — အားထုတ်ခြင်းတည်းဟူသောအလိုကို။

ဆန္ဒံ — လုံ့လဟု ဆိုအပ်သော အားထုတ်ခြင်းကို။

ယာသက္ကစ္စကိရိယတာ- အကြင် အရိုအသေပြုသော အခြင်းအရာ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။

၁၃၇၈။ ယာသာသစ္စကိရိယတာ- အကြင် အရိုအသေ ပြုသော အခြင်းအရာရှိသည်၏အဖြစ်သည်။

ယာအတ္တိကတာ — အကြင်ထင်ရှားရှိသည်ဖြစ်၍ ပြုသော အခြင်းအရာသည် (တနည်း) မပြတ်မူ၍ ပြုသော အခြင်းအရာသည်။

ယာအနောလီန ဝုတ္တိတာ- အကြင်ါ မတွန့်သော အသက် မွေးခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဝါ)မတွန့်သောဖြစ်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။

ယာအနိက္ခိတ္တ ဆန္ဒတာ- အကြင် ကုသိုလ်ဆန္ဒကိုမချသော အခြင်း အရာသည်။

ယံဗဟုလီကမ္မံ — အကြင် အဖန်တလဲလဲ များစွာ အလေ့အလာ ပြုခြင်းသည်။

ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်လင်းရောင်ခြည်ပြီး၏။

အနက်ယောဇနာနည်း

(၁) ပါဠိနုသာရီအနက်ယောဇနာနည်းဟူသည်—
ဟိတ်စသည်ဖြင့်ရင်း၊ ဥပမာတို့ဖြင့်ရင်း၊ တန်ဆာ မဆင်မူ၍ ရှိရင်းပါဠိကို အစဉ်လျှောက်၍ ပါဠိရှိသည်အတိုင်း အနက်ယောဇနာခြင်းကိုခေါ်သည်။ (ပုံစံထုတ်ရန်မလိုလှယ်ကူပြီ)။

(၂) (က) အာကာရငုံ၍ရင်း။ (ခ) အာကာရထုတ်၍ရင်း အနက်ယောဇနာနည်း။
(က)၌ အာကာရဖြစ်သင့်သော ဝါကျကို အာကာရဝန္တသို့ အတွင်းသွင်း၍။ (ငုံ၍)အာကာရ စကားရပ်ကို ပါဠိလို အနက်ယောဇနာခြင်း၊ အာကာရစကားရပ်ကို အနက်ပေး၍ အနက်ယောဇနာခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိလေသည်။ သို့ရာတွင် အာကာရကိုငုံ၍ ပါဠိလို အနက်ယောဇနာပုံမှာ—

> သုဒ္ဓိန္နော ကလန္ဒပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ၊
> အနုဇာနာတု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ အဂါရသ္မာ
> အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ၊ ပဗ္ဗာဇေတု မံ ဘဂဝါတိ။

အနက်။ ကလန္ဒပုတ္တော၊ ကလန္ဒ သူဌေး၏ သား ဖြစ်သော။ သုဒိန္နော၊ သုဒိန်သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာ ဘုရားကို။ အနုဇာနာတု အဟံ ဘန္တေ မာဘာပိတူဟိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပဗ္ဗာဇေတု မံ ဘဂဝါတိ၊ မံဘဂဝါ ဟူ၍။ ဧတံဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထား၏။

အာကာရဝါကျကို ငုံ၍ အနက်ပေးပြီး ယောဇနာပုံ

အနက်။ ကာလန္တပုဗ္ဗော၊ သော။ သုဒိန္နော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်ကို။ မာတာပိတူဟိ၊ အမိအဘတို့သည်။အာဂါရသ္မာ၊အိမ်ရာတည်ထောင်လူ၏ဘောင်မှ။ အနာဂါရိယံ၊ အိမ်ရာမထောင် ရဟန်းဘောင်၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ၊ ရဟန်း ပြုခြင်းငှာ။ အနုညာတော၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ အရှင်ဘုရားသည်။ မံ၊ ကို။ ပဗ္ဗာဇေတု၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ တံဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထား၏။

(ခ)၌ အာကာရ စကားရပ်ကို အာကာရဝန္တမှ အပြင်ထုတ်၍ အနက်ယောဇနာခြင်း၌ ပါဠိလိုအနက်ယောဇနာခြင်း၊ အနက်ပေး၍ ယောဇနာခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပြန်သည်။

အာကာရကို အပြင်ထုတ်၍ ပါဠိလို ယောဇနာပုံ

အနက်။ ကလန္ဒပုတ္တော၊ သော။ သုဒိန္နော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ကို။ တံဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထား၏။ ကိံ ဝစနံ၊ အဘယ်သို့သော စကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားသနည်း။အနုညာတော အဟံ ဘန္တေ မာတာပိတူဟိ အာဂါရသ္မာ အနာဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပဗ္ဗာဇေတုမံ ဘဂဝါတိ၊ မံ ဘဂဝါပဟူ၍။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထား၏။

အာကာရ စကားရပ်ကို အနက်ပေး၍ ယောဇနာခြင်း

အနက်။ ကလန္ဒပုတ္တော၊သော။သုဒိန္နော၊သည်။ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ တံဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ၏။ ကိံ ဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊

သနည်း။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အဟံ၊ ကို။ မာတာ ပိတူဟိ၊ တို့သည်။ အာဂါရသ္မာ၊ မှ။ အနာဂါရိယံ၊ ၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ၊ ငှာ။ အနုညာတော၊ ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မံ၊ ကို။ ပဗ္ဗာဇေတု၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ ၏။

(၃) ဝါကျ အပြန် အလှန် အနက် ယောဇနာခြင်း ဟူသည် ဥပမာန,ဥပမေယျ,ကာရဏ, ဖလ, နိယမာနိယမ, ဥပမာ မဟုတ်သော ယထာ,တထာ စသည်တို့ဖြင့် တည်ရှိသော ဝါကျများကို တည်ရှိသည့်အတိုင်း ဥပမေယျ ကာရဏ နိယမ စသည်မှ စ၍ အနက် မပေးမူ၍ ဥပမေယျ ဖလ အနိယမမှ စ၍ အနက် ပေးပြီးမှ ကိမိဝ ကသ္မာ ကေန စသည် တခုခုဖြည့်စွက်လျက် ဥပမာန ကာရဏ နိယမဝါကျ များကို အနက် ပေးရလေသည်။ ၎င်းအဆုံး ဥပမေယျ စသည်ကို အနက် ပေးလိုက ပေးနိုင်သည်။ မပေးလိုက ဇေံ၊ ဤသို့တည်း ဟုလည်း အဆုံးသတ်နိုင်သည်။

ဥပမာန ဥပမေယျ ဝါကျ အပြန်အလှန် ယောဇနာပုံ

တေန စိတံ စိတံ ဣဋ္ဌကံ ဝိဒ္ဓံသယမာနော ပုရိသော ဝိယ တဒေဝ ပဝတ္တံ အပစိနန္တော ဂစ္ဆန္တီတိ အပစယဂါမိနော။ (အာစယဂါမိတိက်-၄-ဂ၆)

၎င်းဝါကျ၌ တေန စိတံ-မှသည် ပုရိသောဝိယ တိုင်အောင်သည် ဥပမာန စကားဖြစ်၏။ ကြွင်းသော စကားသည် ဥပမေယျ စကားဖြစ်၏။ ဤသို့ စကားနှစ်ရပ် ခွဲပြီးလျှင်-

အနက်။ တဒေဝ ပဝတ္တံ၊ ထိုကိုလေသာတို့သည် ပွားစေအပ်သော ပဋိသန္ဓေ ပဝတ္တိ စုတိဟု ဆိုအပ်သော ဝဋ်တရားကိုသာလျှင်။ အပစိနန္တာ၊ ဖျက်ဆီးလျက်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားတတ်ကုန်၏။ ဣတိ

ကြောင့်။ အပစယဂါမိနော၊ အပစယဂါမိ မည်၏။ (ကိမိဝ ထည့်) ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ တေနှ၊ ထို အငွေ့လက်သမားသည်။ စိတံစိတံ၊ စီတိုင်း စီတိုင်းသော။ ဣဋ္ဌကံ၊ အုတ်ချပ်ကို။ ဝိဒ္ဓံသယမာနော၊ ဖျက်ဆီးသော။ ပုရိသောဝိယ၊ ယောကျ်ား ကဲ့သို့တည်း။ ဤသို့လည်း အဆုံး သတ်နိုင်သည်။ ဥပမေယျဝါကျကို ဆက်၍လည်း အနက် ပေးနိုင်သည်။

ကာရဏဖလအပြန်အလှန်အနက်ပေးပုံ

နဟိ ဓမ္မော အဓမ္မော စ၊ ဥဘော သမဝိပါကိနော။
အဓမ္မော နိရယံ နေတိ၊ ဓမ္မော ပါပေတိ သုဂ္ဂတိန္တိ။
(သီ-၄-၉၂)

နဟိ ဓမ္မော။ ပ။ ဝိပါကိနော အပိုင်းသည် ကာရဏအပိုင်း။ ကြွင်းသော အပိုင်းသည် ဖလအပိုင်းဟူ၍မှတ်။

အနက်။ အဓမ္မော၊ သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့၏ တရားသည်။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။ နေတိ၊ ဆောင်၏။ ဓမ္မော၊ သူတော်ကောင်း တို့၏ တရားသည်။ သုဂ္ဂတိံ၊ နတ်ပြည်သို့။ နေတိ၊ ဆောင် ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဓမ္မောစ၊ သည်လည်းကောင်း။ အဓမ္မောစ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဥဘော၊ တို့သည်။ သမ ဝိပါကိနော၊ တူသော အကျိုးရှိကုန်သည်။ နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း- ဟူ၍လည်း အဆုံး သတ်နိုင်သည်။ သို့ မဟုတ်လျှင် တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဓမ္မော၊ သည်။ နိရယံ၊ သို့။

နေတိ၊၏။ ခမ္မော၊သည်။ သုဂတိံ ၊သို့။ နေတိ၊၏။ဤသို့လည်း
အနက်ပေးနိုင်သည်။

(၄) နိယမာနိယမ အပြန်အလှန် အနက်ပေးပုံ

အမတံ တေသံ ဝိရဒ္ဓံ၊ ယေသံ ကာယဂတာသတိ ဝိရဒ္ဓါ၊
အမတံ တေသံ ဝိရဒ္ဓံ၊ ယေသံ ကာယဂတာသတိ အဝိရဒ္ဓါ။
(အင်္ဂုတ္တိုရ်ပဠိတော်)။

အထက်ပါစကားရပ်၌ 'အမတံ တေသံ ဝိရဒ္ဓံ' စကားရပ်သည် နိယမစကားဖြစ်၏။ 'ယေသံ ကာယဂတာသတိ ဝိရဒ္ဓါ' စကားရပ်သည် အနိယမ ဝါကျဖြစ်၏။ ဤသို့ ဝါကျကို နှစ်ပိုင်းခွဲပြီး အနိယမဝါကျကို စ၍ အနက်ယောဇနာရမည်။

အနက်။ ယေသံ၊ အကြင်သူတို့အား။ ကာယာဂတာသတိ၊ ကာယဂတာသတိသည်။ဝိရဒ္ဓါ၊ချော်ချွတ်၏။တေသံ၊ထိုသူတို့အား။
အမတံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သည်။ ဝိရဒ္ဓါ၊ ချော်ချွတ်လေ၏။
ယေသံ၊ အကြင်သူတို့အား။ ကာယဂတာသတိ၊ ကာယဂတာ သတိသည်။ အဝိရဒ္ဓါ၊ မချော်ချွတ်။ တေသံ ထိုသူတို့အား။ အမတံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သည်။ အဝိရဒ္ဓံ၊ မချော်ချွတ်နိုင်ပြီ။

(၅) သဒ္ဒတ္ထ အဓိပ္ပါယတ္ထ ယောဇနာနည်း

သဒ္ဒတ္ထ ယောဇနာခြင်း ဟူသည် ဝိဂ္ဂဟကို ငဲ့၍ယောဇနာခြင်း တည်း။

အဓိပ္ပါယတ္ထ ယောဇနာခြင်း ဟူသည် ဝစနတ္ထကို မငဲ့မူ၍ အဓိပ္ပါယ်နက်ရရှိအောင် ယောဇနာခြင်းတည်း။

အနာဂါရိယံ-ပုဒ်ကို သဒ္ဒတ္ထ, အဓိပ္ပါယတ္ထ ပေါ်လွင်အောင် အနက်ပေး-ဆိုသော်-

အနာဂါရိယံ- ပုဒ်ကို အဂါရဿ ဟိတံ အဂါရိယံ (ဟိတ တဒ္ဓိတ်ပြု)။

နတ္ထိ အဂါရိယံ ဧတ္ထာတိ အနာဂါရိယံ(ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်ပြု)။

ဤသို့ဝိဂ္ဂဟပြု၍ နောက်ဝိဂ္ဂဟကို ရှုလျက်-

အနာဂါရိယံ၊ အိမ်၏ အစီးအပွား မရှိသော ရဟန်းဘောင်၌။ ဤသို့ပေးလျှင် (သဒ္ဒတ္ထ)။

အနာဂါရိယံ၊ အိမ်ရာမထောင် ရဟန်းဘောင်၌။ ဤသို့ဝိဂ္ဂဟကို မရှုဘဲ အဓိပ္ပါယ်ရ အနက်ပေးလျှင် (အဓိပ္ပါယတ္ထ)

မှတ်ချက်။ ဝေါဟာရတ္ထကိုပါ မေးလျှင် (ဝေါဟာရ) ဟူသည် လူတို့၏ အခေါ်အဝေါ်အတိုင်း ပေးရသည်။

အနာဂါရိယံ၊ သာသနာတော်၌။ (ရဟန်းအဖြစ်၌) ဟူ၍ပေး နိုင်သည်။

(၆) ပါဠိတော် ဖြစ်လျှင် အဋ္ဌကထာ သက်ဝင်အောင် ယောဇနာခြင်း။။

အထခေါ သုဒိန္နော ကလန္ဒပုတ္တော သမ္ဗဟုလေဟိ သဟာယကေဟိ သဒ္ဓိံ ဝေသာလိံ အဂမာသိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ (ပါရာဇိကဏ် ပါ-၁၃)

ကလန္ဒပုတ္တောတိ ဂါမဝသေန လဒ္ဓနာမဿ ရာဇသမ္မတဿ စတ္တာလီသကောဋိဝိဘဝဿ ကလန္ဒ သေဋ္ဌိနော ပုတ္တော။ သမ္ဗဟုလေတိ ဗဟုကေဟိ။သဟာယကေဟီတိ သုခဒုက္ခာနိ သဟ အာယန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တီတိ သဟာယကာ။

> သဒ္ဓိံ တိ ကေတော။ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာ တိ
> ကေနစိဒေဝ ဘဏ္ဍာ ပ္ပယောဇန ဥဒ္ဓါရ သာရဏာဒိနာ
> ကိစ္စေန။ (ပါရာဇိကဏ်-၄-၁၆၉)။

ပါဠိတော်ပုဒ်များကို အနက်ပေးသောအခါ အဋ္ဌကထာ အဖွင့်ကိုရှု၍ အနက်ပေးရမည်။

အနက်။ အထခေါ၊ ဌ္ဍ။ကလန္ဒပုတ္တော၊ ရွာ၏အစွမ်းဖြင့် ရအပ်သော အမည်ရှိသော ကုဋ္ဌေလေးဆယ် ကြွယ်ဝသော လိစ္ဆဝီတို့သည် သူဋ္ဌေးဟူ၍ သမုတ်အပ်သော ကလန္ဒသူဋ္ဌေး၏ သားဖြစ်သော။ သုဒိန္နော၊ သည်။ သမ္ဗဟုလေဟိ။ များစွာကုန်သော။ သဟာယကေဟိ၊ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ မကွဲတူမျှ ဖြစ်ကြကုန်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အပေါင်းတည်း။ ကေနစိဒေဝကရဏီယေန၊ တစုံတခုသော ဘဏ္ဍာကို ရောင်းခြင်း, အဘိုးကို ခံခြင်း, အောက်မေ့စေခြင်းရှိ အစသော အမှုကိစ္စဖြင့်။ ဝေသာလိံ သို့။ အဂမာသိ၊ ၏။

အဋ္ဌကထာပြပါဠိစကားဖွင့်ကို ရှုလျက် အနက်ယောဇနာရမည်။

> ကေဝလဿ အာယတိံ နိဗ္ဗာနတ္ထာယ ဝါသနာဘာဂိယာ
> ယစ သဗ္ဗာ ပုရိမ ပစ္ဆိမကထာ အဟောသိ။
> (သီ-သ-၄-၂၆၂)

> ကေဝလန္တိ နိဗ္ဗေဓါ သေက္ခာ ဘာဂိယေန အသမ္မိဿံ။
> နိဗ္ဗာနတ္ထာယာတိ နိဗ္ဗာနာဓိဂမတ္ထာယ၊ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ
> ဝါ အာယတိံ ဝိသေသာဓိဂမနုပါယဘူတာ ပုည
> ကြိယာသု သင်္ခါတာ ဝါသနာဧ ဘာဂေါ။
> (ဋီကာပါဌ်)

အနက်။ ကေဝလံ၊ သံသရာကိုငြီးငွေ့သော သေက္ခ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဘို့နှင့် မရောမယှက် သက်သက်။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ပုရိမပစ္ဆိမကထာ၊ ရှေးစကား နောက်စကားသည်။ အဿ၊ ထိုသောဏဒက္ခူပဏ္ဍားအား။ အာယတိံ၊ ၌။ နိဗ္ဗာနတ္ထာယစ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရခြင်း အကျိုးငှာလည်း။ (ဝါ) ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုရန် အကျိုးငှာလည်း။ ဝါသနာဘာဂိယာယစ၊တရားထူးကိုရခြင်းငှာ မှန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ပုညကြိယာ ဆယ်ပါးတို့၌ လေ့ကျင့်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ဝါသနာ၏အဘို့၌ဖြစ်စေခြင်းငှာသာလျှင်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

ယခုဖော်ပြသော ပုံစံများသည် သိလွယ်သော (ဝါကျ) များသာဖြစ်သည်။ သောတုဇနများသည် (နည်းမှီ၍) ရသင့် ရထိုက်သော ဝါကျများကို လေ့လာသောအားဖြင့် အကျိုးများနိုင်ကြပါစေသတည်း။

ပါရာဇိကဏ် မေးခွန်း (၂)

(က) မနုဿာ ဥဇ္ဈာယန္တိ ခိယျန္တိ ဝိပါစေန္တိ ဘာသမာနဿ သမ္မုခါပိ ပရမ္မုခါပိ သုတွာ တတ္ထ တတ္ထ မနုဿာ ဥဇ္ဈာယန္တိ။

(ခ) အဝဇ္ဈာယန္တိ

(ဂ) အာဇာနန္တာ တံ စျာယန္တာ သြလောကေန္တိ

(ဃ) လာမကတောဝါ စိန္တေန္တိ အတ္တော။

(အဋ္ဌကထာ-၂၅၆)

မေးခွန်းနှင့် အဖြေနမူနာများ

၁။ (က) ဝါကျကို ရသောသမ္ဗန်၏ ကံပုဒ်ကိုထည့်၍ အတ္ထယောဇနာပါ။

၁ အဖြေ။ မနုဿာ ဥဇ္ဈာယန္တိတိ ပဒဿ၊၏။ (ဣတိအတွော-တိုင်အောင်သွား) ပရိသတိ၊ ပရိသတ်အလယ်၌။ ဘာသမာနဿ၊ ဆိုသော။ ရဉော၊ မင်း၏။ ဝစနံ၊ စကားကို။ (ထည့်) သမ္မုခါစ၊ မျက်မှောက်၌ရင်း။ ပရမ္မုခါစ မျက်ကွယ်၌ရင်း။ သုတွာ၊ ကြားရ၍။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သော မျက်မှောက် မျက်ကွယ်အရပ်၌။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ မထေမဲ့မြင် သိကုန်၏။ ဝါ၊ အယုတ်အားဖြင့်သိကုန်၏။

မှတ်ချက်။ ။ထည့်ပါဌ်ကို ချန်၍ တပုဒ်ကို အမှတ်ပေါင်း (၁၀)မှတ်။ ဝစနံ-ပါသည်ဖြစ်စေ မပါသည်ဖြစ်စေ အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

၂။ (ခ-ဂ) ဝါကျတို့ကို လျှဉ်းပါး၍ ဥပနာ, အာဘောဂ, ပုစ္ဆာတို့ဖြင့်တက်ခဲ့ပါ။

၂။ အဖြေ (ခ-ဂ) ဝါကျတို့ကိုပေါင်း၍ ဘက်ပုံ။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ (အာလုပ်)ဆရာသည် (ကတ္တား) ဥဇ္ဈာယန္တိ-ဟူသောပုဒ်ကို မိန့်ဆိုအပ်၏။ (ဥပနာ)၊ ဤသို့မိန့်ဆိုသည်ရှိသော် (ဝါ) ဤသို့မိန့်ဆိုရာ၌ ဆရာသည်။ ဥဒ္ဓတ-ဥန္နတ-ဥန္နလ စသော ပုဒ်တို့ကဲ့သို့ ဥဂ္ဂတတ္ထကိုဟောသော ပုဒ်မျိုးလော။ (အဝဇ္ဈာယန္တိ ၌ အဝ နှင့် အဝဇာနန္တာပုဒ်တို့ကို မျှော်၍လျှဉ်းပါးသည်)

ဈာယန္တိ ၌ ဈေ-ဓာတ်သည် "ကိလေသေ ဈာပေတီတိ ဈာနံ" ပုဒ်၌ ဒဟနတ္ထကိုဟောသော ပုဒ်ဖြစ်ပါသလော။ ထို ဈေ-ဓာတ်သည် အကမ္မက-ဓာတ် ဖြစ်ပါသလော။ (ကံနှင့် ဈာယန္တိ-ဩလော ကေန္တိ ပုဒ်တို့ကိုမျှော်၍ လျှဉ်းပါး။ (အာဘော်)

အဘယ်ပုဒ်၌ အဘယ်ခေတ်ဖြစ်၍ အဘယ်အနက်ကိုဟောကြပါသနည်း။ (ပုစ္ဆာ) ဤသို့မေးဘွယ်ရှိ၍ အဝဇ္ဇာယန္တိ အဝဇာနန္တာတံ ဧျာယန္တိ ဩလောကေန္တိ–ဟူသော ပါဠ်ကိုမိန့်။ ။၃-မှတ်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ဥဇ္ဈာယန္တိ၌ ဥ-သည် ဥဒ္ဓတ-စသော ပုဒ်တို့၌ ဥဂ္ဂတတ္ထကိုဟောသကဲ့သို့မဟုတ်၊ ၃–မှတ်။ အဝ)၏ ကာရိယဩ၏ ဝိပရိတ်(ဥ)တည်း။ ထို(ဥ)သည် အဝဇာနနအနက်ကို ဟောသည်တည်း။ ဈေ–ခေတ်သည် ကိလေသေ ဈာပေတီတိဈာနံ ပုဒ်၌ ဒယှနတ္ထကို ဟောသကဲ့သို့မဟုတ် ဩလောကနတ္ထကို ဟောသည်ဟူလို။

(ခ) ဝါကျအတက်။

အဌကထာဆရာ ဆရာသည် ဥဇ္ဈာယန္တိ-ဟုဆို၏။ ။၁-မှတ်။

ဥ–သဒ္ဒါသည် အဘယ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသနည်း။ ။၁-မှတ်။

ပကတိဥပသာရပုဒ်ဖြစ်ပါသလော။ သို့မဟုတ် တစုံတခုသော ဥပသာရပုဒ်၏ ဥ-ဖြစ်လေသလော။ ။၂-မှတ်။

ဟု မေးဘွယ် ရှိသောကြောင့် အဝဇ္ဈာယန္တိ-ဟူသော (ခ)ဝါကျကိုမိန့်။

အဓိပ္ပါယ်က း။ ။ဥဇ္ဈာယန္တိ၌ ဥ-သဒ္ဒါသည် ပကတိ ဥပသာရပုဒ်မဟုတ်။ အဝ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယဩ၏ ဝိပရိတ် ဥ-ဟူလို။ ။၁-မှတ်။

(ဂ) ဝါကျအတက်။

အရှင်အဌကထာဆရာ ဆရာသည် အဝဇ္ဈာယန္တိ-ဟု ဖွင့်ဆိုတော်မူ၏။ ။၁-မှတ်။

အဝ-သဒ္ဒါသည် အဘယ်အနက်ကိုဟောပါသနည်း။ စျေ-ခါတ်သည် အဘယ်အနက်ကို ဟောပါသနည်း။ ၎င်း စျေ-ခါတ်သည် သကမ္မက- အကမ္မက တို့တွင် အဘယ်ခါတ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။ ။၁-မှတ်။

အဝ-သဒ္ဒါသည် လာမက စသော အနက်ကို ဟောပါသလော၊ စျေ-ခါတ်သည် အကမ္မက-ခါတ် ဖြစ်ပါသလော။ ။၂-မှတ်။
ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ အဝဇျာနုဋ္ဌာ စသော (၈) ဝါကျကိုမိန့်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။အဝ-သဒ္ဒါသည် အဝဇာနနအနက်။ ဓျေ-ခါတ်သည် ဩလောကန အနက်။ ၎င်း စျေ-ခါတ်သည် သကမ္မက-ခါတ် ဖြစ်၏ဟူလို။ ။၁-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ဤသို့ (ခ) ဝါကျနှင့် (ဂ) ဝါကျတို့ကိုခွဲ၍ အသီးသီး တက်ခဲ့သော်၎င်း၊အထက်ပါအတိုင်း(ခ)ဝါကျနှင့် (ဂ) ဝါကျတို့ကို တပေါင်းတည်း တက်ခဲ့သော် ၎င်း အမှတ်အပြည့်ပေးပါ။

ရှင်းလင်းချက်။ ။၂-နံပါတ်တွင် အတက်၊အထွက်-ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိ၏။ အတက်ကိုမေးလျှင် အတက်ကိုသာဖြေဆို၍၊ အထွက်ကို မေးလျှင်လည်း အထွက်ကိုသာ ဖြေဆိုရန်ဖြစ်သည်။ နှစ်မျိုးလုံးတွင်ပင် အနုသန္ဓိ၊ စောဒနာ၊ ပုစ္ဆာ၊ အဘိယာစကအားဖြင့် လေးမျိုးလုံး ပါဝင်၏။

ဝါကျပါ ပဓာနကြိယာကို အရကောက်၍မပြဘဲ စကားဆက် စပ်ခြင်းမျိုးကို အတက်ဟုခေါ်၏။

ပဓာနကြိယာ၏ အရကောက်ပြီးမှ စကား ဆက်စပ်ခြင်းကို အထွက်ဟုခေါ်၏။ ပုစ္ဆာ တက်,ထွက်နှင့် စောဒနာ တက်,ထွက်တို့

သည် တူသယောင်ယောင် ရှိသော်လည်း ပုစ္ဆာ တက်ထွက်ရာ၌ ဒေါသတင်၍မတက်ရပေ။ စောဒနာတက်ထွက်ရာ၌ကား ဒေါသ တင်၍ တက်ရသည်။

အာလုပ်၊ ကတ္တား၊ ဥပနာ၊ ပုစ္ဆာ၊ အာဘော် ဤငါးချက်ဖြင့် တက်ထွက်သော် ပုစ္ဆာတက်ဖြစ်၏။

အာလုပ်၊ ကတ္တား၊ ဥပနာ၊ အာဘော်၊ ဒေါသ၊ စောဒနာ ဤ ခြောက်ချက်ဖြင့် တက်ထွက်သော် စောဒနာတက်ထွက် ဖြစ်၏။

အဘိယာစက တက်ထွက်ရာ၌ အာလုပ်၊ ကတ္တား၊ ဥပနာ၊ ပုစ္ဆာ၊ အာဘော်၊ အဘိယာစက ဤခြောက်ချက်ဖြင့် တက်ထွက် ရ၏။

ဆောင်။ ။ ၏-ဥပနာ။ နည်း-ပုစ္ဆာ။ လောမှာ- အာဘော ဂ။

၂-နံပါတ် အတက်၊ အထွက်ကိုဖြေဆိုရာ၌ ဖေါ်ပြပါ ဝါကျ များသည် ဓာတ်ကိုဖေါ်ပြသလား၊ အဓိပ္ပါယ်ကို ဖေါ်ပြသလား၊ မည်သည့်အရာကိုဖေါ်ပြလို၍ ဤဝါကျများကိုဆိုသည်ကို သေချာ စွာ ကြည့်ရှုပြီးမှ တက်ထွက်ခြင်းကိုပြုလုပ်လျှင် အဖြေမှန်နှင့် အနီး ကပ်ဆုံးဖြစ်သည်။

× × ×

၃။ (က-ခ-ဂ-ဃ) ဝါကျတို့ကို အချင်းချင်း ထောက်၍ အကြောင်းပြပြီး အမည်ပေးပါ။

၃။ အဖြေ။ ။(က) ဝါကျသည် (ခ-ဂ-ဃ) ဝါကျတို့ကို ထောက်လျှင်မပေါ်လွင်ငုတ်သောကြောင့် သခေပ ဝါကျ။ ၂-မှတ်။

(ခ-ဂ-ဃ) ဝါကျတို့သည် (က)ဝါကျထောက်လျှင် (က) ဝါကျကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် အကျယ်ချဲ့ပြသောကြောင့် ဝိတ္ထာရဝါကျ။ ။ ၂-မှတ်။

(ဂ) ဝါကျသည် (ခ) ဝါကျ၏ (အဝ)၏ ဥကာရိယမှတပါး (အဝ)၏ ဥကာရိယ အဝဇာနနတ္တနှင့် ဈေ-ခေတ်၏ ဩလောက နတ္တကိုပြသောကြောင့် ပက္ခန္တရ။ ။၁-မှတ်။

(ဂ) ဝါကျသည် (ခ) ဝါကျကို ဆက်၍ ပြသောကြောင့် ဥပန္ယာသ ဝါကျလည်းဖြစ်သည်။

(ဂ) ဝါကျကို ထောက်လျှင် (ခ) ဝါကျသည် ပက္ခန္တရ။ ၁-မှတ်။

၎င်းကိုဥပန္ယာတဗ္ဗ ဝါကျဟုလည်း ခေါ်နိုင်၏။

(ဃ) ဝါကျသည် (ဂ) ဝါကျ၌ ပြအပ်သော အဝဇာနနတ္တနှင့် ဩလောကနတ္တမှတပါး (အဝ)၏ ဥကာရိယ လာမကတ္တနှင့် ဈေ-ခေတ်၏စိန္တနတ္တကိုပြသောကြောင့် ပက္ခန္တရ ဝါကျ။ ။၂-မှတ်။

ထို(ဃ)ဝါကျကိုထောက်လျှင် (ဂ) ဝါကျသည် ပက္ခဝါကျ။ ၂-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ၂-မှတ် ပေးထားသော ဝါကျများ၌အကြောင်းပြချက် မပါဘဲ ဝါကျမှန်လျှင် ၁-မှတ်ပေးပါ။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ဖော်ပြထားသော ဝါကျများကို အချင်းချင်း ထောက်ဆ၍ တဝါကျနှင့် တဝါကျ ဆက်စပ်နေပုံကို စစ်ဆေးပြီး (သခေ်ပ-ဝိတ္ထာရ)။ (ကာရဏ-ဖလ) (ပက္ခ-ပက္ခန္တရ)။ (ဒဠှီ-ဒဠှီကရဏ)။ (ဥပန္ယာသ—ဥပန္ယာတဗ္ဗ) ဖြစ်သင့်သည့်အမည်များကို ပေးပါ၊ အကြောင်းပြပါဟုဆိုလျှင်လည်း ဖြစ်နိုင်သောအကြောင်းကို ဖော်ပြပါ။

× × ×

၄။ (က) မှတ်ပါ မနုဿာကို ကိတဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဉာသ်နည်းအရ ကောက်ပြပါ။

၄။ အဖြေ။

အတ္တာနုတ္တံ မနုန္တိ ဇာနန္တီတိ မနုဿာ။
ကာရဏာကာရဏံ မနန္တိ ဇာနန္တီတိ မနုဿာ။

တခုခုမှန်လျှင် -၄-မှတ်။

မန-ဓာတ်၊ ဥဿ-ပစ္စည်း၊ ကတ္တုသာဓန၊ ကိတ်ဝိဂ္ဂိုဟ်။

မန-ဓာတ်၏အရ ကတ္ထတ္တ ကြိယာကား (အကျိုးရှိ—မရှိကို)။ (အကြောင်းဟုတ်—မဟုတ်ကို) သိသော ဉာဏ် ပြဋ္ဌာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် မုချအားဖြင့်ရ၏။ ။၂-မှတ်။

ရှေ့ရှေ့၌ဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဖလူပစာ အားဖြင့် ရ၏။ ၁-မှတ်။

နောက်နောက်ဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ကာရဏူပစာအားဖြင့် ရ၏။ ။၁-မှတ်။

ဥဿပစ္စည်း၏အရကား ထိုမုချ ဖလူ ကာရဏူပစာတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သည့် သိတတ်သော လူဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ်သော သတ္တသဏ္ဌာန ပညတ်ဒြဗ် ဝိသေသ ရ၏။ ။၂-မှတ်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ဉာသ်နည်းအရကောက်ပါဆိုလျှင် မေးထားသော ပုဒ်ပစ္စည်းတို့ကိုသိအောင် ရှေဦးစွာကြံစည်ပါ။ သမာသ် တဒ္ဓိတ်၊ ကိတ် ဝိဂ္ဂဟ တခုခုပြုရပေမည်။ လွန်စွာကျယ်လွန်း၍အထူး အလေးထား လေ့လာသင့်ပေသည်။

ဉာသ်ကောက်ရာ၌ သမာသ်နှင့်တဒ္ဓိတ်ကို ပုဒ်စစ်တွင် သေချာစွာ လေ့လာပါ။ ဤကျမ်းကား ကျဉ်းလွန်း၍ မရေးတော့ပြီ။ ကိတ် ဉာသ်ကောက်တွင် ကတ္တုတ္ထ ကမ္မတ္ထ စသော ကြိယာ၏အရကို ပရမတ္ထ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို မုချကောက်။ ရှေ့ရှေ့စိတ်အစဉ်ကို ဖလူပစာ အားဖြင့်

ကောက်။ ပစ္စည်း၏အရကို မူချ-ဖလူ-ကာရကတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော သဏ္ဍာန ပညတ်ဒြပ်ကိုကောက်။

× × ×

၅၊ ပရိသတိသည် မည်သည့် လိင်, ဝိဘတ်, ဓာတ်, ပစ္စည်း, ကာရကတို့ပါနည်း။

၅။ **အဖြေ**။

ပရိသတိသည် (ဣတ္ထိလိင်)။ (သတ္တမီ သို့ ဝိဘတ်)။

ပရိရှေ့ရှိသော သီ-ဓာတ်။ အ-ပစ္စည်း။

ပရိရှေ့ရှိသော သဒ-ဓာတ်။ ဏွ-ပစ္စည်းလည်းဟူ။

ဩကာသ ကာရကဖြစ်သည်။ ၂-မှတ်စီ ပေါင်း ၁၀-မှတ်။

ရှင်းလင်းချက်။ လိင်ဟူရာ၌။ ဣတ္ထိလိင်၊ ပုံလိင်၊ နပုံလိင်၊ ဒွိလိင်၊ တိလိင်၊ အလိင်တို့ ပါဝင်၏။

ဝိဘတ်ဟူရာ၌။ သိ-စသော နာမ် ဝိဘတ်နှင့် တိ-စသော အာချာတ် ဝိဘတ်များ ပါဝင်၏။

ပစ္စည်းဟူရာ၌။ အ-ဏ-အာ-ဤ စသော တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း၊ ကိတ်ပစ္စည်းများ အာ-ဤ-ဣနီ စသော ဣတ္ထိလိင် ပစ္စည်းများလည်း ပါဝင်၏။

ကာရကဟူရာ၌။ ကတ္တုကာရက ခြောက်ပါးနှင့် အကာရကတို့ ပါဝင်၏။

လိင်္ဂတ္ထ၊ ဝိဘတျတ္ထ၊ ပစ္စယတ္ထ ကြိယာတို့ ကိုလည်း မေးနိုင်သည်။

လိင်္ဂတ္ထ=သကတ်-စသော အနက်ငါးပါး။

ဝိဘတျတ္ထ=သိ- တိ-စသော ဝိဘတ်တို့၏ ကတ္တတ္ထ၊ ကမ္မတ္ထ စသော အနက်များ။

ပစ္စယတ္ထ=ဏ-စသော တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း တို့၏ အ ပစ္စ-စသော အနက်။ တ-စသော ကိတ်ပစ္စည်းတို့၏ ကတ္တား-စသော အနက်များ။ အာ, ဏ-စသော ဓာတုကပစ္စည်းတို့၏ ဓာတွတ္ထဖြစ်သော အနက်များ။

ကြိယာ=ဂစ္ဆတိ၊ ပစတိ-စသော ဝါစက သဒ္ဒါများ။

× × ×

၆။ (ခ-ဂ) ဝါကျတို့ကို ထောက်၍ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘောဂနှင့် သံဝဏ္ဏနာကိုဘော်ပြပါ။

၆။ **အဖြေ**။ ။အဝဓာရဏယန္တိဖြင့် ဥဇ္ဈာယန္တိ၌ (ဥ)သည်(အဝ) ၏ကာရိယဖြစ်၍ ဝိပရိတ်(ဥ)တည်းဟု သိစေပါ သည်။ ။၁-မှတ်။

ဤ-ဖြင့် ဥပသဂ္ဂ လိင်္ဂပဒ သံဝဏ္ဏနာ။ ။၁-မှတ်။

အဝဇာနန္တာဖြင့် အဝ၏ ကာရိယဖြစ်၍ ဝိပရိတ်ဥသည် အဝ ဇာနနတ္ထကိုဟောသည်ဟု သိစေပါသည်။ ။၁-မှတ်။

ဤ-ဖြင့် ဥပသဂ္ဂ လိင်္ဂတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ။ ။၁-မှတ်။

တံ-ဖြင့် ဥဇ္ဈာယန္တိ၌ ဈေ-ဓာတ်သည် သကမ္မက-ဓာတ်တည်းဟု သိစေပါသည်။ ။၁-မှတ်။

ဤ-ဖြင့် ဘာဝတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ။ ။၁-မှတ်။

ဈာယန္တိ ဩလောကေန္တိဖြင့် ဈာယန္တိ၌ ဈေ-ဓာတ်သည် ဩလောကနတ္ထကို ဟောသည်ဟု သိစေပါသည်။ ။၂-မှတ်။

ဤ-ဖြင့် ဓာတွတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ။ ။၂-မှတ်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။အာဘောဂ-ဟူသည် ကျမ်းဆရာ(အဋ္ဌကထာ ဆရာ)၏ နှလုံးသွင်းပင်ဖြစ်သည်။ အသင့်နှလုံးသွင်းသော အနုယာ ဘောဂနှင့်၊ဆန့်ကျင်ဘက် နှလုံးသွင်းသော ဗျတိရေကာ ဘောဂ အားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိ၏။

မေးခွန်းတွင် ဝါကျတခုနှင့်တခုသည် အသင်အားဖြင့် တည်ရှိနေသလား၊ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် တည်ရှိနေသလား ဆိုသည်ကို ရှေ့နောက်နှိုင်းယှဉ်၍ အာဘောဂကို တင်ပြရသည်။

သံဝဏ္ဏနာ-ဟူသည် အာဘော် ဖော်ပြထားသည့် အပေါ်တွင် ပဒသံဝဏ္ဏနာ(ပုဒ်ကိုဖွင့်ပြခြင်း)။ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ(အနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်း)။ လိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ(လိင်၏အနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်း) စသည်ဖြင့် ပုဒ်စစ်တွင်ကြည့်ပါ။ ယွ၊ (ခ-ဂ) ဝါကျတို့၏ သံဝဏ္ဏနာ ဖော်ပုံကို လည်း အလေးထား လေ့လာပါ။

× × ×

၇။ ပရိယောနဒ္ဓါယာတိ တေန အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသေန သမန္တတော ဩနဒ္ဓါယ ဝေဌိတာယ၌ ဩနဒ္ဓါယ-ဟူ၍၎င်း၊ ဩနဒ္ဓာယ ဟူ၍၎င်း ရှိရာ သင့်ရာပါဌ်ကို သဒ္ဒယုတ္တိပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။

၇။ **အဖြေ**။ ။အဝနယုတိ ဗန္ဓတိတိ ဩနဒ္ဓါ-ဟု ဝိဂ္ဂဟ ပြု၍ အဝ ရှေ့ရှိသော နဟ-ဓာတ်။ ဗန္ဓနတ္ထ ဖြစ်ရကား။ ။၅-မှတ်။

ဩနဒ္ဓါယ-ဟူသော ပါဌ်သာ သင့်ပါသည်။ ။၅-မှတ်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။မေးခွန်း(၇)နံပါတ်အတွက် အထူးညွှန်ပြရန် မလိုသော်လည်း သဒ္ဒယုတ္တိပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ-ဟု မေးလျှင်သော်၎င်း၊ အတ္ထယုတ္တိပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ-ဟု မေးလျှင်သော်၎င်း မေးထားသော သဒ္ဒါပုဒ်၏ ဓာတ်-ပစ္စည်းတို့ကို၎င်း၊ ဓာတ်၏ ကတ္တတ္ထ-စသော အနက်တို့ကို၎င်း အဖြစ်နိုင်ဆုံး ဖော်ပြပြီး ဆုံးဖြတ်ရမည်။ သဒ္ဒယုတ္တိ အရာတွင် ဝိဂ္ဂဟပြု၍ သင့်နိုင်သောပုဒ်ကို သင့်ကြောင်းကို ဖော်ပြပါ။ တခါတရံ နှစ်ပုဒ်လုံးပင် သင့်ကြောင်းလည်းရှိသည်။

(အထူးသဖြင့် စာကြည့်များရန် လိုအပ်ပါသည်)။

ဂ။ ဝဿံဝုတ္ထာတိ ပုရိမိကာယ ဥပဂတာ မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရိတာ ပါဋိပဒဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဝုတ္ထဝဿာတိ ဝုစ္စန္တိ ဧဝံ ဝဿံဝုတ္ထာဟုတွာ-ဝယ်၊ ဝဿံဝုတ္ထာ-၌ မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရိတာပုဒ်ကိုထောက်၍ ဖြစ်သင့်သောနည်း, ဥပစာရ,တို့၏အမည်ကို ပြခဲ့ပါ။

ဂ။ **အဖြေ**။ ။ကေဒေသူပစာဖြစ်ပါသည်။ ။၅-မှတ်။

အဝယဝူပစာ-ဟုရေးလျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါ။

နိဒဿန ဥပလက္ခဏာနည်းဖြစ်ပါသည်။ ။၅-မှတ်။

(ပစာနနည်း အကျယ်တင်တင် မတင်တင် အမှတ်ပြည့်ပေးပါ)။

ရှင်းလင်းချက်။ ။(ဂ) နံပါတ် အဖြေအတွက်မူ ပုဒ်စစ်ကျမ်းတွင် ပါရှိသည်တို့ကို သဘောပေါက် နားလည်အောင် လေ့လာပါ။

ဥပစာ ဆိုသည်မှာ တခုခုကို တခုခုအပေါ်တွင် တင်စားထားခြင်းဖြစ်၍ မေးထားသော ပုဒ်-ပဒသည် အကြောင်းကို အကျိုးတွင် တင်စားထားသလား၊ အကျိုးကို အကြောင်းတွင် တင်စားထားသလား။ အနီးနှင့်အဝေး။ တည်ရာနှင့် တည်တတ်သော ဝတ္ထုလား။ အစိတ်နှင့်အပေါင်းလား-ဟု သေချာစွာစစ်ဆေးပြီးမှ အဖြေကိုပေးပါ။ ဥပစာ(၉)ပါးနှင့် နည်း(၄၀)ထဲမှ အသုံးများသည့် နည်း ဥပစာများကို ပိုင်အောင်လုပ်ထားပါ။

ဆောင်ပုဒ်-

နာနန္တရိက၊ ကာရဏ၊ ဌာန ဥပစာ။
ဂုဏာဖလူ၊ ဌာနျူ၊ နည်းမူအဝိနာ။
ကေဒေသျူ၊ သမိပူ၊ သဒိသူမှာ၊ ရှဋ္ဌိသာ။
ဥ,ပ,နိ,ဒဿ၊ ယင် သုံးရပ်၊ မှတ်အပ် ကေဒေသူပစာ။
အဘေဒမူ၊ ဥက္ကဋ္ဌယူ၊ တဒ္ဓမ္မူမှာ ရှဋ္ဌိသာ။

၉။ အောက်ပါစကားပြေကို စုဏ္ဏိယ ဝါကျ သိကုံးခဲ့ပါ။

မှန်ပါ၏။ ဝါသိုကပ်သော ရဟန်းသည် နာလကာ အကျင့်ကို ကျင့်သော်လည်း ငါးပါးကုန်သော အမိုးတို့တွင် တမျိုးမျိုးသော အမိုးဖြင့် မိုးသည်သာဖြစ်သော တံခါးဖွဲ့ရှိသော ကျောင်းမှာ ကပ်အပ်၏။

၉။ **အဖြေ။**

ဝဿံ ဥပဂစ္ဆန္တေန ဟိ နာလကာပဋိပဒံ ပဋိပန္နေနာပိ ပဉ္စန္နံ ဆဒနာနံ အညတရေန ဆန္နေ ယေဝ သဒွါရဗန္ဓေ သေနာသနေ ဥပဂန္တဗ္ဗံ။ ။၁၀-မှတ်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။(၉)နံပါတ်တွင် အဋ္ဌကထာလာ အကြောင်းအရာကို စုဏ္ဏိယဗန္ဓဖြင့် ရေးသားစေခြင်း။ အဋ္ဌကထာလာ ပါဠိမြန်မာပြန်ကို မာဂဓပါဠိ စုဏ္ဏိယဗန္ဓ စီကုံးစေခြင်းများဖြစ်၍ လွယ်ကူသည်တော့ မဟုတ်ပေ။ အဋ္ဌကထာ လာတိုင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ဖို့ရာ ခက်ခဲ၏။ မိမိ စုဏ္ဏိယပါဠိ စီကုံးသောအခါ ဝိသေသန-ဝိသေသျ။ လိင်-ဝုစ်-ကာရန်။ အာချာတ်အရာမယောဂတို့ကို မမှားစေရန် အထူးဂရုပြု၍စီးကုံးပါ။

× × ×

၁၀။ မနုဿာပုဒ်ကို နေတ္တိနည်းအရ ဒေသနာဟာရထုတ်ပြပါ။

၁၀။ အဖြေ။ ၁။ မနုဿာ၏အရ လောကီ လောကုတ္တရာ ခန္ဓာငါးပါး တို့တွင် လောကီ ခန္ဓာငါးပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာ။ ၁-မှတ်။

၂။ ထိုဒုက္ခသစ္စာကား အကျိုးတရားတည်း။ အကျိုး၏လည်း အကြောင်းနှင့် မကင်းရာသောကြောင့် အကျိုးကို ယူသဖြင့် အကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာကို ယူအပ်၏။ ၁-မှတ်။

၃။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဒုက္ခ သစ္စာကား ပရိညေယျတည်း။ သမုဒယ သစ္စာကား ပဟာတဗ္ဗတည်း။ ထိုပရိညေယျ ပဟာတဗ္ဗ နှစ်ပါးတို့၏လည်း ပရိဇာနန ပဟာယကနှင့် မကင်းရာသောကြောင့် ပရိညေယျ ပဟာတဗ္ဗကိုယူသဖြင့် ပရိဇာနန ပဟာယက ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို ယူအပ်၏။ ။၁-မှတ်။

၄။ ထိုမဂ္ဂသစ္စာကား အာရမ္မဏိကတည်း။ ထိုအာရမ္မဏိက သည်လည်း အာရုံနှင့်မကင်းရာသောကြောင့် အာရမ္မဏိကကို ယူသဖြင့် အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းယူအပ်၏။ ဤသို့ သစ္စာ လေးပါး ဖြစ်သတည်း။ ။၁-မှတ်။

၅။ ထို လေးပါးတို့တွင် သမုဒယသစ္စာသည် အဿာဒမည်၏။ ၁-မှတ်။

၆။ ဒုက္ခသစ္စာသည် အာဒီနဝ မည်၏။ ၁-မှတ်။

၇။ မဂ္ဂ နိရောဓသစ္စာနှစ်ပါးသည်နိဿရဏမည်၏။ ။၁-မှတ်။

၈။ ဖလန္တိ ဒေသနာဖလံ ကိံ ပန တန္တိ-၏ ဒေသနာယ နိပ္ဖါဒိယတိ ဟူသော နေတ္တိ အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ မနုဿာဟူသောပါဠိဖြင့် ပြီးစေအပ်သော (အကြောင်းအကျိုးကို သိတတ်သော) လူကို လူဟုသိသော သုတန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သိရသော အကျိုးသည် ဖလ မည်၏။ ။၁-မှတ်။

၉။ ယာစ ပုဗ္ဗဝုတ္တဖလာ ဓိဂမဿာ ယာယပဋိပတ္တိ-ဟူသော နေတ္တိအဋ္ဌကထာနှင့် အညီ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောဖလကို ရခြင်း၏။ (ဝါ) ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ယောနိသော မနသိယာရ စသည် သည် ဥပါယသမည်၏။ ။၁-မှတ်။

၁၀။ မိမိ၏ ဟိတ သူခကို တောင့်တ လိုလား ကြကုန်သော အမျိုးသားတို့သည် အကြောင်းကို သိလေဟု တိုက်တွန်းသော အစီအရင်သည် အာဏတ္တိ မည်၏။ ။၁-မှတ်။

ရှင်းလင်းချက်- နေတ္တိဟာရ (၁၆)ပါး

ဆောင်ပုဒ်-

ဒေသနာ-ဝိစယော ယုတ္တိ၊ ပဒဋ္ဌာနာ စ လက္ခဏော၊
စတု ဗျူဟော စ အာဝတ္တော၊ ဝိဘတ္တိ ပရိဝတ္တနော။
ဝေဝစနော စ ပညတ္တိ၊ ဩတရဏော စ သောဓနော။
အဓိဋ္ဌာနော ပရိက္ခာရော သမာရောပနော သောဠသ။

နေတ္တိဟာရထုတ်ရာ၌ မေးထားသောပုဒ်ကို ခန္ဓာငါးပါးအထင် ရအောင်ဖွဲ့ပါ။

ထို ခန္ဓာငါးပါးကို သစ္စာလေးပါး တွင် သွင်း၍ ထို သစ္စာလေးပါးတွင်—

သမုဒယသစ္စာသည် အဿာဒ၊
ဒုက္ခသစ္စာသည် အာဒီနဝ၊
မဂ္ဂ နိရောဓသည် နိဿရဏ၊
သုဏန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သိရသောအကျိုးသည် ဖလ၊
ထိုဖလကို ရကြောင်း ယောနိသောမနသိကာရသည် ဥပါယသ တိုက်တွန်းသော အစီအရင်သည် အာဏတ္တိ၊

ဤသို့ အစီအစဉ်အတိုင်းခွဲလျှင် ဤပုစ္ဆာ၏အဖြေကို အနီးစပ်ဆုံး ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

သီလက္ခန် မေးခွန်း (၂)

(က) ဂစ္ဆန္တော ဝါတိ ဧတ္ထ ကာမံ တိဿ ဣရိယာပထေသု ဖြာပမ္ဗော အာစရိယဖြာပမ္ဗောန သန္ဓိံ သလ္လပိတုံ မရဟတိ။

(ခ) အယံ ပန မာဏဝေါ မာနထဒ္ဓတာယ ကထာသလ္လာပံ ကရောန္တော စင်္ကာရောပိ ဣရိယာပထေ ယောဇေသာ မိတိ သယာနေဝ ါ ဟိ ဘောဂေ ါတမ သယာနေ နာတိ အာဟ။

(သီ-ဋ္ဌ-၂၂၆)။

၂။ (ခ) ဝါကျ၌ ပဓာနကြိယာနှင့်စပ်သည့် ပုဒ်တို့ကို သဒ္ဒါနည်းအရ ထွက်ပြပါ။

၂။ အဖြေ။ ။(ခ)ဝါကျမှ ပဓာန ကြိယာကား၊ (အာဟ) ဟူသည်တည်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား-အာဟ ကြိယာတည်း။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ(အာဟ)ဟူသော ကြိယာကို ဆိုတော်မူ၏။ ကြိယာ-ဟူသည် ကတ္တားနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်ပါလော။ ထိုကြိယာ၏ကတ္တားကား အဘယ်ပါနည်း။ ဤသို့ မေးဘွယ် ရှိ၍ အယံမာဏဝေါ-ဟူသော ကတ္တားကိုမိန့်။

အဓိပ္ပါယ်ကား-အာဟ ကြိယာ၏ ကတ္တားကား အယံမာဏဝေါ-ဟူလို။ ။၄-မှတ်။

ကတ္တားနှင့်ကြိယာ စပ်ခြင်းပြ

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ အာဟကြိယာ၏ကတ္တားကား အယံမာဏဝေါ-ဟုမိန့်ဆိုတော်မူ၏။ ထိုအာဟကြိယာသည် ကမ္မာပက္ခကြိယာ

ဖြစ်သည်မဟုတ်ပါလော၊ ထိုကြိယာ၏ကံကား အဘယ်ပါနည်း။
ဤသို့မေးဘွယ်ရှိ၍ သယနေ့ဝါတိ ဘောဂေါတမ သယာနေနာတိ ဟူသော ကံကိုမိန့်။

အဓိပ္ပါယ်ကား-ထို ကမ္မာပက္ခ အာဟ ကြိယာ၏ ကံကား ဘောဂေါတမ(ပ)နာတိ-ဟူလို။

ကံနှင့်ကြိယာစပ်ခြင်းကိုပြ

အာကာရအဖြစ်ဖြင့် တက်လျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါ။ ။၄-မှတ်။

အရှင်အဌ ကထာဆရာ အာဟ-ဟူသော ကြိယာ ဝိသေသျကို ဆိုတော်မူ၏။ ၎င်းကြိယာ၏ ဝိသေသနကား အဘယ်ပါနည်း၊ ကြိယာဝိသေသန မရှိဟု မှတ်ရပါမည်လော-ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ (ဣတိ)ကိုမိန့်။

အဓိပ္ပါယ်ကား—အာဟ၏ ကြိယာ ဝိသေသနကား (ဣတိ) ဟူလို။ ။၂-မှတ်။

(ဣတိကို ကြိယာဝိသေသနကြံ၍ထွက်သည်။ နိဒဿန၊ ဟိတ်အနက်ကြံ၍ ပေးလျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါ)။

× × ×

၃။ (က-ခ)ဝါကျတို့ကို ဖြစ်သင့်သမျှ စောဒကာ ဘောဂါဒိ စတုက္က မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ပြပါ။

၃ ။ **အဖြေ**။

၁။ ဣရိယာပုထ်သုံးပါးတို့၌ တပည့်ပုဏ္ဏားသည် ဆရာပုဏ္ဏားနှင့် အတူ စကားပြောရန်သင့်သည်မဟုတ်ပါလော။ ။စောဒနာဘောဂ-၃-မှတ်။

၂။ သယာနေ့ဝါ ဟိ ဘောဂေါတမ သယာနေန-ဟူ၍၊ ဝါ-ဟူသောစကားကို မဆိုသင့်။ ။စောဒနာ-၂-မှတ်။

၃။ လုလင်သည် မာန်ထန်ရကား စကားပြောသော် ဣရိယာပုထ် လေးပါးလုံးကို ယှဉ်စေအံ့ဟု နှလုံးသွင်း သောကြောင့်။ ပရိဟာရဘောဂ-၃-မှတ်။

၄။ သယာနေ၁ဝါ ဟိ(လ)နေနှ-ဟူ၍၊ ဝါ-ဟူသော စကားကို ဆို၏။ ။ပရိဟာရ-၂-မှတ်။

, **ရှင်းလင်းချက်။** ။(၃) နံပါတ်တွင် စောဒကာ ဘောဂါဒိ ဆိုသည်မှာ—

၁။ စောဒနာဘောဂ-စောဒနာသူ၏ နှလုံးသွင်းမှု။

၎င်း စောဒနာဘောဂ ဝါကျဟူသည် ကိဋ္ဌာပိ, ယဒိပိ, ကာမဥ္စ, သတိပိ, သန္တေသုပိ-စသည်တို့ ပါရှိသော ဝါကျများ။ အရုစိ (မနှစ်သက်)မှုကို ထွန်းပြတတ်သော တထာပိ, ပန, စ, ပိ, အထ အစရှိသော ဝါကျများတည်း။ ထိုကိဋ္ဌာပိ နေရာတွင် ကိဋ္ဌာပိကို ဖြုတ်၍ "နနု"ကိုထည့်၍ အဓိပ္ပါယ်ယူလျှင် စောဒနာဘောဂ ဖြစ်၏။

ဆောင်ပုဒ်–

ကိဋ္ဌာပိငုံ၊ ပါဌ်တိုင်ရုံ၊ တင်တုံစောဒက အာဘောဂ။

၂။ **စောဒနာ။** ။စောဒနာမှု-ဟူသည် ကျမ်းဆရာ အပေါ်၌ အပြစ်တင်ပြခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ပါဠိဘာသာတွင် အထ, ကသ္မာ, ကိံ-သဒ္ဒါတို့ကို ထည့်၍သော်၎င်း၊ ပဋိသေဓ"န"မပါလျှင် "န"ထည့်၍ သော်၎င်း၊ "န"ပါလျှင် "န"ကို ဖြုတ်ထား၍သော်၎င်း ကျမ်းဆရာကို စောဒနာ(မေး)ခြင်းသည် စောဒနာ မည်၏။

ဆောင်ပုဒ် -

မနှစ်သက်ရာ၊ ဌပနာမှု၊ နနုနောက်မှာ၊ အထ,ကသ္မာ၊
ကိန္တိပြာ၊ လျော်စွာမေးနေကြ။

၃။ **ပရိဟာရာဘောဂ။** ။ဖြေကြားမည့် ကျမ်းဆရာ၏ နှလုံးသွင်းပင်တည်း။

ကိုဥ္ဇာပိ ဝါကျအဆုံးတွင် ပန, တထာပိ-စသည်ဖြင့် ပြသော ပါဌ်များဖြစ်သည်။

ပန, တထာပိ-တို့ မပါရှိလျှင် ထည့်၍ယောဇနာရသည်။

ဆောင်ပုဒ်-

> **ပန စပ်ရာ ပုဒ်တို့မှာ၊ ကျမ်းဆရာ၏ အဖြေလည်းရ အာဘောဂ်ပြ၏။**

၄။ **ပရိဟာရ။** ။ဖြေကြားသူ(ကျမ်းဆရာ)၏ အဖြေ စကားချပ်တည်း။

အထ, ကသ္မာ, ကိံ-သဒ္ဒါတို့ဖြင့်မေးထားလျှင် တသ္မာ ထည့်၍ အဖြေ(ပရိဟာရ)လုပ်ရသည်။ "န"ထည့်၍မေးထားလျှင် "န"ကို ဖြုတ်။ "န"ကိုဖြုတ်၍ စောဒနာလုပ်ထားလျှင်"န"ကိုထည့်၍ ပရိဟာရ(အဖြေ)လုပ်ရသည်။

× × ×

၄။ မာနထဒ္ဓတာယ-၌ မာနထဒ္ဓကို အစိတ်အပေါင်း ဝစနတ္ထပြု၍ အပေါင်း ဝစနတ္ထကိုသာ ဝစနာဒိဆက္က ကောက်ပြပါ။

၄။ အဖြေ။

က။ မညနံ မာနော။ ။ခ။ မညတီတိ ဝါ မာနော။ (အစိတ်)
ထမ္ဘတီတိ ထဒ္ဓေါ။ (အစိတ်)

က။ မာနေန ထဒ္ဓေါ မာနထဒ္ဓေါ။ (အပေါင်း)

ခ။ မာနော ထဒ္ဓေါ ဧတဿာတိ မာနထဒ္ဓေါ။ (အပေါင်း)
အစိတ် တခုခုမှန်လျှင်-၁-မှတ်။အပေါင်း တခုခုမှန်လျှင်-၂-မှတ်။

ဝစနာဒိဆက္က ထုတ်ပုံ-

၁။ မာနထဒ္ဓေါ(နိပ္ဖန္န)ပုဒ်သည် ဝစန။ ။၁-မှတ်။
၂။ မာနေနထဒ္ဓေါ(ဝါကျ)ပုဒ်သည် ဝစနတ္ထ။ ။၁-မှတ်။
၃။ ဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်းအနက် (ထောင်လွှားခြင်း) ဝစနဟောတု။ ။၁-မှတ်။
၄၊ ဣတိ-သဒ္ဒါသည် ဝစနတ္ထဇောတက။ ။၁-မှတ်။
၅။ မာနဖြင့် ထန်သောဒြဗ်။(ဝါကျတွင် ပါဝင်သူ)၏ဒြဗ်သည် ဝစနီယ။ ။၁-မှတ်။
၆။ ဥန္နတထဒ္ဓ, မညနထဒ္ဓ (ပရိယာယ်တူ သဒ္ဒါ) များသည် ဝစနီယတ္ထ။ ။၁-မှတ်။

ရှင်းလင်းချက်။

ဝိဂ္ဂဟနှင့် ဝစနာဒိဆက္ကကိုမေးရာ၌-
ဝိဂ္ဂဟတွင်-သမာသ်၊ တဒ္ဓိတ် ကိတ် ဝိဂ္ဂဟ တခုခုပြုရမည်။
မေးထားသောပုဒ်သည် မည်သည့်ဝိဂ္ဂဟပြုရမည်ကို ပုဒ်၊ ဓာတ်၊ ပစ္စည်းတို့ကို အတတ်နိုင်ဆုံးသိအောင် ကြံစည်ပါ။

ဝစနာဒိဆက္က-

နိပ္ဖန္နကို ဝစန ဆိုလော။ ဝိဂ္ဂြိုဟ် ဝါကျ ဝစနတ္ထ တည်း။
ထိုမှဟောတု၊ မှတ်ရှုသကတ်။ နိပါတ်ဣတိ ဇောတကသိလေ။
ဒြဗ်တွေကို၊ မှတ်လေ ဝစနီယ။ ဝေဝစနကို၊ ဝစနီယတ္ထ ဆိုသည်။ ဝိဂ္ဂြိုဟ်တွေတိုင်း ခွဲနည်းတည်း။

၅။ (ခ) ဝါကျ၌ ဟိတ်၏ သမ္ဗန်ကိုထားပြ၍ ယင်းသမ္ဗန်ကို စပ်သင့်ရာမှာ စပ်ပြပါ။

၅။ အဖြေ။

(ခ) ဝါကျ၌ ဟိတ်၏သမ္ဗန်ကား ဣမဿ မာဏဝဿ ဖြစ်သည်။ ၄-မှတ်။

စပ်ဟန်ကား။ ဣမဿ မာဏဝဿ-ကား ၏-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် မာနထဒ္ဓါယ-၌ သမ္ဗန်။ မာနထဒ္ဓါယ-ကား ထိုသမ္ဗန်၏ သမ္ဗန္ဓီ။ ။၆-မှတ်။

တနည်း။ ဣမဿ မာဏဝဿ-ကို သည်ပေးလျှင် မာနထဒ္ဓ-၌ တုလျတ်၊လိင်္ဂတ်၊ဝါစ္စ၊ဝါစက။ သတ္တိမန္တ-သတ္တိ စပ်လျှင်-၃-မှတ်။

ဣမဿ မာဏဝဿ-ကို ၏-ပေးပြီး တာ-၌ သမ္ဗန် သမ္ဗန္ဓီ စပ်လျှင်လည်း-၃-မှတ်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။၁။ ဟိတ်၏သမ္ဗန်ထားနည်း။

၂။ တ္တ, တာ၊ သမ္ဗန်တို့၏ ကံ၊ ကတ္တား၊ သမ္ဗန် အနက်သုံးမျိုး ဖြစ်ရာ၌ စာစပ်နည်း။

၃။ ဘာဝသမ္ဗန်ပုဒ်၌ ရှုထိုက်သော ကိတ်၊ တဒ္ဓိတ် ပစ္စယတ္တကို ၎င်း။ သမာသ် ဝစ္စတ္ထ၊ အဘိဓေယျတ္ထကို၎င်း မေးပေမည်။

ဖြေဆိုရာ၌- ၁။ ဟိတ်ဆိုက်သော ကြိယာ၏ ကံ-ကတ္တားကို ဟိတ်၏သမ္ဗန် ခံရ၏။

၂။ တ္တ,တာ သမ္ဗန်နှစ်ခုကို ကံ သို့မဟုတ် ကတ္တား အနက်ပေး လျှင် ဘာဝရှေ့ပုဒ် ဘာဝယုတ် (ဘာဝနှင့် ယှဉ်သောပုဒ်)တွင် အန္တတ္ထ-၌ စပ်ရ၏။

"၏"ဟုအနက်ပေးလျှင် ဗာဟျတ္ထ-၌ စပ်ရ၏။

ပုဒ်ကို အန္တတ္ထ ခေါ်၏။ တ္တ,တာ ပစ္စည်းကို ဗာဟျတ္ထ ခေါ်၏။

၃။ တ္တ,တာ သမ္ဗန်တို့ကို ကတ္တားအနက်ပေးလျှင် ဘာဝ သမ္ဗန် ပုဒ်၌ရှိသော ပစ္စည်း၏ အနက်သည် ကတ္တား အနက်ကို ဟော၏။ တဒ္ဓိတ်ပုဒ်ဖြစ်အံ့၊ ယေဘုယျအားဖြင့် အဿတ္ထိ အနက်ကို ဟော၏။ သမာသ်ပုဒ်ဖြစ်အံ့၊ အညပုဒ် အနက်ကိုဟော၏။

တ္တ,တာ သမ္ဗန်ကို ကံအနက်ပြန်လျှင် ဘာဝသမ္ဗန်ပုဒ်၌ ရှိသော ပစ္စည်း၏အနက်သည် ကံ အနက်ကိုသာ ဟော၏ဟုမှတ်။

၇။ ဝိဓောတိ ကာဓော-၌ကာဇပုဒ် နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ပြီးနေဟန် ကို ပြခဲ့ပါ။

၇။ အဖြေ။

ကစတိ ဘာရံ ဗန္ဓတိ ဓေ့ာတိ ကာဓော-ဟူ၍ ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ကစ ဓာတ်၊ ဏ-ပစ္စည်း၊ ကစ၌(က)ကို ကာ-ပြု၍ (စ)ကို ဇ-ပြုပြီးလျှင် (ကာဇ)ဟု ဝဏ္ဏဝိကာရနည်းဖြင့် ပြီးပါသည်။ (အဘိဓာန် ဋီကာ)။

ကုစ္ဆိတာကာရေန ဇာယတီတိ ကာဓော-ဟူ၍ ဝိဂ္ဂဟ ပြုသော် ကုသဒ္ဒူပပဒ ဇန-ဓာတ်၊ ဏ္ဍ-ပစ္စည်း။ ကု-ကို ကာ-ပြု၊ ဓာတွန်

နနှင့် ဏွု-ပစ္စည်းကိုချေ။ (ကာဇ)ဟု ဝဏ္ဏဝိကာရ, ဝဏ္ဏနာသနည်း, ဝဏ္ဏလောပနည်းတို့ဖြင့် ပြီးသည်။ (ဋီကာနည်း)။

တနည်းနည်းမှန်လျှင်- ၁၀-မှတ်။

ရှင်းလင်းချက်။

အက္ခရာလာ၍ ရုပ်ပြီးခြင်း	ဝဏ္ဏာဂမ နည်း၊
အက္ခရာ ရွှေနောက်ပြန်ခြင်း	ဝဏ္ဏပရိယာယ နည်း၊
အက္ခရာ ဖေါက်ပြန်ခြင်း	ဝဏ္ဏဝိကာရ နည်း၊
အက္ခရာကို ချေခြင်း	ဝဏ္ဏလောပ နည်း၊
အနက်လွန်နှင့် ယှဉ်ခြင်း	အတ္ထာတိသယ နည်း

ဟု ၅ နည်းရှိသည်။

အနက်လွန်ဆိုသည်မှာ သဒ္ဒါဓာတ်တခုသည် မိမိ ဟောမြဲအနက်မှ တပါးသောအနက်ကို ဟောခြင်းဖြစ်၏။

အထက်ပါနည်းတခုခုဖြင့် ရုပ်ပြီးခြင်းသည် နိရုတ္တိနည်း မည်၏။ ဝိပလ္လာသအားဖြင့်လည်း ရုပ်ပြီးနိုင်၏။ လိင်္ဂ, ဝိဘတ္တိ, ဝစန, ကာလ, ပုရိသ, အက္ခရာ ဝိပလ္လာသ အားဖြင့် ခြောက်မျိုးရှိ၏။ အကျယ်ကို ပုဒ်စစ်တွင်ရှုပါ။

ဂ။ ဓမ္မစက္ကုဉ္ဒပါဒ်-၌ ဓမ္မစက္ခု-အရ ပြ၍ ယင်းဓမ္မစက္ခု ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာကိုလည်း ပြခဲ့ပါ။

ဂ။ အဖြေ။

ခမ္မစက္ကူ အရ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြစ်ပါသည်။ ။၅-မှတ်။

ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓ ဓမ္မံ-သည် ယင်းစက္ကူဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာဖြစ်သည်။ အမှတ်မရှိသော တေဘူမကတရား ဟူသမျှ သည် ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသည်။ ထိုအားလုံးသည် ချုပ်ခြင်းသ သဘောရှိသည် ဟူလို။ ။၅-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ပါဠိ မြန်မာ တမျိုးမျိုးနှင့် ရေးလျှင် အမှတ်ပြည့် ပေးပါ။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ဤ(ဂ) နံပါတ်အဖြေသည် အဓိပ္ပါယ်ကို မေးသည့်အဖြေဖြစ်၍ ဤစာအုပ်ငယ်တွင် အထူး မရှင်းလိုတော့ပြီ။ ဗဟုသုတ များရန်လိုပါသည်။

ဃ။ အောက်ပါ ဝါကျကို ဆန်းကျမ်းလာ ဂါထာတမျိုးမျိုး ဖွဲ့၍ အမည်ပေးခဲ့ပါ။

တတ္ထ သောဟန္တိ သော အဟံ၊ ဘဂဝန္တံ သရဏံ
ဂစ္ဆာမီတိ ဘဂဝါ မေ သရဏံ ပရာယနံ၊ အဃသ
တာတာ၊ ဟိတဿစ ဝိဓာတာတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန
ဘဂဝန္တံ ဂစ္ဆာမိ ဘဇာမိ သေဝါမိ ပယိရုပါသာမိ။

၉။ အဖြေ။

သောဟံ ဘဂဝန္တဥ္စ၊ သရဏာဂ္ဂတေ၀ ဂစ္ဆာမိ။ ။၂-မှတ်။
အဃဿ စေဝ တာတာ၀ါ၊ ဟိတဿစ ဝိဓာတာ၀ါ။
(ဝတ္တဂါထာ)။ ။ဂ-မှတ်။

ဂါထာအမည်ပေး ဝတ္တဂါထာ။ ။၂-မှတ်။

ဂါထာစီကုံး။ ။ဂ-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ဘော်ပြပါ အဓိပ္ပါယ် ပါရှိ၍ ဆန်းကျမ်းလာ ဂါထာတို့တွင် သာမညဂါထာပင်ဖြစ်သော်လည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ဤ(၉)နံပါတ်ပုစ္ဆာအတွက် ဆန်းကျမ်းလာ ဝတ္တဂါထာများကို အသေအချာ လေ့လာပါ။

၁၀။ အထက်ပါ(၉)နံပါတ်ပါ ဝါကျကို ဘာ၀လက်ခဏရ နည်းအရ ထုတ်ပြပါ။

၁၀။ အဖြေ။

၁။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်သော သူ(အမ္ဗဋ္ဌ)၏ ပီတိပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဓမ္မရတိ ဌာယီဘာ၀၊ ဓမ္မသိင်္ဂါရ ရသ မည်၏။ ။၄-မှတ်။

၂။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် အာလမ္ဗဏ ဝိဘာ၀ မည်၏။ ။၂-မှတ်။

၃။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏ အရဟံ အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့သည် ဥဒ္ဒိပန ဝိဘာဝ မည်၏။ ။ ၂-မှတ်။

၄။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်ခြင်းကြောင့် လောက၌ ဂုဏ်သတင်း ကျော်စောခြင်း၊ တရားတော်ကို နာရခြင်း၊အဆင်းတော်ကို ဖူးမြင်ရခြင်း တမလွန်သုဂတိအစ နိဗ္ဗာန်တိုင် ကောင်းကျိုး အမျိုးမျိုးတို့ကို ခံစားရခြင်းတို့သည် အနုဘာဝ မည်၏။ ။ ၂-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။ဓမ္မ သိင်္ဂါရ ရသ မပါသော်လည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ဤ(၁၀)နံပါတ် ပုစ္ဆာသည် အဌကထာ ပါဠိကိုစွဲ၍ ဌာယီဘာဝ စသော ဘာဝါလင်္ကာရထုတ်ခြင်းကို မေးခြင်းဖြစ်၍ အလင်္ကာကျမ်း၌ ပါရှိသော ဌာယီဘာဝ(၉)ပါးနှင့် ရသ (၉)ပါးတို့ ပါဝင်ပြီး ဘာဝ ဝိဘာဝ အနုဘာဝတို့ဖြင့် ဖြေဆိုရ၏။

ဌာယီဘာဝ(၉)ပါး။

ရတိ ဟာသောစ သောကောစ၊ ကောဓုဿာဟ ဘယံပိစ။
ဇိဂုစ္ဆာ ဝိမှယောစေဝ၊ သမောစ နဝဌာယီနော။
(အဘိဓာန်)။

ရသ(၉)ပါး။

သိင်္ဂါရ ဟဿ ကရုဏာ၊ ရုဒ္ဒ ဝီရ ဘယာနကာ။
ဝိဘစ္ဆဗ္ဘုတ သန္တာစ၊ ရသ ဌာယီန နုက္ကမာ။
(အဘိဓာန်)။

ရှေဦးစွာမေးထားသော ပုစ္ဆာပါ စကားရပ်ကို ဌာယီဘာဝ နှင့် ရသတို့ကို ထုတ်ပြရမည်။

စကားရပ်ပါ အကြောင်းကို ဝိဘာဝ ထုတ်ရမည်။

ထိုတွင် အာရုံအကြောင်း (အဓိက)အကြောင်းကို (ကံပုဒ်အရ) အာရမ္မဏ ဝိဘာဝထုတ်ရ၏။

အခြံအရံအကြောင်း (ကံပုဒ်၏ ဂုဏ်သဘော)ကို ဥဒ္ဒီပန ဝိဘာဝ ထုတ်ရ၏။

ထိုမှ ရအပ်သော အကျိုးဆက် (အကုသိုလ်အရာနှင့်-ကုသိုလ် အရာ)တို့ကို အရာအားလျော်စွာ အနုဘာဝ ထုတ်ရမည်။

ဓမ္မသင်္ဂဏိ မေးခွန်း (၂)

(က) ပစ္စယသန်ါတေန အာဟာရဋ္ဌေန တယောဝေတ္ထ ဓမ္မာ အာဟာရာ ဟောန္တိ။

(ခ) အဝသေသာ နော အာဟာရာ။

(ဂ) ကိံ ပနေတေ အညမညံ ဝါ တံ သမ္ပယုတ္တာနရူပဿ ဝါ ပစ္စယာ နဟောန္တီတိ။

(ဃ) နော န ဟောန္တိ။

(င) ဣမေ ပန တထာစ ဟောန္တိ အညထာစာတိ သမာနေပိ ပစ္စယတ္တေ အတိရေကပစ္စယာ ဟောန္တိ။

(စ) တသ္မာ အာဟာရာတိ ဝုတ္တာ။ (အဋ္ဌကထာ-၁၉၆)။ ၁-၂-၆-တို့ကို မဖြေတော့ပြီ။

၃။ င-စ-ဝါကျတို့ဖြင့် အဘယ်ဒေါသကို ပယ်ပါသနည်း။

၃။ အဖြေ။

(င) ဝါကျဖြင့် အတိဗျာပိတ ဒေါသကို ပယ်ပါသည်။ ၅-မှတ်။

(စ) ဝါကျဖြင့် နိရုတ္တက ဒေါသကို ပယ်ပါသည်။ ။၅-မှတ်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ဝါကျ ဒေါသကိုပယ်သည်ဆိုရာ၌ ရှေဦးစွာ ထုတ်ပြထားသော ဝါကျများသည် မည်သည့် ဝါကျမျိုး ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို ရှေ့နောက် ဝါကျများကို စိစစ်ပါ။ ဥပမာ ရှေ့ ဝါကျနှင့် နောက်ဝါကျတို့သည် ပက္ခပက္ခန္တရဝါကျများ ဖြစ်နေကြလျှင် နောက်ဝါကျသာ မရှိပါက စကားမနှံ့စပ်သဖြင့် အဗျာပိတဒေါသ အရိပ်ပေါ်လာသည်။ ထိုနောက် ဝါကျဖြင့် သင့်ရောက်မည့် အဗျာပိတ ဒေါသမှလွတ်ကင်းသည်။ သို့ဒေါသမှ လွတ်ကင်းခြင်းကိုပင်လျှင် ထိုဝါကျက ပယ်ရာရောက်သည်။ ဤနည်းအတိုင်း အခြားသော ဒေါသများ ပယ်ပုံကိုသိပါ။

နိယံ။

ပက္ခန္တရ၊ ယင်းဝါကျ၊ အဗျာပိတတင်။
အနုသန္ဓိယ၊ ယင်းဝါကျ၊ ပုနရုတ္တိတင်။
ဝိတ္ထာ, သံခိပ်၊ ဥဒ်, နိဒ်, နိဂမ၊ စုဏ္ဏိယ၊ ပုနရုတ္တိတင်။
လဒ္ဓဂုဏ၊ ယင်းဝါကျ၊ နိရုတ္တကတင်။
အတ္ထုဒ္ဒါရ၊ ဟူတုံက- နိရုတ္တကပင်။
ဒဠှီမည်ရှိ၊ ဝိရောဓိ၊ သတိမြဲမြဲယှဉ်။
အတ္တုဒ္ဒေသ၊ ဟူတုံက၊ ယူကြထိုနည်းပင်။
အတိဗျာပိ၊ တင်တုံဘိ၊ မှတ်ဘိတနည်းပင်။

၄။ အာဟာရ ပုဒ်ကို ဝိဂ္ဂဟ ပြု၍ ဗျုပ္ပတ်ျာဒိ စတုက္က ထုတ်ပြပါ။

၄။ အဖြေ။

အာဘုသော ဟုတွာ ဟရန္တီတိ အာဟာရာ၊ အာဟရန္တီတိ အာဟာရာ။ ။၄-မှတ်။

ဗျုပ္ပတ်ျာဒိ စတုက္ကထုတ်ပုံ။

(က) (အာ)ဟူသော (ဟာ)ဟူသော (ရာ)ဟူသော အစိတ်စိတ်သော ပရမတ္ထ သဒ္ဒါသည် ဗျုပ္ပတ္တိ။ ။၁-မှတ်။

(ခ) အာ ရှေ့ရှိသော ဟရ-ဓာတ် ဏ-ပစ္စည်း ဆောင်ခြင်းကြိယာ စသည်သည် ဗျုပ္ပတ္တိနိမိတ်။ ။၂-မှတ်။

(ဂ) (အာဟာရာ)ဟူသော အပေါင်း ပညတ္တိ သဒ္ဒါသည် ပဝတ္တိ။ ။၁-မှတ်။

(ဃ) ဆောင်တတ်သော အမူအရာ ကြိယာသည် ပဝတ္တိနိမိတ်။ ၂-မှတ်။

တနည်းထုတ်ပုံ။

၁။ အာဟာရန္တိ-ဟူသော ဝိဂ္ဂဟသည် ဗျုပ္ပတ္တိ။

၂။ အာဟာရာ-ဟူသော နိပ္ဖန္နသည် ပဝတ္တိ။

၃။ (အာ)(ဟာ)(ရာ)ဟူသော အစိတ်စိတ် သဒ္ဒါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အမူအရာကြိယာသည် ဗျုပ္ပတ္တိနိမိတ်။

၄။ (အာဟာရ)ဟူသော အပေါင်းပညတ်ကို သဒ္ဒါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အမူအရာကြိယာသည် ပဝတ္တိနိမိတ်။

မှတ်ချက်။ ။ဝိဂ္ဂဟနှစ်မျိုးတွင် တမျိုးမျိုးမှန်လျှင် အမှတ်ပြည့် ပေးပါ။ ဗျုပ္ပတျာဒိနှစ်မျိုးတွင် တမျိုးမျိုးမှန်လျှင် စကားသုံး ကွဲသော်လည်း သဘောသက်ဝင်လျှင် အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

ရှင်းလင်းချက်။

ဗျုပ္ပတျာဒိ စတုက္က ထုတ်ရာ၌-
အစိတ်စိတ် ပရမတ္ထ သဒ္ဒါကို ဗျုပ္ပတ္တိ အရ ထုတ်ပါ။
ခေတ်၊ ပစ္စည်း၊ အမူအရာကြိယာကို ဗျုပ္ပတ္တိ နိမိတ်ထုတ်ပါ။
အပေါင်း ပညတ္တိ သဒ္ဒါကို ပဝတ္တိ ထုတ်ပါ။
အပေါင်းပညတ္တိ သဒ္ဒါ၏ အမူအရာ အတ္တပဋိလာဘကြိယာကို ပဝတ္တိ နိမိတ်ထုတ်ပါ။

ဝိဂ္ဂဟပြု၍ တနည်းထုတ်ရန်။

ဝိဂြိုဟ်၏ ဝိဂ္ဂဟဝါကျကို ဗျုပ္ပတ္တိထုတ်၊
ခေတ်၊ ပစ္စည်း၊ ဝိဘတ်၊ထိုခေတ်၏အမူအရာကြိယာကို ဗျုပ္ပတ္တိ နိမိတ်ထုတ်၊
နိပ္ဖန္နပုဒ်ကို ပဝတ္တိထုတ်၊
အမူအရာကြိယာကို ပဝတ္တိနိမိတ်ထုတ်။

နိယံ။

ဗျုပ္ပတ္တိရ၊ ပရမတ္ထ။ သဒ္ဒယုအပ်စွာ။
ဗျုပ္ပတ္တိ၏၊ နိမိတ်သိ။ ပကတိ ပစ္စည်းမှာ။
ပဝတ္တိရှိ၊ ပညတ္တိ။ ယုတိသဒ္ဒမှာ။
ပဝတ္တိ၏၊ နိမိတ်ရှိ။ ဇာတိပဥ္စကာ။

၅။ အညထာစဥ္-အညထာပုဒ်၏ လိင်၊ ဂဏ၊ ဂဏဝိမုတ္တ၊ အန္တနှင့်တကွ မည်သည့်ပုဒ်မျိုးဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါ။

၅။ အဖြေ။

အညထာသည်	အလိင်-၂-မှတ်
။	ဂဏဝိမုတ်-၂-မှတ်၊
။	အာကာရန္တ-၂-မှတ်၊
။ ပကာရတဒ္ဓိတ်။ အဗျယတဒ္ဓိတ်-နိပါတပဒ-၄-မှတ်။	

ရှင်းလင်းချက်။ ။မည်သည့်လိင်၊ မည်သည့်ဂိုဏ်း၊ မည်သည့်ကာရံ၊ မည်သည့်ပုဒ်ဖြစ်ကြောင်းကို မေးတတ်ရာ သဒ္ဒါအရာတွင် လိင်ကိုပိုင်နိုင်ရန် အထူးကြိုးစားပါ။ လိင်ကိုပိုင်လျှင် ဤမေးခွန်းအတွက် တဝက်ကျိုးနိုင်ပါ၏။

၇။ (က)ဝါကျဥ္ ဝေ-၏ ဝေတ္တ ဖလတ္တယကိုရင်း၊ (ဂ) ဝါကျဥ္ ပန-၏ အတ္ထုဒ္ဓါရနှင့် ဣမာဝိပ္ပေတတ္ထကိုရင်း ပြခဲ့ပါ။

၇။ အဖြေ။

၁။ (က) ဝါကျ၌ ဧဝ-၏ ဖလတ္ထယ-ကား ဖဿ မနောသမ္ဖဿ-တနာ ဝိညာဏ် သုံးပါးတို့သည် ဖဿ၏ ဖလတ္ထယ။ (ဂဟေတဗ္ဗတ္ထ)။ ၂-မှတ်။

၂။ ထိုဖဿ စေတနာ ဝိညာဏ်မှကြွင်းသော ငါးဆယ်ကျော်သော ဓမ္မသဘာဝ ဒြဗ်တို့သည် နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထ (ဝါ) အနေ့တဗ္ဗ။ ၃-မှတ်။

(ဂ) ဝါကျ၌ ပန-၏ အတ္ထုဒ္ဓါရကား၊ ဝါကျာရမ္ဘ, ဝိသေသ, ဟေတု, ဖလ, အန္ဝယ ဒဠှီကရဏ, တပ္ပါကဋီကာရဏ, ဗျတိရေက, ပက္ခန္တရ, သမ္ဘာဝနာ, ဂရဟာတို့ပင်တည်း။ ။၂-မှတ်။

ဤဓာဝိပ္ပေ တတ္ထကား။ ပက္ခန္တရ၊ (တနည်း) ဝါကျရမ္ဘတ္ထ၊ (တနည်း)ပုစ္ဆာဇောတကတ္ထ။ ။၃-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။အတ္ထုဒ္ဓါရ-၌ ဝါကျာရမ္ဘ စသော(၁၁)နက်တို့တည်းဟု ဖြေလျှင်လည်း ပေးပါ။ ဤဓာဝိပ္ပေတတ္ထ၌ တနည်းနည်းမှန်လျှင် ပေးပါ။

ရှင်းလင်းချက်။

အတ္ထုဒ္ဓါရ-၌ အားလုံးအနက်များကိုဖော်ပြနိုင်လျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ အဖြေထုတ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုဆန္ဒများမှာ တူသည်ချည်းဟူ၍ မရှိနိုင်။အဘိဓာန်လာ နိပါတ်ပုဒ်ဟောများကို အရကျက်ထားရန် အထူးသတိပေးလိုပါ၏။

× × ×

၈။ (စ)ဝါကျ၌ ဝုတ္တာဝုဒ်အရကို ဒဿနတ္တ စသည့် ကြိယာ ငါးတန် ယုတ္တိမှန်အောင် ထုတ်ပြပါ။

၈။ အဖြေ။ ။(စ)ဝါကျ ဝုတ္တာ၌ ဝစခေါက်၏အရ ဒေသနာ ဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဒဿနတ္တ။ ။၂-မှတ်။

ဒေသနာဉာဏ်၏ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သော မဟာကရုဏာဉာဏ် စသည်သည် ဒီပကတ္ထ။ ။၂-မှတ်။

ဒေသနာဉာဏ်၏ ရှေ့အဘို့၌ ဖြစ်သော တယောအာဟာရ စသော ဒေသနာတဗ္ဗဓမ္မသည် ပကာသနတ္ထ။ ။၂-မှတ်။

ဒေသနာဉာဏ်၏ မူလ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော ပါရမီဉာဏ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်သည် ဝိဘာဝတ္ထ။ ။၂-မှတ်။

(ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အာဟာရသုံးပါးကိုသိရခြင်း၊ ဓမ္မ သဝနကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း စသည်သည် ဝိဘာဝတ္ထလည်း မှန်၏။)

ထိုအာဟာရသုံးပါးကိုသိရသဖြင့် ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ္တိ စသော အကျိုးအဆက်ဆက်သည် အနုဘာဝတ္ထ။ ။၂-မှတ်။

တနည်း ကြိယာငါးတန် ထုတ်ဟန်။

ဝုတ္တာ၌ တ-ပစ္စည်း၏ အရဖြစ်သော အာဟာရ သုံးပါးသည် ဒဿနတ္တ။ ။၂-မှတ်။

ဖဿာဟာရ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သဠာယတနသည်ရင်း၊ စေတနာဟာရ၏အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာသည်ရင်း၊ ဝိညာဏာဟာရ၏အကြောင်းဖြစ်သော သင်္ခါရသည်ရင်း ဒီပကတ္ထ။ ။၂-မှတ်။

ဖဿာဟာရ၏အကျိုးဖြစ်သော ဝေဒနာသည်၎င်း၊ စေတနာဟာရ၏အကျိုးဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည်၎င်း၊ ဝိညာဏာဟာရ၏ အကျိုး ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်သည်၎င်း ပကာသနတ္ထ။ ၂-မှတ်။

အာဟာရသုံးပါး၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော အာသဝသည် ဝိဘာဝတ္ထ။ ။၂-မှတ်။

ဖဿာဟာရ၏ တဏှာ စသော အကျိုး အဆက်ဆက်သည်၎င်း၊ စေတနာဟာရ၏ နာမ်ရုပ် စသော အဆက်ဆက်သော အကျိုးသည်၎င်း၊ ဝိညာဏာဟာရ၏ သဠာယတန စသော အကျိုးအဆက်ဆက်သည်၎င်း အနုဘာဝတ္ထ မည်၏။ ။၂-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။ဤကြိယာငါးတန်ထုတ်နည်းနှစ်မျိုးတွင် တမျိုးမျိုးမှန်လျှင် အမှတ်ပေးပါ။ အထက်ပါ အတိုင်း မကျသော်လည်း အကြောင်း အကျိုး သဘာဝ သက်ဝင်လျှင် အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

ရှင်းလင်းချက်။

ကြိယာငါးတန်ထုတ်နည်းအမျိုးမျိုးရှိရာ တမျိုးမျိုးနှင့်ထုတ်နိုင်လျှင်လည်း အမှတ်ပြည့်ရမည်သာဖြစ်၍ တနည်းနည်းကို ပိုင်အောင် လုပ်ထားရပေမည်။

နိယံ။

ဆက်ဆက်မုချ၊ တိုက်ရိုက်ပြက ဒဿနဆို၊
အကြောင်းကိုပြ ဒိပကမျိုး၊
ကျိုးပကာသန၊ မူလကြောင်းမှာ ဝိဘာဝမှန်၊
ကျိုးပရမ္မရာ နုဘာဝေါ၊
ကြိယာငါးတန် ထုတ်နည်းတည်း။
မုချယူရ၊ စကားကျ၊ ပြကြဒဿနာ။
ချင်း၏ကာရက၊ ဖလူပြ၊ ယူကြဒီပကာ။
မုချကျိုးယူ၊ ကာရကူ၊ ပြမူပကာသာ။
ဒု-ကာရကူ၊ ဆ၍ယူ၊ တ-မူ နုဘာဝေါ။

တနည်း လက်ာ။

လက္ခဏာ ဒဿန၊ ဒိပက ပဒဌာန်။
ရသံသမ္ပတ္တိ၊ ထုတ်ဘိပကာသန်။
ကိစ္စရသ၊ ဝိဘာဝမှန်၊
အနုဘာဝ၊ မှတ်ကြ ပစ္စုပဌာန်။

ဤနည်းဖြင့်လည်း ပရမတ္ထဓမ္မတို့၏ လက္ခဏာ၊ ရသ စသည်တို့ အာဂုံရှိပါမူ လွယ်ကူလှသည်။

× × ×

၉။ တဃောအရ အာဟာရ တရားကိုယ်များကို ပြ၍ ဒုတိယ အာဟာရ၏ကျေးဇူးပြုပုံကိုလည်း ပြခဲ့ပါ။

၉။ **အဖြေ။** ။နာမ်အာဟာရတရားကိုယ်များမှာ (၁)ဖဿာဟာရ။ (၂)မနောသဥ္စေတနာဟာရ။ (၃)ဝိညာဏာဟာရဖြစ်၏။ ၅-မှတ်။

ဒုတိယ မနောသဥ္စေတနာဟာရသည် မိမိမှ ကြွင်းသော စိတ် စေတသိက် တရားတို့အားလည်း (ဇနကသတ္တိ)ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါ သည်။ ။၃-မှတ်။

ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ဟူသော ဘဝသုံးပါးကိုလည်း (ဇနက-ဥပ ထမ္ဘကသတ္တိ)ဖြင့် ဆောင်ပါသည်။ ။၂-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ၊သက်သည်းကွင်းမပါလဲ အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

၁၀။ (ဃ)ဝါကျ၌ ဖြစ်သင့်သော ကတ္တားအရ တရားများ သည် ဖြစ်သင့်သော သမ္ပဒါန်အရ တရားများအား မည်မျှသော ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် တပြိုင်နက် ကျေးဇူးပြုနိုင်ပါသနည်း။

၁၀။ အဖြေ။(ဃ)ဝါကျ၌ ဖြစ်သင့်သော ကတ္တားအရ ၅၃— ပါးသော တရားများသည် ဖြစ်သင့်သော သမ္ပဒါန်အရ ၅၃-ပါး သော တရားများနှင့် တံသမ္ပယုတ်ရုပ်အား—

သဟဇာတ၊ သဟဇာတနိဿယ၊ သဟဇာတတ္ထိ၊ သဟဇာတ အဝိဂတ၊ဤလေးပါးသော ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် တပြိုင်နက် ကျေးဇူး ပြုပါသည်။ ။၁၀-မှတ်။

(ဃ) ဝါကျ၌ ဖြစ်သင့်သော ကတ္တားအရ ၅၃-ပါးသော တရား များသည် ဖြစ်သင့်သော အညမညံ-ဟူသော သမ္ဗန္ဓါန်အရ ၅၃-ပါး သောတရားတို့အား သဟဇာတ၊ အညမည၊ နိဿယ၊ သမ္ပယုတ္တ၊အတ္ထိ၊ အဝိဂတ၊ ဤ ၆-ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် တပြိုင်နက် ကျေးဇူးပြုပါသည်။ ၅-မှတ်။

(ဃ) ဝါကျ၌ ဖြစ်သင့်သော ကတ္တားအရ ၅၃-ပါးသောတရား များသည် ဖြစ်သင့်သော တံသမုဋ္ဌာန ရူပဿဟူသော သမ္ဗန္ဓါန်အရ တံသမုဋ္ဌာန ရုပ်အား သဟဇာတ၊ နိဿယ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ၊ အတ္ထိ၊အဝိဂတ၊ ဤ၅-ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် အပြိုင်နက် ကျေးဇူးပြုပါသည်။ ။၅-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။နှစ်နည်းတို့တွင် တနည်းနည်း မှန်လျှင် အမှတ်ပြည့် ပေးပါ။

ရှင်းလင်းချက်။

ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းပြိုင်ကို မေးရာ၌ တပြိုင်နက် ပြိုင်နိုင်သော ပစ္စည်း, ပြိုင်နိုင်သမျှသော ပစ္စည်း- ဟူ၍ မေးတတ်ရာ စာဖြေသူများသည် မေးခွန်း ၂-ခု၏သဘောမတူကြောင်းကို အထူးသတိချပ်ပါ။

ပဋ္ဌာန်း ပစ္စည်းများကို သဟဇာတမျိုး၊ အာရမ္မဏမျိုး၊ အနန္တရ မျိုး စသည်ဖြင့် အမျိုးအမည် ခွဲခြား၍ ကျက်မှတ်ထားပါ။

မေးခွန်းတွင် ပစ္စည်းဖြစ်နိုင်သော တရား၊ ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်နိုင်သော တရားများကို ရှေ့နောက် ဝါကျများကိုနှိုင်းယှဉ်၍ ယူပြီး မည်သည့် အမျိုး ဖြစ်နိုင်သည်ကို ရွေးချယ်ပြီးမှ တပြိုင်နက်ဆိုလျှင် မည်သည့်

ပစ္စည်းများ ပါဝင်နိုင်၍ ပြိုင်နိုင်သော ပစ္စည်းဆိုလျှင်မူ မည်မျှ ပြိုင်နိုင်ကြောင်းကို စစ်ဆေးပြီးမှ ပြိုင်ပြပါ။

ဥပမာ။ ။သဟာဇာတမျိုးတွင် အကြီး အလတ် အငယ်အားဖြင့် ခွဲထားလျှင် တပြိုင်နက်ဆိုလျှင် အကြီးလေးပစ္စယတို့သည် ပါဝင်လာပေမည်။ သမ္ပယုတ္တ၊ အညမည စသော အလတ်စားများ ပါဝင်နိုင်, မပါဝင်နိုင်ကို နှိုင်းယှဉ်ပါ။ (ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်ကို ကြည့်ပါ) အငယ် ၇-မျိုးနှင့် ဆိုင်သလား၊ မဆိုင်ဘူးလား စိစစ်ပါ၊ အခြား ပစ္စည်းပြိုင်များကိုလည်း ဤနည်းတူ ခွဲခြားထားပြီး ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်တရားများကိုပိုင်လျှင် လွယ်ကူ၏။

၁။ ကတ္တားနှင့် ကြိယာ၊ ကရိဏ်းပုဒ်နှင့် ကြိယာပုဒ်တို့ကိုပစ္စည်း ပြိုင်ခိုင်းလျှင်—

ဆော၁င်။

သဟာပုရေ၊ အနန္တရေ၊ စပ်လေကာက ကရိဏ်းတည်း။

၂။ သမ္ပဒါန်နှင့် ကြိယာ၊ ကံနှင့် ကြိယာပုဒ်တို့ကို ပြိုင်ခိုင်းလျှင်—

ဆော၁င်။

သမ္ပဒါန်ကံ၊ ကြိယံ၊ စပ်ပြန် အာရုံမျိုး။

၃။ အပါဒါန်နှင့် သြကာသ ကာရကတို့ကို ကြိယာပုဒ်နှင့် ပြိုင်ခိုင်းလျှင်—

ဆော၁င်။

ကြွင်းကာရက၊ အကာရက၊ စပ်ကြ ပကတူမျိုး။

ဓမ္မာစရိယ စာမေးပွဲ၌ ပြဋ္ဌာန်းသော
ပုစ္ဆာထုတ်စည်းမျဉ်း
ပါရာဇိကဏ် ဒုတိယနေ့

၁။ ခက်ခဲသော အဋ္ဌကထာ ဝါကျတို့ကို ထုတ်ပြ၍ အနက်ယောဇနာ စေခြင်း (သုံးကျမ်းလုံးနှင့် ဆိုင်)

၂။ လိုအပ်သော ပါဠိဝါကျတို့ကို ထုတ်ပြ၍ အနုသန္ဓေ၊ ပုစ္ဆာ၊ စောဒနာ ကျမ်းတက်ထွက်နည်းကို မေးရာ၌ သုဒ္ဓ၊ တက်ထွက်နည်း ၂-မျိုးတွင် တမျိုးမျိုးကို မေးခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။စောဒနာတက်ကို မေးရာ၌ လီနတ္ထ စောဒနာ၊ အာဘောဂ စောဒနာ၊ အယုတ္တ စောဒနာ၊ ဗျတိရေက စောဒနာ၊ အနွယ စောဒနာတို့တွင် တခုခုကိုသာ မေးရမည်။ အထွက်ကို မေးရာ၌လည်း သဒ္ဒါ၊ ပညတ်၊ ပရမတ် တို့တွင် တခုခုကိုသာ မေးရမည်။

၃။ သင်္ခေပ၊ ဝိတ္ထာရ စသော ဝါကျအမည် ခွဲခြင်း၊ စာစပ်ကို မေးခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။ဝါကျခွဲရာ၌ ဂန္ထာဘရဏ ကျမ်းလာနှင့် အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ သုံးရိုး ဝါကျ အမည်များကိုသာ မေးမြန်းရမည်။

၄။ နိဂ္ဂဟနှင့် ညွှတ်ကောက်ကို မေးခြင်း။

၅။ လိမ်၊ ဝိဘတ်၊ ဝါတ်၊ ပစ္စည်း၊ ကြိယာ၊ ကာရက တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် အသုံးအဖြတ်ကို မေးခြင်း။

၆။ ကျမ်းရင်း သုံးကျမ်းလုံး၌ အဋ္ဌကထာပုဒ်ဖွင့်၊ ပါဠိဖွင့် အရာ၌ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုအာဘောဂကိုရင်း၊ အဖွင့် သံဝဏ္ဏနာကိုရင်း မေးခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။သံဝဏ္ဏနာ အမည်မှာ သံဝဏ္ဏနာ ကျမ်းလာ သံဝဏ္ဏနာအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ (သုံးကျမ်းလုံးနှင့် ဆိုင်)

၇။ ပုဒ်မှား၊ ပုဒ်မှန် အသုံးအဖြတ်ကို မေးခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။ဆိုင်ရာ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာဖြစ်စေ၊ ရှေးနောက် ထောက်ထားဘွယ်ဖြစ်စေ၊ ဓာတ်ပစ္စည်း ဝေဘန်၍ ဖြစ်စေ၊ သဒ္ဒနယ အထောက်အထား ထင်ရှာ ဖြစ်စေ ရှိရမည်။

၈။ ဆိုင်ရာ အဋ္ဌကထာပါ တစုံတခုသော ပုဒ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဝါကျကို ဖြစ်စေ၊ နည်းဥပစာ တခုခုကို စမ်း၍မေးခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။ဥပမာ၊ ဥပမာန၊ ဥပမေယျ၊ ဥပရိက္ခာ၊ ဥပစာများ ခွဲဝေထုတ်ဆောင် နည်းများလည်း စပ်ဆိုင်ပါဝင် သည်။

၉။ သတ်မှတ်ပေးသည့် အဋ္ဌကထာလာ အကြောင်းအရာကို စုဏ္ဏိယ ဗန္ဓဖြင့် ရေးသားစေခြင်း။

၁၀။ နေတ္တိဟာရ ထုတ်နည်းကို ဆိုင်ရာ ပါဠိဖြင့်စပ်၍ မေးခြင်း။

သိလက္ခန်ဒုတိယနေ့

၂။ လိုအပ်သော ပါဠိဝါကျတို့ကို ထုတ်ပြ၍ သုဒ္ဓ အတက်-အထွက် နှစ်မျိုးတို့တွင် တမျိုးမျိုးကို မေးခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။အတက်ကို မေးရာ၌ ပါရာဇိကဏ် (၂)နံပါတ် အတိုင်း မေးရမည်။ အထွက်၌ သဒ္ဒါ၊ ပညတ်၊ ပရမတ် ထွက်နည်းတို့နှင့် အတ္ထုဒ္ဓါရ အဓိပ္ပါယ် တတ္ထ မေးနည်းတို့လည်း စပ်ဆိုင်ပါဝင်သည်။

၃။ ကိဥ္စာပိ၊ သစေပိ၊ ယဒိ၊ သစေ၊ အထစေ၊ လက္ခဏာရုစိ၊ နနု၊ နနုစ အစရှိသော ဝါကျတို့တွင် တခုခုကို ထုတ်ပြ၍ ၎င်းတို့ကို ဝါကျ၌ ထားရခြင်း အကြောင်းနှင့်တကွ စောဒနာဘောဂ၊ စောဒနာ၊ ပရိဟာရာဘောဂ၊ ပရိဟာရ၊ အနုဂ္ဂဟ၊ အရုစိ စသော သက်ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်ကို မေးခြင်း။

၄။ ဝိဂ္ဂဟနှင့် ဝစနတ္ထ စသော ၆-ပါး အစွဲကို မေးခြင်း။

၅။ ဟိတ်၏ သမ္ဗန်ထားနည်းနှင့် တကွ၊ တ္တ၊ တာသမ္ဗန်တို့၏ ကံ၊ ကတ္တား၊ သမ္ဗန်အနက် ၃-တန် ဖြစ်ရာ၌ စာစပ်နည်းကိုရင်း၊ ဘာဝ သမ္ဗန်ပုဒ်၌ ရထိုက်သော ပစ္စယတ္ထကိုရင်း မေးခြင်း။

၇။ နိရုတ္တိ နည်းဖြင့် ပုဒ်ပြီးပုံကို မေးခြင်း။ ဝိပလ္လာသ ဖြစ်ပုံကို မေးခြင်း။

၈။ နက်နဲသော အဓိပ္ပါယ် အဆုံးအဖြတ်ကို မေးခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။ခက်ခဲသော အရာ၌ အဓိပ္ပါယ်ယူပုံ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ ဝါဒကွဲပြားသော အချက်၌ ဥပဒေသ ၄-မျိုးသင့်ရာ ညွှန်ပြ၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ ကျမ်းချင်း ကွဲလွဲရာ၌ ကျမ်း

ညှိနည်း၊ နီတတ္ထ၊ နေယျတ္ထ၊ ဥဇုဝုစ်။ ဝင်္ကဝုစ်၊ အတ္ထာပန္န၊ အတ္ထာပတ္တိ နည်းများဖြင့်ရင်း၊ သဒ္ဒန္တရ သန္နိဋ္ဌာန၊ သဒ္ဒန္တရ ပေါဟန အားဖြင့်ရင်း၊အဓိပ္ပါယ် ယူပုံ ယူနည်းကို မေးခြင်းများ စပ်ဆိုင်ပါဝင်သည်။

၉။ သတ်မှတ်ပေးသည့် အဋ္ဌကထာပါ အကြောင်း အရာ အဓိပ္ပါယ်အတိုင်း ဝုတ္တောဒယ ဆန်းကျမ်းလာ ဂါထာတမျိုးချိုး ကျနအောင် စီကုံးစေခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ပါရှိသော ဂါထာ၏အမျိုးအမည်ကို မေးခြင်း၊ အနက်ယောဇနာစေခြင်းလည်း စပ်ဆိုင် ပါဝင်သည်။

၁၀။ အဋ္ဌကထာပါဌ်ကို စွဲ၍ ဌာယိဘာဝ စသော ဘာဝါ လင်္ကာရကိုမေးခြင်း။

အဋ္ဌသာလိနီ ဒုတိယနေ့

၂။ လိုအပ်သော ဝါကျတို့ကိုထုတ်ပြ၍ ဌပနာ၊ အာဘောဂ၊ အာဘောဂဟေတု၊ ဌပနာပင္စိကော္ခပ၊ စောဒနာ-ဟူသော ဌပနာ ပဉ္စကဖြင့်သော်ရင်း၊ ဌပနာ၊ အန္ဒုလောမပါပနာဒိ ကျမ်းရိုး ၅-ချက် ဖြင့်ရင်း သုဒ္ဓကျမ်းတက် ကျမ်းထွက်တို့တွင် တမျိုးမျိုးကို မေးခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။(က)အတက်-အထွက် ၂-မျိုးတို့တွင် တမျိုးကို သာ မေးရမည်။

(ခ) ဝေံသတိ၊ ဝေဉ္စ၊ ယဒိဝေံ စသည် အစရှိသော ဝါကျတို့၌ နီတတ္ထ အားဖြင့်သော်ရင်း၊ နေယျတ္ထ

အားဖြင့်သော်ငင်း ရသင့် ရထိုက်သော အနုလောမ ပါပနာဒိကို ထုတ်ပြစေခြင်းလည်း စပ်ဆိုင်ပါဝင်သည်။

၃။ ဝါ၊ အထဝါ၊ အပိစ၊ အပရောနုယောဂတို့၏ သဒ္ဒါ-အနက်။ အကြောင်း-အကျိုး၊ ဝါကျ လဲလှယ်ပုံကိုမေးခြင်း။ တေနှ၊ တသ္မာ၊ တေနေဝါဟ၊ တေနုဝုစ္စတိ၊ တေနုဝုတ္တံ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ အဓိပ္ပေတံ၊ ကထိတံ၊ သမ္ဘဝတော စသည် ထားပုံအဓိပ္ပါယ်ကို ဝါကျ ထုတ်ပြ၍မေးခြင်း၊ ပုနရုတ္တိဒေါသ စသော ဂန္ထဒေါသတို့ကို ပါဠိဝါကျ ထုတ်ပြ၍မေးခြင်း။

၄။ ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဗျုပ္ပတ္တိ စသော ၄-ပါးအခွဲကို မေးခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။ဗျုပ္ပတ္တိစသော ၄-ပါးအခွဲကို မေးခြင်း၌ ဘေဒစိန္တာ ဒီပနီနှင့် အဘိဓာန် ဋီကာ လာသော နည်း ၂-မျိုးတွင် မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို ဖြေဆိုနိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။

၅။ လိင်၊ ဂဏ၊ ဂဏဝိမုတ်၊ အန္တနှင့်တကွသော သမာသပဒ စသည်ကိုမေးခြင်း။

၇။ ဟိ၊ စ၊ ပန စသော နိပါတ်ပုဒ်တို့၏အနက်၊ ဝေ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗ စသောအနက်၊ ယ၊ တ စသည်တို့၏ စွဲရာအနက်တို့ကိုမေးခြင်း။

၈။ ပုဒ်ဝါကျ များ၌ ယထာရဟ ဖြစ်သင့် ဖြစ်ထိုက်သော ဒဿနတ္ထ စသည်ထုတ်နည်းကိုမေးခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။ဌင်း၌ လက္ခဏာဒိ စတုက္က နည်းဖြင့် သော်ငှင်း၊ အခြား နည်းဖြင့်သော်ငှင်း ဖြေဆိုနိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ဒဠ္ဌဗ္ဗံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိဒ္ဓံဟု ထားသော ဝါကျများ၌ မုက္ချ ထ္ထ၊ နေယျတ္ထ စသည်ကိုငှင်း၊ သဒ္ဒသိဒ္ဓိ၊ အတ္ထသိဒ္ဓိ၊ သဒ္ဒတ္ထသိဒ္ဓိ၊ ပစ္စက္ခသိဒ္ဓိ၊ အနုမာနသိဒ္ဓိ၊ အာကပ္ပသိဒ္ဓိ၊ ပရိကပ္ပသိဒ္ဓိ၊ သိဒ္ဓေယျသိဒ္ဓိ၊ အတ္ထာပတ္တိသိဒ္ဓိ အစရှိသော အနက် သဘော ကျရောက်ရာ အဓိပ္ပါယ် ယူနည်းကို မေးခြင်းများ စပ်ဆိုင်ပါဝင်သည်။

၉။ အဘိဓမ္မာ အရာ၌ သိမ်မွေ့ နက်နဲ ခက်ခဲသော သဘော အဓိပ္ပါယ်အဆုံးအဖြတ်ကိုမေးခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။လက္ခဏာ, ရသ, ပစ္စုပဋ္ဌာန်, ပဒဋ္ဌာန် ထုတ်ခြင်းကို မေးခြင်း၊ ပရမတ္ထဓမ္မဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာ ဝီထိဖြစ်ပုံ စသည်ကို မေးခြင်းလည်း ပါဝင်၏။

၁၀။ ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဝါကျ၌ သင့်ရာပုဒ်တို့၏ ပဋ္ဌာန်း ပစ္စည်း စပ်နည်းနှင့်တကွ၊ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်ပုံ၊ ပစ္စည်းပြိုင်ပုံကို မေးခြင်း။ ။ဤကား ပုစ္ဆာထုတ်ရာ၌ စည်းမျဉ်းများတည်း။

ပါဠိတော် လင်းရောင်ခြည်ကျမ်း ပြီးပြီ။

နှုတ်ခွန်းဆက်

ဤစာအုပ်ငယ်ကို ပဌမ အကြိမ် ကျမ်းရင်းသုံးကျမ်း "ပါဠိတော်နိဿျခက်ဆစ်" အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယခုဒုတိယ အကြိမ်တွင်မူ ကျမ်းရင်း သုံးကျမ်း "ပါဠိတော် လင်းရောင်ခြည်" အမည်ဖြင့် ကောင်းမွန်သေသပ် ခန့်ငြားစွာ ထုတ်ဝေလိုက်ပါ သည်။

ဤ ဒုတိယအကြိမ်တွင် စာသင်သားများ အထူး ကျေးဇူးများနိုင်စေရန် အစိုးရ ၁၃၂၃-ခု ကျမ်း ရင်းသုံးကျမ်း မေးခွန်းလွှာနှင့် အဖြေမှန် အမှတ် ပေးပုံတို့နှင့် အစိုးရပုဏ္ဍာထုတ် စည်းမျဉ်းများကိုပါ အစဉ်ကြည့်ရှုလေ့လာနိုင်စေရန် ထည့်ထားပါသည်။ ပုစ္ဆာ၏ အဖြေများအောက်တွင် ပုစ္ဆာအလိုက် နိယံ ဆောင်ပုဒ် များနှင့် ရှင်းသည်ထက် ရှင်းအောင်ရှင်း ပြပေးထားပါသည်။

သို့သော် စာသင်သားများ အဘို့ကား ဤ စာအုပ် ငယ်ဖြင့် ပြည့်စုံ လုံလောက်ပြီဟု မယူဆစေလိုပါ၊ သက်ဆိုင်ရာ ဆရာသမားတို့၏ ပို့ချမှု၊အခြားအခြား သော ကျမ်းဂန်များကို လေ့လာ မှတ်သားမှုများ လည်း များစွာလိုအပ်ပါသေးသည်။

နှုတ်ခွန်းဆက်

ဤအချက်အလက်များနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၊ ဤကျမ်းငယ်ကိုလည်း နှုတ်ငုံသော ဆောင်နိုင်ပါမည် ဆိုလျှင် အရှင်တို့အတွက် "**ဓမ္မာစရိယ**" တည်းဟူသော "ဘွဲ့တံဆိပ်" တော်သည် ရထား ဆိုက်ဘီးအလား ဆိုက်ရောက်လာရုံမှတပါးအခြား မရှိပါတော့ချေ။

ပွင့်သော ပန်းတိုင်း မွှေးလို၊

မွှေးသောပန်းတိုင်း လန်းနိုင်ပါစေဟု-

ဆုမွန်ကောင်း တောင်းလျက်—

စိစဉ်သူ

၁၃၃၇-ခု၊ တပို့တွဲလ။ (၂၅-၂-၇၆)

ညောင်လွန့်၏ သူ့လက်ရွေးစွမ်း

× × ×

"ဝိသုဒ္ဓ" တဂါထာထဲပင် အနက်ပေးနည်းပေါင်း သုံးသောင်းကျော်ညွှန်ပြ၍ "ဗုဒ္ဓေါ" တပုဒ်ကိုဝိဂြိုဟ် တသိန်းခန့် ညွှန်ကြားခကာ စာချပုံ နည်းစံနစ် စုံလင်စွာနှင့် သဒ္ဒါနည်းစံနစ်၊ ဝါကျ နည်းစံနစ် အစုံအလင် တန်ဆာဆင်ထားသော—

အနန္တခံ စာချလက်စွဲကျမ်း

မကြာမီ ထွက်ပေါ်ပါတော့မည်

မန္တလေး ရွှေရေးဆောင် သာသနပိုင်သနှင့် ညောင်လွန့် သာသနပိုင်သ တည်းဟူသော သာသနပိုင်သ နေမင်း လမင်းတို့မှ အစဉ်မပြတ် ထွန်းလင်း တောက်ပ လာခဲ့သော "အနုစိတ် စာချပုံ- စာချနည်း လင်းရောင်ခြည်များ" ဖြစ်ပါသည်။ ဤကာကျော် "ဝိသုဒ္ဓ" တဂါထာထဲကို "သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ" ပြု၍ နည်းစံနစ် စုံလင်စွာ တန်ဆာဆင်ကာ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

ကျမ်းပြုဆရာက နည်းပြသွန်သင် ခေတ်မှီသော မိခင်ပမာ ကျမ်းစာကို ခေတ်မီ ယဉ်ဆန်းတဲ့ အဝတ် တန်ဆာတို့ဖြင့် ဆင်မြန်းထားသော ယုဝတီသမီးပျို ပမာထားပြီးလျှင်၊ လုလင်ပျိုအများနှင့် တူသော စာချ,စာသင် အရှင်မြတ်တို့၏ အကျိုး စီးပွားကို ကြိုးစားဆောင်ရွက်ကာ သာသနာ အဓွန့် ရှည်အောင် ထွန်းလင်းပါစေဟု အာသီသပြုထားပါသည်။

ဦးရှိပ်သာ ဆရာတော်
ဗေဒင်လွန် အရှင်သောဘိတာစာ၊ ၏

ဗေဒင်လွှန်

အခြေခံ ပဒမာလာ

* သန္ဓိ ၃-မျိုးကို ပုဒ်စပ်ပုံ-ပုဒ်ဖြတ်ပုံများနှင့် စီရင်သုတ် နံပါတ်များကို ဇယားချ၍ တွဲပြထားပါသည်။
* နာမ်- ကာရကပိုင်းများ အတွက် နာမ်ဂိုဏ်း- ပဒမာလာကို ယောဂ ၃-မျိုးနှင့် ယှဉ်တွဲပြသထားပါသည်။
* အာချာတ်ဂိုဏ်း ပဒမာလာကိုလည်း ဝိဘတ်နှင့် ပုရိသ်ပုဒ် ရောမရှုတ်ရအောင် သူ့အုပ်စုနှင့် သူ့နေရာ ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားပါသည်။
* နာမ်-ကာရက-အာချာတ်ပဒမာလာများအပြီးတွင် ကတ္တား, ကံ, ကြိယာဆားပုံနှင့် ပါဠိလေ့ကျင့်ခန်းကို ထည့်သွင်းထား ပါသည်။

ကိတ်, တဒ္ဓိတ်, သမာသ်ပိုင်းများ အတွက် ကိတ် ဝိဂြိုဟ်, တဒ္ဓိတ်ဝိဂြိုဟ်, သမာသ်ဝိဂြိုဟ် ဆိုတတ်ရန် အခြေခံလေ့ကျင့် ခန်းများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။

ဤကျမ်းစာသည် သောတုအရှင် စာသင်ငယ်များ အတွက် သဒ္ဒါဘက်တွင် အုဋ်မြစ်တချပ်ဖြစ်သည်ကိုတော့ အားလုံးက လက်ခံကြရပါမည်။

ထွက်ပြီ ထွက်ပြီ

ထွက်တော့မည် ထွက်တော့မည်

ဦးရိပ်သာ ဆရာတော်

ညောင်လွန့် အရှင်သောဘိတာစာရ, ၏

နိပုဏဓမ္မပဒေသာ

ညောင်လွန့်တရားအဘိဓာန်ချုပ်

ရှင်ဆိုက် စာမျက်နှာ ၆၀၀-ကျော်ဖြင့်

ဝေဝေ ဆာဆာ ထွက်ပေါ်လာတော့မည်။

* ဟောကွက် ပြောကွက်ကျသော တရားပုဒ်ပေါင်း မြောက်မြားစွာကို တစုတဝေး စုစည်းထားပါသည်။
* ဘယ်အလှူ ဘယ်တရားပွဲမှာဘဲ ဟောဟော ဟောကွက် ဆိုက်၍ နာကြားသူတိုင်းလည်း နှစ်ခြိုက်စေရပါမည်။
* တရား မဟော, စကားပြောမရှည် လိုရင်းအချက်တွေ ပြည့်ဝ၍ တရားသားကလည်း အကွက်စေ့လှပါသည်။
* ဂါထာ, စုဏ္ဏိယ, ပါဠိ, အနက်, အဓိပ္ပါယ် အဆန်းအညွန့်တွေ ရွေးချယ်၍၊ စကားချောပြေ၊ ဝတ္ထုသက်သေ ကောင်းကောင်း လင်္ကာ သံပေါက် ကဗျာပေါင်း မြောက်မြားစွာဖြင့် တရားစာတို့ ဂုဏ်အင်္ဂါကို စံတင်ကာ နမူနာထားလောက်အောင် လက်စွမ်းပြ ရေးသားထားပါသည်။
* သုတ်တရား, အဘိဓမ္မာတရား, ဝိပဿနာတရား ဟောလိုရာ တရားမျိုးစုံကို နေ့ပွဲ ညပွဲ ဆင်နွဲ၍ ဟောမကုန်အောင် စုံစုံလင်လင် ပြုစုထားပါသည်။

မျှော်ပါတော့ ပေါ်လာတော့မည်။

ပညာရောင်ခြည် စာပေဌာနမှ

ဆက်လက် ထွက်ပေါ်လာမည့်
ပိဋကတ် သမိုင်းဝင် စာပေမွန်များ

ပစ္စေကဗုဒ္ဓဝင်

(ဓမ္မာစရိယ ပါဠိပါရဂူ အရှင်ဣန္ဒာဘိဝံသ)

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘုရားရှင်များနှင့် စပ်၍ သိစရာ, မှတ်စရာ, အတုယူစရာ, ချီးမွမ်းစရာ, လေးမြတ်စရာ, ကြည်ညိုစရာများကို တကြိမ်မျှ မထွက်ဘူးသေးသော စာပေသစ်အနေနှင့် ထူးထူးခြားခြား ထွက်ပေါ်လာပါတော့မည်။

သံသရာနှင့် ဝိပဿနာ

(ဓမ္မာစရိယ ဂန္ထကာရက အရှင်ဣန္ဒကာဘိဝံသ)

သံသရာဆိုတာ ဘာလဲ?.... သံသရာ လည်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လို လည်တာလဲ?.... သံသရာဆိုတာ ထွက်ပေါက် မရှိဘူးလား?....။

ဝိပဿနာဆိုတာ ဘယ်လိုလဲ? သံသရာနှင့် ဝိပဿနာ ဘယ်လို သက်ဆိုင်သလဲ? ဝိပဿနာကို သံသရာထွက်ပေါက်လို့ ဆိုမလား? စသည့်စသည် သိစရာ ကျင့်စရာ လိုက်နာစရာများ။

ဝိဝဋ္ဋ လမ်းစဉ် ဝိပဿနာအထွဋ်တင် တရားစာ

(ဓမ္မာစရိယ ဂန္ထကာရက ညောင်လွန့်အရှင် သောဘိတာစာရ)

ညောင်လွန့်၏ သူ့လက်ရာကို အထူးဖော်ညွှန်းစရာလိုဒုံမတင်ပါ၊ သူ့ကျမ်းစာ သူ့အရေးအသား သူ့စာသွား သူ့အယူအဆများကို အားလုံးက လက်ခံနေကြပါပြီ။

ပဋ္ဌမပြန် အကြိုးတန်း ဆန်းနှင့်အလင်္ကာ တဘာသာ အတွက်
သောတုအရှင် စာသင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
အားသစ်ရှင်လန်း အောင်ပန်းကို ဆွတ်ခူးပေးနေသော-

စေတိယင်္ဂဏနှင့် အစိုးရဓမ္မာစရိယ

ပါဠိပါရဂူ

အရှင် ဇနိန္ဒာဘိဝံသ ၏

ဓေယျဝတီ

ဆန်း အလင်္ကာ ရောင်ခြည်

* နှစ်စဉ် ပဋ္ဌမပြန်စာမေးပွဲအမေးပုစ္ဆာများနှင့် တိုက်ရိုက်တိုးနေပြီ။
* ဆန်းအလင်္ကာ တဘာသာ အတွက်တော့ စိတ်ချလက်ချ အောင်မှတ်ရနိုင်ပါသည်။
* အကြိုးတန်း အောင်ပြီးရင် စာချတန်းအတွက်လဲ အားသစ်ဖြည့်ပေးပါသေးသည်။
* ဂဏ ရသ ဘာဝ ဝိဘာဝ အနုဘာဝ ခွဲနည်း ဘာဝါလင်္ကာရ ထုတ်နည်းတို့ကို ခရေစေ့တွင်းကျပြသလို အံဝင်ဂွင်ကျဖြစ်အောင် ဖော်ညွှန်းထားပါသည်။
* စာသင်စာချ နှစ်ဘက်ရ လက်စွဲထားသင့်သော ကျမ်းစာ ဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်း ရင်း သုံး ကျမ်း

ပါဠိတော် လင်း ရောင် ခြည်

☆

အရှင် အာစာရဝံသ (ဓမ္မာစရိယ)

ဓမ္မဒါန

အဖုံးရိုက် 'ဇမ္ဗူ့ရတနာပုံနှိပ်တိုက်'